

16

Er nauðsynlegt
að friða þá?

18

Landsmót
hestamanna 2018:
Spuni fær Sleipnisbikarinn

42

Umhverfismál:
Sótspor gæludýra

Bændablaðið

12. tölublað 2018 • Fimmtudagur 21. júní • Blað nr. 517 • 24. árg. • Upplag 32.000 • Vefur: bbl.is

Rafhjólabyltingu hefur verið hrundið af stað í garðyrkjubænum Hveragerði. Þar var stofnaður Rafhjólaklúbburinn Skjaldbökurnar á sjálfum þjóðhátíðar-degi Íslendinga 17. júní. Fóru nokkir af meðlimum klúbbsins í hópreið um Hveragerði af þessu tilefni. – Sjá nánar á bls. 28–29. Mynd / GHP

Ómetanleg auðlind

Á þessu ári eru liðin tíu ár frá því að frægeymslan á Svalbarða var tekin í notkun. Í geymslunni eru geymd fræ og erfðaeefni um milljón Arni Bragason. nytjaplantna víðs vegar að úr heiminum.

Arni Bragason, landgræðslustjóri og fyrirverandi forstjóri NordGen, sem frægeymslan heyrir undir, segir geymsluna geyma ómetanlegt safn erfðaefnis nytjaplantna og að geymslan hafi þegar sannað gildi sitt.

Fræhvelvingin á Svalbarða er grafin djúpt inn í fjall í sífrera í 1.200 kílómetra fjarlægð frá norðurlandinu. Inn í bergið eru boruð 130 metra löng göng og við enda þeirra stór hvelving. Geymslurnar þrjár eiga að geta varðveitt efni sem inniheldur allan þann erfðabreytileika sem menn vilja varðveita í öllum landbúnaðarplöntum heimsins. /VH – Sjá nánar bls. 24-25

Uppkaup stórefnaðra útlendinga á heilu landsvæðunum vekur ugg meðal bænda:

Við verðum að koma böndum á þetta, við erum að missa landið úr höndum okkar

– segir Jóhannes Sigfússon, bóndi á Gunnarsstöðum í Pistilfirði, og telur yfirráð Íslendinga yfir vatnsauðlindunum líka í húfi

Á aðalfundi Landssambands veiðifélaga sem haldinn var á Sauðárkróki 13. júní sl. lýsti Jóhannes Sigfússon, bóndi á Gunnarsstöðum í Pistilfirði, miklum áhyggjum sínum af uppkaupum auðmanna á bújörðum og yfirtöku veiðifélaga. Þetta mál er að margra mati mikið áhyggjuefni og tengist ekki bara veiðirétti og nýtingu á landi heldur ekki síður yfirráðum yfir vatnsréttindum.

„Það að selja hlunnindajörð út úr sveitarfélagi er rétt eins og að selja kvóta út úr sjávarplássi. Til framtíðar litíð er þetta mjög slæm þróun,“ sagði Jóhannes í samtali við Bændablaðið. „Útlendingum er bannað að fjárfesta í sjávarútvegi á Íslandi og þjóðin ætlaði af hjörunum þegar það fréttist að Kínverjar ætluðu að reyna að koma þar inn bakdyrægin, svo virðist allt í lagi að menn kaupir hér hverja jörðina af annarri. Þar eru engar skorður við uppkaupum.“

Það sem ég er aðallega að gagnrýna er að sömu aðilar skuli vera að kaupa hér upp heilu landsvæðin, án þess að nokkuð sé gert til að hemja slíkt.“

Þarna vísar Jóhannes til þess að

breski auðjöfurinn og efnaverkfræðingurinn James Ratcliffe hefur keypt upp fjölda jarða í Vopnafirði auk meirihluta í Grímsstöðum á Fjöllum með Jökulsá á Fjöllum innanborðs.

Stærsta ferskvatnsforðabúr Evrópu í hendur útlendinga

„Grímsstaðir á Fjöllum er stærsta einstaka ferskvatnsforðabúr í Evrópu. Hafi einhver tíma verið ástæða fyrir ríkið að koma að málum þá var það við sölu á þeirri jörð. Ríkið átti síðan einfaldlega að lýsa þetta land sem þjóðlendu,“ segir Jóhannes.

Hann segist hafa fullan skilning á að einhverjir bændur verði að selja. Hann segir að þótt viðkomandi bændum finnst það miklir peningar í augnablikinu sem fást fyrir hlunnindajörðir, þá séu veiðiréttindin yfirleitt mun meira virði til lengri tíma litíð. Þökkaleg laxveiðiá, sem leigð er til 50 ára, geti verið að gefa af sér á þeim tíma 1,5 milljarða króna fyrir laxveiðina eingöngu. Í sömu á er vatn sem er mikils virði sem slíkt, og vatnsfall

sem hægt er að nýta til virkjunar á umhverfisvænan hátt er gullnáma til framtíðar litíð.

Það virðist enginn þora að rísa upp

„Það er alveg svakalegt hvað hér er að gerast. Það virðist enginn þora að rísa upp. Menn verða líka að gera sér grein fyrir því að landbúnaðurinn á Íslandi keppir ekkert um jarðirnar við þessa stórefnamenn. Við verðum að beita fyrir okkur skipulagslögum og öðru um að það liggi fyrir að þegar bújarðir eru seldar þá fylgi þeim sú kvöð að þær séu bújarðir og beri að nýta sem slíkar eins og kostur er. Í dag er þetta allt saman galopið. Við verðum að fara að meta landið okkar og skilgreina hvað séu bújarðir, hvað ræktunarland og annað, og festa þá nýtingu inn í skipulag.“

Við verðum að koma einhverjum böndum á þetta. Við erum að missa landið úr höndunum okkar og mér finnst ömurlegt að við séum að selja ómetanlegar náttúruverur út úr landinu,“ segir Jóhannes.

Jóhannes Sigfússon, bóndi á Gunnarsstöðum í Pistilfirði.

Breti kemst upp með það sem Kínverja tókst ekki

Ekki er lengra síðan en 2011 að Kínverjinn Huang Nubo hugðist kaupa Grímsstaði á Fjöllum. Þá tókst Ögmundi Jónassyni, þáverandi innanríkisráðherra, að stöðva þau kaup á þeim forsendum að Nupo væri ekki ríkisborgari innan EES-

svæðisins. Það er Ratcliffe aftur á móti og því er ekki talinn grundvöllur vegna samninga um EES-svæðið til að hindra kaup hans á íslenskum jörðum.

Alvarleg þróun

„Þetta er þróun sem er mjög alvarleg. Vatnsréttindin eru til framtíðar séð gríðarlega verðmæt, ekki síður en laxveiðirétturinn. Svo ekki sé talað um náttúruna. Þótt þessi maður sé okkur kannski hliðhollur hvað þetta varðar, þá spyr maður sig hvað önnur og þriðja kynslóð í hans fjölskyldu gerir.“

Jóhannes bendir á að í framtíðinni viti menn ekkert hvað verði um þessar jarðir. Erlendir eigendur geti mögulega lokað þeim algjörlega fyrir Íslendingum eða gert við þær nánast hvað sem þeim dettur í hug.

Erlendir auðmenn hafa á allra síðustu árum verið að kaupa upp jarðir víða um land vegna laxveiðihlunninda eða hestamennsku. Víða auðveldar bág staða bænda mönnum þann leik

/HKr:

– Sjá nánar á bls. 4

FRÉTTIR

Elín M. Stefánsdóttir.

Nýr formaður stjórnar MS

Elín M. Stefánsdóttir, bóndi í Fellshlíð, hefur tekið við stjórnarformennsku hjá Mjólkursamsölunni og verður jafnframt fyrsta konan til þess að gegna hlutverki stjórnarformanns hjá fyrirtækinu.

Elín og eiginmaður hennar, Evar Hreinsson, búa að Fellshlíð í Eyjafjarðarsveit og hafa verið bændur þar síðan 2002. Þau eiga 4 börn. Elín hefur setið í stjórn Auðhumlu og Mjólkursamsölnnar sl. 6 ár.

Nýr stjórnarformaður MS, Elín M. Stefánsdóttir, segir að hún hafi mikla ástríðu fyrir því að landbúnaður á Íslandi dafni sem best og að rekstur Mjólkursamsölnnar og framleiðsla mjólkurvara sé grunnstoð kúabúskapar á Íslandi.

„Ég vil sjá Mjólkursamsöluna dafna sem best í framtíðinni. Það eru fram undan margar áskoranir fyrir mjólkuriðnaðinn í kringum endurskoðun á búvörusamningnum, tollasamninginn við ESB, aukinn innflutning og fleiri þætti, sem geta haft veruleg áhrif á fyrirtækið sem er í eigu okkar kúabænda.“

Breytingar á stjórn Auðhumlu

Breytingar urðu nýlega á fulltrúum Auðhumlu í stjórn Mjólkursamsölnnar í kjölfar aðalfundar Auðhumlu, sem er aðaleigandi MS, og hefur stjórn MS skipt með sér verkum. Ágúst Guðjónsson og Þórunn Andrésdóttir eru nýir aðalmenn í stjórn, en Þórunn var áður varamaður. Þau komu í stað Jóhannesar Torfasonar og Jóhönnu Hreinsdóttur, sem tók sæti í varastjórn. Þá var Björgvin R. Gunnarsson kosinn varamaður í stjórn í stað Sæmundar Jóns Jónssonar.

Egill Sigurðsson, sem verið hefur stjórnarformaður frá árinu 2008, mun sitja áfram í stjórn fyrirtækisins, auk þess að sitja í stjórn nýs dótturfélags MS um erlenda starfsemi. Egill er jafnframt formaður stjórnar Auðhumlu. Auk Elínar, Ágústs, Egils og Þórunnar, situr Þórólfur Gíslason í stjórn MS sem fulltrúi Kaupfélags Skagfirðinga og er hann varaformaður. Varamenn í stjórn Mjólkursamsölnnar eftir breytinguna eru Ásvaldur Þormóðsson, Björgvin R. Gunnarsson, Jóhanna Hreinsdóttir, Laufey Bjarnadóttir og Sigurjón Rúnar Rafnsson.

Egill Sigurðsson, fráfarandi stjórnarformaður, segir að mjólkuriðnaðurinn og Mjólkursamsalan sjálf hafi breyst mikið á undanförmum árum.

„Ég er ánægður með þann árangur sem náðst hefur í hagræðingu þar sem framleiðslueiningum og starfsfólki fækkaði á sama tíma og mjólkurframleiðsla jókst um tugi milljóna lítra árlega og var þeim ávinningi skilað til bænda og neytenda.“

Hann segir mikinn metnað í fyrirtækinu sem hafi breyst frá því að vera nær eingöngu á innanlandsmarkaði yfir í að eiga nú samstarf við aðila í 17 löndum.

Landsmót hestamanna handan við hornið

Senn liður að Landsmóti hestamanna sem haldið verður á keppnissvæði Fáks í Reykjavík dagana 1.–8. júlí 2018. Mikil eftirvænting er farin að myndast meðal hestamanna og áhugafólks um íslenska hestinn og endanlegur fjöldi keppenda er að skýrast um þessar mundir.

Undirbúningur er kominn vel á veg og svæðið farið að taka á sig endanlega mynd. Framkvæmdir hafa gengið samkvæmt plani fram að þessu og ekki komið upp stórkostleg vandamál í undirbúningnum. Landsmótið í ár er hið 23. í röðinni og er nú haldið í Reykjavík í þriðja sinn, áður voru þau haldin þar árin 2000 og 2012. Síðasta landsmót var haldið á Hólum í Hjaltadal árið 2016.

Nokkrar breytingar á svæðinu

Áskell Heiðar Ásgeirsson, framkvæmdastjóri Landsmóts hestamanna, segir að svæðið hafi tekið nokkrum breytingum frá því að mótið var haldið síðast í Reykjavík. Ber þar helst að nefna að kynbótabraut hefur verið færð þaðan sem hún var á nýjan stað og þykir einkar glæsileg. Nýja brautin er talsvert nær aðalvellingum og því ættu allir að geta fylgst vel með því sem þar fer fram samhliða keppni á aðalvelli.

Samhliða þessari breytingu var útbúin ný mön við aðal keppnisvöllinn andspænis fyrri brekku. Með þeirri brekku ætti að myndast hálfgerð hringleikahús í kringum keppnisvöllinn. Öll aðstaða er til mikillar fyrirmyndar á svæði Fáks þar sem nægt hesthúsuppláss er fyrir alla keppnishesta á svæðinu sem ætti að draga úr flutningi hrossa til og frá keppnissvæðinu. Þannig geta knapar sömuleiðis notið mótsins betur.

Hestar á heimsmaelikvarða mæta til leiks

Fjöldi fulltrúa sem eiga þátttökurétt á Landsmóti er í hámarki en í ár eiga 122 fulltrúar rétt á að taka þátt á landsmóti. Auk þess eiga til viðbótar 6 efstu hross á landsvisi, sem ekki komust inn í gegnum úrtöku í fullorðinsflokki í gæðingakeppni, rétt til þátttöku. Það verða því 128 hross sem eiga rétt til þátttöku í fullorðinsflokki í gæðingakeppni. Það er um 15% aukning í fjölda hrossa í gæðingakeppni frá síðasta landsmóti og byggist á aukningu í fjölda félagsmanna innan Landssambands hestamannafélaga.

Frá setningu Landsmóts hestamanna í Reykjavík 2012.

Mynd / HKr.

Áskell Heiðar Ásgeirsson, framkvæmdastjóri Landsmóts hestamanna 2018.

Kynbótahrossin mæta sterk til leiks og nú þegar hafa verið slegin tvö heimsmet á kynbótasýningum í aðdraganda Landsmóts.

Á Landsmótum mætir rjóminn af íslenskum hestakosti til keppni og sýninga, auk þess fara fram kappreiðar, töltkeppni, heiðursverðlaunarsýningar kynbótahrossa og ræktunarbúsýningar.

Áhersla á góða upplifun gesta

Áskell Heiðar Ásgeirsson býst við því að liðlega 10.000 gestir, innlendir og erlendir, munu sækja Landsmótið þegar leikar standa sem hæst, sem verður að öllum líkindum á laugardagskvöldi og sunnudegi þegar

úrslit ráðast. Mikil áhersla hefur verið lögð á að upplifun allra gesta verði sem best. Liður í því er að færa markaðstjald nær áhorfendum og bæta við öðru tjaldi þar sem sýnt verður beint frá Heimsmeistaramótinu í knattspyrnu á 15 fermetra risaskjá. Þar verður sýnt frá 16 liða og 8 liða úrslitum mótsins og vonandi verður íslenska liðið þar á meðal. Knattspyrnuþyrstir hestamenn verða ekki sviknir af stemningunni sem mun myndast í tjaldinu.

Markaðstjaldið fastur liður

Flestir sem leggja leið sína á Landsmót komast ekki hjá því að rölta í gegnum markaðstjaldið sem býður upp á margs konar vörur og þjónustu sem kemur hestamennsku við með beinum og óbeinum hætti. Markaðstjaldið verður sett upp fyrir ofan aðalbrekkuna og því ætti að vera auðvelt að bregða sér inn í tjald á milli atriða á keppnisvellingum. Þess ber að geta að tjaldið er fullbókað af verslunum og þjónustuaðilum, þar á meðal eru erlendir aðilar sem bjóða upp á hestatengdar vörur.

Gæðafóður í boði fyrir hesta og menn

Hungur ætti ekki að sækja á nokkurn

þann sem sækir Landsmót hestamanna heim því reiðhöllin í Víðidal verður vettvangur mikilla kræsinga þar sem allir ættu að finna eitthvað við sitt hæfi. Til

viðbótar verða útistöðvar fyrir framan reiðhöllina með fjölbreyttri veitingasölu. Yfir vikuna lýkur keppni yfirleitt um kl. 21. Þegar helgin gengur í garð og gestum fjölgar verður dagskrá að lokinni keppni á svæðinu. Í reiðhöllinni verða haldin alvöru sveitaböll á föstudags- og laugardagskvöldinu. Einnig verða trúbadorar sem munu skemmta gestum í HM-tjaldinu.

Opnunarhátíðin opin öllum

Sú nýbreytni verður á Landsmóti í ár að hafa frítt inn fyrsta dag mótsins, sem er sunnudagurinn 1. júlí. Áskell Heiðar segir að þann dag verði í boði fjölbreytt dagskrá fyrir alla fjölskylduna. Keppni í barna- og unglingaflokki hefst þann dag og einnig verða ýmis tónlistar atriði og skemmtidagskrá samhliða því. Tilvalið sé fyrir fólk að koma og upplifa íslenska hestinn í návígi og eiga ánægjulegan dag í Víðidal. Allar nánari upplýsingar um mótið er að finna á heimasíðu Landsmóts, www.landsmot.is /BR

Skipað í starfshóp um endurskoðun á regluverki um úthlutun tollkvóta:

Á að finna leiðir til að skila ávinningnum í formi lægra vöruverðs

Skipað hefur verið í fimm manna starfshóp sem á að endurskoða regluverk um úthlutun á tollkvóta vegna tollasamnings Íslands og Evrópusambandsins, sem tók gildi 1. maí síðastliðinn.

Samkvæmt samningnum munu tollfrjálsir tollkvótar, einkum á kjöti og ostum, stækka í skrefum til ársins 2021.

Lægra vöruverð

Í tilkynningu úr sjávarútvegs- og

landbúnaðarráðuneytinu kemur fram að hlutverk starfshópsins verði að endurskoða núverandi fyrirkomulag um úthlutun tollkvóta og finna leiðir til þess að koma ávinningnum sem skapast með þessum takmörkuðu gæðum í meira mæli til neytenda í formi lægra vöruverðs.

Starfshópurinn er þannig skipaður:

- Óli Björn Kárasón, alþingismaður, formaður.
- Arnar Freyr Einarsson, hagfræðingur í atvinnuvega- og

nýsköpunarráðuneytinu.

- Brynhildur Pétursdóttir, framkvæmdastjóri Neytenda-samtakanna.
- Erna Bjarnadóttir, hagfræðingur hjá Bændasamtökum Íslands.
- Tryggvi Músson, sérfræðingur á efnahagssviði Samtaka atvinnulífsins.

Lýkur störfum 1. nóvember

Starfshópurinn skal ljúka störfum eigi síðar en 1. nóvember

2018 og skila þá skýrslu með tillögum til sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra.

Í tilkynningunni er haft eftir Kristjáni Þór Júlíussyni, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, að mikilvægt sé að staldra við og endurskoða hvernig þessum takmörkuðu gæðum sé úthlutað. „Í mínum huga er grundvallaratriði að mögulegar breytingar skili sér með sem bestum hætti til neytenda í formi lægra vöruverðs og aukins vöruúrvals,“ segir ráðherra. /smh

VIÐ FJÁRMÖGNUM LÍKA SVONA GRÆJUR

Fjölbreyttir fjármögnunarkostir

Lykill fjármögnun er eina sjálfstæða eignaleigufyrirtækið á Íslandi og býður fjölbreyttari fjármögnunarkosti á vélum og tækjum. Ólík fjármögnunarform henta ólíkum atvinnurekstri en hægt er að velja um kaupleigu, rekstrarleigu, fjármögnunarleigu og hefðbundin veðlán. Greiðslur geta verið óreglulegar eftir tekjustreymi og allt er gert til þess að auðvelda viðskiptavinum fjármögnunina.

- Skjót og áreiðanleg þjónusta
- Alla jafna engar aðrar tryggingar en í tækinu sjálfu

Eignaleiga er góður kostur

- 1** Þú finnur atvinnutæki sem hentar þínum rekstri.
- 2** Lykill sér um fjármögnunina.
- 3** Þú aflar tekna á tækið.

Alla jafna er tækið sjálft eina tryggingin fyrir fjármögnuninni en fjármagnað er allt að 80% af kaupverði. Í góðu samstarfi við innflytjendur og þjónustuaðila er markmið Lykils að finna skynsamlegustu lausnina í hverju tilfelli.

Endilega hafðu samband við ráðgjafa Lykils í síma 540 1700 eða lykill@lykill.is

FRÉTTIR

Ríkasti maður Bretlands á hluti í tugum jarða og stór landsvæði á Norðausturlandi:

Ætti að vera í lögum að banna erlendum aðilum fjöldakaup á jörðum á Íslandi

– að mati Jóhannesar Sigfússonar, bóndi á Gunnarsstöðum í Þistilfirði

Jóhannes Sigfússon, bóndi á Gunnarsstöðum í Þistilfirði, lýsir miklum áhyggjum sínum yfir uppkaupum auðmanna á bújörðum og yfirtöku veiðifélaga. Hann telur að það eigi að takmarka jarðakaup útlendinga með lögum.

„Það ætti auðvitað að vera í lögum að erlendum aðilum verði bannað að eiga hér meira en eina eða tvær eignir. Erlendis eru svara uppkaup jarða bönnuð. Á fundinum spurði ég menn líka hvort þeir hefðu ekki áhyggjur af því hvaða áhrif þetta hefði á veiðifélögin.

Varðandi hlutafélög þá gilda þær reglur að þegar menn eru komnir með 40% hlutafjár þá myndast innlausnarskylda gagnvart öðrum eigendum sem fá þá allir sama verð og viðkomandi keypti á. Í veiðifélögum gilda engar slíkar reglur. Ef menn eru komnir með meirihluta í veiðifélagi, þá ráða þeir bara öllu og geta í raun farið með þessi réttindi eins og þeim sýnist. Þar með er því búið að verðfella þá sem vilja eiga sína hluti áfram. Eins og dæmin sanna þá eru þessir meirihlutaeigendur bara að leigja sjálfum sér árnar. Það er ekkert sniðugt ef menn ætla þannig að fara að taka margar laxveiðiar út af opnum markaði með veiðileyfi,“ segir Jóhannes.

Tugir jarða í hendur auðmanna

Það er svo sem ekkert nýtt að auðmenn kaupi jarðir á Íslandi, en tíðindi að á allra síðustu árum

Jóhannes Sigfússon í ræðustól á aðalfundi landssamtaka veiðifélaga. Mynd / SS

Breski auðkýfingurinn James Ratcliffe á nú fjölda jarða á Íslandi. Hann hefur af gárungum ýmist verið kallaður JR eftir samnefndri hetju í sápuóperunni Dallas eða Dr. No eftir þorparanum í James Bond myndunum.

Snekkja Ratcliffe í höfninni í La Ciotat í Frakklandi.

séu þeir að sölsa undir sig heilu landshlutana, án þess að löggjafinn virðist hafa neitt um það að segja til að tryggja framtíðarrétt Íslendinga sjálfra. Þannig hefur Jóhannes Kristinsson, sem kenndur var við Fons og Iceland Express, verið umsvifamikill í landakaupum í Vopnafirði. Samtals munu Jóhannes og Ratcliffe þegar árið 2016 hafa átt meirihluta í félögum sem eiga að hluta eða í heild í 23 af um 70 jörðum í Vopnafirði. Síðan hefur James Ratcliffe stöðugt verið að færa sig upp á skaftið í jarðakaupum.

Eignir upp á þúsundir milljarða

James Ratcliffe er ekkert smápeð í fjármálaheiminum. Hann er sagður ríkasti maður Bretlands eftir að nettóeignir hans jukust úr 15 í 21,05 milljarða punda á síðasta ári, eða sem svarar til rúmlega 3 þúsund milljarða íslenskra króna.

Þessi 65 ára gamli Breti er númer 78 á lista Forbes yfir ríkustu menn heims en hann komst fyrst

James Ratcliffe á hluti í fjölda tugum jarða í Vopnafirði. Selá í Selárdal er vinsæl meðal laxveiðimanna og þar má m.a. sjá mjög veglegt veiðihús. Mynd / HKr.

Grímsstaðir á Fjölum eru að stórum hluta í eigu James Ratcliffe, eða 228 km² af 306 ferkílómetra stærð jarðarinnar. Þegar hann keypti hlutinn var skýrt tekið fram í tilkynningu frá Ratcliffe að verndun umhverfis sé eini tilgangurinn með landakaupum hans á Norðausturlandi og að hann vilji vinna með bændum að því að vernda árnar og tryggja áframhaldandi landbúnað á sama tíma. Mynd / HKr.

í milljarðaklúbbinn árið 2007. Það hefur farið fyrir brjóstið á mörgum að breska drottningin hafi slegið hann til riddara. Er hann m.a. gagnrýndur fyrir deilur við námuverkamenn í Skotlandi meðan hann sólaði sig á 18 milljarða króna lystisnekkju sinni í Miðjarðarhafi. Þá segir Daily Record að hann hafi áhuga á risaframkvæmdum í Skotlandi til að vinna olíu úr berglögum, án nokkurs tillits til umhverfisáhrifa.

Ratcliffe er stjórnaformaður og stærsti eigandinn í efna-fyrirtækjakeðjunni Ineos Group, sem framleiðir allt frá olíu og plasti til lausna við framleiðslu á insúlíni og sýklalyfjum.

Hann hefur líka verið að gera sig gildandi í olíuvinnslu úr sandsteinslögum og á m.a. gasflutningaskipafélagið Dragon Ships. Það á m.a. 186 metra langt gasflutningaskip sem var það fyrsta til að flytja gas úr slíkum

sandsteinslögum í Bandaríkjunum til Evrópu.

Bakgrunnurinn að þessari auðsöfnun var að sögn Forbes þegar Ratcliffe veðsetti húsið sitt 1992 til að kaupa efnaframleiðsluhluta breska olíufélagsins BP. Sex árum seinna keypti hann verksmiðju sem var grunnurinn að fyrirtækinu Ineos.

Ævintýramaðurinn Ratcliffe

Ratcliffe er ævintýramaður og hefur komið bæði á Suður- og Norðurland og tók þátt í mánaðarlangri mótorhjólafærð um Suður-Afríku árið 2015. Fyrirtæki hans, Ineos, hefur líka komið víða við sögu, á m.a. svissneska knattspyrnufélagið Lausanne, breska tiskumerkið Belstaff og hefur á stefnuskrá sinni að framleiða arftaka Landrover Defender jeppans.

Ratcliffe hefur verið að kaupa jarðir víðar en í Vopnafirði og við Jökulsá á Fjölum. Þannig hefur hann m.a. verið að ásælast jarðir í Þistilfirði. Það er augljóst að hann á næga fjármuni til að kaupa hér upp stóra hluta landsins ef hann hefði hug á og ef það stæði til boða. Eins og Jóhannes bendir á er ekkert í íslenskum lögum sem getur komið í veg fyrir slíkt. /HKr.

Fuglakólera drepur æðarkollur og villta fugla

Matvælastofnun bærust tilkynningar í síðustu viku um dauða fjölmargra villtra fugla sem voru æðarkollur, svartbaksungar, máfar og gæs, við Hraun á Skaga. Eftir rannsókn Tilraunastöðvar Háskóla Íslands á hræjunum kom í ljós að fuglakólera hafi valdið dauða þessara fugla.

Brigitte Brugger, sérgreina-dýralæknir alifuglasjúkdóma hjá Matvælastofnun, segir að fólki stafi ekki hættu af kólerubakteríunni, en hún sé bráðsmitandi og smitist aðallega með driti sýkra fugla þar sem fuglar safnast saman í og við vatnsból. Erfitt sé fyrir æðarbændur að verjast smiti en þó ætti að fjarlægja hræ eins fljótt og hægt er til að minnka smiðættuna. Alifuglaræktendur sem nýta sér opin svæði ættu að hafa varann á og gripa til þeirra varna sem er á þeirra færi.

Finnst í miklu mæli í driti sýkra fugla

Í tilkynningu Matvælastofnunar kemur fram að orsök fuglakólerunnar er bakterían *Pasteurella multocida*, sem er vel þekkt orsök dauða í villtum fuglum.

Einkenni geti verið skyndilegur dauði eins og í þessu tilfelli, en stundum tekur sjúkdómsferlið lengri tíma og fuglarnir veslast smám saman upp. Bakterían finnst í miklu magni í driti sýkra fugla og hræjum af fuglum sem drepist hafa úr sýkingu af völdum hennar. Hún geti lifað af í vatni í þrjár til fjórar vikur og allt að fjóra mánuði í jarðvegi.

Þá segir í tilkynningunni að spendýr, önnur en nagdýr, virðist ekki vera næm fyrir þeim stofnum bakteríunnar sem sýkja fugla.

Hraun við Höfðavatn í Fljótum. Þarna er mikð æðarvarp og fjölbreytt fuglalíf. Mynd / HKr.

Aldrei ætti að snerta dauða fugla með berum höndum

Matvælastofnun bendir á að fólk

ætti aldrei að snerta dauða fugla með berum höndum, því þeir geta borið ýmsa sýkla sem geta valdið sjúkdómum í fólki.

Fuglakólera er með öllu óskyld kóleru í fólki, sem bakterían *Vibrio cholerae* veldur og milljónir manna sýkjast af árlega. /smh

Með plastbindibúnaði

DEUTZ-FAHR FixMaster 335 rúllusamstæðan

FixMaster 335 rúllusamstæðan er þriðja kynslóð af rúllusamstæðum frá Deutz-Fahr og var hönnuð með 3 markmið að leiðarljósi: Að hanna og framleiða rúllusamstæðu sem eykur afköst við rúllun; að hanna og framleiða rúllusamstæðu sem tryggir einsleitar og vel lagaðar rúllur og síðast en ekki síst að framleiða áreiðanlega rúllusamstæðu sem hægt er að treysta á.

FixMaster 335 uppfyllir þetta allt og meira til, enda búið að ráðast í gagngerar endurbætur frá síðustu kynslóð og ná allt að 30% aukningu í afköstum vélarinnar.

- 2,3 m sópvinda með 23 hnífa söxun og drop floor stíflulosunarbúnaði
- Netbinding og plastbindibúnaður ● 18 valsa rúlluvél með smyrjalegum legum
- Rúllustærð (b x h) 122 x 125 cm ● Sjálfvirk Beka Max smurkerfi á keðjum
- Sjálfvirk Beka Max smurkerfi á legum ● Stór flotdekk 500/45-22,5
- CCI 50 stjórnþolva með 5,6" litaskjá
- Vídeóskjár af pökkun

Listaverð: 10.850.000 kr. án vsk.

Tilboðsverð: 10.300.000 kr. án vsk.

Verð er miðað við gengi á EUR=125 kr.

DEUTZ-FAHR samstæður klárar í heyskap

Eigum fyrirliggjandi eina DEUTZ-FAHR MP335 BalePack samstæðu með plastbindibúnaði og eina DEUTZ-FAHR CompacMaster „skjaldböku“. Vélar klárar í heyskap um leið og viðrar.

DEUTZ-FAHR CompacMaster skjaldbakan

CompacMaster sambyggða rúllu- og pökkunarvél frá DEUTZ-FAHR er einstök þegar kemur að rúllun og pökkun í hæðóttu landslagi. Rúllan fer ekki úr bagga-hólfinu fyrr en fullpökkuð og engin hætta á að eitthvað misfarist við færslu milli rúllunar og pökkunar.

CompacMaster vélarnar eru einstaklega léttbyggðar eða ca.3,5 tonn og aldrei nema 1 rúlla í einu á vélinni. Þar með er hægt að nota aflminni vélar við rúllun og pökkun en á öðrum samstæðum.

- 2,3 m sópvinda með 14 hnífa söxun og drop-floor stíflulosunarbúnaði
- Netbinding ● 18 valsa rúlluvél með smyrjanlegum legum, miðlægir smurbakkar
- Rúllustærð (b x h) 122 x 125 cm ● Sjálfvirk Beka Max smurkerfi á keðjum
- Stór flotdekk 500/45-22,5 ● CCI 50 stjórnþolva með 5,6" litaskjá

Listaverð: 7.900.000 kr. án vsk.

Tilboðsverð: 7.500.000 kr. án vsk.

Verð er miðað við gengi á EUR=125 kr.

Þ Ó R H F

REYKJAVÍK:
Krókháls 16
Sími 568-1500

AKUREYRI:
Baldursnes 8
Sími 568-1555

Vefsíða og
netverslun:
www.thor.is

Bændablaðið

— Málgagn bænda og landsbyggðar —

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is — **Sími:** 563 0339 — **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is — **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is — Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is — Vilundur Hansen vilmundur@bondi.is — **Auglýsingastjóri:** Guðrún Hulda Pálsdóttir ghp@bondi.is — **Sími:** 563 0303 — **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is — **Vefur blaðsins:** www.bbl.is — **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Anna Kristín Ólafsdóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Áfram Ísland

Það er gaman að vera Íslendingur þessa dagana. Hvort sem um er að ræða íþróttir eða veðrið þá eru með slegin eins og enginn sé morgundagurinn.

Þegar íslenska landsliðið í knattspyrnu gerir jafntefli við lið Argentínu og Hannes Þór Halldórsson ver vítaspyrnu frá manni sem margir telja jafnvel besta knattspyrnumann allra tíma, sjálfum Lionel Messi, þá hlýtur að vera tilefni til að brosa og jafnvel hoppa hæð sína af kæti – ef menn geta.

Íslendingar hafa heldur aldrei verið fleiri svo vitað sé frá landnámi samkvæmt tölum Hagstofunnar. Þrátt fyrir allan þennan fjölda, heil 350 þúsund og vel það, þá settum við samt met fyrir að vera allra fámennasta þjóðin til að taka þátt í heimsmeistarakeppninni í knattspyrnu. Hvernig það getur svo gerst, að svona örþjóð nái því að gera jafntefli í knattspyrnu við Argentínu sem telur um 44 milljónir íbúa og er því 126 sinnum fjölmennari en við. Þetta hefur sannarlega gert okkur að einu af undrum heimsbyggðarinnar. Við erum svo agnarlítill í þessum samanburði, ekki nema tæp 8%, en samt með svona risastórt vægi.

Stuttu áður vann íslenska karlalandsliðið í handbolta sér rétt til að spila á heimsmeistaramótinu í þeirri grein á næsta ári sem haldið verður í Danmörku og Þýskalandi. Þar er annað undur á ferðinni og nú aftur undir stjórn okkar farsæla þjálfara, Guðmundar Þórðar Guðmundssonar, sem kom kom okkar liði í silfurverðlaunaseti á Ólympíuleikunum í Beijing (Peking) sællar minningar.

Með því afreki Guðmundar og landsliðsins að tryggja sér þátttöku á næsta heimsmeistaramóti fengu Íslendingar líka enn eitt metið til að gleðjast yfir. Hjá fimm liðum af 24 sem taka þátt á heimsmeistaramótinu á næsta ári eru fimm íslenskir þjálfarar, eða tæplega 21%. Guðmundur Þórður stýrir íslenska landsliðinu, Aron Kristjánsson mun stýra landsliði Barein, sem Guðmundur stýrði reyndar þegar þeir tryggðu sér þátttökuréttinn, Dagur Sigurðsson verður með japanska landsliðið, Kristján Andrésson með sænska landsliðið og Patrekur Jóhannesson verður við stjórnvölinn hjá austurríska landsliðinu. Þetta er hreint og beint fáránlegur árangur. Hvað er hægt að biðja um meira til að hífa upp sálartetrið ...?!

Kannski engin vanþörf á að fá að upplifa svona gleðisprengjur hverja af annarri ef litið er til orða Trausta Jónssonar veðurfræðings í fjölmiðlum nú í vikubyrjun. Þar hefur að hans sögn ekki sést önnur eins rigningartíð í upphafi sumars í heil 130 ár. Til að skemma samt ekki gleðina af afrekum okkar íþróttamanna, þá er vert að flagga bara meðaltalsveðrinu. Með sól og blíðu á suðausturhorninu og rigningu og roki á suðvesturhorninu, þá hafa Íslendingar bara haft það að meðaltali skrambi gott. Að vísu ekki fyrir heyskap, ferðalög og útilegur, en ef menn taka inn í jöfnuna ofurgóðan árangur af heyskap í fyrra, og leggjum það við byrjunina í ár og deilum í með tveim, þá er staðan bara fin.

Það er svo sem enginn skortur á fleiri metum ef menn vilja draga það fram. Aldrei hafa verið fleiri erlendir ferðamenn að þramma hér um götur og grundir. Aldrei fleiri komur erlendra skemmtiferðaskipa, aldrei fleiri flugvélar að lenda og taka á loft á Keflavíkurflugvelli, aldrei fleiri Íslendingar að ferðast til útlanda, sjaldan eða aldrei meira byggt, aldrei fleiri bílar keyptir til landsins og aldrei fleiri holur í vegakerfinu til að gera við. – Áfram Ísland! /HKr.

HM-skyrið í Rússlandi

Sindri Sigurgeirsson

formaður Bændasamtaka Íslands
sindri@bondi.is

Fulltrúar bænda, MS, KS og fleiri voru í síðustu viku viðstaddir vígslu nýrrar verksmiðju í Novgorod í Rússlandi sem framleiðir Íseyjar skyr þar í landi eftir íslenskri uppskrift. Vissulega er þar ekki verið að flytja út tilbúna vöru héðan frá Íslandi, heldur er verið að framleiða matvöru sem þróuð er á Íslandi eftir íslenskri aðferð en er úr rússnesku hráefni.

Sambærilegur samningur var gerður stuttu áður í Japan. Framleiðslan fer vel af stað á báðum stöðum og eftirspurn virðist ætla að verða veruleg. Það var jafnframt gaman að koma til Rússlands á sama tíma og karlalandsliðið okkar í knattspyrnu og þjóðin öll er að upplifa sitt fyrsta HM ævintýri, verandi langminnsta þjóðin sem nokkurn tíma hefur komist í lokakeppni HM. Landsliðið fékk líka sendingu af skyri frá Novgorod fyrir leikinn gegn Argentínu og öll þekkjum við hve glæsileg frammistaðan var. Nú er búið að biðja um nýja sendingu.

Samningar á gríðarstórum mörkuðum

Þessir nýju samningar eru báðir á gríðarstórum mörkuðum. Í Rússlandi búa um 140 milljónir manna og í Japan tæpar 130. Jafnvel þó að við vildum sinna þeim með útflutningi héðan erum við ekki nægilega stór til þess ef fram fer sem horfir. Horfurnar þarna eru í samræmi við reynsluna af samningum sem MS hefur gert á Norðurlöndum á undanförunum árum. Skyr er orðin verulega þekkt vara í Evrópu og Bandaríkjunum og reyndar margir farnir að framleiða það í eigin nafni auk þeirra samninga sem við höfum gert. Þar á meðal er til dæmis danska risafyrirtækið Arla sem veltir talsvert

Getum því miður ekki staðið á orðinu skyr

Það er því miður orðið þannig að við getum ekki staðið á

ÍSLAND ER LAND PITT

Sönghellir á Snæfellsnesi. Í Bárðar sögu Snæfellsáss er þess getið að Bárður hafi dvalið í Sönghelli um hríð með fólki sínu meðan hann byggði sér bæ á Laugabrekku. Kvað þar fast að dvergmálum (bergmáli) en eigi kunni Bárður illa við það þar sem hann var alinn upp meðal dverga. Eftir að hús hans reis notaði hann hellinn til að gera þar ráð með mönnum sínum og hélt það alla stund meðan Bárður lifði. Er talið að Sönghellir sé fyrsta örnefnið á íslensku þar sem vísað er til söngs.

Mynd / Hörður Kristjánsson

Prjónagleði á Blönduósi 2018:

Kristjana Jónsdóttir á Hvolsvelli prjónaði Lýðveldispeysuna 2018

Yfir 20 peysur bárust prjónahönnunar-samkeppni í tilefni af 100 ára fullveldis Íslands. Voru þær allar til sýnis á Prjónagleðinni í samkomuhúsinu á Blönduósi sem fór fram dagana 8. til 10. júní.

Kristjana K. Jónsdóttir hlaut fyrstu verðlaun í hönnunarsamkeppninni á Fullveldispeysunni. „Markmiðið með Prjónagleðinni var að stefna saman reyndum og lítið reyndum prjónurum og ekki síst að draga allt þetta góða prjónafólk út úr hornum stofunnar til að sýna sig og sjá aðra. Einnig að deila reynslu og læra eitthvað nýtt,“ segir Jóhanna Erla Pálmadóttir, framkvæmdastjóri Textilsetursins.

Glöð og stolt segir sigurvegarinn

„Ég hef gaman af að prjóna og þá ekki alltaf eftir uppskriftum. Nú fór ég eftir þema keppninnar sem var að draga fram samlíkingu á milli fortíðar og nútíðar í menningu og sögu lands og þjóðar með tilvísun til fullveldis Íslands. Ég hugsaði þá um þjóðarblómið og landvættina og gróðurinn og spenn þetta smá saman, útkoman var fyrsta sæti, sem ég er mjög glöð og stolt með,“ segir Kristjana Jónsdóttir, alltaf kölluð Sjana, en lopapeysan hennar vann í samkeppninni.

Ásta G. Kristjánsdóttir hlaut önnur verðlaun en í umsögn dómnefndar um hennar peysu segir:

„Peysan er með fallegu og kvenlegu sniði. Tæknilega vel útfærð og á baki peysunnar er rósaleppuprjón notað á áhugaverðan hátt.“

Svanhildur Bjarnadóttir hlaut þriðju verðlaun og segir þetta í umsögn dómnefndar:

„Áhugavert snið, kvenleg flík sem visar í íslenska kvenbúninginn. Flíkin er tæknilega vel og fallega útfærð á einfaldan hátt.“

Tilkynnt var um vinningshafana í hönnunarsamkeppninni á hátíðarkvöldverði Prjónagleðinnar á Hótel Blöndu. Eliza Reid forsetafrú upplýsti um verðlaunin og afhenti þau.

Textilsetur Íslands á Blönduósi hafði veg og vanda af Prjónagleðinni, ásamt nokkrum samstarfsaðilum. /MHH/HK:

Stærsta lopapeysa landsins var fyrir utan samkomuhúsið á Blönduósi þá daga sem Prjónagleðin fór fram.

Kristín Gunnarsdóttir, spunakona frá Lundi í Lundarreykjadal, sat við og spann ull af forystufé. Mynd / MHH

Hér er Kristjana K. Jónsdóttir við verðlaunapeysuna sína, glæsileg peysa sem sómi er af.

Mynd / MHH

Eliza Reid, forsetafrú mætti á Blönduós til að veita verðlaun fyrir fallegustu lopapeysurnar í lopapeysuhönnunarsamkeppninni. Hér eru hún og Jóhanna Erla við sigurpeysuna hennar Kristjönu.

Þessar stelpur mættu á Prjónagleðina í fallegum þjóðbúningum.

Fallegir þjóðbúningar af ýmsum gerðum voru sýndir við setningarathöfn Prjónagleðinnar en áhugi á þjóðbúningum fer mjög vaxandi, ekki síst hjá þeim sem vilja sauma sér sinn eigin búning.

Peysurnar sem lentu í þremur efstu sætum í hönnunarsamkeppninni.

Fjölmarginir mættu á Prjónagleðina til að sýna sig og sjá aðra. Þá gerðu margir mjög góð kaup, ekki síst á lituðu bandi sem virðist vera mjög vinsælt hjá prjónurum landsins.

MÆLT AF MUNNI FRAM

204

Vinsamlegar ábendingar hafa borist vegna birtingar vísu í síðasta vísnaþætti. Vísan er að vísu rétt skráð og feðruð, þ.e.a.s. eftir Svein Hannesson frá Elivogum, og er hér endurbirt:

Alltaf flykkjast fleiri menn
Framsóknar á prikið,
en hundrað vantar Hannes enn,
-helvíti er það mikið.

Athugasemdir frá tveimur óljúgfróðum mönnum, þeim Eggerti Ólafssyni og Gunnari Sig. Sigurðssyni á Blönduósi, taka af allan vafa um að hér er vísað til alþingiskosninganna árið 1937, þar sem áttust við þeir Hannes Pálsson frá Undirfelli og Jón Pálmason frá Akri. Eins og greinir í ævisögu Hannesar Pálssonar, „Vopnaskipti og vinakynni“, þá vantaði Hannes 100 atkvæði svo hann fengi fellt Jón á Akri. Þakkir eigið þið, góðu drengir, skildar fyrir leiðréttinguna.

Framhald þáttarins er reyndar ekki fjarskytt ofangreindu söguviði, þ.e.a.s. Austur-Húnavatnssýslu. Fyrir í þessum þáttum hafa birst vísur og hlutar rimnaflokka eftir Höskuld Einarsson frá Vatnshorni sem hann orti til góðvinar síns Sigurðar frá Brún í Svartárdal. Í einni minni ferð til vísnasnapa, heimsótti ég Sigríði Höskuldsdóttur á Kagaðarhóli. Með góðfúslegu leyfi Sigríðar birti ég lesendum hluta úr handskrifaðri rímu sem Höskuldur kvað til Sigurðar, og nefnist „Fjargæslan“:

Þegar vorar vaknar þrá,
vorsins börnum öllum hjá.
Ferðalangar fara á stjá,
fjöll og dali til að sjá.

Blærinndar blítt á kinn,
búinn langi veturinn,
fénaðurinn framgenginn,
fákarnir við túngarðinn.

Fuglar kveða fjörukt lag,
færast líf í bóndans hag,
lautir grænka og lækjardrag,
lömbin fæðast nótt og dag.

Vors í blænum vonirnar,
verða stundum léttfleygar,
ungu daladísirnar,
dreymir þá um ástirnar.

Úti í brekkum broshýr snót,
breiðir faðminn sumri mót,
hefir mjúka hönd og fót,
hún er að fara á stefnumót.

Líður sumar, lengist nótt,
líljur sölna og deyja fljótt,
haustið kemur hægt og rótt,
húmið er líka eftirsótt.

Gangnareidar rammast lag,
ríma sumir um í brag,
og í rökkri réttardag,
rekkar taka fjörukt lag.

Fannahvíta fjárbreiðan,
flæðir líkt og snjóskriðan,
heim í dalinn haustbleikan,
húsaðan vel og ræktaðan.

II.hluti.

Norðanlands í djúpum dal,
dvelur fágætt bændaval,
þangað vendir því mitt tal,
þegar vísur kveða skal.

Fagurt er í fjalldalnum,
fátt er þar af smámennum,
stórhöfðingjar stórbúum
stjórna þar með afburðum.

Öll eru þar með ágætum,
afköstin í búskapnum,
hestar skipta hundruðum,
hoppa fæð í þúsundum.

Þar er rausnin yst og innst,
enginn hefir betra kynnst,
Ingimundar eðlið finnst,
ekkert svo sem hafa þynnst.

Vantaði konu vetrarmann,
vanan, þrifinn, fjárglöggan,
vissi Sigurð vistlausan,
vildi engan nema hann.

Umsjón:

Árni Geirhjörtur Jónsson
kotabyggd1@gmail.com

FRÉTTIR

Ari Edwald, forstjóri MS, Egill Sigurðsson, stjórnarformaður Auðhumlu, Bjarni Pétur Maronsson, stjórnarformaður Kaupfélags Skagfirðinga, Pétur Óli Pétursson, athafnamaður í Pétursborg, Finnbogi Jónsson, eiginmaður Berglindar Ásgeirsdóttur, sendiherra Íslands í Rússlandi. Mynd / Árni Gunnarsson

Framleiðsla hafin á Ísey Skyr í Rússlandi

— 1500 dósir voru sendar á hótél íslenska landsliðsins

Þann 13. júní fór fram vígsluathöfn í tilefni af upphafi skyrframleiðslu í Rússlandi undir vörumerkinu Ísey Skyr sem er í eigu Mjólkursamsölnunar. Að framleiðslunni stendur rússneska félagið IcePro LLC sem er í meirihluta-eigu Kaupfélags Skagfirðinga.

Að félaginu koma einnig rússneskir fjárfestar, þar á meðal IceCorpo RUS, en í gegnum það félag hefur Kaupfélag Skagfirðinga ásamt hjónunum Sigurjóni Bjarnasyni og Katerinu Geresimovu rekið rússneskt félag, IceCorpo LLC, sem hefur fengið við sölu á íslensku lambakjöti í Rússlandi síðustu þrjú ár.

IcePro hefur samið við rússneska mjólkurframleiðandann, Lactika JSC, um framleiðslu og dreifingu á skyrinu undir sérleyfissamningi við Mjólkursamsölnuna. IcePro og Lactika standa síðan saman að markaðssetningu vörunnar. Undirbúningur framleiðslu og dreifingar hefur staðið undanfarra mánuði og verður skyrið komið í hillur nokkurra verslunarkeðja í Moskvu og Pétursborg um næstu mánaðamót.

Markmið IcePro er að ná 5.000 tonna ársframleiðslu fyrir Rússlandsmarkað innan þriggja ára. Til samanburðar eru framleidd árlega um 3.000 tonn af skyr í Íslandi.

500 milljóna króna fjárfesting

Heildarfjárfesting innlendra og erlendra fjárfesta nemur um 500 milljónum íslenskra króna.

„Það er sérstakt ánægjuefni fyrir Mjólkursamsölnuna að þessum áfanga séð náð. Vörumerkið Ísey Skyr er á mikilli siglingu um heiminn og Rússland er 150 milljón manna markaður, sem bætist nú við markaði eins og Bandaríkin, Norðurlöndin,

Guðni Ágústsson fyrrum landbúnaðarráðherra hélt þrumandi ræðu á kjarnyrtri íslensku, en átti ekki í nokkrum vandræðum með að fá Rússana til að skilja hvað íslenska skyrið væri einstaklega holt og gott.

Bretland, Sviss, Ítalíu og Benelux-löndin svo eitthvað sé nefnt. Við erum full bjartsýni á gengi skyrins í Rússlandi enda varan sem þeir eru að framleiða hér frábær og stenst okkar ýtrustu gæðakröfur.“ Ari Edwald, forstjóri MS.

Hafa þegar fengið verðlaun fyrir bragð og útlit

„Undirbúningur verkefnisins hefur tekið tvö ár. Allar markaðsrannsóknir sem við höfum gert benda til þess að skyrið eigi mjög góða möguleika á að verða vinsæl vara í Rússlandi. Nú þegar höfum við hlotið verðlaun í keppni framleiðenda mjólkurvara, fyrir bragð og útlit skyrins,“ segir Katarina Geresimova, framkvæmdastjóri IcePro LLC

„Gaman er að geta þess að við sérframleiddum skyr fyrir íslenska landsliðið í knattspyrnu og sendum þeim 650 dósir áður en þeir komu á hótelið. Einungis tveimur dögum síðar kom pöntun upp á 850 dósir til viðbótar. Ég bjó á Íslandi í 10 ár og veit hvað varan er sérstök. Umræðan í Rússlandi snýst í vaxandi mæli um próteinríkar, heilsusamlegar matvörur og er sá hluti markaðarins í örum vexti. Ég er því mjög bjartsýn og hlakka til að takast á við uppbyggingu Ísey Skyr vörumerkisins hér í Rússlandi,“ sagði Katarina Geresimova.

Helgi Rafn Gunnarsson, einn af stofnendum og framkvæmdastjóri Biobús, í framleiðslusal fyrirtækisins.

Biobú fagnar 15 ára starfsafmæli sínu

Fyrirtækið Biobú fagnar um þessar mundir þeim tímamótum að hafa framleitt og selt lífrænar mjólkurvörur í 15 ár. Fyrirtækið hóf sölu þann 3. júní árið 2003 og hefur vöruflokkum fjölgað jafnt og þétt síðan þá. Í upphafi var starfsemi fyrirtækisins staðsett í 100 fermetra húsnæði í Stangarhyl í Reykjavík.

Þá var unnið úr mjólk frá Neðra Hálsi í Kjós, en þar búa stofnendur og aðaleigendur Biobús, hjónin Dóra Ruf og Kristján Oddsson. Þau hafa stundað lífræna mjólkurframleiðslu um árabíl og átta frumkvæði að því að stofna fyrirtækið með aðstoð Súsönnu Freuler og Helga Rafni Gunnarssyni sem þá voru samnemendur í Tækniskóla Íslands. Starfsmönnum Biobús hefur fjölgað jafnt og þétt frá því að vera 1–2 starfsmenn í upphafi upp í 9–10 manna vinnustaður eins og hann er í dag. Framleiðslan fer nú fram í húsakynnum fyrirtækisins við Gylfaflöt í Reykjavík og er mjólk fengin frá 2 kúabúum, Neðra-Hálsi og Búlandi í Austur-Landeyjum.

Aukin neysla á lífrænum vörum

Á þeim tíma sem Biobú hefur starfað hefur neysla lífrænna mjólkurvara aukist jafnt og þétt, eða um líðlega 30% á ári. Neytendur gera auknar kröfur um heilnæmi og uppruna þeirra matvæla sem þeir leggja sér til munnns og eru meðvitaðir um þær aðferðir sem notaðar eru við framleiðsluna.

„Neytendur eru farnir að horfa meira og meira til dýravelferðar þegar kemur að vali á mat. Það hefur m.a. leitt til aukins áhuga á vegan fæði sem er laust við dýraafurðir,“ segir Helgi Rafn Gunnarsson, framkvæmdastjóri Biobús.

Lífrænu vörur Biobús eru frábrugðnar hefðbundnum mjólkurvörum að því leyti að þær eru unnar úr ófitusprengdri lífrænni mjólk. Þegar talað er um lífrænt er átt við að ekki er notaður tilbúinn áburður (kemiskur) við ræktun og öflun fódurs fyrir kýrnar sem gefa mjólkina né við ræktun ávaxta sem notaðir eru til framleiðslunnar. Engin eiturefni, s.s. illgresiseitur eða skordýraeitur, er notað við framleiðslu á föðri fyrir kýrnar né ræktun ávaxta. Aðbúnaður dýra í lífrænum búskap er að jafnaði strangari og er þannig leiðandi afl um bættan aðbúnað húsdýra almennt.

Þessi pökkunarvél hefur fylgt starfsemiinni frá upphafi og pakkað þó nokkuð mörgum jógúrt dósum á sinni starfsævi.

Við vinnslu á lífrænum matvælum er eingöngu notuð hjálparefni af lífrænum uppruna. Meginreglan er sú að vinna matvælin sem minnst og halda þeim eins náttúrulegum og kostur er.

Þá eru engin kemísk rotvarnarefni né litarefni notuð í framleiðslunni, heldur aðeins lífrænn hrásykur sem er um 4,8% af lífrænni jógúrt. Sykurinn kemur með ávöxtunum í jógúrtinni og hefur þann eiginleika að vernda ávaxtamassann frá skemmdum frá því að hann er unninn þar til að hann er notaður. Slíkt ferli er sambærilegt við sultugerð. Öll framleiðslan er vottuð samkvæmt reglum Vottunarstofunnar Tüns.

Fleiri bændur sýna lífrænni ræktun áhuga

Helgi segir að áhugi sé á meðal bænda, sérstaklega ungra bænda, að færa framleiðslu sína yfir í lífræna framleiðslu. Um þessar mundir sé eitt bú í aðlögunarferli sem muni auka framleiðslugetu Biobús til mikilla muna.

Viðtökur meðal neytenda þegar vörur Biobús komu á markað árið 2003 voru mjög góðar að mati Helga og að vöxturinn hafi verið mikill á milli ára fyrstu ár fyrirtækisins. Með aukinni neytendavitund og fjölgun útsölastaða hafi vinsældir aukist jafnt og þétt og fest sig í sessi. Samanborið við nágrannalöndin er lífræn framleiðsla á Íslandi þó mjög lítil hluti af mjólkurframleiðslunni.

Helgi segir að ýmsar ástæður séu fyrir því meðal bænda að þeir kjósi að vera í hefðbundinni mjólkurframleiðslu frekar en lífrænni.

„Það hefur því miður borið talsvert á fordómum og þöggun

gagnvart okkar framleiðslu í gegnum tíðina og það hefur ekki verið til að hjálpa með að fá fleiri framleiðendur til að framleiða lífrænt. Hér á landi eru aðstæður einnig nokkuð framandi miðað við það sem gerist í nágrannalöndum okkar þar sem lífræn ræktun virðist vera í örum vexti í öllum greinum. Það hjálpar til varðandi miðlun á áburði á milli búgreina t.d. Hér hefur ekki verið um það að ræða nema í mjög litlum mæli.

Við trúum því að sóknarfærin í landbúnaði liggi í lífrænni ræktun, aukinni dýravelferð og upplýstri umræðu um hreinleika og hollustu matvæla. Og þá erum við ekki að tala um rokið og rigninguna sem heldur öllu hreinu á yfirborðinu. Við erum að tala um alvöru aðgerðir eða aðgerðaleyseis eins og í lífrænni framleiðslu sem gagnert stuðlar að hreinleika og hollustu við framleiðslu og vinnslu afurða,“ segir Helgi.

Framtíðin er í fernum

„Það hefur alltaf verið stefnan hjá Biobú að lágmarka plastnotkun í umbúðum enda er það í anda þeirrar framleiðslu sem við stundum. Jógúrtumbúðirnar sem notaðar eru hjá Biobú eru tiltölulega dýrar en þær voru valdar vegna þess að þær eru umhverfisvænar að því leyti að þær innihalda lágmarks plast. Í staðinn fyrir auknið plast er notuð pappaaskja til að auka styrk dósanna sem lágmarkar þörf á plasti,“ segir Helgi.

Helgi sér fyrir sér að í náinni framtíð verði meira af vörum fyrirtækisins pakkað í fernur í stað plasts eins og nú sé gert. Ástæða þess að vörum þeirra sé pakkað í plast segir hann að sé vegna kostnaðar sem fylgir því að kaupa dýran pökkunarbúnað, sem sé ekki í samræmi við umfang framleiðslu Biobús. Hins vegar sé umræða um plastnotkun á þann veg að nauðsynlegt sé að bregðast við og færa sig yfir í umhverfisvænni umbúðir. Einnig standi til að breyta tækjakosti fyrirtækisins til að geta pakkað jógúrt í stærri umbúðir. Helgi segist gjarnan vilja sjá fyrirtækið eflast enn meir til að ná betri hagkvæmni, en fyrirtækið standi frammi fyrir ákveðinni fjárfestingarþörf, og til að skapa hagkvæmni þurfi að auka rennslið á mjólk í gegnum fyrirtækið. /BR

Leiðrétting

Í frétt um nýjan eldaskála og þjónustuhús í Laugarvatnsskógi, sem birt var í 10. tölublaði Bændablaðsins, var rangt farið með í myndatexta.

Þar var Guðmundur Magnússon sagður eiga heiðurinn af smíði þjónustuhússins. Hið rétta er að Guðmundur smíðaði lerkiskífurnar sem notaðar voru í klæðningu hússins en kom ekki að byggingu þess að neinu leyti. Leiðréttilist það hér með.

ALLIR ÚT AÐ LEIKA

GSX-R 1000A

BANDIT S 1250

V-STORM 650XT

GSX-S 750

KOMDU
Í HEIMSÓKN,
EKKI LÁTA ÞÉR
LEIÐAST

KINGQUAD 750 FJÖRHJÓL

FRÉTTIR

Við undirritun samkomulagsins, talið frá vinstri: Jón Ágúst Þorsteinsson, forstjóri Klappa, Einar Einarsson, rekstrarstjóri MS, Gústaf Helgi Hjálmarsson, gæða-, umhverfis- og öryggisstjóra MS, og Sigrún Jónsdóttir, framkvæmdastjóri þjónustu og ráðgjafar hjá Klöppum.

Mjólkursamsalan semur við Klappir um mælingar á umhverfisálagi

Skrifað hefur verið undir þjónustusamning við Klappir um mælingar á umhverfisálagi Mjólkursamsölu (MS).

Markmið MS er að ná árangri í umhverfismálum og málum tengdum sjálfbærni. Klappir mun aðstoða MS við að draga saman upplýsingar um umhverfisálag og kolefnissuppgjör og veita MS ráðgjöf með það að markmiði að lágmarka kolefnisspor fyrirtækisins.

Aðferðafræði og hugbúnaður Klappa gera fyrirtækjum, sveitarfélögum og stjórnvöldum fært að setja sér mælanleg markmið um að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og upplýsa um árangur á hagkvæman og gagnsæjan hátt. Þó nokkur fyrirtæki eru að nýta sér þjónustu Klappa til þess að fylgjast með umhverfisáhrifum sínum. Klappir vinna samkvæmt alþjóðlegri aðferðafræði sem kallast „Greenhouse Gas Protocol“ sem auðveldar samanburð á alþjóðlegum mörkuðum.

„Samningur þessi við Klappir

er mikilvægt skref fyrir MS í umhverfismálum. Öll okkar starfsemi hefur áhrif á umhverfið og með því að þekkja þau áhrif í gegnum greiningu á gögnum þá getum við unnið markvisst að úrbótum sem skila MS mælanlegum árangri í umhverfismálum,“ segir Gústaf Helgi Hjálmarsson, gæða-, umhverfis- og öryggisstjóri MS.

Undirritun samkomulagsins er í takt við umhverfisstefnu fyrirtækisins og þá mælikvarða sem settir voru en þar segir meðal annars:

„Mjólkursamsalan (MS) einsetur sér í allri starfsemi sinni, allt frá söfnun mjólkur frá framleiðendum til framleiðslu og dreifingar fullunninnar vöru til viðskiptavina, að starfa í sátt við umhverfi sitt og náttúru landsins hverju sinni. Með stefnu sinni leitast fyrirtækið við að endurspeglar umhverfisvæn sjónarmið í öllum skrefum virðiskeðjunnar og leggja þar með ríka áherslu á bestu umgengni okkar til verndar umhverfinu og náttúru landsins.“

Reiknað er með að fyrstu íbúðirnar af þeim 77 sem verði byggðar verði tilbúnar í haust. Mynd / JÁVERK.

77 nýjar íbúðir byggðar á Edenreitnum í Hveragerði

Nýlega var tekin fyrsta skóflustungan af nýjum 77 íbúðum á svokölluðum Edenreit í Hveragerði en þetta er sú lóð þar sem Eden stóð áður en staðurinn brann til kaldra kola. Íbúðirnar verða á tveimur til þremur hæðum og verður stærð þeirra frá 55-95 m².

JÁVERK á Selfossi mun byggja íbúðirnar en jarðvinna og gatnagerð er við það að hefjast. Skipulagið gerir ráð fyrir að halda í Edensöguna með gróðri og gróðurhúsum á lóðinni. Fyrstu íbúðirnar verða afhentar í haust. „Þetta er stærsta íbúðaverkefni sem unnið hefur verið í Hveragerði enda framkvæmd upp á um tvo milljarða króna,“ segir Gylfi Gíslason, einn eigenda JÁVERKS. /MHH

Það voru þau Aldís Hafsteinsdóttir bæjarstjóri og Gísli Steinar Gíslason hjá Suðursölum sem tóku fyrstu skóflustunguna að viðstöddum bæjarfulltrúum í Hveragerði og fasteignasala frá Byr fasteignasölu í Hveragerði sem mun sjá um sölu íbúðanna. Mynd / MHH

Þessi mynd náðist á skemmtibát á ánni Rín í Þýskalandi af Vatnsdælingnum sem fyrrum bjó í Grímstungu, Páli Erni Lindal. Að sjálfsögðu var Bændablaðið með í för.

Alþingi hafnaði flýtingu á innflutningi sérosta

– Heimilaður verður tollfrjáls innflutningur á móðurmjólk fyrir hvítvoðunga

Um tíma leit út fyrir að Alþingi ætlaði að afgreiða frumvarpið. Úr því varð ekki því í meðförum atvinnuveganefndar var 1. grein frumvarpsins felld á brott en þar var kveðið á um auknar heimildir til tollfrjáls innflutnings á sérostum. Nýjar upplýsingar um málið urðu til þess að samþykkt var breytingatillaga þar sem 1. grein frumvarpsins var felld brott.

Það sem stendur eftir af upphaflegu stjórnarfrumvarpi landbúnaðarráðherra um breytingar á tollalögum er að heimilaður verður tollfrjáls innflutningur á móðurmjólk fyrir hvítvoðunga.

Nýjar upplýsingar

Í nefndarálini með breytingatillögunni kom fram að nýjar upplýsingar hafi komið fram í málinu sem breyttu afstöðu nefndarmanna. Í álitinu segir meðal annars:

„Við umfjöllun um frumvarp þetta hefur komið fram að ekki hefur verið farið fram á neinar formlegar viðræður við Evrópusambandið um aðgangsheimildir fyrir mjólkurafurðir að innri markaði þess. Ljóst er að fyrrgreint nefndarálit meirihluta atvinnuveganefndar átti að eiga við um vörur sem ekki væru framleiddar hér á landi og væru því ekki í beinni samkeppni við innlenda framleiðslu. Meirihlutinn telur þó hafa komið í ljós við umfjöllun um frumvarp þetta að ef það nær fram að ganga mun það hafa mikil áhrif á framleiðslu hér á landi.“

Atvinnuveganefnd vill úttekt

Meirihluti atvinnuveganefndar beinir því til ráðherra að fyrir 1. nóvember 2018 verði unnin úttekt um áhrif innflutningskvóta á ostum, sem eru verndaðir með upprunatáknum eða með vernduðum landfræðilegum merkingum, á íslenskan markað og kynna atvinnuveganefnd. Við gerð úttektarinnar skal leita eftir sjónarmiðum þeirra sem eiga hagsmuna að gæta. Jafnframt itrekaði meirihlutinn að ríkisstjórnin skuli hraða eins og kostur er samningum við Evrópusambandið um aðgangsheimildir fyrir mjólkurafurðir að innri markaði þess.

Skynsamleg niðurstaða

Sigurður Eypórsson, framkvæmdastjóri Bændasamtaka Íslands, segir

Sindri Sigurgeirsson, formaður Bændasamtaka Íslands.

Kristján Þór Júlíusson sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra.

Tollfrjáls kvóti á osti frá ESB á þessu ári er 187 tonn. Það fer upp í 360 tonn strax um næstu áramót. 57 tonn af kvótanum í ár er upprunatengdur ostur en það verða 130 tonn um áramótin og 230 tonn eftir tvö og hálft ár.

niðurstöðu málsins skynsamlega. „Þetta snerist um að fara eftir samningum en ekki opna einhliða fyrir hraðari innflutning án þess að fá sambærilega opnun á útlutningi á móti. Fyrrverandi landbúnaðarráðherra, Gunnar Bragi Sveinsson og Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, höfðu ekki einu sinni fyrir því að biðja Evrópusambandið um hana. Forsendur fyrir hraðari opnun á innflutningi voru því ekki til staðar. Tollfrjáls kvóti á osti frá ESB á þessu ári er 187 tonn nú þegar. Það fer upp í 360 tonn strax um næstu áramót. Alls 57 tonn af kvótanum í ár er upprunatengdur ostur en það verða 130 tonn um áramótin og 230 tonn eftir tvö og hálft ár. Sá kvóti er ekki boðinn út og ekkert greitt fyrir hann. Ég treysti því að neytendur fylgi því eftir í verslunum.

Hinn ostakvótinn er boðinn út. Fyrir þau 130 tonn sem eru tollfrjáls á þessu ári greiddur innflytjendur að meðaltali 785 krónur fyrir kílóíð í útboði. Það gjald rennur í ríkissjóð.

Klæðskerasniðið frumvarp fyrir heildsala

Sindri Sigurgeirsson, formaður Bændasamtaka Íslands, sagði meðal annars um frumvarp landbúnaðarráðherra að það mundi „skaða hagsmuni íslensks landbúnaðar og grafa undan innlendra matvælaframleiðslu“ og að það væri klæðskerasaumað að hagsmunum heildsala.

Sindri sagði einnig að málið væri ekki svo einfalt „að eingöngu sé um sérosta að ræða eins og franska mygluosta. Þarna eru líka hollenskir Gouda- og Edam-ostar sem eru sambærilegir við mest seldu brauðosta hér á landi. Afleiðingarnar verða einfaldlega þær að ódýrir erlendir ostar, sem heildsalar munu flytja inn í stórum stíl, munu hafa veruleg áhrif á íslenska mjólkurframleiðslu. Samdráttur í innlendra framleiðslu er óumflýjanlegur.“

Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði bentu á í umsögn sinni um frumvarpið að með tollasamningnum sé ekki eingöngu opnað á tollfrjálsan innflutning einstaka óvenjulegra erlenda osta sem ekki eru í beinni samkeppni við íslenska ostaframleiðslu. Samtökin bentu á að samningurinn opnaði á tollfrjálsan innflutning osta af sömu tegund og algengustu verðlagsbundnu íslensku ostarinn.

/VH

Bretar fljúga áfram beint til Akureyrar

Breska flugfélagið Titan Airways mun sjá um að flytja farþega á vegum bresku ferðaskrifstofunnar Super Break frá Bretlandi til Akureyrar á næsta ári.

Flugmenn þess hafa þegar hafið þjálfun í flughermunum og munu koma til Akureyrar til æfinga áður en flogið verður með fyrstu farþegana. Þá ætlar Air Iceland Connect að hefja tengiflug að nýju í október á þessu ári, frá Akureyri til Keflavíkur. Þetta er meðal þess sem kom fram á vörðstefnu Markaðsstofu Norðurlands og Flugklasans Air 66N sem fram fór í Hofi á Akureyri nýverið.

26% sæta þegar seld

Chris Hagan, sem hefur haft yfirumsjón með ferðum Super Break til Norðurlands, hélt erindi á ráðstefnunni þar sem hann fór yfir það hvernig ferðirnar gengu í vetur og hverjar framtíðaráætlanirnar væru. Í erindinu kom það meðal annars fram að þrátt fyrir að sex sinnum hefði verið lent í Keflavík en ekki á Akureyri eða Egilsstöðum til vara eins og lagt var upp með, hafi fjöldi kvartana verið í algjöru lágmarki. Sagði hann það til marks um það hve vel hefði verið tekið á móti bresku ferðamönnum hér á Norðurlandi. Nú þegar er hafin sala á ferðum næsta vetrar og búið er að selja 26% sætanna, og það áður en formleg markaðssetning ferðaskrifstofunnar hefst. Ljóst er því að áhugi breskra ferðamanna á þessum ferðum fer síst dvínandi.

Hvað framtíðina varðar sagði Hagan að búið væri að semja við breska flugfélagið Titan Airways um að fljúga með farþega Super Break til Akureyrar. Titan væri mun betur í stakk búið til þess að takast á við aðstæður í Eyjafirði. Bæði hefði flugfélagið öflugri flugvélar sem gætu tekið á loft til bæði suðurs og norðurs en einnig væri betur staðið að þjálfun áhafna. Áætlanir geri bæði ráð fyrir því að flugmenn verði þjálfaðir í flughermunum og svo verði einnig flogið með nokkrar áhafnir til Akureyrar þar sem haldnar verði sérstakar æfingar.

Tengiflugið heldur áfram

Árni Gunnarsson, framkvæmdastjóri Air Iceland Connect, var einnig með erindi á fundinum þar sem hann tilkynnti að tengiflugi á milli Keflavíkur og Akureyrar verði haldið áfram, en áður hafði verið tilkynnt um að fluginu yrði hætt. Helsta breytingin verður sú að notuð verður minni vél til verksins, en þeir farþegar sem hafa nýtt sér tengiflugið hingað til munu ekki finna fyrir miklum breytingum að öðru leyti.

„Þetta eru mjög ánægjulegar fréttir, og við erum sérstaklega ánægð með að flugfélagið sá tækifæri til þess að setja þessi flug upp aftur þar sem þau hafa nýst bæði heimafólki og ferðþjónustu mjög vel. Nú er okkar markmið að vinna vel með Air Iceland Connect að markaðssetningu, svo að þetta tengiflug geti orðið til framtíðar,“ segir Arnheiður Jóhannsdóttir, framkvæmdastjóri Markaðsstofu Norðurlands, í frétt af fundinum á heimasíðu Markaðsstofunnar.

SÖGUR & SAGNIR ÚR SVEITINNI

Hestur Gunnlaugs Briem

Gunnlaugur kammerráð Briem á Grund í Eyjafirði átti á síðustu árum sínum skjóttan reiðhest, fyrirtaks góðan. Hann var ljónstyggur og lét engan ná sér, nema sýslumann sjálfan. Engum tjáði heldur að koma á bak honum öðrum en sýslumanni, ella hafði klárinn það til að vippra þeim af sér.

Einhverju sinni voru þeir á ferð saman úr Akureyrarkaupstað, sýslumaður og Stefán bóndi Thorarensen, er þá bjó á Espihóli. Impræði þá Stefán að því við sýslumann að hann væri hestasár, er hann vildi ekki láta neinn annan koma á bak Skjóna. Mæltist hann

til að fá að koma nú á bak honum í eitt skipti; var sýslumaður tregur til, en lét þó tilleiðast fyrir þrabeiðni hans, og sagði að hann mætti ábyrgjast hvað af hlytist. Höfðu þeir þá hestaskipti, og fór Stefán á bak Skjóna. Tók hann þá viðbragð mikið og þaut af stað, og linnti ekki sprettinum fyrr en hann kom heim á tún á Espihóli. Þar kastaði hann Stefáni af sér í frosið mykjuhlass á túninu, svo óþyrmilega að Stefán fótbrotnaði.

Sú er önnur saga um Skjóna að þá er sýslumaður lagðist banaleguna átti að senda eftir lækni. Sagði þá kona sýslumanns, frú Valgerður, að best væri að taka Skjóna og láta

lækni riða, svo að hann yrði fljótari. Þetta var um vetur og var Skjóni inni. En heimamenn sögðu að hann mundi varla nást, þó að hann væri í húsi; og þó að hann næðist gæti enginn riðið honum. Hún bað samt að reyna og var svo gert. Þegar komið var í hesthúsið stóð Skjóni í dyrunum

og lét óðara leggja við sig beislið. Sendimaðurinn lagði nú upp að riða honum og gekk það hið besta. Samt fór Skjóni svo hart að sendimanni þótti nóg um, og ekki fékk hann stöðvað hann fyrr en kom að húsi læknisins á Akureyri; þar stóð Skjóni grafkyrr. Reið læknirinn honum til baka og var hann þá hinn auðveldasti.

Úr bókinni Forustu-flekkur.

1.7.-8.7. 2018 · SKEMMTIDAGSKRÁ

LANDSMÓT HESTAMANNA REYKJAVÍK

Upplifðu ekta íslenska hestagleði, tónlist og skemmtun. Það er pláss fyrir alla í brekkunni á Landsmóti hestamanna í Víðidalnum í Reykjavík.

- Fjörugur fjölskyldudagur 1. júlí, FRÍTT INN – Leikhópurinn Lotta, Jói P. og Króli, teymt undir börnum, hoppukastalar og margt fleira
- HM í knattspyrnu sýnt á risaskjá
- Markaðstjöld, matarhöll, bjórsala og veitingastaðir
- Lifandi tónlist í matarhléum
- Gítarparty á kvöldin – Magni, Grétar og Hebbi, Stebbi Jak, Salka Sól, Sigvaldi og fleiri
- Sveitaballastemming í reiðhöllinni í Víðidal
- FÖSTUDAGUR: Kántrýtónleikar og stórdansleikur með Axel Ó. og hljómsveit ásamt Rúnari F., Helga Björns og reiðmönnum vindanna.
- LAUGARDAGUR: Stórdansleikur með Sverri Bergmann og Albatross ásamt Magna, Sölkú Sól og Röggú Gísla.

REYKJAVÍK LOVES *horses*

#landsmot2018 • www.landsmot.is
facebook.com/landsmothestamanna

FRÉTTIR

Landbúnaðarráðherra gerir breytingar á reglugerð: Vill koma í veg fyrir tilfærslur mjólkurkvóta milli handhafa

Kristján Þór Júlíusson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra, gerði nýverið breytingar á reglugerð er varðar úthlutun á greiðslumarki mjólkur. Er þær til þess fallnar að koma í veg fyrir tilfærslu á milli handhafa.

Samkvæmt reglugerð sem sett var árið 2017, í kjölfar undirritunar búvörusamninga, eru viðskipti með greiðslumark milli handhafa óheimil. Matvælastofnun er þó heimilt að staðfesta aðilaskipti að greiðslumarki mjólkur ef:

- Um er að ræða tilfærslu greiðslumarks milli lögbýla í eigu sama aðila.
- Þegar aðilaskiptin að greiðslumarki fara fram milli aðila innan sama lögbýlis.
- Þegar um er að ræða sölu á greiðslumarki frá einu lögbýli til annars lögbýlis innan sömu jarðtorfu (tvíbýlis- eða margbýlisjarðar, sbr. ákvæði landskiptalaga nr. 46/1941), þótt skipt hafi verið með landskiptum að hluta til, enda sé salan til þess fallin að auðvelda kynslóðaskipti og er að öðru leyti hagfelld.

Þann 14. júní var gerð breyting á a. lið fyrri reglugerðar sem verður svohljóðandi:

- Þegar um er að ræða tilfærslu greiðslumarks milli lögbýla í eigu sama aðila er tilfærsla greiðslumarks aðeins heimil ef handhafi getur sýnt fram á með þinglýstu afsali að öll lögbýli sem tilfærsla greiðslumarksins varðar hafi verið skráð í hans eigu fyrir 15. júní 2018.

Reynt að koma í veg fyrir að menn laumist bakdyrarnir

Arnar Árnason, formaður Landsambands kúabænda og bóndi á Hranastöðum, segir að það sé í anda laganna að óheimilt sé að flytja greiðslumark á milli jarða. Þarna sé í rauninni verið að reyna að fá kerfið til að virka eins og ætlast hafi verið til í upphafi. Greiðslumark skuli fara í gegnum markað.

Höfnin í Grímsey.

Mynd / Víkudagur

Grímseyingar vilja fleiri almenningssalerni

– Aðeins eitt salerni í boði fyrir fjölda ferðamanna

Grímseyingar kalla eftir bættri salernisaðstöðu vegna fjölda ferðamanna sem væntanlegir eru til eyjunnar í sumar.

Málið var til umræðu á fundi hverfisráðsins í Grímsey og þar kom fram að aðeins sé eitt klósett fyrir almenning og er það í Galleríinu. „Nú í ár koma hátt í 40 skemmtiferðaskip til Grímseyjar, auk allra þeirra ferðamanna sem koma með ferju eða flugi. Það

Kristján Þór Júlíusson, sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra.

Arnar Árnason, formaður Landsambands kúabænda.

Arnar segir að á aðalfundi LK á Selfossi þann 6.–7. apríl hafi verið samþykkt ályktun þess efnis að koma í veg fyrir að viðskipti með greiðslumark færu fram með þeim hætti að keyptar væru jarðir og greiðslumarkið fært á milli og jörðin svo seld aftur. Þau viðskipti sem hafi verið tilkynnt til Búnaðarstofu fyrir 15. júní muni þó standa og ekki aðhafst í þeim málum. Stjórn LK hafi svo farið í þá vinnu ásamt framkvæmdanefnd búvörusamninga að stöðva þennan „leka“. Það sé nú gert með þessari breytingu á reglugerð. Tíminn verði svo að leiða í ljós hvort að þessar breytingar muni skila tilætluðum árangri, en þetta þrýsti verulega á að viðskipti með greiðslumark fari í gegnum kvótamarkað. /BR

Nýr formaður Geitfjárræktarfélags Íslands: Stofninn enn í útrýmingarhættu

– Nýtt merki tekið í notkun fyrir íslenskar geitaafurðir

Anna María Flygenring, bóndi í Hlíð í Skeiða- og Gnúpverjahreppi, tók við formennsku í Geitfjárræktarfélagi Íslands á aðalfundi félagsins í apríl síðastliðinn. Hún tekur við af Sif Matthíasdóttur sem hafði gegnt formennsku í fjögur ár og gaf ekki lengur kost á sér.

Anna María segir að ýmis áhugaverð verkefni séu í gangi á vegum félagsins sem haldið verður áfram með. „Á þeim tíma sem Sif var formaður var til dæmis farið í samstarf við Matis um verðmætasköpun, vörupróun og kynningu á geitaafurðum og verkefnið Matarauður Íslands hefur líka verið okkur hliðhollt.

Þá stóð Listaháskóli Íslands fyrir samkeppni um merki fyrir geitaafurðir, sem félagið

verðlaunaði síðan fyrir og fær merkið til afnota. Það verður bara á allra næstu dögum sem við gefum leyfi fyrir notkun á því, en það var Sóley Tómasdóttir sem hannaði merkið. Á döfinni er sem sagt að fylgja þessum verkefnum eftir ásamt því að kynna afurðir geitanna alls staðar sem við komum því við.

Stofninn er enn í útrýmingarhættu, ekkert má koma upp á til að hann verði í verulegri hættu; fjöldinn var um síðustu áramót 1.163 geitur ef ég man rétt,“ segir Anna María.

Nýr vefur

Nýr vefur Geitfjárræktarfélags Íslands (geit.is) var tekinn í gagnið

Anna María Flygenring er bóndi í Hlíð og nýr formaður Geitfjárræktarfélags Íslands. Ýmis verkefni eru á borði nýs formanns. Myndir / úr einkasafni

í vor, en Anna María segir hann ekki enn vera fullburða. „Við erum að bæta inn eftir því sem vefstjórar hafa tíma en öll okkar vinna er unnin í sjálfböðavinnu. Ég held og vona að félagið eigi eftir að eflast og félögum fjölgi, því það styrkir allt okkar starf,“ segir Anna María.

Alltaf haft áhuga á geitum

Annar María segir að hún hafi haft áhuga á geitum allt frá barnæsku. „Ég hef alltaf verið mikið fyrir dýr, sogaðist að kindaköllum og hestamönnum hvar sem þeir urðu á vegi mínum með sínar skepnur. Heima hjá ömmu minni var veggteppi með mynd af geitum og á þá mynd horfði ég alltaf þegar ég gekk upp stigann hjá henni, en ég var hjá ömmu og afa þegar ég var í menntaskóla. Ég vildi líka alltaf frekjast til að fá að sitja réttum megin í bílnum þegar við keyrðum frá Reykjavík austur eða til Reykjavíkur yfir Geitháls, þá voru nokkrar geitur í girðingu við veginn. En ég bjóst aldrei við að geta eignast geitur, það var bara alls ekki í kortunum – ekki einu

sinni eftir að ég var orðin bóndi og átti nóg land og tækifæri. Ég er sem sagt kúabóndi í dag og hef verið í rúm 37 ár. Við eigum líka allnokkur hross enda hefur áhugamálið fjölskyldunnar verið hestamennska og er enn. Sauðfé erum við með svona rúmlega til matar og einnig hefur áhugi minn á handverki, tövinnu, spuna og þrjónamennsku margfaldað síðustu ár.

Það sem hins vegar varð beinlínis til þess að ég gerðist geitabóndi var að komast í kynni við Jóhönnu á Háafelli. Barátta hennar fyrir verndun stofnsins og hugsjónastarf varð kveikjan að þessu hjá mér. Mér rann til rifja að allt hennar starf yrði unnið fyrir gýg og fór að skoða nánar þau mál öll og eftir komu að Háafelli var ekki hjá mér. Enda reyndist það ekki svo flókið að eignast örfáar geitur. Það var 2014 sem við fengum okkar fyrstu þrjár hingað heim að Hlíð.“

Beint frá býli afurðir Hlíðarkistunnar

„Nú, þegar ég hef komist í kynni við spunakonur og lært að spinna á rokk og eignast einn slíkan, ætla ég að bjóða til sölu ullarband spunnið af mér heima og í Uppspuna, nýju smáspunaverksmiðjunni. Síðast en ekki síst notum við fiðuna af geitunum sem er einstakt gæðahræfni og mýkra band finnst ekki en fiðuband – alla vega ekki náttúrulegt band. Nú hafa geitabændur betra tækifæri til að láta spinna fiðuna hér á landi, en áður þurfti að senda hana til vinnslu, til dæmis til Noregs. Þetta er eitt af tækifærunum sem liggja í geitfjárrækt en handavinnan við að kemma geitina er feiknamikil og eðlilega hafa ekki allir tíma til að kemma, en það er gert með handkömbum.

Geitaafurðirnar í sókn

Að sögn Önnu Maríu er geitakjöt og geitaostar óðum að vinna sér sess hjá fólki, en það er allt meira og minna selt í heimasölu. „Ég er sjálf ekki með gestamóttöku, en við seljum ýmislegt héðan úr Hlíðarkistunni sem við köllum svo; nautgripakjöt, lambakjöt, kiðlingakjöt og svo stökur og gærur. Einnig ullarbandið sem ég nefndi áður.

En hjá mér eru svo fáar geitur þannig að þetta er ekki mikil framleiðsla; við eigum sjö fullorðnar og fimm kiðlinga þetta árið.

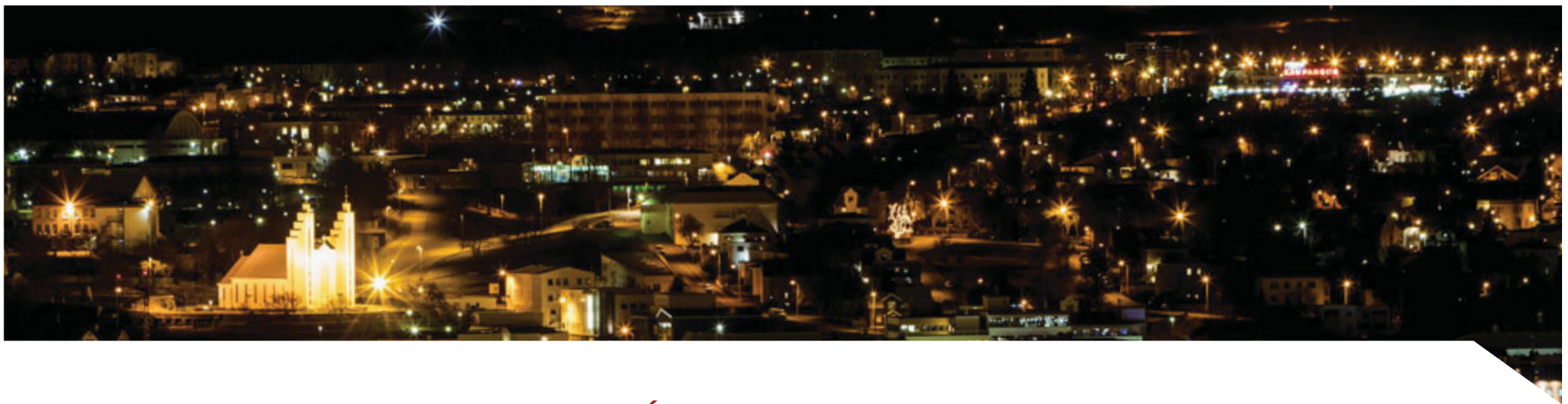
Margir hafa þá trú að ekki sé mögulegt að halda geitum innan girðinga. Það er hins vegar vel hægt og rafmagnsnet halda þeim mjög vel. Það þarf bara að hafa strauminn á þessu,“ segir nýr formaður Geitfjárræktarfélags Íslands

/smh

Geitté frá Hlíðarbúinu.

ÖRUGG ENDURNÝJANLEG ORKA FYRIR ÞIG

KYNNING Á DRÖGUM AÐ KERFISÁÆTLUN 2018-2027 OG UMHVERFISSKÝRSLU

Fyrir liggur tillaga að kerfisáætlun 2018-2027 um uppbyggingu flutningskerfis raforku á Íslandi. Landsnet kynnir nú tillögu að kerfisáætlun í samræmi við raforkulög nr. 65/2003 m.s.br. og umhverfisskýrslu í samræmi við lög nr. 105/2006. Kerfisáætlun fjallar m.a. um grunnforsendur fyrir áætlun, niðurstöður valkostagreininga, áætlun um uppbyggingu meginflutningskerfisins til næstu 10 ára og lýsingar á framkvæmdaverkum á tímabilinu 2019-2021.

Umhverfisskýrslan gerir grein fyrir forsendum, nálgun og niðurstöðu matsvinnu, ásamt þeim mótvægisáðgerðum sem lagðar eru til. Tillaga að kerfisáætlun og umhverfisskýrsla eru aðgengilegar á vefsíðu Landsnets, www.landsnet.is og hjá Skipulagsstofnun í Borgartúni 7b.

Ábendingar og athugasemdir við kerfisáætlun og um umhverfisskýrsluna skal senda til Landsnets á netfangið landsnet@landsnet.is eða á heimilisfangið Gylfaflöt 9, 112 Reykjavík, merkt *Athugasemdir við kerfisáætlun 2018-2027*.

Frestur til að gera athugasemdir eða koma með ábendingar við tillögurnar er til og með 15. júlí 2018.

Það er von Landsnets að flestir kynni sér efni kerfisáætlunar og umhverfisskýrslu.

Landsnet stendur fyrir opnum kynningarfundum á Hellu þann 26. júní á Stracta Hótel, kl. 12:00-14:00

Verið velkomin

LANDSNET

Landsnet | Gylfaflöt 9 | 112 Reykjavík | Sími 563 9300 | landsnet@landsnet.is | www.landsnet.is

Njarðarnes 4

STEINSMIÐJA
AKUREYRAR

Njarðarnes 4

FRÍR FLUTNINGUR Á LEGSTEINUM UM ALLT LAND

Mikið úrval legsteina á minnismerki.is

Tilboð
111
41x60 cm frá sökkli

66 cm sökkull
Svartur - 135 þúsund með grafskrift

Tilboð
111
41x60 cm frá sökkli

66 cm sökkull
GRÁR - 125 þúsund með grafskrift

Tilboð
113
41x60 cm frá sökkli

66 cm sökkull
Svartur - 135 þúsund með grafskrift

Tilboð
113
41x60 cm frá sökkli

66 cm sökkull
GRÁR - 125 þúsund með grafskrift

minnismerki.is s: 466 2800 / 899 9370 sala@minnismerki.is

FRÉTTIR

Jón Hermannsson með urriðann væna úr Þingvallavatni. En veiðin hefur verið góð það sem af er í vatninu.

Flottir urriðar á Þingvöllum

Veiðin á Þingvöllum hefur gengið vel það sem af er, vænir urriðar og flottar bleikjur. Jón Hermannsson setti í þann stóra á Þingvöllum fyrir nokkrum dögum og gefum honum orðið.

„Þessi stóri urriði kom á flugu sem Óli í Veiðihorninu mælti með og það klikkaði ekki. Þetta var stórkostleg barátta við fiskinn sem stóð yfir í 20 mínútur og hann tók gífurlegar langar rokur og fór langt inn á undirlínu á veiðihjólínu. Þetta

eru ótrúlegar skepnur sem búa í þessu stórkostlega vatni sem hefur verið einangrað í mörg hundruð ár og hefur alið af sér þennan stórkostlega urriða.

Það þarf ekki alltaf að borga háar upphæðir til að upplifa ævintýri sem þessi. Við erum svo sannarlega heppin að búa í landi sem eru með óendanlega mörgum vötnum sem hægt er að veiða í og njóta náttúru með fjölskyldu og vinum,“ sagði Jón enn fremur.

Bændablaðið
Kemur næst út 5. júlí

ALHLIÐA VÉLAVERKSTÆÐI

- Allar almennar vélaviðgerðir
- Almenn renni- og fræsivinna
- Rennum og slípum sveifarása
- Málsprautum slitfleti, t.d. á tjakkstöngum
- Gerum við loftkælingu bíla
- Almenn suðuvinna
- Plönum hedd
- Tjakkaviðgerðir

Hafðu samband í síma 587 1300
og við sérsníðum lausn sem hentar þér!

KAPP ehf

VÉLA-KÆLI & RENNIVERKSTÆÐI

Miðhraun 2 | 210 Garðabær | Sími 587 1300 | kapp@kapp.is | www.kapp.is

Sindri Sigurgeirsson missti lax en náði öðrum skömmu seinna í opnun Norðurár í Borgarfirði. Hér slá þeir Sindri og Einar Sigfússon á létta strengi eftir að laxinn slapp.

Mynd / María Gunnarsdóttir

Laxveiðin byrjar allt í lagi

Gunnar Bender

gunnarbender@gmail.com

Laxinn er kominn í flestar veiði-ár, þó svo laxveiðin sé alls ekki byrjuð nemaí sumum. Jón Helgi Björnsson var að skoða stöðuna við Laxá í Aðaldal fyrir fáum dögum og sá lax.

„Já, það voru komnir tveir laxar í Bjargstreng, 12 til 16 punda,“ sagði Jón Helgi Björnsson, sem getur ekki bedið eftir að byrja veiðina í Aðaldalnum.

„Byrjunin er allt í lagi í laxveiðinni, en minna aftveggja ára lax, en eins árs laxinn á eftir að koma í miklu meira mæli,“ sagði Þröstur Elliðason sem stóð í stórræðum að gera klárt fyrir

seiði í Breiðdalsá. Hann var að koma með 80 þúsund seiði.

„Ég held að sumarið verði gott,“ sagði Þröstur enn fremur.

Já, laxveiðin byrjar allt í lagi, nokkrar ár hafa opnað eins og Norðurá, Þverá og Blanda. En fleiri og fleiri opna næstu daga, allt er þetta að komast af stað. Laxinn er kominn í flestar ár landsins.

Flott veiði á stuttum tíma

Silungsveiðin gengur víða ágætlega og veiðimenn á öllum aldri eru að renna fyrir fisk víða um landið. Þeir feðgar á Blönduósi, Ólafur og synir hans, Aron Örn og Haukur Ingi, skruppu að veiða fyrir fáum dögum og fengu flotta veiði.

„Við feðgarnir skruppum í ca tvo tíma upp í Svínavatn síðastliðinn sunnudag í ágætis veðri – smá suðvestan göla en skyggni annars gott,“ sagði Ólafur Sigfús Benediktsson er við heyrðum aðeins í honum.

„Við settum í þrjá fina urriða og voru bræðurnir (Aron Örn og Haukur Ingi) alsælir með aflann, enda er ekki nema svona tveir mánuðir síðan þeir byrjuðu að spyrja hvenær við gætum farið að byrja að veiða.

Aron Örn og Haukur Ingi með flotta veiði úr Svínavatni.

Mynd / Ólafur Ben

Við fréttum af veiðimönnum sem fóru á Skagaheiðina í Ölfersvatn og

fengu góða veiði. Flotta urriða og bleikjur,“ sagði Ólafur enn fremur.

„Ertu að veiða hérna í Fljótunum?“

„Ekki ertu að veiða hérna í Fljótunum, Bender?“ var það fyrsta sem Trausti Bjarnason á Bjarnagili í Fljótum spurði þegar tíðinda-fólk Bændablaðsins hittir hann við heimreiðina að Bjarnagili. „Nei, nei, bara að heilsa upp á þig,“ sagði komumaður og tók þéttings-fast í höndina á Trausta.

Kappinn stóð í stórræðum við að koma hliðinu að heimreiðinni í lag og var vel málaður á annarri hendi. Hann var allur á iði enda hellingur að gera.

„Jú, veiðin er að byrja hérna í Fljótunum innan tíðar og verður gaman að sjá hvernig sumarið kemur út. En maður hefur lítið veitt hin seinni árin þótt víða sé hægt að veiða hérna á svæðinu. Fór með stráknum fyrir einhverjum árum og mokveiddi um 50 fiska en þeir fengu lítið sem fóru með mér. Ég er fiskinn þegar ég fer af stað.

Mér list vel á sumarið og veðurfarið hefur batnað verulega. Það er ýmislegt í gangi hjá mér sem á eftir að koma í ljós innan fárra mánaða, maður verður alltaf

Trausti Bjarnason og blaðamaður ræða málin við lokað hliðið.

Mynd / María Gunnarsdóttir

að vera að gera eitthvað, það er ekki hægt annað,“ sagði Trausti og hélt áfram að sýsla við hliðið sem var allt að koma til eftir handbragð Trausta.

Við létum okkur hverfa í kvöldsólina sem var að setjast við Miklavatn og fiskur að vaka, ein og

ein gæs lentu á vatninu. Veiðimenn voru að kasta flugunni neðarlega í Fljótaá, einn og einn silungur vakti. Veiðitíminn var greinilega byrjaður, fiskurinn var til staðar, málið var bara að fá hann til að taka agnið. Það er heila málið. Er hægt að biðja um það betra?

VISQUEEN POLYCROP

Rúlluplast

Staðgreiðsluverð
án vsk

Greiðslufrestur*)
Tveir gjalddagar
Verð án vsk

75 cm x 1500 m	Svart	8.950,-	9.175,-
75 cm x 1500 m	Hvítt / Ljósgrænt	9.100,-	9.330,-
50 cm x 1800 m	Hvítt / Ljósgrænt	7.500,-	7.690,-

Net og bindigarn

		Staðgr. án vsk	Greiðslufrestur*) 2 gjalddagar Verð án vsk
Piippo Magic Blue Rúllunet	1,23 m x 3.090 m	18.500,-	19.610,-
Piippo Magic Blue Rúllunet	1,30 m x 3.090 m	19.100,-	20.246,-
Piippo HYBRID rúllunet	1,23 m x 4.000 m	22.500,-	23.850,-
Piippo HYBRID rúllunet	1,23 m x 4.600 m	25.100,-	26.606,-
Piippo HYBRID rúllunet	1,30 m x 4.000 m	23.200,-	24.592,-
Piippo Stórbyggagarn	130 m/kg (9 kg hnota)	2.990,-	3.169,-
Piippo Stórbyggagarn	145 m/kg (9 kg hnota)	2.990,-	3.169,-
Piippo Baggagarn	400 m/kg (5 kg hnota)	1.700,-	1.802,-
Piippo Rúllugarn	1000 m/kg (5 kg hnota)	1.700,-	1.802,-

PIIPPO

*) Gjaldfrestur - 2 gjalddagar: 50% greiðist 16. júlí 2018 og 50% greiðist 14. september 2018

Allt verð er tilgreint án virðisaukaskatts, 24,0%

Afhendum frítt á afgreiðslur Samskipa-Landflutninga um land allt.

P Ó R H

REYKJAVÍK:
Krókháls 16
Sími 568-1500

AKUREYRI:
Baldursnes 8
Sími 568-1555

Vefsíða og
netverslun:
www.thor.is

SLÖKKTU Á LETINNI OG KVEIKTU Á HÖRKUTÓLINU

**Sumarauki að verðmæti
350.000 kr. fylgir!**

Mitsubishi L200 4x4 er fullkomin blanda fólks- og pallbíls. Hann er byggður á heilli grind, með hátt og lágt drif, dráttargetu upp á 3.1 tonn og 450 Nm togkraft. **Nú fylgir 350.000 kr. sumarauki með öllum nýjum Mitsubishi bílum keyptum hjá HEKLU.** Slökktu á letinni og kveiktu á hörkutólinu í þér með nýjum L200. Hlökkum til að sjá þig!

Mitsubishi L200 4x4
Verð frá:

5.190.000 kr.

FYRIR HUGSANDI FÓLK

5 ára ábyrgð fylgir fólksbílum HEKLU að uppfylltum ákvæðum ábyrgðarskilmála. Þá er að finna á www.hekla.is/abyrgd

HEKLA · Laugavegi 170-174 · Reykjavík · Sími 590 5000 · hekla.is
Umboðsmenn um land allt: Höldur Akureyri · Bílasala Selfoss · Bílas Akranesi · HEKLA Reykjanesbæ · BVA Egilsstöðum

STEEKUR

Fiskur í hvíld

Fiskar sofa ekki heldur skipta milli vökuástands og hvíldarástands. Þegar fiskur er í hvíld virðist hann fullkomlega hreyfingarlaus þrátt fyrir að hann hreyfi sig í raun mjög hægt til að halda jafnvægi í vatninu. Fiskar eru ekki með augnlok þannig að augu þeirra eru alltaf opin.

Sumar tegundir færa sig niður á botn vatnsins eða árinna og aðrar fela sig í holum til að verjast rándýrum.

Kafa niður á 3.000 metra

Flest sjávarspendýr geta kafa lengi og niður á mikið dýpi í leit að fæðu. Tannhvalir eru framúrskarandi kafarar og sumar tegundir þeirra kafa niður á 3.000 metra dýpi og eru neðansjávar í ríflega tvær klukkustundir.

Sömu skynfæri og menn

Hvalir hafa öll sömu skynfæri og landspendýr að lyktarskyninu undanskildu. Á tungunni eru bragðlaukar sem mögulega greina bragð fæðu en nýttast einnig til að skynja umhverfið og greina hvaða efni eru í sjónum. Húð hvala er um 80% vatn og er mjög næm fyrir snertingu, einkum í kringum blástursopið.

Hljóð hvala

Hljóð hvala eru mismunandi að eðli, tíðni og styrk. Smellir og blístur höfrunga eru notuð til samskipta innan hópsins og eru einkennandi fyrir tegundir og jafnvel einstaklinga.

Búrhvalir gefa frá sér hljóðmynstur, sem kölluð eru kóðar, og háhyrningar hafa mismunandi mállykur sem greina að fjölskylduhópa.

Fæðuöflun hvala

Skíðishvalir nærast á dýrasvifi, krabbadýrum og smáfiski. Skíðin eru afkastamikil sía sem skilur bráðina frá því í sjónum. Hvalirnir opna kjaftinn upp á gátt, allt að 90°, til að gleypa sjó og átu, loka honum og þvinga sjóinn út milli skíðanna. Fæðuna sem eftir situr skrapa þeir af góm og skíðum með tungunni og kyngja.

Tengsl eru á milli bráðar tannhvala, stærðar hvalanna og hversu margar tennur þeir hafa. Tennurnar eru allar eins, keilulaga og henta til að grípa og slíta en ekki tryggja. Tannhvalir gleypa því bráðina oftast í heilu lagi eða sjúga hana ofan í sig.

Fæða og far

Tannhvalir éta allan ársins hring. Flestar tegundir skíðishvala ferðast um langan veg til að éta og fæðuöflun þeirra er takmörkuð við 3 til 5 mánuði á ári. Á þeim tíma auka þeir þyngd sína um 40%, spiklagið þygnar og minnkar síðan smátt og smátt það sem eftir lifir ársins.

Skíðishvalirnir nærast mjög takmarkað þá sex til níu mánuði sem þeir eru fjarri bestu átsvæðunum.

Uggar stjórna jafnvægi

Uggum fiska er skipt í paraða ugga og óparaða ugga. Paraðir uggar eru eyruggarnir og kvíduggarnir en óparaðir, bakuggarnir og raufaruggarnir. Uggarnir gegna hlutverki í að stjórna hreyfingum og jafnvægi fiska. Ópöruðu uggar gegna einkum því hlutverki að fiskurinn velti ekki út á hlið en pöruðu uggar stuðla að fram- aftur jafnvægi. /VH

HLUNNINDI & VEIÐI

Langreyður dregin upp í hvalstöðina í Hvalfirði. Langreyðastofninn við Ísland hefur ekki verið stærri síðan talningar hófust fyrir 30 árum. Samt er klífað á því erlendis að hann sé í útrýmingarhættu.

Er nauðsynlegt að friða þá?

Guðjón Einarsson
gudjone3@gmail.com

Þjóðin skiptist í þrjá jafnstóra hópa í afstöðu til áframhaldandi hvalveiða við Ísland. Einn hópurinn styður veiðarnar, annar er andvígur þeim og sá þriðji tekur ekki afstöðu. Erlendir andstæðingar veiðanna hamra á því að verið sé að veiða úr hvalastofnum í útrýmingarhættu sem er vísindalega rangt.

Íslendingar sem eru mótfallnir veiðunum segjast óttast að mynd og efnahagur Íslands skaðist af veiðunum sem ekki virðist vera raunin svo teljandi sé. Og svo eru þeir sem af tilfinningalegum ástæðum vilja ekki láta drepa svona tignarlegar skepnur.

Það kom nokkuð á óvart í vor þegar Kristján Loftsson, forstjóri Hvals hf., tilkynnti að fyrirtækið ætlaði að hefja veiðar á langreyði að nýju eftir tveggja ára hlé. Margir töldu að þessar veiðar væru úr sögunni vegna innflutningshindrana í Japan sem verið hefur eini markaðurinn fyrir langreyðarkjöt frá Íslandi.

Á árinu 2016 lýsti Kristján því yfir að veiðunum væri sjálfhætt ef ekki yrði breyting á þessum hindrunum sem sneru m.a. að úreltum aðferðum við efnagreininger á afurðunum að hans sögn. Nú hafa hins vegar skapast nýjar forsendur fyrir veiðunum, að mati Kristjáns. Hvalur hf. hefur síðustu misserin unnið að rannsóknunum í samstarfi við Nýsköpunarmiðstöð Íslands og Háskóla Íslands á möguleikum þess að nýta langreyðarkjöt í járnrikt fæðubótarefni fyrir fólk sem þjáist af blóðleysi. Einnig gelatín úr beinum og hvalspiki til lækninga og í matvæli. Jafnframt gerir Kristján sér vonir um að dregið verði úr markaðshindrunum í Japan.

Vilji þjóðarinnar

Í framhaldi af tilkynningu um þessa ákvörðun gerði MMR skoðunarkönnun meðal þjóðarinnar um afstöðu hennar til þess að hvalveiðar hæfust að nýju. Hún leiddi í ljós að 34% voru annað hvort mjög eða frekar andvíg áframhaldandi hvalveiðum, 34% voru mjög eða frekar hlynnt því að veiðarnar yrðu teknar upp á ný en 32% tóku ekki afstöðu. Þá kom einnig fram að karlar voru hlynntari veiðunum en konur og fólk úti á landi jákvæðari gagnvart þeim

Er nauðsynlegt að skjóta þá? Allar veiðar fela í sér dráp á dýrum. Er nauðsynlegt að skjóta hreindýr á heiðum uppi? Eða gæs og rjúpu?

en íbúar á höfuðborgarsvæðinu. Sú var tíðin að yfirgnæfandi meirihluti þjóðarinnar var hlynntur hvalveiðum en stuðningurinn hefur verið að minnka hin síðari ár.

Er nauðsynlegt að skjóta þá?

„Er nauðsynlegt að skjóta þá?“ segir í vinsælu lagi Bubba Morthens sem flestir kannast við og lýsir á dramatískan hátt örlögum hvals sem eltur er af hvalveiðiskip. Auðvitað er ekki bráðnauðsynlegt að skjóta hvali, en á móti má spyrja: Er nauðsynlegt að friða þá?

Allar veiðar fela í sér dráp á dýrum. Er nauðsynlegt að skjóta hreindýr á heiðum uppi? Eða gæs og rjúpu?

Ef menn eru á annað borð þeirrar skoðunar að það sé siðferðilega réttlætunlegt að drepa villt dýr, þá er eðlilegt að miða við að ekki sé gengið svo nærri viðkomandi dýrastofnum að þeir geti ekki viðhaldið sér. Það heitir að veiðarnar séu sjálfbærar.

Helstu rök erlendra aðila gegn hvalveiðum Íslendinga eru þau að langreyðurinn sé í útrýmingarhættu. Þótt ítrekað hafi verið reynt að leiðrétta þessa rangfærslu ratar hún aftur og aftur inn í erlenda fjölmiðla. Þannig segir hið virta blað The Guardian í Bretlandi í vefutgáfu sinni í apríl sl. að Íslendingar séu að hefja að nýju veiðar á „the endangered fin whale“, sem sagt langreyði sem sé í útrýmingarhættu.

Stofn í góðu standi

Staðreyndin er sú að enda þótt langreyðarstofninn á suðurhveli jarðar sé álitinn í slæmu ástandi á það hreint ekki við um langreyðina í Norður-Atlantshafi, þvert á móti. Enginn samgangur er á milli þessara stofna.

Í skýrslu Hafrannsóknastofnunar kemur fram að langreyði hafi fjölgað jafnt og þétt við Ísland frá upphafi hvalatalninga árið 1987 og var fjöldinn í síðustu talningu (2015) sá mesti síðan talningar hófust. Besta leiðrétta mat fyrir allt talningasvæði Íslands og Færeyja árið 2015 var um 41 þúsund langreyðar, þar af 33 þúsund á Austur Grænlands-Íslands stofnsvæðinu þar sem veiðar Íslendinga fara fram. Hafrannsóknastofnun hefur ráðlagt

að ekki verði veitt meira en 161 dýr á því svæði árlega tímabilið 2018-2025.

Að beita þeim rökum að vegna þess að langreyður á suðurhveli jarðar sé álitinn í útrýmingarhættu hljóti að þurfa að friða langreyðarstofninn í Norður-Atlantshafi er svona álíka rökrétt og að segja að friða þurfi hreindýrastofninn á Íslandi vegna þess að hreindýrastofninn á Grænlandi standi höllum fæti.

Ímynd Íslands og efnahagur

Íslendingar vita flestir að langreyðurinn er ekki í útrýmingarhættu. Andstæðingar hvalveiða hérlandis hafa á hinn bóginn lýst áhyggjum sínum af því að ímynd Íslands og þar með efnahagur landsins skaðist af veiðunum. Fólk í útlöndum hætti að kaupa íslenskan fisk og hætti að heimsækja landið.

Þessir þættir voru til athugunar í nýlegri skýrslu (2015/2016) sem utanríkisráðherra lét taka saman um áhrif hvalveiða á samskipti og viðskipti Íslands og annarra ríkja. Þar kemur vissulega fram að fjölmargar þjóðir hafi lýst sig andvígur hvalveiðum Íslendinga og hvatt til þess að þeim yrði hætt en engin þjóð hefur gripið til neinna afgerandi aðgerða til að fylgja því eftir. Íslensk stjórnvöld hafa staðfastlega haldið því fram að veiðarnar væru löglegar að þjóðarrétti og viðskipti með hvalaafurðir væru í samræmi við alþjóðaskuldbindingar.

Ferðaþjónustan skaðast ekki

Í skýrslunni segir ennfremur að einstök fyrirtæki og erlendir samstarfsaðilar hafi orðið fyrir barðinu á tímanbundum aðgerðum samtaka sem berjast gegn hvalveiðum en „til þessa er ekki talið að verulegt tjón á hagsmunum Íslands til skemmri eða lengri tíma hafi orðið“, segir í skýrslunni. Þá segir að ekkert benti til þess að hvalveiðarnar hafi áhrif á straum ferðamanna til Íslands. Orðrétt segir: „Af reynslu undanfarinna ára að dæma mun ferðaþjónustan á Íslandi ekki verða fyrir búisfjum vegna hvalveiða.“

Langreyðurinn er önnur af tveimur hvalategundum sem leyft er að veiða hér við land, sem kunnugt er. Hin er hrefnan. Af einhverjum

ástæðum vekja hrefnuveiðarnar ekki eins miklar deilur, ef frá er talið að íslensku hvalaskoðunarfyrirtækin setja sig upp á móti veiðunum. Ekki verður þó séð að veiðarnar hafi haft telandi áhrif á aðsókn að hvalaskoðun.

Hvalir éta milljónir tonna

Útflutningstekjur af hvalveiðum vega ekki þungt í efnahag Íslendinga og ef afurðirnar seljast ekki er veiðunum sjálfhætt. Þeir sem hlynntir eru áframhaldandi hvalveiðum leggja meiri áherslu á þann þátt að stemma verði stígu við fjölgun hvala því þeir kepptu við fiskistofnana um fæðu í hafinu og éti auk þess óhemjumikið af fiski.

Nýlegt mat á þessu liggur ekki fyrir en samkvæmt 20 ára gömlu mati var áætlað að hvalir á Íslandsmiðum ætu 6 milljónir tonna á ári þar af tvær milljónir tonna af fiski. Síðan þá hefur orðið mikil fjölgun hvala á svæðinu við Ísland. A hinn bóginn má kannski deila um það hvort veiðar á 160 langreyðum á ári og nokkrum tugum hrefna hafi einhver afgerandi áhrif hvað þetta varðar til eða frá.

Seint skapast sátt

Ekki skal gert lítið úr skoðunum þeirra og tilfinningum sem vilja stöðva hvalveiðar út frá dýraverndunarsjónarmiðum. Þau sjónarmið eru alveg gild, hvort sem í hlut eiga hvalir eða fuglar eða villt landdýr. Það er ekki nauðsynlegt að skjóta þessi dýr. En þá á líka að heylla baráttuna á þeim forsendum en ekki að beita rangfærslum eins og þeim að hvalirnir hér séu í útrýmingarhættu og að efnahagur Íslands hafi stórskaðast af veiðunum.

Orðspor og ímynd landsins til lengri tíma lítið er hins vegar erfiðara að mæla. Í niðurstöðum skýrslunnar segir að seint muni skapast sátt um hvalveiðar Íslendinga á alþjóðavettvangi miðað við óbreytt ástand, einkum og sér í lagi með tilliti til stórhvalaveiða.

„Því er ekki loka fyrir það skotið að með því að draga saman í veiðum á stórhvelum náist aukin sátt um stefnu Íslendinga í þessum málaflokki á alþjóðavettvangi á yfirstandandi kvótatímabili [2018-2025]. Þá má ætla að efnahagslegar forsendur og aðgangur að erlendum mörkuðum verði hafður til hliðsjónar við mat á framhaldi stórhvalaveiða þegar núverandi kvótatímabili lýkur“, segir í niðurlagi skýrslu utanríkisráðherra.

Fáðu heyrnartæki til prufu

Um árabil hefur Heyrnartækni veitt þjónustu víðs vegar um landið. Við bjóðum upp á mikið úrval vandaðra heyrnartækja í ólíkum verðflokkum. Kannaðu hvenær Árni Hafstað heyrnarfræðingur verður næst í nágrenni við þig.

Akureyri | Akranes | Egilsstaðir | Hvammstangi | Húsavík | Selfoss | Reykjanesbær

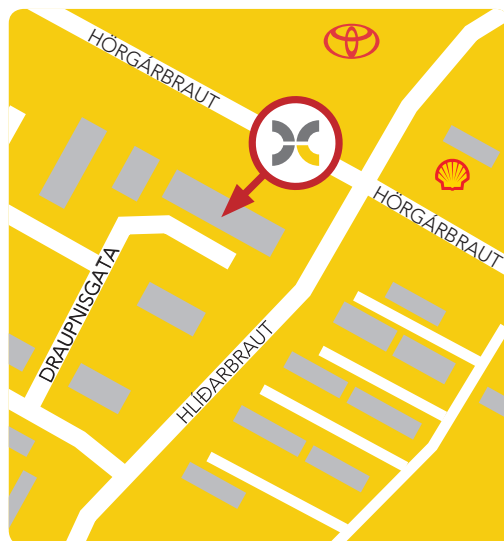
Bókaðu tíma í síma 568 6880 eða á www.heyrnartaekni.is

Heyrnartækni

Heyrnartækni | Glæsibæ | Álfheimum 74 | 104 Reykjavík | Landsbyggðapjónusta | Sími 568 6880

Kraftvélar á Akureyri

Í útibúi okkar að **Draupnigötu 6 á Akureyri** erum við með ný tæki til sýnis ásamt því að útvega varahluti í allar tegundir vinnuvéla, lyftara og landbúnaðartækja.

KRAFTVÉLAR

Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnigata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

nettoline

DANSKAR

INNRETTINGAR

Í ÖLL HERBERGI HEIMILISINS

FJÖLBREYTT ÚRVAL AF HURÐUM, FRAMHLIÐUM, KLÆÐNINGUM OG EININGUM, GEFA ÞÉR ENDALAUSA MÖGULEIKA Á AÐ SETJA SAMAN ÞITT EIGIÐ RÝMI.

STERKAR OG GLÆSILEGAR

Friiform

Askalind 3 • 201 Kópavogur • Sími: 562 1500 • friiform.is

Opið: Mán. - fimmt. kl. 09-18 / Föst. 09-17.
Lokað á laugardögum í sumar.

ATVINNUTÆKI

LEIGUVÉLAR OG TÆKI

Atvinnutæki sérhæfir sig í útleigu á vinnuvélum og tækjum til byggingar og jarðvegsframkvæmda.

Atvinnutæki bjóða tæki til skammtíma- og langtímaleigu. Einnig bjóðum við upp á leiga til kaups þar sem hlutfall af leigugjaldi getur gengið upp í kaup.

HELSTU KOSTIR ÞESS AÐ LEIGJA ERU EFTIRFARANDI:

- A. Lægri fjármagnskostnaður.
- B. Minni viðhaldskostnaður.
- C. Hagræðing á vali tækja fyrir ákveðin verkefni.

ATVINNUTÆKI GETA BOÐIÐ EFTIRFARANDI TÆKI TIL LEIGU:

- ✓ Beltavélar 2-50 tonn
- ✓ Hjólavélar 14-17 tonn
- ✓ Skotbómulyftarar 7-14 metra
- ✓ Jarðýtur
- ✓ Valtarar
- ✓ Jarðvegsþjöppur
- ✓ Vinnuvélar með GPS Trimble búnaði & rototilti

Nánari upplýsingar í síma 893-8424 og 694-3700.

Bændablaðið
Næsta blað kemur út
5. júlí

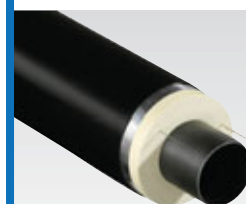
Vængur IS2009165051 frá Grund
tekur á móti hryssum
í Svarfaðardal eftir landsmót

H: 8,46 – B: 8,54

F: Tindur frá Varmalæk – M: Ölun frá Grund

Upplýsingar í síma 867 9037

ÍSRÖR

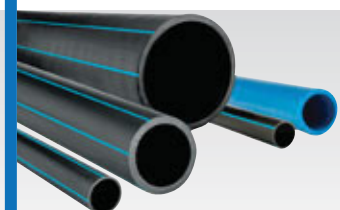
Hjá Ísrör færðu einangruð hitaveiturör frá LOGSTOR

- Stálrör
- Stálfitings og samsetningar
- Pexrör
- Pexfitings og samsetningar
- PexElextra sveigjanlegri plaströr
- Pexfitings og samsetningar

Og svo allt annað sem þarf til hitaveitulagna

Hringhella 12, 221 Hafnarfjörður • Sími 565 1489 • isror@isror.is • www.isror.is

ÍSRÖR

Nýtt hjá ÍSRÖR

Bjóðum nú kaldvatnslagnir PE-100 og PE-80 ásamt tilheyrandi fittings

Bjóðum einnig snjóbræðslurör PP og PE

Líklega besta verðið

Hér má sjá hversu glæsilegir heimsmeistarinn og Þórarinn eru saman. Sauðárkrúkur er í baksýn. Mynd / Magnús Hlynur Hreiðarsson

Þráinn með nýtt heimsmet í kynbótadómi 8,95

Stóðhesturinn Þráinn frá Flagbjarnarholti í Holta- og Landsveit gerði sér lítið fyrir og setti heimsmet í kynbótadómi nýlega á Hólum í Hjaltadal.

Þráinn fékk 8,70 fyrir byggingu, 9,11 fyrir hæfileika og í aðaleinkunn 8,95 sem er nýtt og glæsilegt heimsmet. Þráinn er

í eigu Hollendinga en Þórarinn Eymundsson tamningamaður hefur séð um þjálfun hestsins síðustu ár.

Þeir félagar munu koma fram á Landsmóti hestamanna í Reykjavík en eftir það fer Þráinn í merar á bænum Holtsmúla í Rangárfingi ytra. /MHH

Kveikur frá Stangarlæk fór fallega á tölti við lausan taum. Knapi er Aðalheiður Anna Guðjónsdóttir. Mynd / Svanhildur Jónsdóttir

Kveikur með hæsta kynbótadóm klárhesta

Sögulegir dómar hafa fallið á kynbótasýningum vorsins. Stóðhesturinn Kveikur frá Stangarlæk 1 hlaut hæsta dóm sem klárhestur hefur hlotið á vorsýningu á Gaddstaðflötum við Helli á dögunum.

Kveikur hlaut 8,68 fyrir aðaleinkunn sem er þremur kommur hærra dómur en töltmyllan Katla frá Ketilsstöðum hlaut í fyrra.

Kveikur er 6 vetra undan Sjód frá Kirkjubæ og Rakettu frá Kjarnholtum I, en hann er fyrsta

afkvæmi Rakettu sem kemur fyrir dóm.

Kveikur hlaut einkunnina 8,57 fyrir sköpulag, þar af 9,5 fyrir höfuð og samræmi. Fyrir kosti hlaut hann 8,76, þar af 10 fyrir vilja og geðslag, 9,5 fyrir tölt, brokk og stökk og 9 fyrir hægt tölt. Eigendur Kveiks eru Birgir Leó Ólafsson og Ragna Björnsdóttir sem jafnframt ræktaði klárinn.

Sýnandi Kveiks var Aðalheiður Anna Guðjónsdóttir sem fór mikinn á vorsýningunni, sýndi tíu hross og hlutu níu þeirra fyrstu verðlaun. /ghp

Spuni frá Vesturkoti hlýtur Sleipnisbikarinn

– Sextán stóðhestar geta hlotið afkvæmaverðlaun á Landsmóti hestamanna

Við uppfærslu á alþjóðlegu kynbótamati fyrir íslensk hross sem gerð var í byrjun vikunnar varð ljóst hvaða stóðhestar hafa kost á að hljóta afkvæmaverðlaun á Landsmóti hestamanna í Reykjavík í sumar. Fjórir hestar hafa lágmörk til heiðursverðlauna en tólf hestar til fyrstu verðlauna fyrir afkvæmi.

Spuni frá Vesturkoti stendur efstur afkvæmahesta til að fá heiðursverðlaun en hann er með 129 stig í kynbótamati og mun því hljóta Sleipnisbikarinn. Auk hans eru Kiljan frá Steinnesi (125 stig), Ómur frá Kvistum (122 stig) og Aðall frá Nýja-Bæ (121 stig) með lágmörk til heiðursverðlauna.

Tólf stóðhestar geta hlotið fyrstu verðlaun fyrir afkvæmi samkvæmt uppfærslu kynbótamatsins. Þar stendur efstur Skýr frá Skálakoti með 128 stig.

Auk hans uppfylla Arion frá Eystra-Fróðholti (126 stig), Óskasteinn frá Íbishóli (125 stig), Hákon frá Ragnheiðarstöðum (124 stig), Eldur frá Torfunesi (124 stig), Trymbill frá Stóra-Ási (124 stig), Jarl frá Árbæjarhjáleigu II (123 stig), Lukku-Láki frá Stóra-Vatnsskarði (122 stig), Hrannar frá Flugumýri II (122 stig), Sjóður frá Kirkjubæ (121 stig), Blær frá Hesti (119 stig) og Stormur frá Herriðarhóli (118 stig) lágmörkin.

Allar nánari tölfraði-upplýsingar um afkvæmahestana má nú nálgast á WorldFeng en þar er m.a.

Aðstandendur Spuna frá Vesturkoti munu hampa Sleipnisbikarnum í sumar. Spuni vann A-flokk á Landsmóti hestamanna árið 2014 undir stjórn Þórarins Ragnarssonar. Mynd / Einkasafn

hægt að fletta upp á meðaleinkunnum afkvæmanna og kynbótamati hestanna fyrir alla eiginleika.

Athygli vekur að flestallir afkvæmahestarnir hafa sýnt

vasklega framgöngu í ýmsum keppnisgreinum á undanförunum misserum en nokkrir þeirra munu vera skráðir til leiks á Landsmót í sumar. /ghp

Skýr frá Skálakoti og Arion frá Eystra-Fróðholti öttu kappi í úrslitum A-flokks á Landsmótinu árið 2016 en lutu þá í lægra haldi fyrir Hrannari frá Flugumýri II sem sigraði greinina. Í sumar munu þeir allir hljóta fyrstu verðlaun fyrir afkvæmi, en hin rauðblesótti Skýr fær Eyfirðingsbikarinn þar sem hann stendur með flest stig í kynbótamati. Mynd/ghp

Þolreið á Landsmót hestamanna

Í tengslum við Landsmót hestamanna í Reykjavík ætla Hestaleigan í Laxnesi í Mosfellsdal í samstarfi við Dýralækninn í Mosfellsbæ að standa fyrir þolreið.

Keppnin mun fara fram þann 30. júní og verður riðið úr Mosfellsbæ í Víðidal, u.þ.b. 15 km leið. Dýralæknir verður á staðnum og mun skoða alla hesta bæði fyrir og eftir keppni.

Leiðin þykir ekki erfið og því ættu allir að geta tekið þátt sem eiga hest í sæmilegri þjálfun. Þolreiðin var einnig farin þegar Landsmót var haldið

í Reykjavík árið 2012 og þótti heppnast virkilega vel.

Reiðin er byggð á hefð sem myndaðist meðal hestamanna í Mosfellsdal en þá var riðið að Þingvöllum, í Víðidal og víðar. Þolreiðar eru sérstakt áhugamál Þórarins Jónassonar í Laxnesi og hefur hann haft veg og vanda að sliikum keppnum, hérlandis og einnig í Þýskalandi, Svíþjóð og Danmörku. Keppnirnar hafa ekki síst notið vinsælda meðal erlendra velunnara íslenska hestsins.

Með þolreiðinni vilja aðstandendur keppninnar hefja aftur til vega og virðingar hið forna aðalsmerki íslenska

hestsins, þ.e. þol og harðfylgni. Þá er fátt ánægjulegra en að setjast í hnakk og njóta samveru hesta og manna úti í náttúrunni.

Verðlaun verða veitt fyrir fyrsta sætið og eru þau ekki af verri endanum, flugmiði fyrir tvo á Heimsmeistaramótið í Berlín árið 2019.

Skráning keppenda skal fara fram fyrir 28. júní á netfangið dyralaeknirinn@dyralaeknirinn.is eða í síma 660-0633. Taka skal fram nafn og símanúmer keppanda og nafn og aldur hests. Keppendur verða að hafa náð 16 ára aldri. /BR

HVAMMUSHÓLAR

ROTÞRÆR ÁN SITURLAGNA
SITURTANKUR Í STAÐ SITURLAGNA
SKOLPHREINSISTÖÐVAR

FYRIR:
HÓTEL
HEILSÁRSHÚS
SUMARHÚS

GRÆNT ALLA LEIÐ

SIGURÐUR VIGGÓ HALLDÓRSSON PÍPULAGNINGAMEISTARI ☎ +354 660 4085 ✉ SIGGI@HVAMMUSHOLAR.IS

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út 5. júlí

CLAGE

Samstundis kjörhiti
- nákvæmlega

Nýttiskuleg
orkusparandi lausn
fyrir köld svæði

Rafræn vatnshitun fyrir handlaugar,
eldhúsvaska, sturtur og baðherbergi.

ÖRYGGI OG
GÆÐI FRÁ
ÞÝSKALANDI

ENERGY
EFFICIENCY
CLASS **A**

Með allt á hreinu í tæpa öld

ÍÓI ÍSLEIFUR JÓNSSON
Draghálsi 14 - 16 · Sími 4 12 12 00 · www.isleifur.is

RHF hjól ehf.
Sími: 555 0595

**Hljóðlát
rafmagnshjól**

Tilvalin fyrir
hestamenn og
hestamanna-
mót

**Ertu þreyttur eftir daginn?
Prófaðu teygjanlegar vinnubuxur!**

- Mest allt efnið í buxunum teygist í fjórar áttir sem eykur lípurð og þægindi.
- Formbeygð hné með hnjúpúðavösum úr teygjanleg Cordura.
- Skálmávasar með rennilás, farsíma- og kortavasa.
- Skyrstoppa í strengnum eykur þægindi og síður hætta á að buxurnar sígi niður.

Litir: Dökkgrár/svartur og svartar/dökkgrár.
Stærðir: C44-62, C146-156, D88-124.

Verð: kr. 17.236,-

KH VINNUFÓT
KH Vinnufót · Nethyl 2a · 110 Reykjavík · Sími: 577 1000 · info@khvinnufot.is · www.khvinnufot.is

Stiga Estate Pro 9122
Öflugur, sjálfskiptur lúxus sláttutraktór
B&S 8240 Intek mótur, þrýstismurður
Sérstyrktur sláttubúnaður
360 lítra grasuppsöfnunarkassi
Frábær traktór í brekkur og erfiðari svæði

4WD

STIGA®

VETRARSÓL
Askalind 4, Kópavogi
Sími 564 1864
www.etrarsol.is

MULTI ONE®
Oft veltir lítil vél þungu hlassi

**Ný sending af MultiOne
6.3 SD fjölnotavélum**

Nú bjóðum við MultiOne 6.3 SD vélar á enn betra verði en áður og með fleiri aukahluti innifalda. Um er að ræða frábærar fjölnotavélar með **1200 kg lyftigetu**.

Á MultiOne 6.3 SD situr stjórnandi í aftari hluta þessara lipru og sveigjanlegu véla. **Vélnar afhendast með skóflu, aukaballest að aftan og taðgreip.**

Hafðu samband við sölumann í síma 590 5116 eða sendu línu á iab@klettur.is og kynntu þér þína möguleika.

KLETTUR / SALA OG ÞJÓNUSTA / KLETTAGARÐAR 8-10 / 104 REYKJAVÍK / 590 5100 / klettur.is

FRÉTTASKÝRING

Orkustofnun ýtir undir hugmyndir um smávirðjanir til að mæta síaukinni orkuþörf á Íslandi:

Græn sviðsmynd kallar á 100% raforkuaukningu til 2050

– Allir vilja græna orku án þess að virkja meira, en kerfið í dag ræður ekki við frekari uppbyggingu á atvinnustarfsemi úti um land

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Orkustofnun og orkuspárnefnd hafa dregið upp þrjár sviðsmyndir varðandi framtíðarhorfur á Íslandi til 2050 og hvað hver kostur kallar á mikla framleiðslu á aukinni raforku. Athygli vekur að svokölluð „Græn sviðsmynd“ með orkuskiptum og öllu tilheyrandi kallar á 100% aukna framleiðslu á raforku á Íslandi. Notkunin árið 2050 verður þá komin í um 8.200 gígawattstundir (GWh) á ári.

Fróðlegt er að rýna í gögn Orkustofnunar í þessu samhengi. Þótt framfarir verði hægar í landinu kemur í ljós að það kallar samt á 50% raforkuaukningu frá því sem nú er. Aukin „stórnotkun“ þýðir svo enn meira, eða 29 megawatta aukningu á ári.

Græna sviðsmyndin kallar á það að raforkuframleiðslan fari úr rúmlega 14 milljón megawattstunda (2017) í rúmlega 28 milljónir megawattstunda árið 2050. Heildaraforkuframleiðslan á Íslandi var þó meiri en 14 milljónir megawattstunda í fyrra. Því auk raforkuframleiðslu með vatnsafl, jarðhita og vindorku, þá var framleidd hér raforka á síðasta ári með jarðfænaelsneyti sem nemur 2.085 megawattstundum samkvæmt gögnum Orkustofnunar. Ef ekkert verður að gert í nýrri orkuöflun er líklegt að þáttur oliunnar muni aukast talsvert á komandi árum.

Vatnsafl hagkvæmur kostur

Vatnsaflsvirkjanir eru einhver hagkvæmasti virkjanakostur sem til er. Smávirðjanir sem nýta vatnsafl geta líka verið einhverjir vistvænstu virkjanakostir sem völ er á. Vatnsaflsvirkjun þýðir því ekki endilega risastór stíflumannvirki, því það er hægt að reisa slíkar virkjanir sem hreinar rennslisvirkjanir og jafnvel án þess að stífla nokkurn einasta læk.

Orkustofnun (OS) veitir á árinu 2018 tvo styrki, allt að 500 þúsund krónur, vegna smávirðjanaverkefna. Inni á vef OS orkustofnun.is má finna reglur og leiðbeiningar varðandi umsóknir um slíka styrki. Þótt 500.000 sé kannski ekki stór upphæð ef stórt er hugsað, þá getur sú upphæð samt gert gæfumuninn fyrir einhverja um að þoka hugmynd áfram í átt að hönnun og framkvæmd. Í öllu falli kostar ekkert að sækja um.

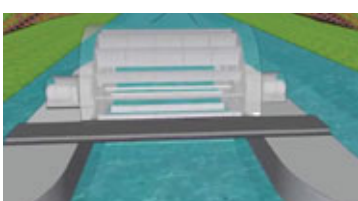
Markmið með styrkveitingu á grundvelli reglnanna er að stuðla að aðgengilegu efni fyrir þá sem hyggjast nýta landgæði til framleiðslu raforku í byggðum landsins. Eru styrkirnir veittir í þeim tilgangi að fjölga verkefnum og rannsóknunum á sviði smávirðjana, sem eru til þess fallnar að stuðla að auknu raforkuframboði og raforkuöryggi úti um land, auk þess sem þær gefa landeigendum kost á að nýta betur landgæði.

Raforkukerfið komið í strand?

Orkustofnun kynnti í desember 2016 fyrir atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti hugmynd að smávirðjanaverkefni sem hefði það

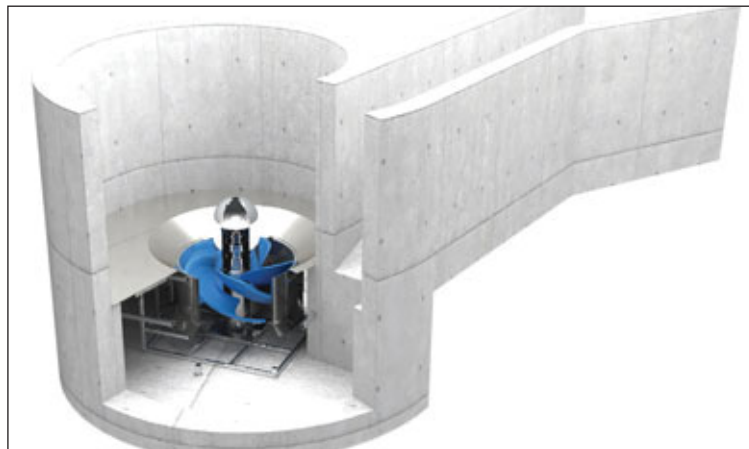

Hægstraums-rennslisvirkjanir geta verið af ýmsum toga og útheimta engar stíflur. Í þessari snjöllu hugmynd sjá flöteiginleikar tromlunnar um að fylgja eftir breytilegri stöðu á vatnsyfirborðinu. Slíkar rennslisvirkjanir verða þó trúlega aldrei sérlega afkastamiklar. Þær munu því varla duga til að tvöfalda raforkuframleiðsluna á Íslandi fyrir árið 2050.

Að virkja bæjarlækinn þarf hvorki að vera flókið eða kostnaðarsamt.

að markmiði að stuðla að aukinni raforkuframleiðslu á landsbyggðinni. Hugmynd að verkefninu er til komin vegna alvarlegrar stöðu í

Í þessari hönnun er hluti lækjarins látinn renna í gegnum þetta mannvirki sem myndar vatnshvirfil líkt og þegar tappi er tekin úr baðkari. Það gefur stóruorku orku þótt fallhæðin sé sáralítill.

raforkuöryggismálum landsins. Fáir álitlegir virkjunarkostir voru í nýtingarflokki í þeirri tillögu að þriðja áfanga verndar- og orkunýtingaráætlunar sem lögd hefur verið fram á Alþingi, auk þess sem erfiðlega gengur að gera endurbætur á flutningskerfi raforku. Kerfið eins og það er í dag getur ekki staðið undir frekari uppbyggingu á atvinnustarfsemi úti um land að mati Orkustofnunar.

Horft verði til staðbundinna lausna!

Það er því mat Orkustofnunar að nauðsynlegt sé að horfa einnig til staðbundinna lausna og kanna hvaða smærri virkjunarkostir í vatnsafl eru í boði. Hugmyndin er að fá sveitarfélögin, Bygðastofnun og fleiri aðila til samstarfs um kortlagningu á möguleikum til svæðisbundinnar raforkuframleiðslu.

Viða um land er skortur á framboði á raforku farinn að standa byggðapróun fyrir þrífum en ekkert nútíma samfélag getur vaxið og dafnað án þess að eiga greiðan aðgang að tryggri raforku. Smærri vatnsaflsvirkjanir gætu að mati Orkustofnunar orðið mikilvægur þáttur í því að tryggja vaxtarmöguleika í dreifðari byggðum landsins.

Þversagnir umræðunnar

Það er því alveg ljóst að Íslendingar eru að sigla inn í grafalvarlega stöðu í orkumálum þó annað

mætti skilja á umræðunni á samfélagsmiðlum undanfarnar misseri. Samhliða þeirri umræðu er hávær krafa um að Íslendingar fari í orkuskipti með stóruorku rafbilavæðingu. Í þessu felst sú risastóra þversögn að virkja helst ekkert meira á Íslandi, en fá samt stóruorku orku. Það má svo helst hvergi raska landi vegna virkjana, enginn vill hafa vindmyllur í sínum bakgarði og farið er að hökta í hugmyndum manna um takmarkalitla orkumöguleika í jarðhita.

Barist fyrir sæstreng á bak við tjöldin

Ofan á þetta bætist svo mikill „lobbýismi“ sem rekinn er á bak við tjöldin fyrir því að leggja rafstreng til Bretlands vegna þess að það þykir svo vistvænt. Þar er er stöðugt klífað á að það sé svo mikið „launafl“ í raforkukerfinu sem nýtist engum. Í þessu felst svolitil hvít lygi því dreifikerfi án launafls er dautt kerfi sem er ekki að flytja neina orku. Það er vissulega hægt að minnka launaflíð svonefnda með því að ná betri nýtingu þegar ekki er þörf á orku innanlands. Menn tappa hins vegar ekkert af kerfinu launafl á einum stað nema framleiða orku til að senda inn á hinn endann í staðinn.

Aldrei er heldur minnst á það að slíkur sæstrengur þarf orku sem jafnast á við alla orkuframleiðslu Kárahnjúkavirkjunar eða fimm Blönduvirkjana. Hvar menn ætla að taka þá orku nema að ráðast í byggingu stórra orkuvera er vandséð.

Þá er líka viðurkennt að tenging íslenska orkukerfisins með rafstreng til Evrópu mun hækka orkureikning íslenskra notenda umtalsvert. Um leið og slík tenging yrði komin á er bannað samkvæmt EES-samningum að mismuna orkukaupendum á sitt hvorum endanum í verðlagningu á raforkunni.

Raforku á minn disk, takk, en engar loftlínur eða strengi

Svo viljum við líka fá stóruorku orku í alla „litlu“ sætu vistvænu hlutina sem okkur langar til að framkvæma, tölvuverin, rafbilana, nýsköpun og hvað það heitir allt saman. Þar á ofan bætist vandinn við dreifingu á raforku og að tryggja orkuöryggi í einstökum landshlutum. Þar er mikil andstaða við loftlínur, en kannski allt í lagi með jarðstrengi, svo framarlega að þeir fari bara ekki í gegnum garðinn hjá mér.

Orkuöryggi verði tryggt, en bara fyrir suma

Mitt í þessari orrahríð lenda Vestfirðingar, sem liða sárlega fyrir lélegasta afhendingaröryggi raforku á landinu. Ein meginástæða þess er að þar er ekki hringtenging á kerfinu þannig að bilun á einum stað trufla ekki allt kerfið. Þar vantar líka orku til nýsköpunar í atvinnulífinu sem orðið hefur illa úti vegna tilflutninga á fiskveiðikvóta úr fjórðungnum, m.a. til Reykjavíkur.

Á liðnum áratugum hafa menn unnið að hugmyndum um orkuöflun á Vestfirðum sem meira að segja hafa fengið brautargengi í rammaáætlun. Þrátt fyrir það er barið hart á þeim áformum vegna náttúruverndarsjónarmiða. Spurningin þar snýst um hvar menn vilja draga mörkin. Ef ekki má nýta þá orkuframleiðslumöguleika sem bent hefur verið á í þessum landshluta og viðurkenndir eru í rammaáætlun, hvernig ætla menn þá að leysa málið?

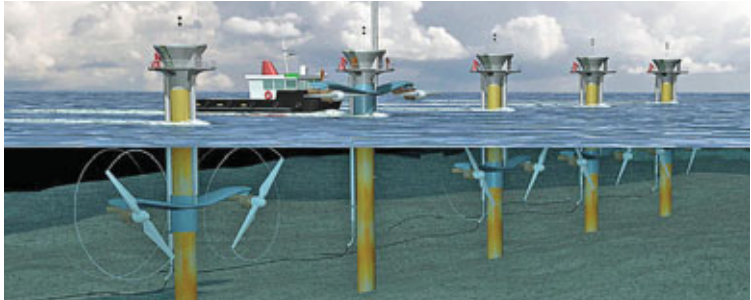
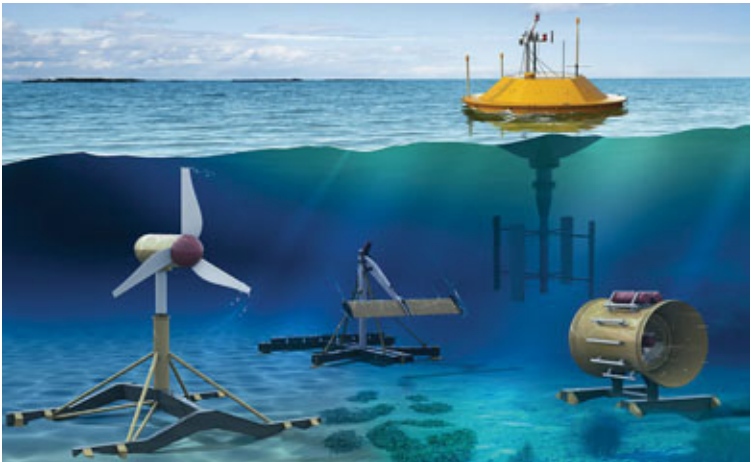
Síxaxandi eftirspurn

Stærsti hluti af allri raforku sem framleidd er á Íslandi er bundinn í samningum um afhendingu til stórfyrirtækja til langs tíma. Þangað fóru t.d. tæplega 85% af heildar raforkusölu Landsvirkjunar á síðasta ári.

Gróflega mun þurfa um 14 kílóvattstundir af raforku til að framleiða 1 kg af áli. Það er svona álíka orka og þarf til að knýja 30 sjónvarpstæki í eina klukkustund.

Stærstu kaupendurnir eru álver Alcoa á Reyðarfirði sem framleiðir 346.000 tonn af áli á ári. Þá kemur Norðurál sem framleiðir 28.000 tonn af áli, Rio Tinto Alcan í Straumsvík sem framleiðir 225.000 tonn, kísilmálmverksmiðjan Elkem í Hvalfirði sem framleiðir 120.000 tonn af kísilmálm og Becromal í Eyjafirði sem framleiðir álþynnur fyrir rafgreiningarþétta.

Álverksmiðjurnar brenna gríðarlegu magni af kolum í sínum rafskautum og losa þar af leiðandi mjög mikið af koltvísýringi CO₂. Íslensku álverin eru þó hátið í þeim efnum miðað við álver sem framleiða orkuna til rafgreiningar á súráli úr kolum. Kolakynntu álverin eru samkvæmt tölum Hydro að losa

Aragrúi lausna hefur komið fram á síðustu árum við virkjun hafstrauma.

4 kg af CO₂ úr í andrúmsloftið fyrir hvert eitt kg af áli sem framleitt er. Þetta er þó breytilegt eftir orkunni og framleiðsluáðferðum, eða frá einu tonni af CO₂ á móti tonni af áli og upp í 7,7 tonn af CO₂. Losunin getur jafnvel farið upp í 14 tonn samkvæmt AuWatch- skýrslu Yves Jégourel og Philippe Chalmin frá 2015. Hér á landi hafa menn oftast talað um 1,5 tonn af CO₂ á móti hverju tonni af áli. Svo er líka mjög mismunandi hvað álver og aðrar málmbræðslur skila frá sér af öðrum lofttegundum eins og brennisteinsvetni.

Græn orka eftirsótt

Það eru fleiri en álversrekendur sem sýna áhuga á nýtingu grænnar orku sem framleidd er með sjálfbærnum hætti. Fyrir utan stóriðju í málmframleiðslu af ýmsum toga þá spretta hér upp orkufrek tölvuver hvert af öðru og áhuginn fer vaxandi. Það vill orkuframleiðendum á Íslandi kannski til happs að ekkert hefur orðið af frekari stóriðjupþbyggingu í Hvalfirði ásamt álveri og kísilmálmverksmiðjurekstri á Suðurnesjum. Það hefði einfaldlega ekki verið hægt að standa við slíka orkusamninga nema að stórauka orkuframleiðsluna.

Unnið þvert á markmið Kyoto og Parísarsáttmála

Vegna versnandi stöðu í orkuframleiðslu og dreifingu. Þá hafa menn á liðnum misserum neyðst til þess, m.a. á Vestfjörðum, Norðurlandi og á Austfjörðum, að hverfa frá vistvænum lausnum með nýtingu hreinnar orku og taka upp olíuknúna orkuframleiðslu. Meðal annars sem varaafli til að tryggja afhendingaröryggi á raforku og fyrir fiskimjölsframleiðslu. Á sama tíma talar fólk um nauðsyn þess að Íslendingar uppfylli samninga Kyoto- og Parísarsamkomulags um takmarkanir á losun gróðurhúsalofttegunda. Fyrir leikmann sem horfir á veruleikann í þessum efnum á Íslandi í dag, virðist ekki vera heil brú í orðum og gjörðum í þeirri umræðu.

Sviðsmyndir um raforkunotkun til 2050

Orkuspárnefnd lagði fram í október síðastliðnum skýrslu um sviðsmyndir um raforkunotkun frá 2017 til 2050. Í Raforkuspá 2017 kemur fram væntanleg notkun raforku í samræmi við þær forsendur sem þar eru lagðar fram. Þar segir að stuðst sé við fjölmargar forsendur í Raforkuspá og er þeim ætlað að lýsa þeirri þróun sem búast má við án stefnubreytinga (eða er svokölluð „business as usual“ spá).

Þar segir einnig að raforkuspáin hafi reynst vel á undanförunum

áratugum og við endurreikning hennar hafi verið birt lág- og háspá til þess að sýna óvissubilið í raforkunotkuninni sem leiðir af þeim breytileika sem getur verið í þeim þáttum sem ganga inn í spána.

Vel þekkt er að veigamiklar forsendur varðandi raforkunotkun geta breyst snögglega. Á það til dæmis við um stórnotkun sem getur haft veruleg áhrif á heildarnotkun. Að sama skapi hefur notkun rafbíla aukist mikið á undanförunum árum hérlandis sem erlendis og margir greiningaraðilar hafa bent á mikla möguleika rafdrifinna bíla í framtíðinni á kostnað hinna hefðbundnu bíla sem notast við jarðefnaeldsneyti.

Í þeim sviðsmyndum orku-spánefndar sem hér fara á eftir er m.a. lítið til þeirra aðgerða sem stjórnvöld hafa sett sér og til dæmis orkuskipti í samgöngum tekin sérstaklega fyrir þar sem þau tengjast beint raforkunotkun. Einnig er lítið til fleiri aðgerða sem stjórnvöld hafa ráðist í eða koma mögulega til framkvæmda.

Í Eldsneytisspá frá árinu 2016 kemur fram að hlutfall endurnýjanlegs eldsneytis verði um 27% í samgöngum á landi árið 2030 og að hlutdeild endurnýjanlegra orkugjafa verði 0,8% árið 2030 í sjávarútvegi. Í júní 2017 var birt þingsályktun um aðgerðaáætlun um orkuskipt og kemur þar fram að stefnt sé að því að hlutfall endurnýjanlegra orkugjafa verði 40% í samgöngum á landi og um 10% í sjávarútvegi árið 2030.

Hægar framfarir þýða 50% raforkuaukningu

Í sviðsmyndinni „Hægar framfarir“ er gert ráð fyrir minni hagvexti en í Raforkuspá auk þess sem stuðst er við forsendur sem leiða til minni áherslu á umhverfismál og orkuskipti. Þessi mynd sýnir hægari vöxt almennrar raforkunotkunar en í Raforkuspá, eða að meðaltali 1,5% árlegan vöxt en í Raforkuspá er hann um 1,8% að meðaltali á ári. Notkunin eykst um rúm 50% og verður um 5.900 GWh árið 2050 en í Raforkuspá er aukningin rúm 80% og notkun 7.100 GWh.

Græn sviðsmynd 100% raforkuaukning

Í sviðsmyndinni „Græn framtíð“ er gert ráð fyrir meiri hagvexti en í Raforkuspá og aukinni áherslu á umhverfismál. Má til dæmis nefna að orkuskipti ganga hraðar fyrir sig í sviðsmyndinni en í Raforkuspá og er árlegur vöxtur almennrar raforkunotkunar í þessari mynd um 2,3%. Notkunin rúmlega tvöfaldast hér til loka spátímabilsins og verður um 8.200 GWh á ári. Þarna er gert ráð fyrir að hlutfall rafknúinna fólksbifreiða verði komið í 90%

árið 2050. Það er einmitt um sama leyti sem kobaltnámur í heiminum, sem nú eru nýttar í lithíum-raflöður bíla í dag, verða upp urnar að mati sérfræðinga hjá Helmhltz Institute ULM (HIU) og Karlsruhe Institute of Technology (KIT) í Þýskalandi.

Aukin stórnotkun þýðir 29 megawatta aukningu á ári

Í sviðsmyndinni „Aukin stórnotkun“ er byggt á forsendum Raforkuspár en gert er ráð fyrir aukinni stórnotkun raforku. Til að setja fram dæmi um mögulega þróun stórnotkunar er horft á tímabilið frá 2008 til 2017 og notast við mat á aukningunni á því tímabili sem 29 MW aukningu á ári. Samkvæmt þessari forsendu verður aflþörf stórnotenda orðin rúmlega 2.720 MW árið 2050 og orkuþörf almenna markaðarins og stórnotkunar um 31.800 GWh.

Stöðnun eða framþróun, hvort viljum við?

Íslendingum hefur verið að fjölga ört á undanförunum 35 árum, eða um nærri 113 þúsund manns, og voru 1. janúar s.l. 348.450. Þar að auki hefur ferðamönnum fjölgað gríðarlega á allra síðustu árum, eða úr tæplega 566 þúsundum árið 2011 í 2.224.603 árið 2017. Til að mæta þörfum þessarar fjölgunar þarf mikla orku af einhverju tagi. Bæði til að sinna þjónustu, matvælaframleiðslu, húsbyggingum, samgöngum, vegagerð og öllu öðru sem til þarf.

Íslendingar eiga kost á að framleiða þá orku á vistvænan hátt með vatnsafl, jarðhitaorku, vindorku og jafnvel sjávarfallaorku. Allir þeir kostir hafa samt áhrif á ásýnd lands með einhverjum hætti. Spurningin er því bara um hvort við viljum stöðva þá þróun sem verið hefur í gangi og hætta frekari virkjanaáformum, eða leggja fram hugmyndir um raunhæfa virkjunarkosti. Þriðji kosturinn er auðvitað að flytja inn alla orku sem þarf til frekari uppbyggingar á Íslandi, m.a. í formi jarðefnaeldsneytis, en hver vill það?

Hugmynd Orkustofnunar um smávirkjanaverkefnið er því ágætt framlag í þessa umræðu, en það mætti án efa vera mun veigameira með meira styrkjaframboði til að ýta undir þá hugmyndavinnu.

UTAN ÚR HEIMI

Hið alræmda nafn Monsanto hverfur af markaði og verða vörur sameinaðs fyrirtækis hér eftir merkar Bayer.

Heitið Monsanto lagt niður og Bayer kemur í staðinn

Fyrir um það bil ári keypti þýska lyfjafyrirtækið Bayer bandaríska fræ- og efnaframleiðslu og erfðatæknifyrirtækið Monsanto. Verðið sem Bayer greiddi fyrir Monsanto var 64 milljarðar bandaríkjadala og var upphæðin greidd í reiðufé.

Monsanto er þekktast fyrir framleiðslu sína á plöntueitrun glyphosate sem er virka efnið Roundup og fyrir framleiðslu og sölu á erfðabreyttum fræjum.

Fyrirtækið hefur lengi haft á sér slæmt orð fyrir hörku í viðskiptum við bændur þegar kemur að einkarétti á notkun á erfðabreyttu fræ. Auk þess sem sagt er að Monsanto hafi haldið leyndum upplýsingum um þann heilsuskaða sem notkun á glyphosate veldur.

Eftir kaup Bayer á Monsanto hefur verið ákveðið að hætta notkun á nafninu Monsanto og fella það burt af öllum framleiðsluvörum þess. Nafnabreytingin er liður í því að losa Bayer við það slæma orðspor sem fer af Monsanto.

Reyndar kemur nafnabreytingin ekki á óvart því að í könnun sem gerð var í Bandaríkjunum fyrir nokkrum árum var Monsanto á lista yfir tíu mest hötuðu fyrirtæki þar vestra.

Hugmyndin að nafnabreytingunni er ekki ný á nálinni því að stjórn Monsanto mun hafa íhugað að breyta nafni fyrirtækisins áður en Bayer kom til sögunnar sem kaupandi.

Framleiðsluvörur Bayer verða áfram þær sömu og Monsanto bara undir öðrum vöruheitum. /VH

Í stað Roundup er nú stillt upp gróðureyðingarefni undir nafninu Keeper L frá BAYER. Það er sambærilegt efni en jafnvel enn áhrifaríkara. Bæði innihalda virka eiturefnið glyfosat.

2 ára verksmiðjuábyrgð

Lely Welger Tornado rúllusamstæðan

RPC 245 Tornado er sterk og afkastamikil rúllusamstæða sem byggir á áratuga reynslu Welger í smíði rúlluvéla.

25 hnífar. Sópvinna 2,25 metrar brautarlaus. Yfirstærð af dekkjum 710/40R-22,5.

Allar nánari upplýsingar hjá sölumönnum okkar

VB LANDBÚNAÐUR
Lely center Ísland

Krókhálsi 5F • 110 Reykjavík • Sími: 414-0000 • Baldursnes 2 • 603 Akureyri • Sími: 464-8600

farming innovators

Tækniháskólinn í München telur sig hafa fundið skaðlausan vistvænan arftaka skordýraeitis:

Vistvænt fyrirbyggjandi varnarefni fyrir landbúnað

Teymi frá Tækniháskólanum í München (TUM) telur sig vera komið með efni sem getur komið í stað skordýraeitis og er án allra eiturefna. Efnið er sagt koma í veg fyrir ágang skordýra með lykt líkt og moskítófælingarefni, en er niðurbrjótanlegt og óskaðlegt lífríkinu.

Greint var frá þessu á vefsíðu TUM 6. júní síðastliðinn. Hefðbundin skordýraeiturefni innihalda taugaeitrið glyfosat sem drepur öll skordýr sem það kemst í snertingu við og mengar um leið jarðveg, grunnvatn, ár, læk, vötn og höf. Sýnt hefur verið fram á að slík eiturefni eru hættuleg mannfólkinu og mikið af þessum efnum berst í grænmeti, ávexti og kjöt og þaðan í menn. Er svo komið að skordýraeitur er farið að hafa verulega neikvæð áhrif á býflugnastofna sem eru nauðsynlegir til að viðhalda frjóvgun plantna. Þess vegna hafa vísindamenn verið að þróa örsmáa róbota sem ætlað er að taka að einhverju leyti við hlutverki býflugna.

Teymið í Tækniháskólanum í München, sem nefnist Werner Siemens Chair of Synthetic Biotechnology, er stjórnað af Thomas Brück efnafræðiprófessor. Hann segir mengun af völdum skordýraeitis orðna alvarlega.

Án býflugna – engin matvælaframleiðsla

„Án býflugnanna sem frjóvga fjölbreyttar tegundir plantna,

yrðu ekki einungis hillur stórk-aðanna hálf tómar, heldur yrði innan skamms tíma ekki mögulegt að framleiða nægan mat fyrir jarðarbúa.“

Hann segir að tilbúið skordýraeitur sé ekki einungis hættulegt fyrir býflugur, heldur einnig bjöllur, fiðrildi og engisprettur. Þá hafi eitrið áhrif á líffræðilegan fjölbreytileika í jarðvegi, ám, vötnum og í hafinu. Notkun þessara efna hefur auk þess verið mjög umdeild í fjölda ára.

Nýtt skaðlaust varnarefni

Efnið sem Thomas Brück og hans teymi hafa hannað er niðurbrjótanlegt í náttúrunni og líffræðilega skaðlaust. Þegar því er údað á plöntur hefur lyktin sem af því er mikinn fælingarmátt fyrir óæskileg skordýr.

„Með okkar nálgun erum við að opna dyr að grundvallarbreytingum í uppskeruvörnum. Í stað þess að úda eitri, sem óhjákvæmilega drepur líka æskilegt dýralíf, fælum við eingöngu óæskileg skordýr á brott.“

Innblástur sóttur í fælnimátt tóbaksjurtarinnar

Innblástur að hugmynd teymisins er sóttur í virkni tóbaksjurtarinnar.

Thomas Brück.

Ef skordýr hafa val á milli ómeðhöndlaðs hveitis til vinstri og meðhöndlaðs hveitis sem údað hefur verið með cembratrienol eða CBT-ol til hægri, þá forðast þau meðhöndlaða hveitið.

Mynd / W. Misschko/TUM

Cembratrienol, eða CBT-ol, var framleitt í þessum tækjabúnaði í líffræðisránnsóknarmiðstöð TUM í Þýskalandi.

Mynd / A. Battenberg/TUM

Hún framleiðir efnið cembratrienol, eða CBT-ol, og notar það til að verja sig fyrir ágangi skordýra. Hópurinn einangraði virka efnið í tóbaksjurtinni sem býr til CBT-ol. Hafa þeir komið því fyrir í geni colibaktería sem fôðraðar voru á

kornhismi, sem er hliðarafurð við kornframleiðslu. Erfðabreytt bakterían er svo notuð til að framleiða virka fælingarefnið sem sóst er eftir. Er því verið að búa til eins konar efnaverksmiðju úr erfðabreyttum bakteríum.

„Aðal áskorunin í þessu ferli var að aðskilja virku efnið frá næringarefnunum við lok ferilsins,“ segir Mirjana Minceva, prófessor í líftækniútibúi Tækniháskólans í Weihenstephan. Hún segir að sú aðferð að beita miðflóttafis-litskilju [centrifugal separation chromatography] við aðskilnaðinn virki jafn vel í stærri skala við framleiðslu í stórum stíl. Þessi aðferð hafi þó aldrei verið notuð áður til að skilja efni úr gerjunarferli.

Er ekki eitrad og safnast ekki upp í náttúrunni

Rannsóknir benda til að CBT-ol úði sé ekki eitradur fyrir skordýr, þó hann fæli slíkar afætur frá jurtunum. Þar sem efnið brotnar auðveldlega niður í náttúrunni safnast það heldur ekki upp.

Líka talið hafa fælnimátt fyrir skaðlegar bakteríur

Til viðbótar sýna líffræðilegar tilraunir að cembratrienol hafi lamandi áhrif á virkar bakteríur. Þannig telja vísindamenn að mögulega, samkvæmt fréttinni, sé hægt að nota efnið sem eins konar smitvarnarefni gegn bakteríum eins og Staphylococcus aureus, eða MRSA lyfjaþolnar bakteríur. Einnig á Streptococcus pneumoniae (lungnabólguvaldur) og á Listeria monocytogenes.

/HKr.

Breskir eggjaframleiðendur komnir fram úr sjálfum sér í endurnýjun búrhænsnabúanna:

Framleiðsla „ráphænsnaeggja“ í Bretlandi í hættu vegna offramleiðslu

– Bændur veðja ýmist á „ráphænsnabú“ á einni hæð eða „kojubú“ í stað hefðbundinna búa með lokuðum búrum

Framleiðsla á eggjum frá frjálsum hænum, eða „ráphænsnum“, í Bretlandi (free range – frjálsar ráfandi hænur sem ekki eru í lokuðum varpkössum), er nú talin í hættu vegna offramleiðslu og verðfalls á eggjum.

Í heild voru framleiddar 3,9 milljónir askja af slíkum „ráphænsnaeggjum“ á fyrsta ársfjórðungi 2018. Var framleiðslan 3,5 milljónir askja á sama tíma 2017, um 3,2 milljónir 2016 og 2,9 milljónir askja á fyrsta ársfjórðungi 2015.

Á sama tíma hefur smásöluverð á 12 eggja öskjum fallið úr 98,8 pens á fyrsta ársfjórðungi 2015, í 82,7 pens á sama tíma 2018 að því er fram kemur í Farmers Weekly.

Frjálsar hænur eða ráphænsni?

Ekki hefur verið til neitt eitt orð á íslensku sem fangar hugtakið „free range“ hænsnabú. Notað hefur verið orðið frjálsar hænur, sem er ekki alls kostar rétt, þar sem þær eru yfirleitt í lokuðum húsum vegna smithættu. Bláðamaður leyfir sér hér að nota nýyrðið „ráphænsur“ til að fanga hugtakið í von um að það móðgi ekki fiðurféð. Enda geta hænurnar rápað óheftar um húsín. Síðan má þá jafnvel tala um ráphænsnabú, ráphænsnaegg og kojubú til að lýsa því sem um er rætt í frétt Farmers Weekly.

Íslenskt ráphænsnabú í Eyjafirði

Grænegg á Sveinbjarnargerði á Svalbarðsströnd í Eyjafirði er ágætt

Ráphænsur í eins konar kojubú með opnum varpkössum á mörgum hæðum. Hænurnar hafi mikið hreyffrelsi en eru samt verndaðar í lokuðum húsum. Þéttbýlið má þó ekki vera of mikið samkvæmt reglugerðum.

íslenskt dæmi um ráphænsnabú af þessum toga. Þar er nýbúið að taka í notkun nýtt og glæsilegt hátækni-vætt hænsnabú með varpaðstöðu á einni hæð. Þar er allt meira og minna sjálfvirkir svo mannshöndin þarf lítið að koma þar nærri. Þar eru engin lokuð varpbúr, en húsín sjálf eru samt lokuð og smithætta í lágmarki.

Smithætta fylgir fullu frelsi

Hugtakið „frjálsar hænur“ má trúlega helst nota yfir búskap þar sem hænurnar geta farið um algjörlega frjálsar út úr húsum og í útigöngu út í náttúruna. Slíkur búskapur þekkist vissulega víða um lönd. Hann hefur þó þann stóra galla að erfitt getur verið og nær ómögulegt að fyrirbyggja sjúkdóma sem fuglarnir geta m.a. fengið úr jarðvegi eins og salmonellu og campylobakter. Slíkir sjúkdómar geta smitast í menn við neyslu á

smiðum eggjum og alifuglakjöti. Fuglaflensa er svo annar vandi sem þar er við að glíma. Hafa íslenskir alifuglabændur einmitt náð mjög góðum árangri í að verjast slíkum sjúkdómum með eldi í lokuðum húsum og hefur það vakið athygli m.a. í Bretlandi.

Offramleiðsla og verðfall

Í blaðinu er vitnað í Robert Gooch, framkvæmdastjóra samtaka breskra ráphænsnaeggjaframleiðenda (British Free Range Egg Producers Association - BFREPA), sem segir að eggjabúin hafi verið að stækka á síðustu þrem árum. Auk þess sem nýir framleiðendur hafi verið að koma inn á markaðinn. Þetta þýði að nú væri komið að þeim punkti að hætta yrði á offramleiðslu og verðfalli síðar á þessu ári.

„Á síðustu þrem árum hefur „ráphænsnaðnaðurinn“ verið að vaxa um 10% á ári, en heildar

Eldi hænsna í algjöru frelsi getur skapað erfiðleika við varnir gegn hættulegum sjúkdómum.

eggjaneyslan hefur einungis aukist um 3%,“ sagði Dooch.

Ráphænsnabú á einni hæð eða kojubú

Hann segir að eigendur smásöluverslana hafi lýst því yfir í fyrra að þeir myndu hætta sölu búrhænsnaeggja árið 2025. Í viðræðum BFREPA við smásala hafi komið fram að þeir hygðust skipta úr búrhænsnaeggjum yfir í egg sem framleidd væru að mestu í hlöðu- eða kojubúum (barn systems). Það væri ódýrari framleiðsla en við eldi á einni hæð, en hjálpaði kaupmönnum samt að skaffa gæðaeegg. Munurinn á hlöðu- eða kojubúum og ráphænsnabúum eða „free range“ á einni hæð er einkum sá að í kojubúunum er varpkössum hlaðið upp í margar hæðir, eins konar kojur, en eru samt ekki lokaðir þannig að hænur geta ráfað um húsið. Þetta fyrirkomulag

gefur betri nýtingu á hvern fermetra en hægt er að ná í búum með varpkössum á einni hæð. Þessar kojustæður eru aftur á móti dýrar og hugsanlega er erfiðara að koma við sjálfvirkni í slíkum búum þegar kemur að þrifum.

Ráphænsnabú á einni hæð ódýrust í uppsetningu

Robert Gooch segir að framleiðendur hafi einkum laðast að ráphænsnabúunum á einni hæð vegna þess að þau væru mun ódýrari í uppsetningu en aðrar gerðir varphænsnabúa. Það væri þó mikilvægt að bændur tækju sjálfstæðar ákvarðanir og fengju ráðgjöf þegar kæmi að fjármögnun.

Tap á eggjaframleiðslunni

Samkvæmt nýjustu tölum BFREPA er framlegð í kjúklingabúum eitt pund á hvern fugl (um 141 króna) fyrir utan fjármagnskostnað og afskriftir. Leiga og afskriftir gera það hins vegar að verkum að það er tap á framleiðslunni sem nemur 3,04 pundum, eða um 429 krónum á hvern fugl.

Þrátt fyrir þetta er ráphænsnaeggjaframleiðslan enn að aukast og segir Gooch engan vafa leika á að neytendum líki þessi framleiðslumáti betur en búrhænsnaeldisegg.

„Spurningin er hvemig við getum tryggt að ekki verði offramleiðsla og að vöxtur í greininni verði í takt við eftirspurn hverju sinni,“ segir Robert Gooch. /HKr.

VÍKURVAGNAR EHF.**MIKIÐ ÚRVAL KERRUVARAHLUTA**

RAFMAGNSBÚNAÐUR
BREMSUR
BEISLI
DEKK
LJÓS
LED LJÓS

STYRKUR, ÞJÓNUSTA OG ÁREIÐANLEIKI

Víkurvagnar ehf. – Hyrjarhöfði 8. – 110 Reykjavík
 Sími 577-1090 – www.vikurvagnar.is – sala@vikurvagnar.is

Bændablaðið Smáauglýsingar 56-30-300
Næsta blað kemur út 5. júlí

Startarar og Alternatorar
 í flestar gerðir véla og tækja

Vélavit
 Sala - Þjónusta
 S: 5272600 - www.velavit.is

ORKUSTOFNUN

Hefur þú kynnt þér
Smávirkjanaverkefni
 Orkustofnunar?

- Smærri virkjanir geta verið lyftistöng fyrir bæði bændur og fleiri aðila
- Þær geta stuðlað að auknu orkuöryggi í landinu
- Geta verið svar við orkuskorti víða um land
- Geta tryggt vaxtarmöguleika í dreifðari byggðum landsins

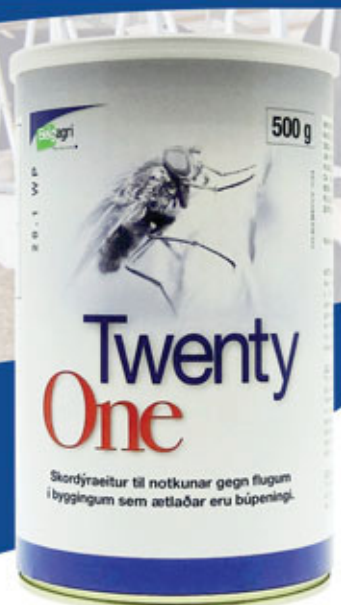
Kynntu þér málið á vef Orkustofnunar:
<https://orkustofnun.is/raforka/smavirkjanir/>

Orkustofnun - Grensásvegi 9 - 108 Reykjavík - Sími 569-6000 - www.os.is

Twenty One
FLUGNAEITUR

Einstök formúla flugnaeiturs fyrir bændur í kvikfjárrækt

Sölustaðir:
 Bústólpi
 Föðurblandan
 Kaupfélag Borgfirðinga
 Kaupfélag Vestur-Húnavetninga
 Verslun Eyri
 Vélaval

STREYMI
 heildverslun

Streymi heildverslun ehf.
 Goðanesi 4
 603 Akureyri

S 588 2544
 N streymi@streymi.is
 V www.streymi.is

Færibanda-
reimar

Eigum á lager
 færibandareimar
 í flestar gerðir rúlluvéla

GÚMMISTEYPA
 Þ. LÁRUSSON EHF.

Gyflaflöt 3 - 112 Reykjavík - Sími 567 4467 - Fax 567 4766 - gummisteypa@gummisteypa.is - www.gummisteypa.is

- Hnitsettir uppdrættir
- Landamerki
- Uppmæling eignamarka
- Uppskipting jarða
- Loftmyndir og kort

Loftmyndir ehf.
 Laugavegi 13, 101 Reykjavík
 540-2500
www.loftmyndir.is
www.map.is

UTAN ÚR HEIMI

Fræhvelvingin á Svalbarða 10 ára:

Erfðaaauðlindir plantna eru ein dýrmætasta eign mannkynsins

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Norræna erfðaaauðlindastofnunin er norræn stofnun sem sér um varðveislu og sjálfbæra nýtingu plantna, húsdýra og skóga. Árni Bragason landgræðslustjóri var forstjóri stofnunarinnar, sem í daglegu tali kallast NordGen, í fimm og hálfu ári og fellur daglegur rekstur frægeymslunnar á Svalbarða undir NordGen. Á þessu ári hefur fræhvelvingin verið starfrækt í tíu ár.

Á heimasíðu Norrænu ráðherranefndarinnar segir að erfðaaauðlindir plantna séu ein dýrmætasta eign samfélaga mannkynsins. Plöntur sem við notum í dag eru ræktað afbrigði, afkastur árpúsunda ræktunar, og sniðin að smekk okkar, þörfum og framleiðsluaðferðum. Í aldanna rás hafa ótal yrki verið kynbætt með tilliti til mismunandi skilyrða til vaxtar; veðurfars, jarðvegs, dagalengdar, sjúkdóma eða farsóttar og þarfa samfélagsins. En vegna þess að hagkerfi heimsins eru samofin og einsleit og stýring framleiðslumhverfisins hefur aukist hættir okkur til að reida okkur á æ færri afbrigði af fjölbreytileikanum. Allt að 75% erfðafjölbreytni plantna hafa tapast frá því á tíunda áratug síðustu aldar vegna þess að bændur um allan heim hafa hætt ræktun á fjölmörgum staðbundnum landsstofnum og tekið upp í staðinn einsleitari tegundir sem gefa mikið af sér. Einsleitni erfðavísa er áhættusöm, hnattrænt og staðbundið. Um 75% matvæla í heiminum í dag eru framleidd úr eingöngu tólf plöntutegundum og fimm dýrategundum. Loftslagsbreytingar, nýir sjúkdómar eða aðrar umhverfisbreytingar geta því haft viðtækar afleiðingar fyrir fæðuöryggið.

Fræsöfn og geymslur

Á þessu ári hefur frægeymslan á Svalbarða verið starfrækt í tíu ár. „Elsta fræsafnið og upphaf þeirrar hugsunar að varðveita fræ og erfðaeini kemur frá rússneska grasa- og erfðafraeðingnum Nikolai Vavilov sem ferðaðist um allan heim og safnaði fræi nytjaplantna snemma á síðustu öld. Lengi vel var stærsta fræsafni í heimi varðveitt við Vavilov-stofnunina í Pétursborg. Vavilov-stofnunin er enn mjög stór en vegna skort á fjármagni hefur hallað verulega undan fæti hjá henni.

Vavilov-stofnunin safnaði meðal annars erfðaeini á Norðurlöndunum og samstarf NordGen við stofnunina hefur að hluta gengið út á að fjölga og varðveita þetta gamla norræna erfðaeini. Vavilov-stofnunin fær helminginn og Nordgen helminginn til varðveislu.“

Árni segir að í rússneska safninu hafi fundist margar gamlar norrænar sortir sem talið var að væru glataðar en reyndust til í fræsafni Vavilov-stofnunarinnar.

„Það eru til fræsöfn eða fræbankar víða um heim en því miður er oft að tapast efniviður vegna þess að aðstæður til geymslu þess eru ekki nógu góðar. Sums staðar eru meira að segja dæmi um að geymsluaðilar hafi ekki átt fyrir rafmagni til að halda kælingunni gangandi.“

Árni Bragason, landgræðslustjóri og fyrrverandi forstjóri NordGen, með frækassa sem sendur var til Sýrlands í fyrsta sinn sem fræ var tekið út úr frægeymslunni á Svalbarða.
Myndir / Árni Bragason og NordGen.

Inngangurinn að frægeymslunni í berginu.

Fræ frá Norður-Kóreu sem geymd eru á Svalbarða.

1200 km frá norðurheimskaütinu

Fræhvelvingin á Svalbarða er grafin djúpt inn í fjall í sífrera í 1200 kílómetra fjarlægð frá norðurlöndunum. Inn í bergið eru boruð 130 metra löng göng og við enda þeirra stór hvelving. Inn af hvelvingunni eru hinar eiginlegu frægeymslur í þremur hölfum þar sem er tíu metra lofthæð og vítt til veggja. Geymslurnar þrjár eiga að geta varðveitt efni sem inniheldur allan þann erfðabreytileika sem menn vilja varðveita í öllum landbúnaðarplöntum heimsins.

Árið 2015 voru fyrstu fræin tekin úr frægeymslunni til ræktunar.

Fræ í geymslu.

Hitastigið í berginu sem hvelvingin er grafin í er mínus 4° á Celsius en hvelvingin sjálf er kæld niður í mínus 18° á Celsius. Það að bergið sjálft sé mínus 4° gráður gerir það að verkum að hitastigið í hvelvingunni helst lengi kalt þrátt fyrir að kælingu að manna völdum yrði hætt ef allt bregst.

Í fræhvelvingunni eru varðveitt í dag öryggiseintök af ríflega 40% af landbúnaðarfræjum heimsins og hún því gríðarlega mikilvæg þegar kemur að matvælaöryggi heimsins alls.

Samkvæmt upplýsingum á

heimasíðu frægeymslunnar á Svalbarða eru um þessar mundir geymd þar 968, 557 sýni eða 630.060.023 fræ af 5.978 tegundum sem tilheyra 1.089 ættkvíslum frá 239 löndum. Sýni frá Íslandi eru 459 með 232.650 fræjum, meðal annars grasfræ.

Millenni Seed Bank, sem er rekinn í tengslum við Kew grasagarðinn í London, gegnir svipuðu hlutverki þegar kemur að varðveislu erfðaeinis villtra plantna í heiminum og fræhvelvingin á Svalbarða gerir vegna ræktaðra fæduplantna.

Danski sjónvarpsbóndinn, Bonde-røven, Frank Erichsen, ásamt Árna Bragasoni við frægeymsluna á Svalbarða.

Svalbarði ákjósanlegur

„Hugmyndir að frægeymslunni á Svalbarða kom upp í framhaldi af umræðum um nauðsyn þess að koma upp varanlegri frægeymslu. Sendinefnd á vegum Norræna genabankans, sem var forveri NordGen, fór víða um og kannaði meðal annars aðstæður á Grænlandi og hátt til fjalla í Skandinavíu en niðurstaðan var sú að Svalbarði væri hentugasti staðurinn. Aðstæður þar voru taldar góðar og þar var byggð og flugvöllur.

Í fyrstu voru fræin geymd í gámi í gamalli kolanámu, nánar tiltekið námu númer fjögur, sem var hætt að nota.

Árni segir að frægeymslan á Svalbarða hafi verið kostuð af norska ríkinu og að daglegur rekstur hennar sé greiddur af norska ríkinu og Global Crop Diversity Trust sem er sjóður undir stjórn FAO, Matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna, en markmið sjóðsins er að safna peningum til að varðveita erfðaeini. Jafnframt því

sem sjóðurinn sér um fjármögnun á ellefu rannsóknamiðstöðvum víða um heim sem stunda rannsóknir og kynbætur.

„Meðal þessara rannsókna-miðstöðva er ICARDA miðstöð sem mikið hefur rannsakað korn. Hún var í Sýrlandi en flutt til Marokkó og Líbanon vegna stríðsins í Sýrlandi. Önnur slík miðstöð er IRRI á Filippseyjum sem stundar kynbætur á hrísgrjónum svo dæmi séu nefnd.

Annað verkefni Global Crop Diversity Trust er að aðstoða og hjálpa þróunarlöndunum að rækta og gera tilbúinn efnivið sem verður geymdur á Svalbarða í framtíðinni.“

Erfðæfni geymt á þremur stöðum

„Alþjóðakerfið sem búið er að setja upp varðveislu erfðæfnis gerir ráð fyrir að efnið sé geymt á þremur stöðum. Í fyrsta lagi er það virka safnið, það er að segja, plöntur sem eru í ræktun til kynbóta og annarra nota. Í öðru lagi er eins konar öryggisafrit af því sem er notað til að fjölga plöntum í safninu. Síðan er það efnið sem geymt er á Svalbarða og er aðalöryggisgeymsla og stendur alþjóðasamfélaginu til boða.“

Hágæða efni varðveitt

Árni segir að reynslan sé sú að þegar búið er að rækta og velja efni til geymslu á Svalbarða að þá er yfirleitt um hágæða efni að ræða sem geymist vel og lengi.

„Þeir sem velja fræ til að senda til varðveislu á Svalbarða velja yfirleitt bestu fræin og fræ sem koma framtíðinni til góða. Fræjunum er pakkað í sérstaka poka úr plasti og áli og voru þróaðir sem geyslupokar vegna geimferða. Mest af loftinu er pressað úr pokunum en þeir eru ekki lofttæmdir að fullu og síðan eru þeir einangraðir. Þetta er gert til að koma í veg fyrir að rakastig fræjanna hækki því ef það gerist eykst virkni fræjanna og þau geta skemmt.

Besta leiðin til að geyma fræ til lengri tíma er því að þurrka það hægt og niður í um það bil 5% raka þannig að lífvirkni þess verður lítil og efnaskipti mjög hæg og fræið nánast komið í dvala og því hægt að frysta það.

Á Svalbarða er fræið geymt við mínus 18° á Celsíus sem var kuldasstig sem var valið af alþjóðasamfélaginu vegna þess að þar er það hitastig sem er í heimilisfrystikistum og um 0° á Farenheit. Slíkt frost og lágur lofttaki gerir það að verkum að fræið á að geta geymst í áratugi.“

Hvað þarf að geyma mörg fræ?

Aðspurður segir Árni að meginreglan sem stuðst er við þegar ákvörðun um hversu mörg fræ þarf að geyma sé hversu mörg fræin þurfi að vera til að varðveita heildarbreytileika viðkomandi sortar.

„Fjöldinn er misjafn eftir því hvort viðkomandi planta er sjálfdæða víxlfrjógvandi. Sé plantan sjálfrjógvandi þarf minna en mun meira af fræjum sé plantan víxlfrjógvandi.

Staðlarnir sem miðað er við eru alþjóðlegir og nokkurn veginn vítað í dag hvað þarf mörg fræ af hverri tegund til að tryggja varðveislu hennar.“

Kynbætur til að brauðfæða mannkynið

„Global Crop Diversity Trust er gríðarleg mikilvæg stofnun þegar kemur að matvælaöryggi heimsins. Stofnunin hefur lagt upp megnið af því starfi sem fer fram á alþjóðlegum kynbótamiðstöðvunum sem henni tengjast. Á þessum miðstöðvum eru stundaðar tilraunir og kynbætur sem gera mönnum kleift að takast á við þau vandamál sem tengjast því að brauðfæða mannkynið í framtíðinni.“

Leynd vegna fyrstu úttektarinnar

ICARDA í Sýrlandi var fyrsti

Árni Bragason ásamt eiginkonu sinni, Önnu Vilborgu Einarsdóttur, á tíu ára afmæli frægeymslunnar á Svalbarða fyrir framan frosnu hurðina að frægeymslunni.

Fræ undirbúin til geymslu.

Frægeymslan er í sífrera 1200 kílómetra frá Norðurlandinu. Í fyrstu voru fræin geymd í gámi í gamalli kolanámu, nánar tiltekið námu númer fjögur, sem var hætt að nota.

aðilinn sem þurfti að taka út fræ frá Svalbarða árið 2015 og segir Árni að vegna stríðandi afla í Sýrlandi hafi hvílt mikil leynd yfir úttektinni.

„Þetta var í raun leyniaðgerð og við vorum þír sem fórum til Svalbarða til að taka fræið út fyrir ICARDA þar sem menn voru hræddir um að einhverjir aðilar sem tengdust stríðinu í Sýrlandi myndu reyna að skemma fyrir úttektinni. Af þeirri ástæðu var til dæmis ekki sagt frá úttektinni fyrr en fræið var farið af stað og tryggt að það kæmist á áfangastað. Úttektin hljóðaði upp á 38 þúsund fræprufur og fór hluti þeirra til Líbanon og annar til Marokkó.

Í dag er það fræ í ræktun í Líbanon og Marokkó og búið að senda hluta af því aftur til geymslu á Svalbarða.

Strangar reglur um eignarhald fræja

„Frægeymslan tekur eingöngu við fræjum frá stofnunum eða löndum en ekki einstaklingum. Eftir að búið er að velja fræ til varðveislu kostar sú stofnun sem það á sendingu á því til Svalbarða um Ósló oft með styrk frá Global Crop Diversity Trust. Geymslan á fræinu er síðan án kostnaðar fyrir eiganda fræsins. Eigandi fræsins er sá eini sem getur leyst það út og reglur um slíkt mjög

strangar enda hugmyndin að fræ frá viðkomandi landi eigi að geta komið því að gagni síðar meir.

Í reynd er það svo að flestar þjóðir eru að rækta tegundir sem hafa upphaflega komið annars staðar frá en ekki upprunnar í ræktunarlöndinu. Það er helst í Suður-Asíu að fólk er að rækta plöntur sem upprunnar eru á því svæði.

Norðurlöndin skrifuðu undir sáttmála 2003 sem kallast Kalmáryfirlýsingin þar sem því er lýst yfir að þau ætli sér sameiginlega að varðveita erfðæfni og að erfðæfni svæðisins sé sameiginlegt og án landamæra.

Mikilvægt starf til framtíðar

Á tímamótum eins og tíu ára starfsafmæli er gjarnan litið um öxl og skoðaður tíminn sem að baki er og litið til framtíðar. Árni segir að starfsemi frægeymslunnar hafi gengið vel og hún sé búin að sanna tilgang sinn.

„Hvað framtíðina varðar þá vilja menn halda áfram á svipaðri braut hvað starfsemi frægeymslunnar varðar og ég á ekki von á öðru en að svo verði enda verkefnið gríðarlega mikilvægt fyrir mannkynið í heild og framtíð þess,“ segir Árni Bragason, landgræðslustjóri og fyrrverandi forstjóri NordGen.

Viðgerðarmaður á vélaverkstæði

Hefur þú brennandi áhuga á vélum og vilt vinna í lífandi og skemmtilegu umhverfi? Vélfang leitar að öflugum og ábyrgum viðgerðamanni í fullt starf á vélaverkstæði okkar.

Hæfniskröfur:

- Reynsla af vélaviðgerðum nauðsynleg.
- Menntun við hæfi kostur.
- Rík þjónustulund, jákvæðni og hæfni í mannlegum samskiptum.
- Frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum.
- Gott með að vinna í teymi.

Viðkomandi þarf að geta hafið störf sem allra fyrst. Öllum umsóknum verður svarað og farið með þær sem trúnaðarmál.

Nánari upplýsingar veitir Eyjólfur í síma 8400 820
Umsóknir sendist á eyjolfur@velfang.is

VÉLFANG -VERKIN TALA

Gylfaflöt 32 • 112 Reykjavík • Sími 580 8200 • velfang.is
Frostagötu 2a • 603 Akureyri • velfang@velfang.is

Vélfang ehf. er sölu- og þjónustuaðili á sviði vinnu- og landbúnaðarvéla.
Vélfang ehf. var valið Framúrskarandi fyrirtæki 2015, 2016 og 2017
Hjá Vélfangi starfar hópur fólks sem hefur það að markmiði að veita viðskiptavinum sínum framúrskarandi þjónustu.

Rafmagnshjól

RHFhjól ehf.
Sími: 555 0595

Tilvalin
fyrir þá
sem þurfa
að skreppa

SuperGrass
Advanced Slaga Wrap
5 Laga

Framúrskarandi
5 LAGA rúlluplast sem reynst
hefur frábærlega á Íslandi!

Lengd: 1500 m
Breidd: 75 cm
Stungupróf: 350 gr
Fjöldi rúlla á bretti: 40

RÚLLUPLAST OG NET

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Bjórhatíðin á Hólum í Hjaltadal:

Metþátttaka brugghúsa af öllu landinu

Aldrei hafa fleiri brugghús tekið þátt í Bjórhatíð á Hólum í Hjaltadal, en hún var haldin í áttunda sinn nú nýverið. Þangað mættu 14 brugghús með afurðir sínar.

Brugghúsin koma sum langar leiðir til að taka þátt í þessari helstu bjórhatíð landsins, sem

Bjórhatíðin er mikil matarveisla.

Þessi þrjú sáu um Pretzelið.

Að þessu sinni var það Bruggsmiðjan Kaldi sem átti besta bjórinn, hér eru fulltrúar hennar á hátíðinni.

Myndir / Bjórhatíðin á Hólum

dæmi má nefna Beljandi frá Breiðdalsvík, Brother's Brewery í Vestmannaeyjum og Austri frá Egilsstöðum. Á næsta ári er svo von á að brugghús frá Ísafirði og Húsavík bætist í hópinn.

Mikil matarveisla

Hátíðin er líka mikil matarveisla fyrir gesti, en eins og fyrr ár voru heimagerðar Bratwurst-pylsur á boðstólum, ásamt „töguðum grís“ (e. pulled-pork). Pretzel-ið var auðvitað á sínum stað. Nú í ár bættist svo við matarframboðið, en argentískar lambasteikarlokur voru grillaðar ofan í hátíðargesti. Mikil og góð stemning var á meðal gesta, enda ekki hægt annað á meðan nægur bjór er til staðar og gnótt matar, að því er fram kemur á Facebook-síðu hátíðarinnar.

Þrír bestu

Eins og áður kjósa hátíðargestir

Bjórhatíðin á Hólum í Hjaltadal var haldin í áttunda sinn.

bestu þrjá bjóra hátíðarinnar. Að þessu sinni var það Bruggsmiðjan Kaldi sem átti besta bjórinn. Öldur

fékk svo verðlaun fyrir 2. og 3. sætið. Öldur fékk einnig verðlaun fyrir besta básinn.

Aldrei hafa fleiri brugghús tekið þátt í Bjórhatíð á Hólum í Hjaltadal, eða alls 14.

Efstu þrjú sætin voru eftirfarandi fyrir besta bjórinn:

1. Bruggsmiðjan Kaldi – Belgískur Triple
2. Öldur – Blámi (bláberjamjödður)
3. Öldur – Rjóð (kirsuberjamjödður)

Mikill áhugi á námi við Lbhí

Umsóknarfrestur til náms við Landbúnaðarháskóla Íslands rann út í byrjun júní. Í heildina bárust 339 umsóknir, samanborið við 245 umsóknir fyrir 2 árum. Þá var í boði að sækja um í garðyrkjunám líkt og nú er í boði. 210 konur sóttu um og 129 karlar.

Í háskóladeildir skólans sóttu 102 um námsdvöl, þar af 78 í grunnnám og 24 í framhaldsnám.

Umsóknir í búfræðinám við Lbhí á Hvanneyri voru langt umfram það sem skólinn getur tekið inn af nemendum. Umsóknir voru 60 en aðeins 27 nemendur komast að í staðarnámi. Að auki voru teknir inn 10 nemendur í fjarnám af 25 umsóknum sem nú verður boðið upp á, en það hefur ekki verið í boði síðan árið 2013. Það hefur það í för með sér að færri komast að í staðarnámi á þessu ári. Aðsókn í búfræðinám jókst umtalsvert í kjölfar efnahagshrunsins árið 2008 og hefur haldist nokkuð stöðug um og yfir 50 umsóknir á ári.

Nám við garðyrkjubraut Lbhí á Reykjum er sömuleiðis mjög eftirsótt en 71 umsókn barst í nám þar. Náminu er skipt upp eftir brautum í skrúðgarðbraut, blómaskreytingabraut, garðyrkjuframleiðslubraut og skóg- & náttúrubraut. Til viðbótar bárust 81 umsókn í námskeiðsröðina Reiðmanninn sem kennd er víða um land. /BR

Landbúnaðarháskóli Íslands:

Systur meðal útskriftarnema

Við brautskráningu frá Landbúnaðarháskóla Íslands þann 1. júní sl. voru meðal útskriftarnema systurnar Lilja Dóra og Stella Dröfn Bjarnadætur. Þær hafa fylgst að í gegnum námið og hjálpast að með þau verkefni sem námið býður upp á og segja það ómetanlegt að hafa stuðning frá hvor annarri.

Systurnar eru fæddar og uppaldar á Mannskaðahóli í Skagafirði og höfðu því báðar góðan bakgrunn í búskap áður en þær hófu nám í búfræði. Áður höfðu þær báðar lokið stúdentsprófi frá Fjölbrautaskólanum á Sauðárkróki. Þær hófu svo nám á Hvanneyri ásamt unnustum sínum, þeim Friðriki Andra Atlasyni frá Syðri-Hofdölum í Skagafirði og Jóhannesi Geir Gunnarssyni frá Efri-Fitjum í Vestur-Húnavatnssýslu, sem einnig útskrifuðust nú í vor.

Nóg af búfræðingum á Mannskaðahóli

Þess má einnig geta að systir þeirra Lilju og Stellu, Sunna Dís, útskrifaðist einnig frá Hvanneyri árið 2014 ásamt unnusta sínum, Bjarna Salberg Péturssyni. Því ætti ekki að vera vandamál að fá góð ráð við búskapinn á Mannskaðahóli.

Þær Lilja og Stella kunnu vel við sig á Hvanneyri. „Hvanneyri er náttúrliga æðislegur staður þar

Systurnar Lilja og Stella Bjarnadætur útskrifuðust saman úr búfræði á dögnum.

sem öllum ætti að líða vel. Námið gaf okkur mjög góðan grunn fyrir framtíðina sem verðandi bændur og mælum við alveg klárlega með þessu námi fyrir alla þá sem hafa áhuga á landbúnaði á einhvern hátt.“

Gott félagslíf og góðar minningar

Það sem stendur upp úr dvöl þeirra systra á Hvanneyri er hversu gott samfélagið á Hvanneyri sé. Þannig verði Hvanneyri annað

Stella og Lilja ásamt mökum sínum, Jóhannesi Geir og Friðriki Andra.

heimili þeirra sem þangað fara. Allir séu góðir félagar og vel passað upp á að félagslífið sé fjórugt og skemmtilegt. Minningar þeirra frá dvölinni séu eingöngu góðar og hlýjar. Þær segja að námið sé ekki síður hentugt fyrir stelpur en stráka. „Þetta er ekkert meira nám fyrir stráka en stelpur þar sem við erum sko ekkert minna harðar en þeir!“

Í framhaldi af námsdvöl sinni stefna systurnar báðar á að fara inn í búskapinn og gera það sem þeim finnst skemmtilegast að gera. Annars sé góð regla að hugsa bara um einn dag í einu og njóta hvers dags til fulls því lífið sé núna. /BR

VANTAR ÞIG STARFSFÓLK

Við útvegum hæfa starfskrafta í flestar greinar atvinnulífsins

Markmið okkar er að spara viðskiptavinum tíma, fyrirhöfn og fjármuni.

Handafl er traust og fagleg starfsmannaveita með margra ára reynslu á markaði þar sem við þjónustum stór og smá fyrirtæki.

Suðurlandsbraut 6, Rvk. | Sími 419 9000

info@handafl.is | handafl.is

ÆÐARBÆNDUR

Móttaka æðardúns til hreinsunar er hafin hjá Dúnhreinsuninni ehf., við Axarhöfða í Reykjavík.

Við greiðum flutningskostnað til Reykjavíkur.

Hafið samband í síma 892 8080.

Dúnhreinsunin ehf. við Axarhöfða, 110 Reykjavík

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

LOFT TRAMPÓLÍN

Frábær loft trampólín til að hafa á leiksvæðum við sundlaugar, á tjaldstæðum eða þar sem börn á öllum aldri eru að leik.

Fást í ýmsum litasamsetningum og stærðum frá 33 m².

Vélaval S. 453 8888 - velaval@velaval.is

Magnús Leópoldsson lögg. fasteignasali

FASTEIGNAMIDSTÖÐIN

Hlíðasmára 17, 201 Kópavogur - Sími 550 3000 - Gsm 892 6000

Gott framboð af áhugaverðum jörðum og tækifærum í ferðapjónustu.

fasteignamidstodin@fasteignamidstodin.is - www.fasteignamidstodin.is
María Magnúsdóttir hdl. lögg. fasteignasali - Sjöfn Ólafsdóttir lögg. fasteignasali

„Bestu innanundirföt sem ég hef átt. Endast vel og þegar það er heitt er þau ekki of heit því þau anda vel“

KARL MAGNÚS GUNNARSSON

leiðsögumaður í veiði notar undirföt frá DEVOLD.

FULLT HÚS ÆVINTÝRA

ELLINGSEN

FISKISLÓÐ 1 REYKJAVÍK / TRYGGVABRAUT 1-3 AKUREYRI / 580 8500 / SÍÐAN 1916 / WWW.ELLINGSEN.IS

JOHN DEERE OLÍUR

NÚNA ER RÉTTI TÍMINN TIL AÐ YFIRFARA VÉLARNAR OG TÆKIN

Hágæða vörur sem henta sérstaklega öllum John Deere dráttarvéllum og einnig öllum öðrum gerðum dráttarvéla

NB **LANDBÚNAÐUR** ehf.
NB Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Hópur hamingjusamra rafhjólalæigenda í Hveragerði stillti sér upp fyrir Bændablaðið á glæsilegu raffákunum sínum.

Myndir / HKr.

Skjaldböckurnar, fyrstu rafhjólasamtök landsins, formlega stofnuð í blómabænum Hveragerði 17. júní:

Slys og veikindi urðu kveikjan að rafknúinni samfélagsbyltingu

– Ungir sem aldnir, hreyfihamlaðir og heilbrigðir þeysa nú um götur Hveragerðis og hafa gaman af

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Í Hveragerði hefur á liðnum misserum verið að myndast skemmtilegt samfélag áhugafólks um rafhjól. Þar er aðallega um að ræða þríhjól sem henta mjög vel til fjölpættra, nota ekki síst hreyfihömluðum og eldra fólki. Þá er ungt fólk einnig farið að kaupa slík hjól, enda þykja þau verulega „töff“. Þannig að þarna er í raun að spretta upp rafknúin samfélagsbýlting.

Svavar Kristinsson hefur leitt þessa vakningu í Hveragerði en hann flutti inn fyrsta rafmagns þríhjólið frá Kína til eigin nota 2016. Hann segir rafknúin hjól af þessu tagi henta afskaplega vel til ýmissa þarfa og geti líka nýst hestamönnum þar sem enginn hávaði er frá þeim eða mengun sem fælt getur hrossin. Þá gætu þau líka hentað vel til snúninga í stórum garðyrkjustöðvum, vöruskemmum og sjálfsagt víðar.

Slys og veikindi kveiktu áhugann á rafhjólunum

Svavar segist hafa verið blessunarlega laus við öll líkamleg áföll fram til ársins 2010 en þá tók við fimm ára tímabil þar sem hann þurfti að takast á við alvarlega kaláverka á fótum, krabbamein, sem fylgdi skurðaðgerð, geisla- og lyfjameðferð og öllu sem því fylgir, hryggbrott og skömmu fyrir jóln 2015 alvarlegt fótbrott.

Staðan var þannig að á þessum fimm árum bjó hann við verulega skerta hreyfigetu og var að hluta bundinn við hjólastól. Þetta hafði í för með sér mikla félagslega einangrun og hann segist hafa verið að öllu leyti háður fjölskyldu og vinum hvað varðar að komast á milli staða. Þegar hér var komið var svartsýni og kvíði farið að vera vandamál og margar spurningar vöknudu um tilgang lífsins og framhald. Hann segist hafa farið að skoða þann möguleika að fá farartæki hjá almannatryggingum, svokallaðar rafskutlur, en um úthlutun þeirra gilda nokkuð strangar reglur bæði hvað varðar úthlutun og hversu hratt þær mega fara. Úr varð að Svavar fór að skoða möguleikann á að flytja inn sjálfur hjól sem hentaði og eftir

Karólína S. Hrðmarsdóttir og Svavar Kristinsson á Tongli-hjólunum sínum í Hveragerði.

Hópur rafhjólafólks á Blómstrandi dögum í Hveragerði 2017.

nokkra leit varð fyrir valinu hjól frá Tongli Motorcykle í Kína.

Félagsleg einangrun rofin með kaupum á rafknúnu þríhjóli

Í stuttu máli má segja að með tilkomu þessa hjóls hafi hans félagslega einangrun verið að miklu leyti rofin og fór Svavar að geta farið flestar sínar ferðir á eigin forsendum.

Eftir á að hyggja þá sér hann hversu mikilvægur þessi þáttur er fyrir fólk sem hefur lent í álíka áföllum í lífinu og þeirra sem vegna aldurs eða glíma við stoðkerfisvandamál að hafa slík farartæki til afnota og í hans huga með ólíkindum að þessi þáttur skuli ekki hafa meira vægi í allri endurhæfingu og þá á hann við hjá því fagfólki sem hann hefur haft samskipti við á þessum árum.

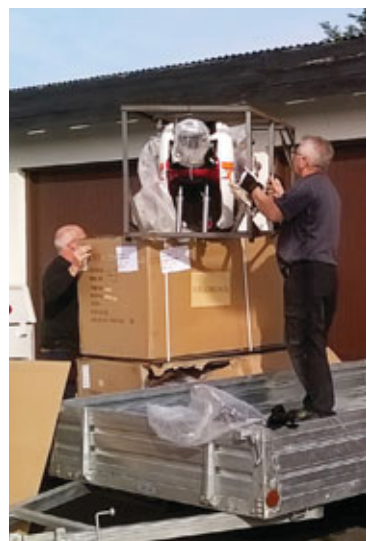
„Það atriði að fólk fari út af heimilum sínum og njóti þess að fá rigninguna í andlitið eða sólina eftir atvikum er svo mikilvægt þegar verið er að koma fólki af stað út í lífið á nýjan leik eftir áföll og þá skiptir ekki máli endilega hver fyrstu skrefin eru, gangandi eða á hjóli. Hvernig fólk þróar sína hreyfingu er svo undir hverjum og einum komið en hafa ber í huga að útiveran og það að geta bjargað sér sjálfur er svo mikilvægt á þessum fyrstu skrefum. „Mín einangrun var algerlega rofin með þessu,“ segir Svavar sem fer yfir 90% allra sinna ferða á þessu þríhjóli sínu. Í þorpum og bæjarfélögum á landsbyggðinni, þar sem yfirleitt er stutt í alla þjónustu, ætti fólk líka í flestum tilfellum að geta látið svona farartæki duga.

Fyrirtæki stofnað um hagkvæm innkaup

Eftir því sem tíminn leið fór áhugi

Svavar hefur látið hanna golfpoka-festingu aftan á rafhjólin sem vakið hefur athygli framleiðenda í Kína.

Hjólasending komin í hús 2017.

fólks að aukast fyrir þessum ferðamáta. Fólk sá þá möguleika sem Svavar gat nýtt hjólið sitt og úr varð að hópur fólks í Hveragerði tók sig saman um innflutning á nokkrum hjólum, sem komu til landsins í lok árs 2016.

Með þessum hjólum jókst áhuginn enn frekar og í byrjun þessa árs 2018 var ákveðið að stofna félag í kringum innflutning á hjólum sem þessum og fékk Svavar til liðs við sig Sigurjónu Báru Hauksdóttur og eiginmann hennar, Svein Óskar Þorsteinsson, sem eiga og reka fyrirtækið Rafsveinn ehf. í Reykjavík. Sigurjónu kynntist Svavar í endurhæfingu á Spítalanum í Stykkishólmi en þau eru bæði að glíma við stoðkerfisvandamál. Úr varð félagið RHF hjól ehf. Ætlun þeirra var og er að reka félagið með sem allra minnstri yfirbyggingu og sem mest á netinu. Í staðinn vilja þau geta boðið hjól á besta mögulega verði til að gera sem flestum möguleika á að eignast svona farartæki.

Hjólin flokkast undir léttbifhjól í flokki 1 í Umferðarlögum en þar er aldurstakmark 13 ár og ekki þarf nein sérstök réttindi á hjólin og tryggingar falla undir heimilis-trygginguna.

Komast 30 til 40 km á einni hleðslu

„Það er mín reynsla að það má komast 30 til 40 km á hverri hleðslu miðað við íslenskar aðstæður. Hver hleðsla er ein kílówattstund, sem samkvæmt gjaldskrá kostar 15 krónur. Í bæjarfélagi eins og Hveragerði getur fólk sparað sér verulegar fjárhæðir með að tileinka sér svona ferðamáta þar sem hér er ekki um svo ýkja miklar vegalengdir að ræða en samt nægilega miklar að oft þarf að nota farartæki ef tíminn er knappur eða ferðin í Bónus kallar á burð. Hér gætum við auðveldlega farið út í umræðuna um hvernig við getum aukið kaupmáttinn en látum stjórnmalamönnum og verkalýðsleiðtogum eftir þá umræðu,“ segir Svavar.

Fyrir alla aldurshópa

Hann vill taka fram að hjólin henti öllum aldurshópum. „Sá yngsti sem hefur fengið hjól hjá okkur er 14 ára og sá elsti er í dag 94 ára og notar hjólið sitt daglega. Ekki má gleyma umhverfisþættinum en eins og öll umræða hefur verið þá er það farið að skipta okkur jarðarþúa verulega miklu máli að draga úr notkun á bensíni og olíu.“

Hjólin líka hentug á golfvöllinn

„Við höfum undanfarið verið að skoða ýmsa aðra möguleika fyrir þessi hjól og létum smíða fyrir okkur festingar fyrir golfpoka með það í huga að nota mætti hjólin okkar á golfvelli landsins og sýnist okkur að þetta hafi mælst ágætlega fyrir. Við sendum myndir af festingunni út til framleiðanda hjólanna sem sýndi málinu mikinn áhuga en nefndi strax að betra væri að flytja inn hjólin með 1000 kW mótór í stað 500 kW eins og við höfum gert. Þá hafa hestamenn einnig sýnt hjólunum áhuga þar sem þau eru hljóðlát og fæla ekki hesta með hávaða og ef rétt er farið að þeim. Ég dreg ekki í efa að fleiri hópar sjái sér hag í að nota svona farartæki ég nefni þá t.d. vöruhús, virkjanir og verksmiðjur.“

Frumraun líkt og Tomsen-bíllinn

Fyrir ekki svo löngu var umræða um fyrsta bílinn sem kom til landsins í byrjun síðustu aldar, Tomsen-bíllinn. Ekki höfðu þá allir mikla trú á svona farartæki og þótti flestum sinn gráni merkilegri. Ég get hæglega séð okkur og aðra sem eru að flytja inn rafknúin ökutæki í svipaðri stöðu en þarna mun eins og þá þróunin í framleiðslunni og tíðarandinn hjálpa til. Fólk má ekki vera hrætt við breytingar heldur taka þeim með jákvæðu hugarfari og móta með sér afstöðu sem er byggð á þekkingu og reynslu. Ég hef oft verið spurður hvers vegna ég ferðast um á svona farartæki og ég hef svarað því til að þessi ferðamáti henti mér afskaplega vel, ég hafi gaman af að ferðast á hjóli og ég hafi gaman af að hitta fólk, sem ég myndi án efa ekki hitta, a.m.k. jafn oft, ef ég væri á bíl. Fyrir utan það þá sæi ég verulegan fjárhaglegan ávinning að nota farartæki sem þessi, ætti meiri pening í buddunni sem gæti farið í aðra skemmtilega hluti heldur en olíu, tryggingar og bifreiðagjöld,“ segir Svavar Kristinnsson

– Taka tryggingar ekki þátt í kaupum á svona hjólum fyrir hreyfiskerta?

„Sjúkratryggingar hafa verið að kaupa hjól og lána fólk. Á því er þó sá annmarki að gerðar eru kröfur um að þau hjól fari ekki hraðar en á 10 km hraða á klukkustund. Ég

Guðlaugur Lárusson ekur um á tveggja manna „Station Cadillac“ rafmagnshjóli með engilinn sinn og eiginkonuna, Hólmfríði Jónsdóttur, í aftursætinu. Hún segist ekki vera farin að keyra hjólið enn, en það gæti alveg komið að því. Guðlaugur er afburðahress, gamall togarajaxl og var skipstjóri um áratuga skeið. Hann hefur sterkar skoðanir á pólitík og stingur upp á að rafhjólasamtökin Skjaldböckurnar bjóði fram lista í næstu alþingiskosningum. „Lifið er til að lifa því og hafa gaman af,“ segir Guðlaugur.

er ekki viss um að við förum með okkar hjól inn í þann pakka. Það þyrfti að breyta þeim talsvert og ég held að við höldum okkur við hjól sem komast á 25 km hraða.“

Stofnuðu Skjaldböckurnar, fyrsta rafhjólaklúbb landsins

Þessi vaxandi rafhjólamenning í Hveragerði hefur stóraukið samhug fólks sem margt var orðið félagslega einangrað. Nú er þetta fólk farið að hittast reglulega á götum bæjarins. Var því svo komið að ákveðið var að stofna rafhjólasamtök Hveragerðis og var það gert með formlegum hætti á þjóðhátíðardegi Íslands, 17. júní. Hlutu þau nafnið Rafhjólaklúbburinn Skjaldböckurnar og er þar í gamansemi verið að höfða til bifhjólasamtakanna Sniglanna. Er þetta jafnframt fyrsti rafhjólaklúbburinn á landinu svo vitað sé. Af þessu tilefni var efnt til hópreiðar rafhjólafólks um Hveragerði á þjóðhátíðardaginn.

Með 500 eða 1.000 watta mótór

Þessi hjól eru samkvæmt lögum ekki skráningarskyld og þurfa því ekki að vera tryggð sem ökutæki. Aldurstakmark notenda er einungis 13 ár. Það má því nota þau á gangstéttum, gangstígum og hjóltreiddastígum. Þar sem hámarkshraði inni í þörpinu í Hveragerði er yfirleitt ekki nema 30 km, þá eru engin vandkvæði á að nota þessu hjól í umferðinni heldur. Mótór þeirra er 500 wött og rafhlaða 4x12 volt, eða samtals 48 volt. Hleðslutæki er 10–20 amper og tekur 6 til 8 klukkustundir að fullhlaða rafhlöðurnar. Hjólið er innsiglað þannig að þau komast ekki hraðar en á 25 km hraða. Á hjólunum eru diska- og skálabremsur og mótorbremsa.

Kraftmeiri hjól fyrir golfið og brattari brekkur

Eins og fyrr segir er hægt að fá hjól af þessari tegund með 1.000 watta mótór og 60 volta rafhlöðu. Þau henta trúlega betur ef mikið er um brekkur og ef menn ætla að nota þau t.d. í golfið. Þá gætu öflugri hjólin líka hentað betur í mörgum bæjarfélögum úti á landsbyggðinni þar sem byggt er upp í hlíðar. Einnig er hægt að fá hjól frá framleiðanda sem komast hraðar en á 25 km hraða, en þá eru þau skráningarskyld og krefjast sértrygginga. Svavar segir það sitt mat að þegar hjólin eru gerð fyrir meiri hraða þá sé sjarminn eiginlega farinn af notk-

Skaparinn ætlaðist til þess að við lifðum lífinu lifandi, sagði Guðlaugur og bauð konunni upp í dans að loknum akstri, við dúndrandi músík úr hátölurum rafskutlunnar.

Örn Guðmundsson er mikill aðdáandi Bítlanna og hefur útbúið hjól sitt með hljómflytningstækjum til að spila uppáhalds músíkina meðan hann ekur um götur Hveragerðis. Hann segir að Rolling Stones fái auðvitað líka að heyrast. Til að sýna hollustu sína við Bítlana hefur hann sett mynd af þeim félögum í stað númeraplötu aftan á hjólið. „Þessi hjól eru svakalega mikil lyftistöng fyrir okkur og gaman að þessu. Maður skreppur t.d. á rafhjólinu í Bónus,“ segir Örn.

un þeirra og hagkvæmnin ekki eins mikil fyrir þann markhóp sem hann hafi verið að horfa til.

Sveitarfélagið fagnar framtakinu

Eyþór H. Ólafsson verkfræðingur er forseti bæjarstjórnar Hveragerðis. Hann segir þessa innleiðingu rafhjólamenningar í bænum vera mjög gleðilega og skemmtilega. „Svavar hefur staðið á bak við þetta og fólk tekur þessu mjög vel. Hér eru kjöraðstæður fyrir svona rafhjól, mikið sléttlendi og þægilegt að fara um. Þá er engin hraðaumferð í gegnum bæinn svo notendur hjólanna þurfa því ekkert að óttast, enda höfum við markvisst verið að takmarka hér hraðann.

Eyþór H. Ólafsson, forseti bæjarstjórnar Hveragerðis, segir þessa innleiðingu rafhjólamenningar í bænum vera mjög gleðilega og skemmtilega.

Það er ekkert hægt að neita því að bærinn er vinsæll hjá fólki sem komið er yfir 55 ára aldur og hlutfall eldri borgara því töluvert hátt. Fyrir þetta fólk eru svona hjól kjörinn ferðamáti og þegar farin að myndast ákveðin menning í kringum þetta. Það má því segja að þetta framtak sé ákveðið samfélagsverkefni og gaman að þetta skuli einmitt gerast hér. Svavar á auðvitað heiðurinn af því. Hér má sjá menn á svona hjólum, eins og Örn Guðmundsson sem hefur verið einn af okkar kjarnamönnum í bæjarfélaginu í gegnum tíðina.

Svo getur verið að unga fólkið koma meira inn í þetta og rafhjólin verði aðal samgöngumátinn hér innanbæjar,“ segir Eyþór. Vísar hann þar m.a. til reynslu íbúa við Miðjarðarhaf og á Kanaríeyjum þar sem skutlur af svipuðu tagi er algengur samgöngumáti.

Rafhjólamenningin gullsigildi

„Sveitarstjórinn tekur þessu mjög fagnandi. Þetta er gullsigildi og skapar aukið líf hér við aðalgötu bæjarins og dregur fólk út úr húsunum,“ segir Eyþór.

Sandblásturskassi m/ryksugu
2 stærðir
Verð frá 361.900 + vsk

Hobby Sandblásturskassi m/ryksugu
Verð 146.900 + vsk

Hobby Borð-Sandblásturskassi
Verð 39.320 + vsk

Sandblásturskútur
38L
Verð 39.320 + vsk

Sandblásturskútur m/ryksugu
80L
Verð 53.200 + vsk

Pvottakör
3 stærðir
Verð frá 8.900 + vsk

Ultrasonic Cleaner
36L
Verð 199.900 + vsk

METRIC
205 TOOLS

Verkfæraskápur m/205 verkfærum
Verð 99.900 + vsk

- ✓ HREINSIEFNI
- ✓ SANDBLÁSTURSSANDUR
- ✓ VÉLAHLUTAPVOTTAVÉLAR
- ✓ HÁPRÝSTID/ELUR
- ✓ D/ELUR
- ✓ O.m.fl.

SENDUM FRÍTT UM ALLT LAND MEÐ FLYTJANDA

JÁKÓ
vélar og efnavörur sf.
Auðbrekk 23, Kópavogi
s. 564 1819, www.jako.is

Undir viljayfirlýsingu um fjármögnun og undirbúning að menningarhúsi á Sauðárkróki rituðu Lilja Dögg Alfreðsdóttir mennta- og menningarmálaráðherra og Stefán Vagn Stefánsson, formaður byggðarráðs Sveitarfélagsins Skagafjarðar.

Viljayfirlýsing um undirbúning menningarhúss:

Viðbygging og endurbætur á Safnahúsi Skagfirðinga

Viljayfirlýsing um fjármögnun og undirbúning að menningarhúsi á Sauðárkróki var undirrituð á atvinnulífssýningu sem haldin var á Sauðárkróki nýlega. Undir yfirlýsingu rituðu Lilja Dögg Alfreðsdóttir mennta- og menningarmálaráðherra og Stefán Vagn Stefánsson, formaður byggðarráðs Sveitarfélagsins Skagafjarðar.

Í viljayfirlýsingunni felst að miðað er við að viðbygging og endurbætur á Safnahúsi Skagfirðinga rúmi bókasafn, skjalasafn og aðstöðu fyrir fræðastarfsemi, auk listasafns, leikhússaðstöðu og langþráð varðveislurými. Kostnaðarskipting verður með þeim hætti að hlutur ríkisins verður 60 hundraðshlutar á móti 40 hundraðshlutum, líkt og við byggingu annarra menningarhúsa á landsbyggðinni. Mennta- og menningarmálaráðuneytið mun gera tillögu um að fjárheimildir vegna verkefnisins verði lagðar fram sem hluti af frumvarpi til fjárlaga ársins 2020 og að gert verði ráð fyrir því í fjármálaáætlun 2020–2024 enda sé hlutverk stjórnvalda m.a. að skapa skilyrði fyrir fjölbreytni, sköpun og frumkvæði á sviði lista og menningararfs.

Forsagan nær til ársins 1999

Forsaga málsins er sú að árið 1999 tók ríkisstjórn Íslands ákvörðun um að veita stofnstyrki til uppbyggingar menningarhúsa utan höfuðborgarsvæðisins með það að markmiði að bæta þar aðstöðu til menningar- og listastarfsemi.

Á grunni þeirrar ákvörðunar undirrituðu Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, þáverandi menntamálaráðherra, Gísli Gunnarsson, þáverandi forseti sveitarstjórnar Sveitarfélagsins Skagafjarðar og Agnar H. Gunnarsson, oddviti Akrahrepps, samkomulag árið 2005 um uppbyggingu menningarhúss í Skagafirði.

Slegið á frest vegna erfiðleika í efnahagslífi

Samkomulagið var byggt á niðurstöðum samstarfshóps skipuðum fulltrúum menntamálaráðuneytis og sveitarfélaganna í Skagafirði. Annars vegar var gerð tillaga um endurbætur á félagsheimilinu Miðgarði, þar sem áhersla yrði lögð á tónlistarflutning, stærri hátíðir og ráðstefnuhald. Var endurbætt hús, Menningarhúsið Miðgarður, formlega vígt við upphaf Sæluvíku Skagfirðinga í apríl 2009. Hins vegar var gerð tillaga um að byggt yrði við núverandi Safnahús Skagfirðinga á Sauðárkróki og að þar yrði menningarmiðstöð með áherslu á fræðastörf og sýningar, sem hýsi m.a. sýningarsal, bókasafn, listasafn og skjalasafn. Vegna efnahagserfiðleika var öllum undirbúningi og framkvæmdum þessa síðari áfanga slegið á frest um nokkurra ára skeið að ósk mennta- og menningarmálaráðuneytisins en með undirritun ofangreindrar viljayfirlýsingar er undirbúningur hans hafinn á ný. /MPD

Aðstaða og framkoma við hunda og ketti á veitingahúsum skal vera þannig að velferð þeirra sé tryggð.

Matvælastofnun:

Hundar og kettir á veitingastöðum

Matvælastofnun hefur gefið út leiðbeiningar um hunda og ketti á veitingastöðum með tilliti til matvælaöryggis og dýravelferðar. Leiðbeiningarnar eru unnar fyrir rekstraraðila veitingastaða sem leyfa hunda og ketti í húskynnum sínum.

Leiðbeiningarnar þjóna einnig sem viðmið fyrir heilbrigðiseftirlit sveitarfélaga sem hefur eftirlit með veitingastöðum.

Opnað fyrir aðgang

Með reglugerð nr. 905/2017 hefur verið opnað fyrir það að eigendur eða rekstraraðilar veitingastaða, svo sem matsölustaða og kaffihúsa, heimili aðgang hunda og katta að veitingastöðum. Rekstraraðilar sem nýta sér þessa heimild skulu tilkynna það til hlutaðeigandi heilbrigðisnefndar.

Rekstraraðilar kaffi- og veitingahúsa eru ábyrgir fyrir öryggi matvæla. Þeim ber að tryggja að matvæli sem þeir framreiða séu varin gegn mengun. Kjósi þeir að veita hundum og köttum (hér eftir dýr) aðgang að

veitingasal skulu þeir tryggja að matvæli verði ekki fyrir mengun af völdum dýranna. Rekstraraðila er heimilt að vísa dýri og þeim sem er með það á dýr sé ekki farið að reglum staðarins, sem skulu vera sýnilegar gestum.

Koma skal í veg fyrir að dýrin komist í návígi við óvarin matvæli og snerti þau. Rekstraraðili skal skilgreina viðbrögð ef það gerist. Skriflegt verklag skal vera til staðar sem lýsir eftirliti með ummerkjum eftir dýr, viðbrögðum sem grípa skal til hafi dýr snert matvælin eða komist í návist þeirra eða mengað matvæli eða umhverfið með úrgangi sínum. Eftirlit með ummerkjum eftir dýr og viðbrögð skulu skráð.

Skilyrði fyrir aðgangi hunda og katta

- Tryggja skal að hundar og kettir séu einungis í veitingasölum veitingastaðar og ekki þar sem matvæli eru tilreidd, meðhöndluð eða geymd. Geymsla, undirbúningur og framleiðsla matvæla fer samkvæmt ákvæðum reglugerðar nr. 103/2010 um hollustuhætti sem varða matvæli.
- Fullnægjandi ráðstafanir skulu enn fremur gerðar til að varna því að dýr komist inn á staði þar sem matvæli eru tilreidd, meðhöndluð eða geymd eða, ef heilbrigðiseftirlitið heimilar það í sér-

stökum tilvikum, til að varna því að slíkur aðgangur leiði til mengunar.

- Geymslu óvarinna matvæla í veitingasal skal vera þannig háttað að ekki sé hætt á að dýr komist að þeim, t.d. bak við afgreiðsluborð. Meðhöndlun matvæla getur einnig átt sér stað bak við afgreiðsluborð. Með meðhöndlun er hér átt við samsetningu tilbúinna matvæla s.s. samlokur, salat, hitun tilbúinna matvæla s.s. samloka, skömmtn á kökum, brauðmeti eða öðrum réttum.
- Geymsla varinna matvæla, þ.e. pakkaðra matvæla er heimil í kæliborði í veitingasalnum.
- Óheimilt er að hafa sjálfsafgreiðslu þar sem opið aðgengi er að matvælum, s.s. hlaðborð eða salatbar, í þeim hluta veitingasalar sem dýr hafa aðgang að.
- Heimilt er að brynnu dýrum úr ílátum sem eigandi hefur með sér eða rekstraraðili leggur til, enda komi þau ekki í snertingu við matvæli á staðnum og önnur ílát. Þvottur ílát skal aðskilinn frá þvotti matarílata. Aðstaða og framkoma við dýrin skal vera þannig að velferð þeirra sé tryggð. /VH

Notaður Lely A3 mjaltapjónn

Höfum til sölu Lely A3 mjaltapjónn árgerð 2008

Allar nánari upplýsingar hjá sölumönnum - Sími 896-2866, sverrir@vbl.is

VB LANDBÚNAÐUR
Lely center Ísland

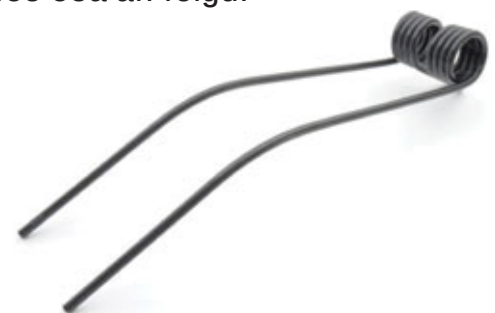
Krókhálsi 5F • 110 Reykjavík • Sími: 414-0000 • Baldursnes 2 • 603 Akureyri • Sími: 464-8600

farming innovators

FYRIR HEYSKAPINN

Eigum til tinda og hnífa í flestar gerðir heyvinnuvéla, einnig slöngur og dekk með eða án felgu.

Vélaval S. 453 8888 - velaval@velaval.is

Glæsilegar þýskar kerrur

Traustur undirvagn - ál skjólborð
Gæða kerrur - Góð verð
Komið og kynnið ykkur úrvalið

BRIMCO
Yfir 20 ára reynsla

FLUGUMÝRI 8 - 270 MOSFELLSBÆ
SÍMI: 894 5111 - www.brimco.is

Bílskúrs- og iðnaðarhurðir

- Stuttur afhendingartími
- Hágæða íslensk framleiðsla
- Val um fjölda lita í RAL-litakerfinu
- Vindstyrktar hurðir

Smíðað eftir máli

Iðnaðarhurðir

Iðnaðarhurðir með gönguhurð

Bílskúrshurðir

Hurðir í trékarma

Tvískiptar hurðir

Fyrsta flokks þjónusta og ráðgjöf

VÞ HURÐIR

Tunguháls 10, 110 Reykjavík, sími 567 3440, vagnar@vagnar.is, vagnar.is

SAVAGE ARMS ACCUTRIGGER
ACCUSTOCK

NIELSEN
SONIC

SONIC hljóðdeyfa á alla riffla

NIELSEN
SONIC

Model: 93R17GVXP
Cal: 17HMR þungt hlaup og Bushnell sjónauki 3-9x40

kr. 74,900

MarkII FVXP
Cal: 22 LR Bushnell sjónauki 3-9x40

kr. 59,900

Trophy Hunter XP
Cal: 223 - 243 og 260 Bushnell sjónauki 3-9x40

kr. 125,900

110 Tactical Desert
Cal: 308 og 6,5 creedmoor snittaður stillanlegt skefti

kr. 159,900

Savage Axis II XP
Cal: 223 og 243 Bushnell sjónauki 3-9x40 stillanlegur glikkur og skefti

kr. 89,900

Vesturröst

Sérverslun veiðimannsins - Laugavegi 178 - sími: 551 - 6770 - www.vesturroost.is

Hrossabændur - hestamenn!

Vantar hross til slátrunar á næstu vikum.

Hækkað verð.

Forðist biðlista í haust.

Sláturpantanir í síma 480 4100.

Sláturfélag Suðurlands
Selfossi

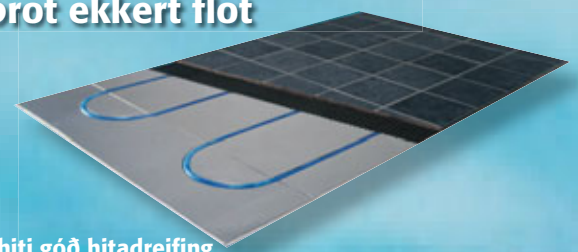
Vegna aukinnar eftirspurnar óskum við eftir bújörðum á söluskrá

Vinsamlega hafið samband við Björgvin Guðjónsson, búfræðing og löggiltan fasteignasala í síma 510-3500 og 615-1020 eða á netfangið bjorgvin@eignatorg.is

Eignatorg
Skiptahólf 50b, 105 Reykjavík

Gólfhitakerfi

Ekkert brot ekkert flot

- Þægilegur hiti góð hitadreifing
- Hítasveiflur / Stuttur svörunartími
- Aðeins 12mm þykkar hitadreifiplötur
- Fljótlegt að leggja
- Ekkert brot ekkert flot
- Dreifiplötur límdar beint á gólfið
- Gólfefni lagt beint á dreifiplötur (flísar, parket)
- Hentar vel í eldra húsnæði jafnt sem ný hús og sumarhús
- Flooré gólfhitakerfi er einfalt, fljótlegt og þægilegt

Skemmuvegur 10 (blá gata) 200 Kópavogur
Sími 567 1330 Fax 567 1345 www.hringas.is

STRÚKTÚR

Yleiningar - Límtré - Stálgrindarhús

Við finnum lausn sem hentar þér!

| Strúktúr ehf | www.strukturur.is | struktur@strukturur.is |

| Mosfellsbæ | sími: 588 6640 |

„Græn þök eru framtíðin“

Erla Hjördís
Gunnarsdóttir
ehg@bondi.is

Frumkvöðlarnir Ben Flanner og Anastasia Cole Plakias hófu vinnu við stærsta jarðvegsbændabýlið á þaki árið 2010 í New York sem kallast Brooklyn Grange. Síðan hefur reksturinn einungis farið upp á við og virðist sem íbúar stórborgarinnar séu hæstánægðir með að geta keypt sér ferskt grænmeti og kryddjurtir sem ræktað er á þökum háhýsa í borginni.

Það var sex daga vinna að hífa upp moldina á fyrsta þakið og eftir að hafa komið niður nokkrum tómátplöntum og mismunandi grasyrkjum var fyrsti vísir að þakgarðyrkjubýlinu í stórborginni orðinn að veruleika.

„Þegar við byrjuðum með þessa hugmynd að framleiða mat á ónýttum svæðum uppi á þökum í New York var markmið okkar að skapa sjálfbært líkan fyrir landbúnað í þéttbýli og að framleiða hollt og gírnilegt grænmeti fyrir svæðið hér í kringum okkur ásamt því að gera vistkerfinu nokkra greiða í leiðinni. Það sem hefur einnig alltaf verið mikilvægt í mínum huga er að afhenda ferska vöru,“ segir Ben Flanner, hugmyndasmiður og annar stofnenda Brooklyn Grange.

Miklu meira en „þakgróðurhús“

Fyrir Ben virkaði það sem sjálfsagður hlutur að nýta sólarorkuna sem til fellur á þökum háhýsa í New York.

„Núna framleiðum við á tveimur hekturum í Brooklyn- og Queens-hverfunum og höfum selt um 250 tonn af grænmeti frá byrjun til veitingastaða og beint til neytenda í gegnum bændabása sem settir eru upp hér í nágrenninu í hverri viku,“ segir Ben og bætir við:

„Ásamt þessu höfum við útvíkkað upprunalegu hugmyndina og erum nú einnig með varphænsni og höldum

Fyrirtækið Brooklyn Grange í New York-borg rekur víðamestu ræktun grænmetis og kryddjurta í heiminum á þaki háhýsa í borginni. Myndir / Brooklyn Grange

húnaðsflugur. Einnig tókum við á móti skólahópum í samvinnu við City Growers og höfum jafnframt haldið fræðslu fyrir fullorðna. Það er mikið líf allan daginn á þökunum okkar því á meðan við erum að uppskera

yfir daginn getur á sama tíma verið vinnustaður í heimsókn að fræðast um reksturinn og á kvöldin breytumst við í rómantískan viðburðastað fyrir jóga tíma, matarpartí og brúðkaup sem dæmi.“

Von, jákvæðni og áskoranir

Það er þó ekki einungis dans á rósum að framleiða grænmeti á þökum og hefur starfsfólk Brooklyn Grange mætt ýmsum áskorunum.

„Vindurinn er mikil áskorun fyrir okkur. Við notum mikið af skýlum til að hindra rof, sérstaklega á veturna, og reynum að rækta hærri plöntur eins og sólblóm til að stöðva vindinn. Þetta einstaka umhverfi sem við ræktum við hefur einnig sína kosti því við hjálpum borginni við að stjórna stormvatnsrennsli og drögum úr áhrifum af þéttbýlishitun. Á sama tíma erum við einnig kennslurannsóknarstofa, ekki eingöngu fyrir nemendur sem hingað koma heldur einnig fyrir alla gesti sem kíkja í heim-sókn, jafnt ungir sem aldnir,“ útskýrir Anastasia.

„Brooklyn Grange er ekki eingöngu arðbær framleiðsla á þökum heldur eru þetta staðir fyrir samfélagið þar sem fólk getur komið saman og tekið þátt í matvælaframleiðslu og landbúnaði á jákvæðan og þroskandi hátt. Það verður sífellt

HLIÐGRINDUR - ÝMSAR STÆRÐIR

Númer	Lýsing	Verð án vsk.	Verð með vsk.
F000 2147 03	Hlið 0,91 m, 7 sláa	kr. 11.018	kr. 13.662
F000 2147 04	Hlið 1,22 m, 7 sláa	kr. 12.900	kr. 15.996
F000 2140 05	Hlið 1,52 m, 7 sláa	kr. 14.264	kr. 17.687
F000 2147 06	Hlið 1,83 m, 7 sláa	kr. 17.222	kr. 19.147
F000 2140 07	Hlið 2,13 m, 7 sláa	kr. 15.779	kr. 21.355
F000 2140 09	Hlið 2,75 m, 7 sláa	kr. 20.549	kr. 25.481
F000 2140 10	Hlið 3,05 m, 7 sláa	kr. 21.396	kr. 26.531
F000 2140 11	Hlið 3,35 m, 7 sláa	kr. 23.211	kr. 28.782
F000 2140 12	Hlið 3,66 m, 7 sláa	kr. 23.376	kr. 28.986
F000 2140 13	Hlið 3,95 m, 7 sláa	kr. 26.658	kr. 33.056
F000 2140 14	Hlið 4,27 m, 7 sláa	kr. 28.509	kr. 35.351
F000 2140 15	Hlið 4,57 m, 7 sláa	kr. 29.639	kr. 36.752
F000 2140 16	Hlið 4,88 m, 7 sláa	kr. 30.327	kr. 37.605

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

VILT ÞÚ SETJA UPP HLEÐSLUSTÖÐ FYRIR RAFBÍLA?

Hleðsla
Í HLAÐI

Í vetur auglýsti verkefnið **Hleðsla í hlaði** eftir bændum sem hafa áhuga á því að setja upp hleðslustöð fyrir rafbíla. Við viljum þetta netið um allt land og óskum eftir þátttöku fleiri bændu.

ÁVINNINGUR BÆNDA:

- ✓ Sala á rafmagni er ný tekjulind
- ✓ Viðbót við aðra þjónustu á býlinu
- ✓ Félagar í Hey Iceland og Bí eiga kost á styrk
- ✓ Stuðningur og ráðgjöf

Hleðsla í hlaði er samstarfsverkefni Bændasamtaka Íslands, Orkuseturs og Hey Iceland. Aðalmarkmið er að fjölga hleðslustöðvum fyrir rafbíla í sveitum landsins. Samkomulag var gert við Hlöðu ehf. sem býður hentugar hleðslulausnir sem eru sniðnar að þörfum hvers og eins.

Nánari upplýsingar um **Hleðslu í hlaði** er að finna á www.bondi.is.

HLEÐSLUSTÖÐVAR
FYRIR BÆNDUR

Verð frá kr. 89.990- m. vsk.

Upplýsingar um hleðslustöðvar veita sölumenn Hlöðu ehf. í síma 564 1440 og í netfangið hlada@hlada.is. Nánar á www.hlada.is.

alengara að fólk í þéttbýli verður afhuga matvælaframleiðslukerfum og þá fyllumst við máttleysi yfir að breyta þeim. Þannig finnum við að þessa hugmynd skapar von og jákvæðni hjá okkar gestum. Íbúar í New York eru smátt og smátt að uppgötva það að þeir þurfa ekki að segja skilið við tengsl sín við náttúruna þó að þeir búi í einni stærstu borg í heiminum. Ég hef trú á því að „græn“ þök séu framtíðin.“ *legh*

Polycarbonate gróðurhúsaklæðning

dott.gallina

- ✓ Einangrandi
- ✓ Reyklúgur
- ✓ Birtuop
- ✓ Sterkar

P. ÞORGRÍMSSON & CO
Ármúli 29 • 108 Rvk • 512-3360 • korkur.is

Verk: Gróðrarstöð Lambhaga
Reykjavík
4000m²

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Dick
CEPEK
TIRES & WHEELS

VÖNDUÐ JEPPADEKK

Á FRÁBÆRU VERÐI

STÆRÐ 315/70R17
49.600,- kr.

STÆRÐ 285/70R17
46.900,- kr.

ÞÚ FÆRÐ JEPPADEKKIN HJÁ OKKUR!

ARCTIC TRUCKS | KLETTHÁLSI 3 | 110 REYKJAVÍK | 540 4900
WWW.ARCTICTRUCKS.IS

ARCTIC TRUCKS
EXPLORE WITHOUT LIMITS

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

**HUSQVARNA
FS 400 LV**
Sögunardýpt 16,5 sm

**HUSQVARNA
K 760**
Sögunardýpt 12,5 sm

**HUSQVARNA
K 3600 MK II**
Sögunardýpt 27 sm

**HUSQVARNA
K 2500**
Sögunardýpt 14,5 sm

**HUSQVARNA
DM 230**

HUSQVARNA
Steinsagarblöð
og kjarnaborar

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Gamli traktorinn

Doe Triple-D samtengdar dráttarvélar

Framleiðendur og áhugamenn um dráttarvélar hafa löngum verið útsjónarsamir eins og sýndi sig þegar skortur var á öflugum dráttarvélum um miðbik síðustu aldar. Lausnir fólst í því að búa til eina dráttarvél úr tveimur.

Á fimmta áratug síðustu aldar kom upp svipuð hugmynd samtímis í Bandaríkjunum og Ástralíu. Hugmyndin fólst í því að tengja tvær dráttarvélar saman til að auka afl þeirra og togkraft til að plægja þungan og erfiðan jarðveg.

Hugmyndin hlaut hljómgrunn hjá breska landbúnaðarfyrtækinu Ernest Doe & Sons sem hafði aðsetur í Esseze á Bretlandseyjum. Ernest Doe, sem var verkfræðingur og með umboð fyrir Ford dráttarvélar, fannst hugmyndin áhuga-verð. Árið 1957 hóf Doe ásamt einum af viðskiptavinum sínum, Georges Pryor, að gera tilraunir með að sam- og liðtengja tvær dráttarvélar.

Frumtýpan var tvær samtengdar

á Bretlandseyjum á sínum tíma.

Framleiðsla hefst

Frumtýpan vakti verðskuldaða athygli og í framhaldinu, 1958, hófu Ernest Doe og synir framleiðslu á dráttarvélum sem fengu heitið Doe Dual Pover og síðar Doe Dual Drive og að lokum Doe Triple-D.

Fyrsta Doe Triple-D var, eins og frumtýpan, samsett í tveimur Fordson Pover Major traktorum og var um 100 hestöfl. Triple-D 130 sem fylgdi í kjölfarið var samsett Ford 5000 og síðan kom Triple-D 150 sem einnig var sam-

settur úr Ford 5000 og var 150 hestöfl.

Árið 1966 hafði fyrirtækið framleitt ríflega 300 dráttarvélar. Stærstur hluti framleiðslunnar var seldur innanlands, auk þess var hluti hennar fluttur út.

Kostir og gallar

Helsti kostur Doe Triple-D dráttarvéla var hversu öflugar þær voru en gallinn að lítið var um fylgibúnað sem hentaði svo öflugum traktor og var framleiðandi illa í stakk búinn að útvega þau eða framleiða.

Á sjötta áratug síðustu aldar jókst úrval aflmikilla dráttarvéla á markaði hratt og Doe Triple-D stóðst ekki samkeppnina og framleiðslu þeirra var hætt árið 1973. /VH

UTAN ÚR HEIMI

Trjádaði í Afríku:

Þúsund ára gömul baobab í Afríku drepast vegna veðurfarsbreytinga

Nokkur af efstu baobab í Afríku hafa drepist síðustu árin. Talið er að trén, sem eru milli 1.100 og 2.500 ára gömul hafi drepist vegna veðurfarsbreytinga vegna hlýnnar jarðar.

Baobab, eða apabrauðstré eins og þau kallast á íslensku, eru gríðarlega stofnmikil og líta stundum út, vegna sérkennilegrar greinabyggingar, eins og þau standi á hvolfi með ræturnar upp í loft. Trén ná fimm til þrjátíu metra hæð og getur stofn þeirra náð ellefu metrum að þvermáli. Apabrauðstré eru í hópi með þeim blómstrandi trjám sem ná hæstum aldri í heiminum og vitað er um baobab tré sem hafa orðið ríflega 3.000 ára gömul.

Síðustu tólf ár hafa níu af þrettán elstu trjánum drepist eða drepist að hluta, að því er segir í tímaritinu Nature Plants. Övenjulegt er að svo mörg gömul apabrauðstré drepist á svo skömmum tíma og er talið að ástæða þess séu veðurfarsbreytingar af mannavöldum.

Meðal þeirra níu trjáa sem hafa drepist eru fjögur af þeim stærstu í Afríku.

Á árunum 2005 til 2017 var safnað upplýsingum um sextíu elstu og stærstu baobab tré Afríku og trén mæld og skoðuð í bak og fyrir.

Baobab-trén ná fimm til þrjátíu metra hæð og getur stofn þeirra náð ellefu metrum að þvermáli.

Trén finnast í suðurhluta álfunnar. Aðallega í Simbabwe, Namibíu, Suður-Afríku, Botsvana og Sambíu. Tilgangur rannsóknanna var meðal annars að komast af því hvernig tré ná eins háum aldri og raun ber vitni. Til þessa hafa apabrauðstré staðið af sér aldaágang dýra og lifað af skógarelda án þess að láta á sjá.

Umfangsmikill bolur trjáanna

safnar í sig vatni sem það geymir og nýtir á þurrkatímum. Auk þess sem trén gefa af sér aldin sem nýtt er sem fæða bæði af mönnum og dýrum. Laufið er soðið og sagt er að það bragðist eins og spínat eða þá að laufið er nýtt til lækninga. Bökkurinn sem er trefjaríkur er notaður til vefnaðar í reipi, körfur, klæði og höfuðföt. /VH

Þróun lífsins:

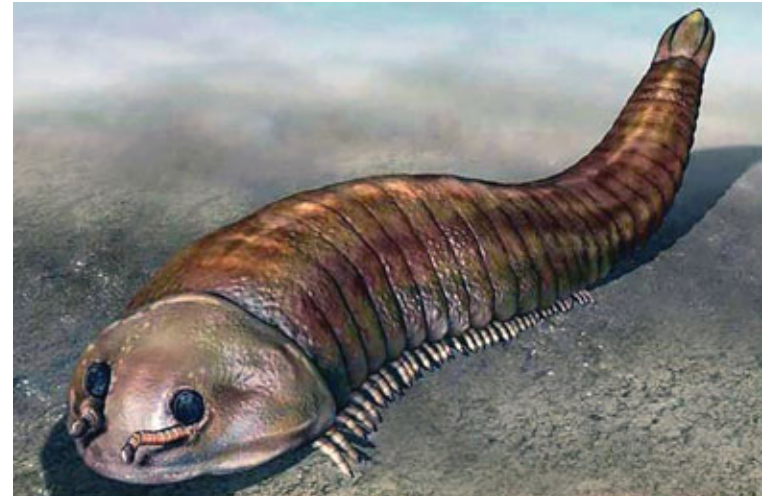
Ríflega 500 milljón ára gömul fótspor

Elstu steingerð fótspor óþekkt skordýrs sem nýlega fundust í Kína eru talin vera 500 milljón ára gömul og elstu fótspor lífveru sem vitað er um. Fundurinn er sagður leiða vísindin nær svari um hvaða dýr mynduðu fyrst fætur.

Sporin sem um ræðir eru sögð vera eftir óþekktan áa nútíma skordýra eða orms. Út frá fótsporum er ekki hægt að greina útlit dýrsins en vísindamenn segja að þetta séu elstu ummerki sem fundist hafa til þess um dýr með fætur.

Í grein í tímaritinu Science Advances þar sem fjallað er um fótsporafundinn segir meðal annars að dýr hafi þróað með sér fætur til að fara á milli staða, byggja sér athvarf, berjast með og finna með fæðu. Þróun fóta hefur því haft fjölbætt áhrif á þróun lífsins á jörðinni og þeirra dýra sem fetuðu í fyrstu fótsporin.

Fótsporaþingingurinn fannst í Yangtse-gilinu í Suður-Kína milli tveggja steinlaga sem hafa verið greind á milli 541 til 551

Ekki hefur verið ráðið af fótsporaþingunum hversu mörg fótspor kvikindið hefur haft og því af hvaða flokki smádyra.

milljón ára gömul. Elstu fótspor sem áður hafa fundist hafa verið greind sem 10 til 20 milljón árum yngri og er talið að sprenging í þróun lífsins á jörðinni hafi átt sér stað á því tímabili.

Talið er að fótsporin séu eftir

kvikindi sem gekk í blautum jarðvegi við árbakka áður en að dýr höfðu flutt sig upp á þurrt land að neinu ráði. Ekki hefur verið ráðið af fótsporaþingunum hversu mörg fótspor kvikindið hefur haft og því af hvaða flokki smádyra. /VH

Virunga-þjóðgarðurinn í Kongó:

Lokaður ferðamönnum til 2019

Virunga-þjóðgarðurinn í Kongó er elsti þjóðgarðurinn í Afríku. Garðurinn er jafnframt stærsta eitt síðasta búsvæði fjallagórrilla í heiminum. Þjóðgarðurinn er einnig sá hættulegasti í heimi og ákveðið hefur verið að loka honum fyrir ferðamönnum til 2019.

Ríflega 180 landverðir hafa verið drepnir af uppreisnarmönnum í garðinum á síðustu 20 árum og þar af tólf á síðustu tíu mánuðum sem hafa verið þeir blóðugustu í sögu garðsins. Eftirlit í garðinum, sem er um 22 þúsund ferkílómetrar að stærð, er erftitt.

Fyrir skömmu var fararstjóri drepinn og tveimur breskum ferðamönnum

Fjallagórrillur í Virunga þjóðgarðinum í Kongó eru í útrýmingarhættu.

um rænt skammt frá ferðamannamiðstöð í garðinum og þeir hafðir í haldi uppreisnarmanna í sólarhring.

Í framhaldi af ráni Bretanna tveggja hefur verið ákveðið að loka garðinum fyrir heimsókn ferðamanna til loka þessa árs. Lokunin er sögð illnaðsýn svo hægt sé að yfirfara öryggismál garðsins og endurbjálfa þá 700 landverði sem eiga að gæta öryggis dýra og gesta garðsins.

Virunga-þjóðgarðurinn er síðasta athvarf einnar tegundar af fjallagórrillum og er fjöldi þeirra í garðinum um eitt þúsund og auk þess að stafa hætta af átökum innan þjóðgarðsins er górlunum einnig ógnað vegna ólöglegra námuvinnslu og af veiðipjöfum. /VH

Steinbitar, innréttingar, gúmmímottur o.fl.

Benedikt Hjaltason hefur tekið við umboði Garðars Skaptasonar fyrir VDV Andersbeton steinbitagólf.

Steinbitagólf frá fyrirtækinu hafa verið notuð í íslenskum gripahúsum í yfir 30 ár og reynst mjög vel.

Benedikt fer einnig með umboð fyrir:

- ✓ gúmmímottur fyrir steinbita og bása frá Kraiburg
- ✓ flatgryfjur frá Boschbeton
- ✓ innréttingar í gripahús frá Jourdain

Benedikt Hjaltason
Sími 894 6946
fjosbitar@simnet.is

Fallvarnarbúnaður

Fjölbreytt og gott úrval til á lager

TENGITAUGAR

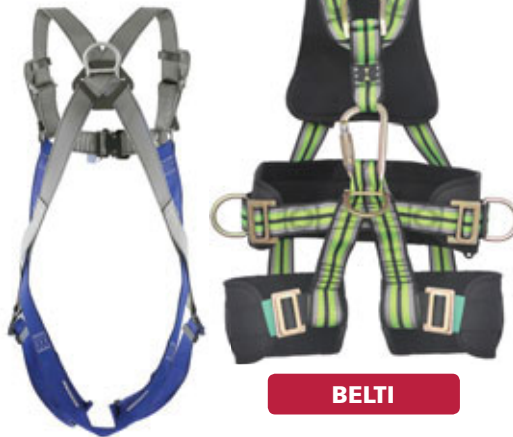

Námskeið um fallvarnir fyrir viðskiptavinum

Skoðanir og eftirlit á fallvarnarbúnaði

FALLBLAKKIR

BELTI

Hafðu samband og kynntu þér vöruúrvalið og þjónustuna

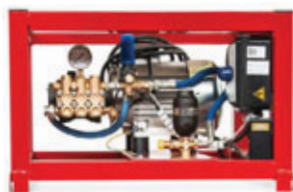
ÍSFELL

Ísfell ehf, Óseyrarbraut 28
220 Hafnarfjörður, Sími 5200 500
www.isfell.is, isfell@isfell.is

Láttu dæluna ganga!

Hjá Dynjanda færðu öflugar háþrýstidælur fyrir fjölbreyttar aðstæður og verkefni.

Hafðu samband. Við veitum þér faglega aðstoð.

DYNJANDI

allt fyrir öryggið

Skeifunni 3h | Sími: 588 5080 | dynjandi.is

NÝTT SUMARHÚSASVÆÐI FRÍSTUNDARSVÆÐIÐ KOLVIÐARHOLTI

Sumarhúsaloðir til sölu á besta stað í Laugardalnum - Bláskógabyggð.

- » 70 mín. akstur frá Reykjavík.
- » 10 mín. akstur til Laugarvatns.
- » 5 mín. akstur að næsta golfvelli.
- » Heitt og kalt vatn í boði.
- » Gröfupjónusta á staðnum.

Allar nánari upplýsingar í síma 896-0071 og í gegnum netfangið audunn62@gmail.com

RAFMÓTORAR

SCANVER EHF 588 80 40
www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR

SAMÞJÖPPUÐ GÆÐI Í MANITOU SKOTBÓMULYFTARA

MT 420 H
NÝR BUGGY

- » Lyftigeta: 2.000 kg
- » Lyftihæð: 4.300 mm
- » Breidd: 1.490 mm
- » Mesta hæð: 1.900 mm
- » Hraði: 25 km/klst
- » Eigin þyngd: 4.260 kg
- » vél: Kubota 50 HÖ
- » Gafflar og skófla

TILBOÐSVERÐ á 10 fyrstu tækjunum er 4.950.000 kr. + vsk.

PON
GÆÐI OG ÞJÓNUSTA

PON Pétur O. Nikulásen ehf. | Melabraut 21, 220 Hafnarfjörður
Sími: 580 0110 | Heimasíða: www.pon.is

HELSTU NYTJAJURTIR HEIMSINS

Mangótré eru langlíf og ekki óalgengt að 300 ára gömul tré beri ávöxt. Þau ná milli 35 og 40 metra hæð í náttúrulegum heimkynnum sínum og stofninn getur verið tíu metrar að þvermáli. Afbrigði í ræktun eru yfirleitt lágvaxnari.

Mangó – konungur ávaxtanna

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Mangó er það aldin sem mest er ræktað og neytt af í hitabeltinu og þar er mangó sagt vera konungur ávaxtanna. Fjölbreytni mangóaldina er mikið og til yfir 1000 yrki sem eru ólík að stærð, lögun, lit og bragði í ræktun. Ian Fleming notaði mangó sem myndlíkingu fyrir botnsprengjur í sögunni Goldfinger.

Ætla má að mangóaldin séu ræktað í um eitt hundrað löndum og samkvæmt tölum FAOSTAD, tölfræðideildar FAO Matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna, var heimsframleiðsla á mangó árið 2016 um 46,5 milljón tonn. Framleiðslan hefur aukist jafnt og þétt frá aldamótaárinu 2000 þegar hún var 24,7 milljón tonn, árið 2008 var hún áætluð 35 milljón tonn og 2010 rétt rúm 37 milljón tonn. Áætlanir gera ráð fyrir að framleiðsla á mangó eigi eftir að aukast enn meira til ársins 2030 og jafnvel tvöfaldast.

Langmest er framleiðslan á Indlandi, eða um 18,8 milljón tonn, Kína er annar stærsti framleiðandi mangós í heiminum en kemst ekki með tærnar þar sem Indland er með hælana og framleiddi 4,7 milljón tonn árið 2016. Tailand var í þriðja sæti með 3,4 milljón tonn, Indónesía og Mexíkó voru í fjórða og fimmta sæti og framleiddu 2,2 milljón tonn hvort land. Í kjölfar þeirra koma svo Pakistan, Brasilía, Filippseyjar, Bangladess og Nígíría. Framleiðsla á mangó er ört vaxandi í suðurrikkjum Bandaríkjanna, Norður-Ameríku og í Ástralíu.

Mest af því mangó sem ræktað er í Asíu er neytt á heimamarkaði. Brasilía, Pakistan, Perú og Indland eru stærstu útflytjendur mangóaldinsins en Bandaríki Norður-Ameríku, Holland, Þýskaland, Bretlandseyjar og Kína stærstu innflytjendurnir.

Samkvæmt upplýsingum á vef Hagstofu Íslands eru ný eða

Uppskeyra á mangó fer víðast fram með handfali.

Talsverður stærðar- og útlitsmunur er á mangóyrkjum 'Ataulfo' og 'Tommy Atkins'.

Yrkið 'Alphonso' er ræktað í Asíu og sagt bragðbesta mangó sem völ er á.

Yrkið 'Turpentine' er nánast óætt vegna þess að það bragðast eins og lyktin af terpentínu.

þurrkuð guavaber, mangó- og mangósteinaldin flokkuð saman við innflutning og var innflutningurinn á þessum aldinum árið 2017 rétt tæp 453 tonn. Langstærstur hluti þessa innflutnings mun vera mangó. Sama ár voru auk þess flutt inn rúm 38 tonn af fljótandi mangómauki.

Mest er flutt inn af þurrkuðum guavaberjum, mangó- og

mangósteinaldinum frá Brasilíu rúm 137 tonn, Perú 87 tonn, Ísrael tæp 30 tonn og Senegal rúm 25 tonn.

Af mangómauki er mest flutt inn frá Bretlandi, 24,7 tonn árið 2017.

Ættkvíslin *Mangifera*

Innan ættkvíslarinnar *Mangifera* er að finna 69 tegundir sem finnast

villtar í hita- og heitt tempraða beltinu Suður- og Suðaustur-Asíu. Flestar tegundir eru hávaxin tré sem ná 30 til 40 metra hæð í láglendi regnskóga. Mestur fjöldi tegunda innan ættkvíslarinnar finnst á Indlandi. Fjöldi þeirra gefur af sér æt aldin og eru ræktaðar staðbundið til nytja í Asíu.

Elstu minjar um plöntu innan

ættkvíslarinnar er um 60 milljón ára gamlir steingervingar sem fundist hafa á Indlandi og í Japan.

Indlandsmangó *Mangifera indica*

Mangóplantan er þekktasta tegundin innan ættkvíslarinnar *Mangifera* og sú tegund innan hennar sem mest er ræktað vegna aldinanna. Tegundin er

upprunin á Indlandsskaga og kallast *Mangifera indica* á latínu. Mest er ræktað af Indlandsmangó í Asíu og mangó það aldin sem mest er ræktað af í hitabeltinu.

Mangótré eru langlíf og ekki óalgengt að 300 ára gömul tré beri ávöxt. Þau ná milli 35 og 40 metra hæð í náttúrulegum heimkynnum sínum og stofninn getur verið tíu metrar að þvermáli. Tré eru með stólparót sem í djúpum jarðvegi vex sex metra niður og myndar fjölda minni róta sem dreifa úr sér og mynda góða festu fyrir tréð. Krónan er víðfeðm. Blöðin sigræn, stakstæð, heilrennd og ílöng, 15 til 35 sentimetra löng og 6 til 16 sentimetra breið. Ung blöð eru gulleit og dökkna fljótlega og verða rauðleit en síðan dökkgræn. Blómin allt að 2000 saman í 10 til 40 sentimetra löngum sveip. Sjálfrjóvgandi og frjóvgast með skordýrum og leðurblökum. Blómin eru með einn frævil og nokkrar frævur, krónublöðin fimm, hvít með rauðleitum rákum, 5 til 10 millimetra löng, og gefa af sér sætan ilm. Yfirleitt myndast einungis tvö til þrjú aldin úr hverjum blómsveip.

Húð aldinanna er slétt, vax-eða leðurkennt og litur hennar breytilegur og getur verið gulur, rauður og grænn og allt þar á milli. Aldinin hnöttótt, ílöng eða nýmalaga, 5 til 25 sentimetra löng og vega frá 140 grömmum að tveimur kílóum. Aldinkjötíð eilítið klístrað og yfirleitt appelsinugult.

Samkvæmt skilgreiningu grasafraðinnar er mangó steinaldin eða ber með einu fræi. Fræið er fremur stórt, flatvaxið, 2 til 5 millimetra breitt og 4 til 10 sentimetrar að lengd og hært á ytra borði og erfitt að losa það frá aldinkjötinu.

Fræin þola hvorki að þorna né frjósa en spíra vel við réttar aðstæður. Algengast er að mangótrjám í ræktun sé fjölgað með græðlingum eða ágræðslu.

Að öllu jöfnu tekur fjóra til fimm mánuði frá frjóvgun þar til mangóplantan ber fullþroskað aldin.

Nafnaspeki

Heiti trésins og aldinsins mangó, eða mango á ensku, er upprunnið úr tungumáli innfæddra á suðvesturodda Indlands þar sem aldinið kallast mánha eða mangga. Það heiti mun komið úr tungumáli sem kallast dravidian og er lifandi mál um miðbik Indlands og á Sri Lanka en á því kallast aldiníð mankay. Portúgalar sem kynntust aldininu á 15. öld kölluðu það manga og af því mun heitið mangó hafa spunnist.

Með elstu ræktunarplöntum

Indverska mangó er líklega upprunnið á Indlandi við rætur Himalajafjalla og í Burma. Talið er að ræktun þess teygji sig 6.000 ár aftur í tímann í Suður- og Suðaustur-Asíu og að plantan sé með þeim elstu í ræktun. Heimildir eru um ræktun mangós í austanverðri Afríku á tíundu öld og arabíski ferðalangurinn Ibn Battula segir það ræktað í Sómalíu á 14. öld.

Aldinið er einnig eitt fyrsta dæmið, ef ekki það fyrsta, um heimsvæðingu í matvælaframleiðslu.

Hollenski náttúrufræðingurinn og landstjóri hollenska austur indíafélagsins á Malabarströnd Indlands, Hendrik van Rheede, fjallar um mangó í bók sinni *Hortus Malabaricus* sem kom út 1678. Í bókinni veltir van Rheede fyrir sér efnahagslegu gildi hitabeltisaldina.

Portúgalar voru manna fyrstir til að flytja mangó frá Indlandi til Brasilíu á 17. öld og hófu ræktun á því þar og þaðan breiddist ræktun þess út til landanna í Suður- og Mið-Ameríku

Til að aldinið og fræið skemmdist ekki á langri siglingunni milli heimsálfa var því pæklað. Pækln var reyndar algeng geymsluaðferð til sjós fyrir tíma kæligeymsla og orðið

Indverska mangó er líklega upprunnið á Indlandi við rætur Himalajafjalla og í Burma. Talið er að ræktun þess teygji sig 6.000 ár aftur í tímann í Suður og Suðaustur-Asíu og að plantan sé með þeim elstu í ræktun.

'Haden' er móðuryrki margra ræktunarafbrigða.

'Kent'. Uppruni í Flórída, aldin í meðallagi stórt og bragðgott.

'Keitt' ber stór aldin sem þurfa langan ræktunartíma.

Húð aldinanna er slétt, vax- eða leðurkennt og litur húðarinnar breytilegur og getur verið gulur, rauður og grænn og allt þar á milli. Aldinin geta verið hnöttótt, ílöng eða nýmalaga.

Blóm mangótrjáa þykja viðeigandi fórn til Sarasvati, gyðju visku, þekkingarleitar, tónlistar og lista.

Myndir af Ambika, gyðju jainista á Indlandi, sýna hana iðulega sitjandi undir mangótré.

afbrigði sem ræktað eru sem skrautplöntur. Mangótré í ræktun er lægri en villt tré til að auðvelda uppskeruna.

Algengasta yrkið í ræktun er 'Tommy Atkins' sem hefur mikið

í hönd og blóm mangótrjáa þykja viðeigandi fórn til Sarasvati gyðju visku, þekkingarleitar, tónlistar og lista. Aldinin eru algengt mótið í indverskri myndlist og vefnaði.

Sagt er að Búðha hafi þótt best að hugleiða í skugga mangótrjáa.

Þurkkuð aldinhúð og mangófræ eru notuð við alþýðulækningar á Indlandi sem kallast ayurveda. Í Suðaustur-Asíu eru mangógreinarnar með laufi hengdar yfir dyragættinni til að varna þess að nokkuð illt komist inn á heimilið og sem verndartákn í veislum og brúðkaupum.

Mangó, bæði tré og aldin, eru víða í Austurlöndum fjær sögð vera tákn um lífið og hamingjuna.

Í Vestur-Indíum er til fyrirbærið mangóganga og vísar til þess að menn hafi í skjóli nætur stolið mangóaldinum úr garði nágrannans. Um sama athæfi er einnig til barnagæla með sama nafni.

Í Ástralíu er hefð fyrir því að selja fyrstu mangóaldin uppskerutímans á uppboði til góðgerðarmála.

Þrátt fyrir að Kína sé annar stærsti framleiðandi mangós í dag var aldinið nánast óþekkt í landinu fyrir tíma menningarbyltingarinnar þegar það varð að tákn um ást Maó formanns á alþýðu landsins.

Mangó af fræi

Hægt er að rækta mangóplöntu upp af fræi með því að taka fræið innan úr aldinu og setja það strax í mold og gæta þess að það þorni ekki. Gangi allt að óskum spírar fræið á tveimur til fjórum vikum.

Mangótré þrífast best í skjóli og mikilli sól við háan loftraka. Jarðvegurinn skal vera djúpur og vel framræstur og eilítið súr með pH 5,5 til 7,5. Trén eru frek á köfnunarefni og járn í jarðvegi.

Mangó, Ísland og James Bond

Lítið hefur farið fyrir mangóaldin á Íslandi allt fram á okkar dag. Helst er að þeirra sé getið í þýðingum sagna sem gerast á Indlandi eða í Austurlöndum. Dæmi um það er eftirfarandi málsgrein sem birtist í Fálkanum 1952 og segir frá gyðingum á Indlandi. „Ég hitti dr. Simon á hans fátæklega heimili. Hann hafði ekki annað á kroppnum en nærbuxur og gleraugu og var að éta mangó-aldin.“

Árið 1965 birtist Goldfinger eftir Ian Fleming með nýjónsara hennar hátignar, James Bond, í aðalhlutverki sem framhalddssaga í Vikunni. Í fimmta kafla, Næturvaktin, er Bond staddur í höfuðstöðvum bresku leyniþjónustunnar við Regent's Park í London þegar hann tekur upp simtölíð og segir Universal Exports. Eins og aðdáendur Bond vita er Universal Exports dulnefni sem leyniþjónusta notar vegna starfsemi sinnar víða um lönd. Það lá því eitthvað annað undir þegar röddinn við hinn endann spurði hvort Bond hefði fengið skeyti varðandi skipsfarm af mangóávöxtum.

„Já, ég er með það hér. Bond dró möppu í áttina til sín. Hann vissi hvað málið var um. Stöð H vildi fá nokkrar botnsprengjur til að borga í rauðu þremur nýjónsrajunkum kommúnista, sem notuðu Macao til þess að stöðva brezk flutningaskip og leita í þeim að flóttamönnum frá Kína.“

Í óformlegri könnun á framboði á mangó í verslunum á höfuðborgarsvæðinu kom í ljós að aldinið er á boðstólum í flestum stórmörkuðum. Yrki í boði reyndust vera þrjú, eitt sem að öllum líkindum er 'Tommy Atkins', var eingöngu merkt sem mangó og ekki greint frá uppruna þess. Annað yrki kallast 'Nococi' og kemur frá Fílabainsströndinni og það þriðja var 'Kent' og hingað komið frá Malí. Á merkingu eins yrkisins, 'Kent', var skammtstöfn RTE sem stendur fyrir Ready to eat eða tilbúið til neyslu. Sömu upplýsingar voru á þremur tungumálum á yrkinu sem ætlað er að sé 'Tommy Atkins'.

Skólahljómsveitin Trap frá Ísafirði verður 50 ára á næsta ári og gefur út sína fyrstu plötu í haust:

Meðlimir TRAP hafa komið við sögu á annan tug hljómsveita á hálfri öld

– Flestar voru hljómsveitirnar stofnaðar á Ísafirði á Bítlaárunum 1960 til 1970

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Ísafjarðarpúkarnir sem stofnuðu skólahljómsveitina Trap veturinn 1969 eru enn að spila í sama bandinu. Þeir hafa nú lokið upptökum á efni sem hefur verið á þeirra lagalista í gegnum tíðina og munu gefa út sína fyrstu breiðskífu í formi geisladisks og hugsanlega líka á vínýl í haust.

Strákarnir ólust upp í öflugum fiskveiðibæ á Ísafirði og kynntust því vel slorinu og mikilli vinnuhörku sem fólk sleit sig frá með því að fara á kraftmikil böll um helgar. Margir voru þá með sauðfé í bænum til að fæða sínar fjölskyldur og jafnvel kýr. Þannig mátti jafnvel sjá fjárhús í bakgördum neðst á Eyrinni þegar strákarnir voru að alast upp. Það var þó ekki síður tónlistarmenningin og tónlistarhefðin á Ísafirði sem hafði mest áhrif á drengina.

Það er greinilega seigt í þessum ísfirsku strákum sem troða reglulega upp og skemmta einlægum aðdáendum sínum á veitingahúsinu Catalina í Kópavogi. Þar spila þeir annað slagid á móti hljómsveitinni Klettum sem reyndar er að hluta skipuð sömu áhöfn. Þeir eru ánægir með viðtökurnar á Catalina þar sem gestir upplifa gömlu góðu ballstemninguna. Enda er Catalina einn af örfáum veitingastöðum á höfuðborgarsvæðinu sem býður upp á almennilegt dansgölf. Þar er enn iðkuð af miklum krafti ballmenning í líkingu við þá sem hvarf hægt og rólega við innleiðingu pöbbaþenningarinnar í kjölfar afnáms bjórbansins 1. mars 1989.

Skólahljómsveitirnar í Gaggó á Ísafirði

Tíðindamaður Bændablaðsins leit inn á æfingu hjá Ísafjarðarpúkunum í Trap fyrir skömmu, en þá voru þeir að gera klárt fyrir spilamennsku þá helgina. Það má segja að allir tengist þeir í raun í gegnum gamla Gaggó, eða Gagnfræðaskólann á Ísafirði. Þar urðu til allmargar skólahljómsveitir á sjöunda áratug síðustu aldar sem spiluðu fyrir nemendur á kvöldvökum sem haldnar voru að jafnaði hálfsmánaðarlega og nefndar „dansæfingar“. Auk þess sem krakkarnir komu saman til að hlusta á músík og dansa, þá var opin sjoppa skólafélagsins og gjarnan sett upp borðtennisborð og bobspil.

Hljómsveitin Trap varð einmitt til í tengslum við slíkar dansæfingar veturinn 1968 til 1969. Einn forsprakkinn í bandinu er tónlistarmaðurinn Rúnar Þór Pétursson sem er Ísfirðingur að uppruna og fæddur 1953, en á ættir að rekja til Súðavíkur og í Hrísey í Eyjafirði. Rúnar átti ekki langt að sækja músikáhugann, með föður sinn spilandi á ýmis hljóðfæri. Þá lærði Rúnar líka spilamennsku hjá tónlistarkennaranum Ragnari H. Ragnar og konu hans, Sigríði Ragnarsdóttur. Þá spilaði Rúnar m.a. í lúðrasveit á sínum uppvaxtarárum. Hann man vel hvernig Trap varð til.

Varð til úr hljómsveitinni Skippers

„Þessi hljómsveit verður til úr hljómsveit sem ég, Örn

Hljómsveitin Trap á sviðinu á skemmtistaðnum Catalina í Kópavogi þar sem hún hefur spilað um árabíl. Hljómsveitar meðlimir eru, talið frá vinstri: Kristján Hermannsson sem spilar á hljómborð, Rúnar Þór Pétursson spilar á gítar og syngur, Rúnar Vilbergsson spilar á trommur, Reynir Guðmundsson spilar á gítar og syngur og lengst til hægri er Örn Jónsson bassaleikari.

Myndir / Hörður Kristjánsson

Auk þess að vinna að plötunni með Trap er Rúnar Þór nú á leið í Abbey Road studio Bítlanna í London til að taka upp eigin plötu. Hann segir nú að þetta verði sín síðasta plata.

Jónsson (fæddur 1953), Reynir Guðmundsson (f. 1952), Einar Guðmundsson (f. 1953) og Stefán Símonarson (f. 1953) vorum með og hét Skippers,“ segir Rúnar.

Aðdragandinn var þó enn lengri. Þótt minnið sé farið að ryðga hjá sumum hljómsveitar meðlimum segist Rúnar muna þetta eins og gerst hafi í gær.

„Ég byrjaði að spila í hljómsveit með Erni Jónssyni. Hann var gítarleikarinn og stofnaði hljómsveitina „Hverjir“ og bauð mér að koma þar inn sem trommuleikari. Samúel Kárasón spilaði á bassa og Stefán Símonarson og Örn á gítara. Við æfðum á gúmmibátaverkstæðinu hjá Símoni Helgasyni, pabba

Stebba. Við komum síðan inn sem aukánúmer á skólaballi hjá hljómsveitinni Hlekkjum og Örn söng lagið „These Boots Are Made for Walkin“ [eftir Lee Hazlewood sem Nancy Sinatra gerði frægt í janúar 1966] og einnig lagið „I’m on an island“ eftir hljómsveitina Kinks. Ég spilaði þarna á eina trommu,“ segir Rúnar.

Lagt á ráðin um stofnun á „alvöru“ hljómsveit

„Þarna um veturinn 1966 vorum við Örn búnir að ákveða að stofna alvöru hljómsveit. Þá fréttum við að Reynir Guðmundsson ætti gítar og hefði keypt forlata míkrofón og væri á leið heim til sín upp á

Bífvélavirkinn Örn Jónsson kann sannarlega vel tókinn á bassanum. Hann lék m.a. með hljómsveitinni Grafík þegar hún var stofnuð 1981.

Pípulagningameistarinn Reynir Guðmundsson spilaði um árabíl og söng í Bændahöllinni, Súlnasal Hótel Sögu, með hljómsveit sinni Saga Class.

Hlíðarveg. Þá segir Örn: - Ef við förum upp fyrir kirkjuna og hlaupum inn göngustíginn fyrir ofan kirkjugarðinn þá náum við honum

við Íshúsið [Íshúsfélag Ísfróinga]. Það tókst og í framhaldinu varð til hljómsveitin Skippers.

Þegar þetta var, vorum við búnir

að fylgjast grannt með „Didda“ (Kristjání Hermannssyni), sem var ári eldri en við flestir (fæddur 1952) og búinn að vera meira og minna í öllum skólahljómsveitum á Ísafirði um árabil. Við töldum okkur algjörlega tryggja ef við fengjum hann með okkur.

Við vorum svo hræddir við þessa stjórn að við vorum lengi að velta því fyrir okkur hvort við ættum að þora að tala við hann.

Þá vorum við líka að fylgjast náið með Rúnari H. Vilbergssyni (fæddur 1951). Mér fannst hann alltaf besti trommarinn á svæðinu og hann er trommuleikarinn okkar í dag. Hann var þá að spila í skólahljómsveitinni Hlykkjum á Ísafirði, en kom ekki inn í Trap fyrr en löngu, löngu síðar,“ segir Rúnar Þór.

„Einar, sem var á trommunum í Skippers, hætti svo í Gagnfræðaskólanum og þó tók Reynir Guðmunds við sem trommari og hljómsveitin Skippers skipti um nafn.“

Trap stofnuð veturinn 1969

Það varð svo niðurstaðan að hljómsveitin Trap var stofnuð um veturinn 1969 og á því 50 ára afmæli á næsta ári. Meðlimirnir voru Rúnar Þór Pétursson sem spilaði á gítar, Örn Jónsson spilaði á bassagítar, Reynir Guðmundsson á trommur, Stefán Símonarson á gítar og Kristján Hermannsson, sem strákarnir áræddu loks að tala við, var fenginn til að spila á gítar í þessari nýju alvöru hljómsveit.

Spiluðu á skólaböllum og almennum dansleikjum

Fyrir utan skólaböllin spilaði Trap á almennum dansleikjum á Ísafirði og víðar. Nefnir Kristján þar t.d. Skíðavíkuna á Ísafirði. Reynir félagi hans bætir inn í myndina og segir að eitt sinn hafi þeir farið með bát til að spila á balli í Reykjanesi við Ísafjarðardjúp. Voru þá ýmsir fengnir til að hlaupa í skörð ef einhverjir forfölluðust.

Hljómsveitin Trap spilaði svo með hléum, en 2010 komu þeir saman að nýju að beiðni Spessa ljósmyndara sem óskaði eftir að þeir spiluðu á skólahittingi í Krúsinni á Ísafirði. Byrjuðu meðlimir sveitarinnar sem bjuggu á Reykjavíkursvæðinu þá að æfa í sal FÍH.

Þetta var svo gaman

„Það var bara svo gaman þegar við byrjuðum að æfa aftur að við höldum bara áfram eftir Ísafjarðarferðina,“ sagði Kristján Hermannsson. Í framhaldinu fórum þeir að spila á Catalina í Kópavogi þar sem þeir hafa spilað nokkuð reglulega síðan. Einnig hafa þeir spilað víðar, eins og í Grindavík og í tvgang á Sólarkaffi Ísfríðingafélagsins í Reykjavík.“

Eins spilaði Trap á 150 ára afmæli Ísafjarðarbæjar á útítonleikum við Landsbankann á Ísafirði þann 7. júlí 2016.

Í dag er hljómsveitin Trap skipuð þannig að Rúnar Þór er gítarleikari og söngvari, líkt og Reynir Guðmundsson sem annars starfar sem pípuþagningarmeistari. Þá spilar bifvélavirkinn Örn Jónsson á bassagítar, Kristján Hermannsson, lengst af bankamaður, spilar á hljómborð og Rúnar Vilbergsson, fagottleikari í Sinfóníuhljómsveit Íslands um árabil, spilar á trommur.

Rúnar Þór Pétursson spilaði með fleiri hljómsveitum í og utan Gagnfræðaskólans á þessum tíma eins og Black bird með Reyni Guðmundssyni, Erni Jónssyni og Reyni Theodórssyni og tóku þeir m.a. þátt í hljómsveitakeppni. Þá var hann líka í hljómsveitunum Jönu og einnig Hörð.

Rekinn úr Gaggó og fór á Núp

„Ég var svo rekinn úr Gagnfræða-

Tónlistarmaðurinn Rúnar H. Vilbergsson spilaði með fjölda hljómsveita líkt og allir félagar hans. Hann spilaði m.a. með Þursaflokknum á sínum tíma og um 35 ára skeið á fagott með Sinfóníuhljómsveit Íslands.

Félagarnir í Trapp í æfingarpásu á Catalina að rifja upp gamlar frægðarsögur úr tónlistarlífnu á Ísafirði á Bítalárunum. Svipurinn á strákunum gæti bent til þess að sögurnar sem Reynir er að segja þeim séu kannski svolitil ryddaðar.

skólanum vorið 1969,“ segir Rúnar Þór. - „För svo næsta vetur að spila með hljómsveit Ásgeirs Sigurðssonar ásamt Erni Jónssyni á almennum böllum vítt og breitt um Vestfirði.“

Þess má geta að Rúnar var ekki nógu gamall til að mega fara á dansleiki þegar hann byrjaði að spila með Ásgeiri og félögum. Þurfti hann því að fara í fylgd föður síns, Péturs Geirs Helgasonar. Hljómsveitina skipuðu þá Ásgeir Sigurðsson sem spilaði á hljómborð og söng líka. Kolbrún Sveinbjörnsdóttir var þó aðalsöngvari sveitarinnar. Halldór Guðmundsson spilaði á trommur, Rúnar Þór á gítar og Örn Jónsson á bassa.

Á skíðum á ball á Flateyri

„Eitt fyrsta ballið var að spila á Stútung á Flateyri. Þá vorum við dregnir upp á Breiðdalsheiðina sem var á kafi í snjó. Svo renndum við okkur á skíðum niður snarbratta Kinnina hinum megin. Geiri var á eldgömlum timburskíðum en ég á ágætis Kästle-skíðum. Ég sagði þá við Geira; ég myndi ekki fara hérna niður ef ég væri þú. Þessi öðlingur var ekkert að láta mig trufla sig og lét sig bara fara og hvarf niður brekkuna. Hann endaði svo á kafi í skafli við enda brekkunnar og ég þurfi að draga hann út. Þarna var Geiri 25 eða 26 ára, eða 11 árum eldri en við Örn og eldgamall kall í okkar augum. Það var samt fint að spila með honum, virkilega góður maður.“

Ýmis ævintýri áttu sér stað á ferðum þessarar hljómsveitar sem of langt yrði að telja upp hér.

„Síðan fór ég í Héraðsskólann á Núpi í Dýrafirði,“ segir Rúnar.

Þar stofnaði hann enn eina skólahljómsveitina ásamt Agli Ólafssyni og Benedikt Helga Benediktssyni og fékk hún nafnið Rassar. Hafa þeir verið að koma aftur saman og spila annað slagið á undanförunum árum.

Spiluðu allir í mörgum hljómsveitum

Svipaða sögu má segja af hinum félögunum í Trap þegar frá leið. Allir komu þeir við sögu í fleiri hljómsveitum og sumum

Kristján Hermannsson, eða Diddi, eins og félagarnir kalla hann, hefur lengst af starfað sem bankamaður. Hann hóf sinn opinbera feril í spilamennsku aðeins 11 ára gamall.

Kristján Hermannsson segir að auk þess sem skólahljómsveitir í Gagnfræðaskólanum á Ísafirði spiluðu á dansæfingunum hálfsmánaðarlega, þá hafi sumar þeirra líka spilað á dansleikjum utan skólans.

„Við spiluðum t.d. á unglinga-böllum í Gúttó á Ísafirði (I.O.G.T., húsi Góðtemplarareglunnar í Sólögötni).“

Greinilegt er að strákarnir sem stofnuðu Trap í upphafi litu mjög upp til Didda á unglingarárunum, því hann kunni á öll möguleg hljóðfæri.

Kristján byrjaði að læra á harmonikku hjá föður sínum átta ára gamall og hóf svo nám í píanóleik og tónfræði hjá Ragnari H. Ragnar á Ísafirði árið 1965.

Hljómborðsleikari Trap spilaði sitt fyrsta gigg 11 ára gamall

Kristján segir að hans fyrsta gigg hafi verið þegar hann var 11 ára gamall og spilaði á árshátíð í Barnaskólanum á Ísafirði á harmonikku ásamt Hálfðáni Ingólfssyni sem er tveim árum eldri. Hann varð síðar flugmaður hjá flugfélaginu Ernir. Fengu þeir 50 krónur hvor fyrir spilamennskuna.

Kristján hefur komið víða við í hljómsveitum og oft átt samleið með einhverjum úr Trap.

Árið 1965 til 1966 spilaði hann í sinni fyrstu skólahljómsveit sem hét The Noise Makers. Árið 1966 til 1977 spilaði hann í hljómsveitinni Hlekkjum og árið 1967 til 1968 í hljómsveitinni Hlykkjum á Ísafirði. Veturinn 1968 til 1969 spilaði hann svo með Trap. Kom hljómsveitin m.a. fram á Skíðavíkunni sem haldin var um páskana 1969 á Ísafirði. Mikið var þá um að vera í bænum, fjöldi aðkomugesta og var Gullfoss, farþegaskip Eimskipafélagsins, fengið til að vera sem fljótandi hótél við höfnina.

Kristján spilaði með BG og Ingibjörgu á árunum 1970 til 1971. Einkum var þá spilað á böllum í Félagsheimilinu í Hnífsdal, Gúttó, Alþýðuhúsinu á Ísafirði og í Sjálfstæðishúsinu. Þá var líka spilað á Birkimel á Barðaströnd, Glaumbæ í Reykjavík, Sigtúni við Austurvöll og í Stapanum í Keflavík.

Kristján spilaði á ný með BG veturinn 1973 til 1974. Þá var spilað að sögn Kristjáns án Ingibjargar, Ólafs og Rúnars, sem öll voru í skóla í Reykjavík.

Á árunum 1971 til 1972 spilaði Kristján í hljómsveitinni Hörð á Ísafirði og á árunum 1976 til 2009 spilaði hann lítið opinberlega og ekki fyrr en Trap kom saman að nýju árið 2010. Þannig sýnir þetta sögubrot að ferill Kristjáns í hljómsveitum á Ísafirði um langt árabil var mjög fjölbreyttur og ótrúlega oft skarast hann við feril hinna félaganna í Trap.

Þeir félagarnir eiga margar góðar minningar frá spilamennskunni á liðnum árum. Tengjast þær yfirleitt áhugaverðum persónum og prakkarastrikum í músikkbænum Ísafirði á sjöunda áratug síðustu aldar og síðar.

Rúnar Þór, Reynir og Örn með öll grip á tæru.

Hér er hljómsveitin Klettur að spila á Catalina. Gylfi Ægisson mættur á sviðið sem aukanúmer og tekur lagið með Rúnari. Þeir félagar fóru um árið sem frægt er í tónleikareisu um and allt ásamt Megasi, Magnúsi Þór Jónssyni.

landsfrægum. Örn spilaði t.d. sem bassaleikari í hljómsveitinni Grafík sem stofnuð var 1981. Svo spilar hann að sjálfsögðu í Klettum sem er fastagestur á Catalinu. Reynir Guðmundsson kom líka víða við sögu. Hann var m.a. söngvari hljómsveitarinnar ÝR (1974–1979) sem var eins konar forveri Grafíkur. Reynir var síðan líka söngvari í hljómsveitinni Saga Class sem spilaði um árabil í Súlnasal Hótel Sögu.

Rúnar Vilbergsson spilaði í skólahljómsveitinni Hlykkjum á Ísafirði, ásamt Ólafi Guðmundssyni, söngvara og gítarleikara, Kristjání Hermannssyni, orgel- og gítarleikara og Bjarna Haukssyni bassaleikara. Einnig komu þeir Rúnar, Óli og Bjarni fram við ýmis tækifæri sem Trim tríóið og léku þá lög í þjóðlagastíl og tóku sér til fyrirmyndar The Kigston Trio og Savanna tríóið. Í framhaldinu tók nú við ballspilamennska

með hverri sveitinni á fætur annarri; hljómsveitinni Leones og Sexmenn. Út úr Sexmönnum varð svo til hljómsveitin ÖX. Þá tók við hljómsveitin Jana, síðan var það hin margrómaða hljómsveit BG en með henni lék Rúnar á sumrin í um 7 ár milli þess sem hann stundaði nám í Tónlistarskólanum í Reykjavík. Þá var hann m.a. líka í hinum fræga Þursaflokki sem stofnaður var 1978. Þar spilaði hann með Agli Ólafssyni, Þórði Arnasyni, Tómasi M. Tómassyni, Karli Sighvatssyni og Ásgeiri Óskarssyni. Svo er að nefna Sinfóníuhljómsveit Íslands þar sem Rúnar H. spilaði á fagott um 35 ára skeið. Hann átti ekki langt að sækja tónlistargáfuna, en faðir hans, Vilberg Vilbergsson, Villi Valli rakari á Ísafirði, var m.a. með hljómsveitina VV og Barði um árabil.

Spiluðu á skólaböllum og almennum böllum til skiptis

SKÓGRÆKT & LANDGRÆÐSLA

Skógræktarfélag Suður-Þingeyinga:

Unnið að uppbyggingu í Fossselsskógi og í Hjalla í Reykjadal

Skógræktarfélag Suður-Þingeyinga hefur í sinni umsjá tvö svæði, Fossselsskóg, sem liggur vestan megin í Fljótsheiði við Skjálfafljót og Hjallaheiði, sem er í landi Hjalla í Reykjadal. Félagið hefur staðið fyrir þó nokkurri útplöntun á svæðunum á liðnum árum.

Aðalfundur skógræktarfélagsins var haldinn nýlega, en félagið var stofnað 19. apríl árið 1943 og eru innan þess starfandi alls fimm deildir, Skógræktarfélag Fnjóskdæla, Húsavíkur, Svalbarðsstrandar, Reykdælinga og Reykhverfinga. Félagafjöldi hefur staðið í stað undanfarin ár, en alls voru 213 félagar skráðir í lok ársins 2017. Formaður Skógræktarfélags Suður-Þingeyinga er Agnes Þórunn Guðbergsdóttir. Aðrir í stjórn eru Hildigunnur Jónsdóttir ritari, Dagur Jóhannesson gjaldkeri, Ketill Tryggvason og Atli Jespersen meðstjórnendur.

Markvisst hafi verið unnið að því að gera Fossselsskóg aðgengilegan sem útivistarsvæði fyrir almenning.

Aðgengilegt útivistarsvæði fyrir almenning

Skógræktarfélag Suður-Þingeyinga tók helming af Fossselsskógi á leigu af Skógrækt ríkisins árið 1960 og allan skóginn 6 árum síðar, eða um 90 hektara lands. Mest hefur þar verið plantað af rauðgreni, lerkí, blágreni og stafafuru. Agnes segir að markvisst hafi verið unnið að því að gera skóginn aðgengilegan sem útivistarsvæði fyrir almenning, en merktir göngustígar eru í skóginum og fræðsluskilti. Hin síðari ár hefur sífellt meira verið lagt upp úr grisjun og þá hafa jólatré verið tekin í skóginum til sölu. Þannig voru alls tekin 54 tré úr skóginum fyrir síðustu jól, einkum blágreni,

Formaður Skógræktarfélags Suður-Þingeyinga, Agnes Þórunn Guðbergsdóttir, með Vigdísi Finnbogadóttur, fyrrverandi forseta Íslands, í Fossselsskógi.

Á liðnu ári bar það hæst í starfsemi félagsins að unnið var að undirbúningi aðalfundar Skógræktarfélags Íslands sem haldinn var á heimaslóðum Suður-Þingeyinga. Hér eru aðalfundargestir á ferðinni.

en einnig rauðgreni og fjallapínur.

Ríflega 600 hektara svæði á heiðarlandi Hjalla

Skógræktarfélag Suður-Þingeyinga

hefur frá árinu 1995 haft landsspildu úr landi Hjalla í Reykjadal á leigu frá ríkinu. Síðar var gengið frá leigusamningi á

Ketilkaffi er ómissandi þegar skógræktarfolk kemur saman.

heiðarlandi Hjalla, alls 613 hektara stórt svæði. „Í framhaldi af því var okkur veitt leyfi til stofnunar lögbýlisins Hjallaheiði. Þar hefur verið plantað í um 90 hektara svæði samkvæmt samningi við Landgræðsluskóga og var því verki lokið árið 2014,“ segir Agnes, en á tímabilinu frá 2008 til 2015 var plantað í um 70 hektara svæði á vegum Norðurlandsskóga.

Gestgjafar aðalfundar Skógræktarfélags Íslands

Á liðnu ári bar það hæst í starfsemi félagsins að unnið var að undirbúningi aðalfundar Skógræktarfélags Íslands sem haldinn var á heimaslóðum Suður-Þingeyinga, í Stórutjarnarskóla. Fundurinn var haldinn síðla í ágúst og sóttu hann á annað hundrað manns. Farið var um héraðið og hinir ýmsu staðir og skógar heimsóttir í vettvangsferð, en m.a. var Fræðhöllin í Vagaskógi skoðuð og þar veitinga notið. Fimm félagsmenn úr Skógræktarfélagi S-Þingeyinga voru heiðraðir fyrir störf í þágu skógræktar, þau Atli Vigfússon úr Skógræktarfélagi Reykhverfinga, Álfhildur Jónsdóttir, Skógræktarfélagi Fnjóskdæla, Dagur Jóhannesson, Indriði Ketilsson og Ólafur Eggertsson, Skógræktarfélagi Svalbarðsstrandar.

Í tilefni af aðalfundinum var ýmislegt fært til betri vegar í Fossselsskógi, bílastæði var stækkað við Geirasel, túnpökur lagðar og fánastöng reist, Geirasel var þrifið og málað, kamar klæddur og málaður, skilti máluð og ný skilti sett upp til upplýsingar um trjategundir og svæði. Fjallapínslundur og lindifurulundur voru grisjaðir og nýir viðarbekkir sem Lars Nielssen smíðaði voru settir upp. /MPÞ

Gluggar og hurðir fyrir íslenskar aðstæður

Í yfir 20 ár hefur Viking Window AS selt tréglugga og hurðir á Íslandi

Vesturhrauni 3 - 210 Garðabær - Sími: 480-0000
sala@afvelar.is - www.afvelar.is

Gluggar og hurðir með eða án álkápu
Margir litir í boði
Afhendist glerjað og tilbúið til uppsetningar
Afgreiðslutími 5-8 vikur

MENNING & LISTIR

Trjáklippingar

Bókin Trjáklippingar hefur verið ófáanleg um nokkurt skeið hefur nú verið gefin út í þriðja sinn. Í bókinni er fjallað um klippingu á um 140 algengum trjá- og runnategundum, litlillega drepíð á fæin blóm, auk þess sem nefnd eru um 50 rósaafbrigði sem vænleg eru til ræktunar hér á landi.

Sérstaklega er fjallað um hvernig klippa skal ávaxtatré, vínvið, tómata, gúrkur, melónur og papríku.

Í Trjáklippingabókinni eru veitt hagnýt ráð um trjáækt. Sér kaflar er í bókinni um lífrænar varnir gegn meindýrum og drepíð er á

þýðingarmikla þætti er varða lífvæna ræktun sem er þungamiðjan í umræðunni um sjálfbærni og hollustu og verndun lífríkisins.

Höfundurinn, Steinn Kárason lauk námi í ylrækt og garðplöntuuppeldi og er skráður garðyrkjumeistari. Hann var ritstjóri garðyrkjutímara um skeið og hefur meðal annars kennt við Garðyrkjuskólann, starfað sem garðyrkjuráðunautur og fjallað um garðyrkju í fjölmiðlum.

Bókin sem er 111 blaðsíður er prýdd um 180 skýringarmyndum eftir Han Veltman. Útgefandi er Garðyrkjumeistarinn ehf. /VH

AUÐLINDIR & UMHVERFISMÁL**Umhverfis- og mannvirkjasvið Akureyrarbæjar og Vistorka:
Vilja draga úr sóun og auka endurnýtingu**

Umhverfis- og mannvirkjasvið Akureyrarbæjar og Vistorka stóðu fyrir skömmu að fundi um einnota vörur.

Fundurinn var hugsaður sem upphaf að samstilltu átaki um hvernig við getum dregið úr sóun og umhverfisspori samfélagsins og aukið endurnýtingu og endurvinnslu. Mjög góðar umræður voru á fundinum, þar sem ólík sjónarmið voru rædd og víðaðar mögulegar framtíðarlausnir við vandamálum eins og hvernig hægt sé að draga úr urðun á pakkaðri matvöru.

Á fundinn var m.a. boðið kjörnum fulltrúum, starfsmönnum bæjarins sem tengjast málaflokknum, matvælaframleiðendum, sorphirðu-fyrirtækjum og verslunum. Góð mæting var á fundinum, eða hátt í 40 manns, að því er fram kemur á heimasíðu Akureyrarbæjar.

Fundurinn hófst með erindi frá Dagbjörtu Pálsdóttur, stjórnarformanni Vistorku. Hún fór yfir aðdraganda og vinnu við gerð umhverfis- og samgöngustefnu Akureyrar en stefnan var samþykkt

í bæjarstjórn í desember 2016. Ingibjörg Isaksen, formaður umhverfis- og mannvirkjaráðs, fór síðan yfir framkvæmd stefnunnar og stöðu málaflokksins í dag. Að lokum flutti Hólmur Svansson, framkvæmdastjóri Háskólans á Akureyri, mjög áhugavert erindi um málið út frá sjónarhóli neytenda.

Skipuleggjendur stefna að því að halda í haust opinn fund þar sem kallað verður eftir sjónarmiðum íbúa og annarra sem nýta sér endurvinnslu- og sorphirðukerfi samfélagsins. /MÐÞ

Útvegum starfsmenn**TIL FJÖLBREYTTTRA
STARFA UM LENGRI
EÐA SKEMMRI TÍMA**

Nánari upplýsingar í síma 551 5000 eða sendið fyrirspurn á netfangið proventus@proventus.is

PROVENTUS
Starfsmannaþjónusta

551 5000

Ármúla 15, 108 Reykjavík - www.proventus.is - proventus@proventus.is

Bændablaðið
Kemur næst út 5. júlí

Verður blaðinu m.a. dreift
á Landsmóti hestamanna
í Viðidal í Reykjavík

LÍFEYRISSJÓÐUR BÆNDA - Niðurstöður ársreiknings 2017**BREYTING Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU**

LÍFEYRIS í milljónum króna	2017	2016
Iðgjöld	724	665
Lífeyrir	-1.533	-1.442
Hreinar fjárfestingartekjur	2.657	361
Rekstrarkostnaður	-127	-118
Breyting á hreinni eign	1.721	-534
Hrein eign frá fyrra ári	31.433	31.966
Hrein eign til greiðslu lífeyris	33.153	31.433

KENNITÖLUR	2017	2016
Nafnávöxtun	8,6%	1,1%
Hrein raunávöxtun	5,9%	-1,3%
5 ára meðaltal hreinnar raunávöxtunar	4,1%	3,9%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	2.295	2.342
Fjöldi lífeyrisþega	3.726	3.713

STJÓRN

Skúli Bjarnason, formaður, Guðrún Lárusdóttir, Sara Lind Guðbergsdóttir, Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir og Örn Bergsson.

LÍFEYRISSJÓÐUR BÆNDA - STÓRHÓFÐA 23 - 110 REYKJAVÍK - SÍMI 563 1300 - LSB@LSB.IS - WWW.LSB.IS

EFNAHAGSREIKNINGUR Í ÁRSLOK

í milljónum króna	2017	2016
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	12.162	12.265
Skuldabréf og aðrar fjárfestingar	19.549	18.122
Skammtímafrófur og ýmsar eignir	192	190
Handbært fé og ýmsar eignir	1.273	970
Eignir alls	33.176	31.546
Skuldir	22	114
Hrein eign til greiðslu lífeyris	33.153	31.433

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA

í milljónum króna	2017	2016
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar	-1.585	-1.661
% af áföllnum skuldbindingum	-5,1%	-5,5%
Eignir umfram heildarskuldbindingar	-2.806	-2.777
% af heildarskuldbindingum	-7,3%	-7,4%

SVEITASÆLA 2018

Landbúnaðarsýning og bændahátíð
þann 18. ágúst í reiðhöllinni Svaðastöðum,
Skagafríði.

Vélasýning, handverksmarkaður, sölusýning fyrirtækja, afþreying og skemmtidagskrá.

Ef þú vilt tryggja þér borð eða bás á sýningunni endilega hafðu samband við Sigurlaugu Vordísi á netfangið vordisin@gmail.com eða í síma 659-9016.

Bændablaðið
á bbl.is og líka á Facebook**Startarar og Alternatorar**

- Vinnuvélar
- Lyftarar
- Dráttarvélar
- Bátar

Vertu vinsur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

BALEXMETAL**YLEININGAR**

ERU LÉTTAR STÁL-
KLÆDDAR SAMLOKU-
EININGAR SEM FÁST
MEÐ ÞÉTTIFRAUÐS- EÐA
STEINULLARKJARNA.

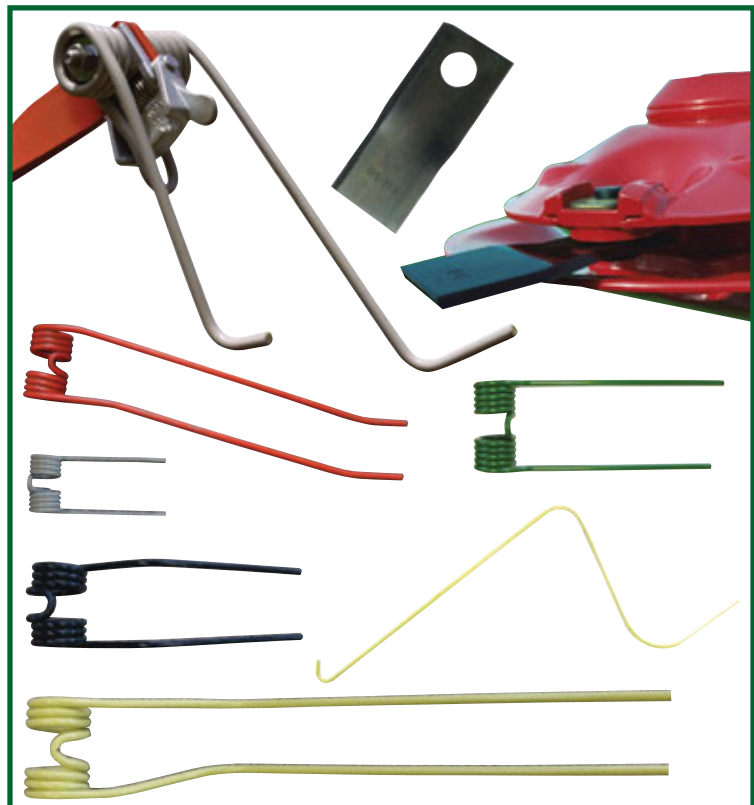
Einingarnar eru sterkar og burðar-
miklar og fást með mismunandi
yfirborði og litum að eigin vali.
Helstu kostir þess að nota
samlokueiningar er auðveld og
fljót uppsetning, auðveld þríf, mikil
burðargeta, mikið einangrunargildi
og er ódýr kostur ef miðað er við
hefðbundnar lausnir.

Yleiningar henta vel fyrir eldri
gríphús þar sem skipta þarf út
þak- og eða veggjakklaðningum.

BALEX yleiningar eru framleiddar
undir ströngu eftirliti samkvæmt
viðurkenndum evrópskum stöðlum.

Hafðu samband: bondi@byko.is

BYKO
GERUM PETTA SAMAN

TINDAR OG HNÍFAR

Eigum til tinda og hnífa í flestar gerðir heyrinnuvéla
Leitið upplýsinga hjá sölumönnum

www.VBL.is

LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

UTAN ÚR HEIMI

Hversu óþægilegt sem það kann að hljóma er sótspor gæludýra stórt og ekki hægt að líta framhjá því þegar hugsað er til umhverfismála.

Umhverfismál:

Sótspor gæludýra

Því hefur verið haldið fram að besta leiðin til að leggja sitt af mörkum í umhverfismálum sé að hætta að borða kjöt. Næstbest er að eiga ekki gæludýr og þar á eftir að eiga ekki börn þar sem fótspor alls þessa er mikið.

Gæludýr, eins og hundar og kettir, éta mikið og megnið af föðri þeirra er kjöt eða kjötafurðir. Talið er að á Bretlandseyjum einum séu um átta milljón hundar og átta milljón kettir auk annarra gæludýra eins og kanínur, eðlur, fuglar og fiskar sem öll þurfa föður. Dýrin éta mikið og þau skila einnig af sér hundruð þúsunda tonna af lífrænum úrgangi sem þarf að farga.

Í San Fransisco-borg í Bandaríkjunum er talið að um 4% úrgangs sem fer í landfyllingu við borgina á ári hverju sé hundaskítur.

Þegar kemur að upprunasvindli er orðspor framleiðenda gæludýra-fóðurs verulega vafasamt. Margsinis hefur komið í ljós að innihaldslýsingar á umbúðum er nánast skáldskapur. Dósir með gæludýrafóðri sem sagðar eru innihalda lamba-, nauta- eða kengúrúkjöt hafa við nánari skoðun innihaldið að stórum hluta innifli og ösku. Framleiðsla á gæludýrafóðri er einnig sögð góð leið til að losna við

Áætlað er að 4% af úrgangi sem fer í landfyllingu við San Fransisco-borg í Bandaríkjunum á ári hverju sé hundaskítur.

skemmt, úldið og því ónothæft kjöt á góðu verði.

Hversu óþægilegt sem það kann að hljóma er sótspor gæludýra stórt og ekki hægt að líta framhjá því þegar hugsað er til umhverfismála. /VH

Á FAGLEGUM NÓTUM

Þessi elgur er í þelamörk í Noregi, en vel má vera að hann hugsi sér til hreyfings og feti í slóð fimm frækinnna frændsystkina sinna frá Svíþjóð sem hyggjast setjast að á flatlendinu í Danmörku.

Elgir á ný í danskri náttúru eftir 5.000 ára fjarveru!

Snorri Sigurðsson
snsig@arlafoods.com

Stærðarinnar skepnur

Elgir eru af ætt hjartardýra og lifa fyrst og fremst á norðlægum slóðum í heiminum. Náttúruleg heimkynni þeirra eru í skóglendi frá Noregi, Svíþjóð og Finnlandi í vestri, í Eystrasaltslöndunum og í Rússlandi allt austur að Kyrrahafi. Þá eru elgir útbreiddir bæði í Kanada og Alaska auk þess sem þá er að finna í Bandaríkjunum suður eftir Klettafjöllunum.

Elgstarfarnir geta verið um 5-700 kíló á fæti eða eins og góðar íslenskar kýr, en munurinn er sá að þeir eru afar háfættir og hæð upp á herðarkamb allt að tveir metrar. Elgirnir eru mjög hálsstuttir og geta því ekki bitið lágróður auðveldlega eins og margar aðrar skepnur og lifa því fyrst og fremst á greinum, blöðum, berki og stönglum. Þrátt fyrir mikla stærð eru elgir góð sunddýr og geta t.d. kafað eftir botngróðri í vötnum niður á 5-6 metra dýpi.

Fella rúmlega 100.000 elgi árlega

Eins og áður segir er elgi að finna víða á hinum Norðurlöndunum og er t.d. talið að í Svíþjóð einni saman séu um 300.000 elgir og auk þess er töluverður fjöldi bæði í Finnlandi og Noregi. Í þessum löndum er jafnframt stunduð veiði á elgum og er henni stýrt svo ekki gangi um of á stofninn, en veiðin er umtalsverð og fella veiðimenn árlega rúmlega 100 þúsund dýr í löndunum þremur.

Trjágróðurinn vandamál

Ástæða þess að ákveðið var að flytja inn elgi til landsins, til að byggja upp nýjan stofn þeirra, var fyrst og fremst sú að þeir hafa einstaka eiginleika til að halda trjágróðri í skefjum. Náttúrusvæðið Lille Vildmose er eitt stærsta friðaða hámyrasvæði Evrópu, en hámyrar eru mýrar með barnamosagrunni og þar ofan á kemur hávaxnari mosi þannig að gróðurinn verður hærri en landið í kring sem skýrir nafnið.

Svæðið hefur átt í vök að verjast undanfarna áratugi vegna ásóknar trjágróðurs inn í mosabreiðurnar. Í þessu friðlandi, sem er afgirt, eru nú þegar krónhirtir, dádýr, konungseirnir, hafarnir, trönur, ýmis smádýr og villisvín en þessi dýr hafa ekki náð að hamla framgangi trjágróðurs sem sótt hefur fram undanfarin ár og náttúru-visindafólk leitaði því út fyrir landsins steina að heppilegri dýrategund

sem gæti sinnt þessu þarflega verki en ekki var né er vilji til þess að gera það með vélum eða mannafla. Var það mat sérfræðinga að elgir myndu líklega henta best til þessa og því var leitað eftir því við stjórnmöld og heilbrigðisfyrirvöld að fá heimild til innflutnings á lífdýrum frá Svíþjóð.

Náttúrulegt vistkerfi

Forsvarsmenn Lille Vildmose hafa lagt mikla áherslu á að reyna að endurbýggja og viðhalda náttúrulegu vistkerfi hámyranna og helst auka þær. Þegar elgirnir éta og halda aftur af trjágróðrinum standa vonir til þess að votlendið nái sér á strik á ný með tilheyrandi vexti mosans en þegar hann vex, bindur hann einnig meira af koltvísýringi svo segja má að verkefnið sé einnig afar umhverfisvænt í raun.

Sérstyrkt girðing

Áður en elgunum var sleppt út í hin nýju heimkynni sín þurfti að setja upp sérstyrkta girðingu í kringum allt svæðið sem þeim var ætlað, enda mikilvægt að halda þeim á nýju heimkynnum auk þess sem mikil hætta getur stafað af elgum ef þeir sleppa út á vegi. Þeir eru svo háfættir að ef fólksbíll keyrir á þá lendur sjálfur búkurinn ofan við vélarhlíf flestra bíla og skrokkurinn skellur því nokkuð óhindrað á framrúðu bílanna með ofyrirsjáanlegum afleiðingum fyrir farþegana. Það var því mikilvægt að koma upp girðingu sem hægt væri að treysta á og er hún bæði há, sterk og 30 kílómetra löng og nær utan um 2.100 hektara svæði.

Í fyrstu var þó minna svæði stúkað af til þess að venja elgina við nýju heimkynnin en óttast var að þeir myndu ráfa mikið um ef þeir hefðu strax aðgengi að stóru svæði. Aðlögunin fór fram jafnt og þétt og voru elgirnir á þeim tíma algjörlega einangraðir frá fólki, en óttast var að eftir að þeir voru veiddir í Svíþjóð og færðir til Danmerkur að þeir myndu e.t.v. hænast að fólki og það var alls ekki ætlunin með verkefninu. Þeir voru því inni í girðingu sem ekki sást í gegnum, svo tryggt væri að þeir myndu ekki einu sinni sjá fólk! Þeim var síðan sleppt út í náttúruna og tókst þetta tilraunaverkefni vonum framar.

Gengið vel til þessa

Í upphafi voru fluttir inn tveir tarfar og þrjár kýr og nú þegar er komin góð reynsla á hin nýju heimkynni

Eplauppskeru- og ævintýraferð til Noregs 3. – 7. október 2018

Flogið í beinu flugi til Bergen með Icelandair, gist í 1 nótt í Harðangursfirði, 1 nótt í Voss og 2 nætur í Bergen.

Ferðin er stútfull af áhugaverðri dagskrá og hér má sjá brot af því sem þátttakendur munu upplifa:

- Heimsækjum bændur sem selja beint frá býli og fáum þjóðlegar veitingar.
- Skoðum stafkirkjuna í Fantoft í Bergen.
- Náttúruperlur kannaðar og kíkt á kraftmikla fossa.
- Tökum þátt í eplauppskeru íslensku eplabændanna í Harðangursfirði.
- Heimsækjum glæsilega eplavínsverksmiðju í Ulvik.
- Fáum kynnisferð um Oleana-prjónaverksmiðjuna í Bergen, ofl., ofl.

Verð á mann í tvíbýli: 134.800,-

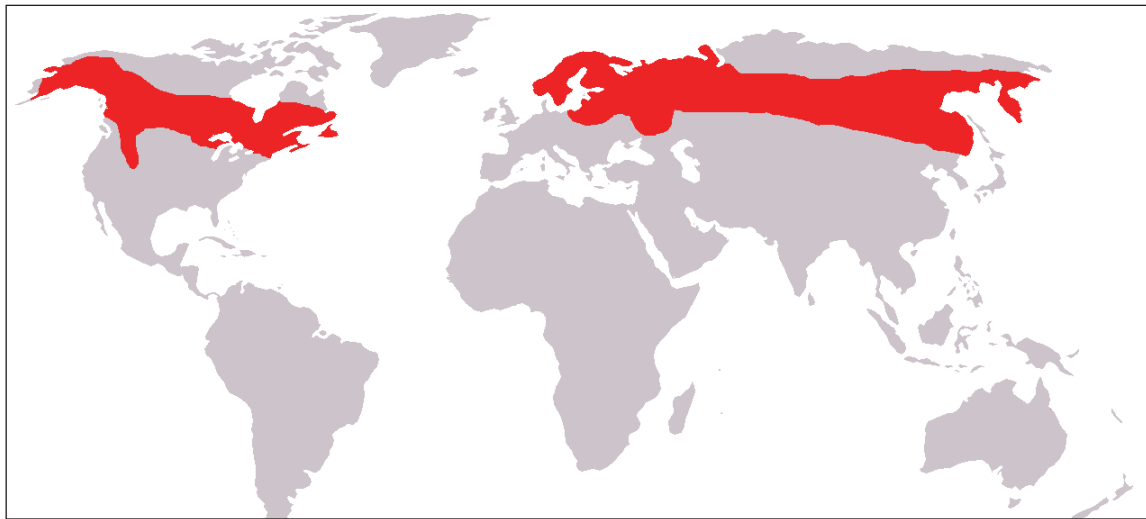
Verð á mann í einbýli: 147.800,-

(Allt innifalið fyrir utan 2 hádegisverðir og 2 kvöldverðir ásamt drykkjum)

Fararstjóri: Erla Hjördís Gunnarsdóttir, epla- og eggjabóndi í Harðangursfirði og blaðamaður Bændablaðsins. Skráning á erlagunn@gmail.com fyrir 1. ágúst 2018.

Fyrir frekari upplýsingar og ferðadagskrá er hægt að senda tölvupóst á erlagunn@gmail.com eða í síma 563-0320.

Elgurinn er stærsta hjartardýrið og er einkennisdýr í mörgum norðlægum héruðum í Noregi, Svíþjóð, Rússlandi, Bandaríkjunum (Alaska) og Kanada. Þeir lifa einkum á laufi birkis og víðis, smágreinum, kónglum og trjáberki en geta ekki bitið gras eða mosa á jörðu niðri vegna þess hve þeir eru hálsstuttir.

elganna. Kýrnar hafa borið kálfum og komið þeim upp sem bendir til þess að fæðuúrvalið sé heppilegt en stjórnendur verkefnisins hafa lagt mikla áherslu á að dýr séu ekki föðruð í friðlandinu og að náttúran eigi að sjá sjálf um að fosta þau dýr sem þar eru. Eftir að í ljós kom að verkefnið fór vel af stað voru flutt inn fimm dýr í viðbót í fyrri og nú stendur jafnvel til að flytja inn elgi frá öðrum heimshlutum til að tryggja fjölbreytni í erfðæfninu til lengri tíma lítið. Áætlað er að friðlandið Lille Vildmose henti fyrir 30-40 elgi og þegar þeirri hópstærð

verður náð munu umframdýr verða felld.

Gera sitt gagn

Það að elgirnir skulu þrífast vel er einungis önnur hlið málsins en hin hliðin er hvort tilraunin virki, þ.e. að elgunum takist að koma í veg fyrir að trjágróður nái sér á strik á þessum miklu mosabreiðum. Fyrstu athuganir virðast benda til að tilraunin hafi virkað og sjást nú þegar vísbendingar um að elgirnir, sem éta allt að 10 kíló á dag, geri sitt gagn og haldi aftur af trjágróðrinum.

Aukin ásókn ferðamanna

Eftir að elgirnir voru fluttir inn til Danmerkur á ný hefur ásókn ferðamanna að Lille Vildmose aukist enda vilja margir sjá þessi sérstök dýr á ný í danskri náttúru. Elgir eru að eðlisfari afar varir um sig og því er ekki sjálfgefið að gestir nái að sjá elgina en þegar hópstærðin verður komin í 30-40 ætti það að vera nokkuð tryggt og mun væntanleg aukin ásókn ferðamanna þá um leið styrkja starfsemi á friðlandinu.

UTAN ÚR HEIMI

Matvælaskortur yfirvofandi ef hætt verður að nota skordýraeitur og erfðabreyttar plöntur

Yfirmaður Syngenta, eins stærsta framleiðanda skordýraeiturs í heiminum, segir yfirgnæfandi líkur á matvælaskorti í heiminum á innan við tuttugu árum verði notkun á skordýraeitri og erfðabreyttum plöntum hætt.

J Erik Fyrwald, stjórnarformaður Syngenta, segir jafnframt að nútímalandbúnaður sem notist við hjálparefni og erfðabreyttar plöntur geri mönnum kleift að framleiða meiri fæðu á minna landi og að slíkt sé nauðsynlegt til að draga úr loftslagsbreytingum og hlýnun jarðar. Hann segir einnig að með því að nýta skordýraeitur á markvissan hátt megi draga úr notkun þess og neikvæðum áhrifum notkunarinnar.

Fyrwald sagði nýlega í viðtali að tækni við landbúnaðarframleiðslu væri sífellt að verða betri og að þróunin yrði að halda áfram ef möguleiki ætti að vera á að fæða þær

Stjórnarformaður Syngenta segir hættu á matvælaskorti verði notkun varnar- og hjálparefna í landbúnaði hætt.

1,5 milljarða fólks sem spár gera ráð fyrir að verði á jörðinni árið 2050 og um leið draga úr loftslagsbreytingum.

„Ég er fylgjandi ströngum reglum um notkun eiturefna í landbúnaði en reglurnar verða

að byggja á vísindalegum grunni.“ Fyrwald segir að í dag séu reglur sem banni eða setji hömlur á notkun efna í landbúnaði oft illa grundaðar og settar vegna þrýstings frá umhverfisverndarsamtökum en byggja ekki á vísindalegum rökum.

Syngenta hefur meðal annars verið gagnrýnt fyrir að selja skordýraeitur sem búið sé að banna í Evrópu til landa í þróunarlöndunum.

Syngenta er í dag hluti af ChemiChina sem er í eigu kínverska ríkisins og eitt af þremur stærstu fyrirtækjum heims sem framleiða skordýra- og illgresiseitur ásamt erfðabreyttu fræi. Hin fyrirtækin eru Bayer, sem nýlega festi kaup á Monsanto, Dow og DuPont. Samanlagt ráða þessi fyrirtæki um tveimur þriðja af fræmarkaði heimsins og um leið stórum hluta matvælaframleiðslunnar í heiminum. /VH

SULKY - NÝTT MERKI!

Jarðvinnsluvélar, áburðardreifarar og sáningarvélar frá Sulky komnar í sölu hjá Vélavali.

Sulky er með söluhæstu tækjum á sínu sviði í vestur Evrópu enda mjög virt og þekkt vörumerki.

Vélaval S. 453 8888 - velaval@velaval.is

IÐNAÐARHURÐIR BÍLSKÚRSHURÐIR

- Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
- Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
- Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
- Hágæða hráefni.
- Polir íslenskt veðurfar.
- Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álagi.
- Stuttur afgreiðslutími.

IS HURÐIR

IS Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

Brunavarnir í gróðri

Stýrihópur um mótun vinnureglna í brunavörum í gróðri hefur verið að störfum frá árinu 2011 með stuttum hléum. Í greinargerð stýrihópsins er góð lýsing á niðurstöðum og tillögum sem lúta að forvörnum og viðbrögðum ýmissa aðila vegna gróðurelda.

Auk stýrihópsins störfuðu vinnuhópar við mótun einstakra þátta brunavarna í gróðri. Hluti af niðurstöðum stýrihópsins er útgáfa á bæklingi með leiðbeiningum til landeigenda og sumarhúsaeigenda, sem og veggspjöld í sama tilgangi.

Opnuð hefur verið heimasíðan www.grodureldar.is þar sem fyrirnefndur bæklingur er hýstur, auk veggspjaldsins og itarefnis sem nýtist þeim sem vilja gera áætlanir um brunavarnir í gróðri, hvort sem er fyrir skóg eða önnur gróðursvæði svo sem sumarhúsalönd.

Gróðureldar og varnir

Gróðurbrunnar á Íslandi hafa fram að þessu einskorðast við sinubruna, en með aukinni skógrækt um land allt eru skógarbrunnar og kjarreldar nýr veruleiki sem takast þarf á við.

Stórir skógarbrunnar, eins og fréttist af erlendis frá, verða ekki á Íslandi þar sem aðstæður til að skapa slíka brunu eru ekki fyrir hendi. Þó hefur hætta á gróðureldum margfaldast á undanförunum áratugum þar sem kröfur til skipulags varna og viðbúnaðar hafa ekki haldist í hendur við breytt veðurfar og aukna áherslu á landvernd og skógrækt. Mikil hætta, sem bregðast þarf við, getur því skapast vegna gróðurelda á fjölmörgum svæðum. Mörg þessara svæða eru vinsæl útivistar- og sumarhússvæði og eru þar því mikil verðmæti til staðar bæði í formi skógræktar og sumarhúsabygginga.

Skráningar á gróðureldum undanfarninna ára hafa sýnt að helstu orsakir þeirra eru eldingar, atvinnustarfsemi, frístundaiðkun og íkveikja. Langflestir gróðureldar kvikna af mannavöldum og flestir af völdum íkveikju.

Gróðureldar

Mosa-, lyng- og sinubrunar eru vel þekktir á Íslandi, en þeim hefur fækkað mikið eftir að bann var lagt við þeim nema með sérstöku leyfi. Trjágróður er misjafnlega eldfimur og brenna lauffré verr en barrtré.

Stýrihópur um brunavarnir í gróðri.

Gróðureldar eru einnig mjög háðir landslaginu. Í bröttum hlíðum getur útbreiðsluhraði tvöfaldast við 20% halla. Einnig er munur á því hvort um grunnan eða djúpan jarðveg er að ræða, en meiri eldhætta er ef jarðvegur er grunnur. Mest hætta á gróðureldi er við eftirfarandi aðstæður:

- Í langvarandi þurrkum
- Við hátt hitastig
- Við lágt rakastig
- Í hvassviðri
- Í þrumuveðri

Stórir gróðureldar verða yfirleitt í langvarandi þurrkum og hvassviðri. Við slíkar aðstæður geta eldar orðið útbreiddir í öllum gerðum gróðurs og skóga, líka þar sem jarðvegur er djúpur. Því geta þurr sumur með háum hita og miklu sólskini leitt til gróðurelda, sem og þurr vor með vindasömum og björtum dögum. Stuttar skúrir bæta ástandið ekki mikið. Þannig getur verið hætta á gróðureldum eftir tímabil þar sem hefur rignt í stuttum skúrum. Einnig hefur frost í jörðu þau áhrif

að kviknað getur í mýrum á þurrum vorum og komið hefur fyrir að eldur í fjöðrum stórra fugla, sem fljúga á raflínur, hafi valdið gróðureldi.

Trjágróður er mjög mismunandi eldfimur. Mest er um birki eða gulvíði í kjarlendi og náttúrulegu skóglendi á Íslandi, en einnig er nokkuð um reynivið og blæðsp. Algengustu trjátegundirnar í skógrækt á Íslandi eru birki, sitkagreni, rússa- og síberiulkeri, stafafura og alaskaösp. Íslendingar eru því betur settir en nágrannaþjóðirnar þar sem um útbreidda einsleita greni- og furuskóga er að ræða.

Viða erlendis er notast við reiknilíkan til að átta sig á brunahættu t.d. „Fire Weather Index FWI“ (CFA, 2018). Gefnar eru þá út aðvaranir til almenninga á stigunum 1 til 5, um mjög litla til mjög mikla brunaaðhættu og leiðbeiningar um eldvarnir eða bönn við því að kveikja elda, til dæmis, í Ástralíu „total fire ban“.

Slíkt kerfi hefur ekki verið tekið upp hér á landi, en við sérstakar aðstæður hafa verið gefnar út viðvaranir til almenninga svo sem um áramót vegna hættu af völdum flugelda og blysa þegar langvarandi frost hefur verið, þurrt í veðri og auð jörð.

Varnir

Meðferð elds. Ávallt skal fara varlega með eld og þá sérstaklega á gróðursvæðum. Aldrei skal kveikja í brennu nema með leyfi og ekki kveikja eld nema í eldstæðum eða á til þess ætluðum stöðum. Bann er við sinueldum nema að fengnu sérstöku leyfi.

Skipulag svæða. Mikilvægt er að skipuleggja skógarsvæði með

tilliti til eldvarna. Sérstaklega á þetta við um svæði þar sem umferð fólks er mikil, svo sem fjölsótt útivistarsvæði og sumarhússvæði. Ekki eru í skipulagslögum reglur um eldvarnir skógarsvæða, en mikilvægt er að hugað sé meðal annars að aðgengi slökkviliðs, flóttaleiðum, uppbyggingu vega og slóða, varnarlinum og brunahólfum, sem og vatnstökustöðum og vatnsbólum.

Við rekstur slíkra svæða er mikilvægt að takmarka eldsmat, eiga viðbragðsbúnað og viðbragðsáætlun, og að kynna almenningi á svæðinu hættu á gróðureldum og viðbrögð við þeim.

Brunavarnir sumarhúsa

Flest sumarhússvæði á Íslandi eru skipulögð á bersvæði, en síðan hefur orðið mikil breyting á gróðri og mörg sumarhússvæði eru nú í þéttvöxnum skógi eða kjarri. Lítið hefur verið hugað að flóttaleiðum, vatnsöflun eða uppbyggingu vega innan svæða til að bregðast við þessari vá.

Með til vísan til ástands á mörgum eldri sumarhússvæðum getur skapast mikil hætta ef kviknar í þurru gróðri. Því er mikilvægt að eigendur sumarhússvæða, félög sumarhúsaeigenda og sumarhúsaeigendur geri sér grein fyrir auknum gróðri á sumarhússvæðum og bregðist við með viðeigandi aðgerðum.

Eldvarnir í og við sumarhús felast bæði í aðgerðum utan- og innanhúss. Inni á heimasíðunni www.grodureldar.is eru upplýsingar sem einstaklingar og félagasamtök geta nýtt sér við skipulagningu

eldvarna. Fjallað er um öryggissvæði við hýbýli, viðbragðsbúnað innan og utandyra, viðbragðs- og björgunaráætlun og leiðbeiningar vegna grunnviðbragða. Einnig er vísað í bæklinginn „Gróðureldar. Varnir og viðbrögð“, sem dreift verður til félaga í Landssambandi sumarhúsaeigenda.

Landupplýsingar

Eitt af verkefnum stýrihópsins var að þróa gagnagrunn, samræma nýtingu landupplýsingagagna í viðbrögðum og að koma upplýsingum um brunavarnir í gróðri inn í landupplýsingakerfi Neyðarlínu þannig að greiður aðgangur yrði að þeim upplýsingum fyrir viðbragðsaðila.

Þróaður var landfræðilegur gagnagrunnur sem innifelur allar landupplýsingaskráningar er varða gróðurelda á Íslandi. unnið er að því að gera gagnagrunninn aðgengilegan fyrir Neyðarlínuna.

Hvað svo?

Í framhaldi af þeirri vinnu sem fráfarandi stýrihópur um eldvarnir í gróðri skilar af sér þá mun nýr vinnuhópur verða skipaður sem Félag slökkviliðsstjóra á Íslandi mun leiða. Lögd verðu áhersla að viðhalda góðri heimasíðu, skipuleggja fræðslu og þróa áfram árangursríkar leiðir til brunavarna í gróðri.

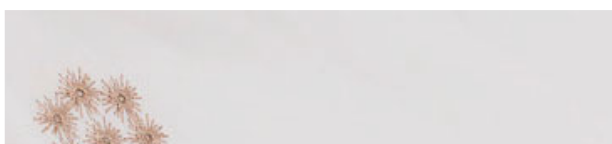
Rétt er að geta þess að hægt er að nálgast bæklinginn „Gróðureldar, forvarnir og fyrstu viðbrögð“ hjá Landssamtökum skógareigenda og Skógræktarfélagi Íslands.

Viðtækur stýrihópur

Þátttakendur í stýrihópnum voru frá Skógræktinni, Skógræktarfélagi Íslands sem fulltrúi skógræktarfélaganna, Landssamtökum skógareigenda, Mannvirkjastofnun, Félags slökkviliðsstjóra/Brunavörnum Arnessýslu, Landssambandi sumarhúsaeigenda og Verkfræðistofunni Verkís.

Fulltrúi Skógræktarinnar leiddi stýrihópinn. Hönnun bæklinga og veggspjalds var í höndum Forstofunnar, en ritun greinargerðar á grundvelli framlagðra upplýsinga var í höndum Verkís.

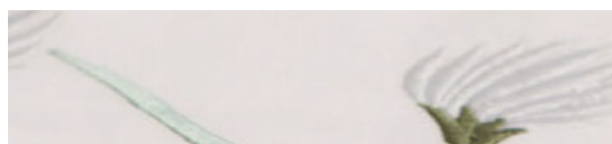
Björn Bjarnald Jónsson.

Steinþór Jónsson hóteltjóri Hótel Keflavík

“Fyrir gesti Diamond Suites, fyrsta fimm stjörnu hótels landsins, skiptir hvert einasta smáatriði miklu máli. Umsagnir þeirra og gesta Hótel Keflavík um sængurfötin frá Lín Design, staðfesta bæði fallett útlit og einstaka hönnun á heimsvísu.

Kaup gesta á sængurvörum eftir góða næturgistingu tengist því þeirra upplifun á gæðum, hönnun og réttu vali okkar til að bjóða það besta sem völ er á.”

AUÐLINDIR & UMHVERFISMÁL

Nemendur fimm elstu bekkja Höfðaskóla tíndu á dögnum rusl í fjörunum í nágrenni Skagastrandar, með kennurum og starfsfólki frá BioPol. Á svæðinu við Kálfshamarsvík safnaðist um 150 kg af rusli en um það bil 95% af því var alls konar plastefni.

Myndir/ Vefur Skagastrandar/James Kennedy

Höfðaskóli á Skagaströnd:

Gríðarlegt magn af rusli safnaðist í fjöruhreinsunarátaki

Nemendur fimm elstu bekkja Höfðaskóla tíndu á dögnum rusl í fjörunum í nágrenni Skagastrandar, með kennurum og starfsfólki frá BioPol. Tíundu bekkingar fóru þó lengra því þeir hreinsuðu rusl í Kálfshamarsvík og vikinni norðan við hana.

Sjötti og sjöundi bekkur byrjuðu sinn leiðangur í Bæjarvíkinni á Finnsstaðanesinu og gengu svo alla leið heim að Salthúsinu með pokana sína. Krakkarnir í áttunda og níunda bekk gengu síðan leiðina frá Vindhælisstapanum og heim að Bjarmnesi. Sagt er frá þessu á vef Skagastrandar.

Bróðurparturinn plastefni ýmiss konar

Á svæðinu við Kálfshamarsvík safnaðist um 150 kg af rusli en um það bil 95% af því var alls konar plastefni. Þar voru áberandi stuttir grænir nælonspottar eins og eru í trollum togara og snurvodarbáta.

„Greinilega var um að ræða afskurð sem til fellur þegar verið er að gera við trollið og er hér með farið fram á það við sjómenn að þeir passi betur upp á þessa litlu spotta þannig að þeir fari ekki í sjóinn,“ segir í frétt á vef Skagastrandar.

Dekk áberandi mörg

Á leiðinni frá Finnsstöðum og heim tíndust upp 220 kg af alls kyns rusli, meðal annars nokkur gömul dekk og netadræsur auk alls plast- og járnaruslsins. Frá Vindhælisstapanum og heim voru dekk mest áberandi. Krakkarnir tíndu þau saman í stóran haug en síðan voru þau sótt á kerru og

Á svæðinu við Kálfshamarsvík safnaðist um 150 kg af rusli en um það bil 95% af því var alls konar plastefni.

Það kom nemendum á óvart hversu mikið plastrusl þau fundu og áttu erfitt með að ímynda sér hve mikið væri af því í hafinu fyrst svo mikið rekur á fjörur við strendur landsins.

með dráttarvél. Giska má á að hér hafi verið um 60–70 dekk og dekkjarifridi. Auk þess var tínt mikið af plasti eins og á hinum stöðunum.

Magnið kom á óvart

Í þessu hreinsunarátaki, sem er hluti af umhverfismennt skólans, var nemendunum uppálagt að skipta sér ekki af spýtum né fuglshræum

sem telja má að séu „eðlilegir“ hlutir í fjörunum landsins enda eyðast þeir með tímanum, öfugt við plastið sem sagt er að endist a.m.k. 500 ár í náttúrunni.

Nemendur voru sammála um að það kom þeim á óvart hve mikið af plastrusli þau fundu og áttu erfitt með að ímynda sér hve mikið af því væri þá í hafinu við strendur landsins fyrst svo mikið rekur í fjörunar. /MÞB

HOF 1 & 2, FLJÓTSDALSHÉRAÐI

Jörð í fullum rekstri á fallegum stað við Lagarfljót c.a. 18 km frá þéttbýlinu á Egilsstöðum. Jörðin er líklega um 3000 ha í heildina, góð bújörð og mjög vel við haldið.

Tvö góð íbúðarhús eru á jörðinni og tvær aðskildar íbúðir í öðru þeirra. Ærgildi eru 425, mjög fín fjárhús(rúma vel um 400 kindur) og stór hlaða.

Mögulegt er að taka við jörðinni í fullum rekstri ásamt öllum tækjum sem tilheyra rekstrinum. Einstakt tækifæri fyrir aðila sem áhuga-samir eru um að hefja búskap. Einnig mögulegt að kaupa jörðina án bústofns.

Verð: 63,5 milljónir! Bústofn og tæki er ekki innifalið í kaupverði og skal samið um það sérstaklega.

Nánari upplýsingar veitir Sigurður Magnússon lögg. fasteignasali hjá **INNI fasteignasölu** í síma 580 7905. Sjá má myndir og fleira inn á www.inni.is.

Rafmagnshjól

RHFhjól ehf.

Sími: 555 0595

Tilvalið fyrir Íslendinga

STARTARAR OG ALTERNATORAR

fyrir allar gerðir bíla, báta og vinnuvéla

Glerárgata 34b v/ Hvannavelli · 600 Akureyri
Sími: 461 1092 · E-mail: asco@asco.is

ÁSCO

Til sjóðfélaga í Lífeyrissjóði bænda

Öllum greiðandi sjóðfélögum hefur verið sent yfirlit um skráð iðgjöld hjá Lífeyrissjóði bænda fyrir árið 2017 fram til apríl 2018.

Skorað er á sjóðfélaga að bera yfirlitin saman við launaseðla og gera án tafar athugasemdir, ef vanhöld koma í ljós á iðgjaldaskilum. Jafnframt er sjóðfélögum bent á að hafa tafarlaust samband við sjóðinn, hafi þeir ekki fengið yfirlit frá sjóðnum en telja að vinnuveitandi hafi átt að skila iðgjöldum til sjóðsins.

Hafi athugasemdir frá sjóðfélaga, staðfestar með launaseðlum, ekki borist sjóðnum innan 60 daga frá dagsetningu yfirlits eða birtingu auglýsingar, sé það síðar, og sjóðnum hefur ekki verið kunnugt um iðgjaldakröfuna, er sjóðurinn einungis ábyrgur fyrir réttindum á grundvelli iðgjalda þessara að því marki sem þau fást greidd.

LÍFEYRISSJÓÐUR BÆNDA
Stórhöfða 23 - 110 Reykjavík
s. 563 1300 - lsb@lsb.is

Áttu skurð sem þú ert hættur að nota?

VILTU SÝNA SAMFÉLAGSLEGA ÁBYRGÐ?

Votlendissjóðurinn leitar að jörðum og landssvæðum til að endurheimta votlendi og stöðva losun gróðurhúsalofttegunda. Rannsóknir sýna að losun gróðurhúsalofttegunda á Íslandi er mest frá framræstu eða röskuðu votlendi.

Votlendissjóðurinn aðstoðar landeigendur við að endurheimta votlendi og draga þannig úr losun gróðurhúsalofttegunda.

Við leitum eftir samstarfi við bændur og landeigendur sem vilja leggja þessu mikilvæga málefni lið.

Frekari upplýsingar veitir: Ásbjörn Björgvinsson framkvæmdastjóri
Votlendissjóðsins: abbi@votlendi.is

VÉLABÁSINN

Nýr L200 frá Mitsubishi:

Með lengri palli og styttra húsi

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Fyrir nokkru sá ég mynd af L200 pallbíl sem var nýkominn til landsins sem var aðeins öðruvísi en flestir aðrir L200 bílar. Ég fékk að prófa bílinn og tók smá prufuhring á mismunandi góðum vegum.

Vélin spræk og eyðir litlu

Vélin er nánast sama vélin og í bílnum sem ég prófaði í desember 2015, 2,4l og 180 hestöfl (Bændablaðið 3. des. 2015). Þá var ég að eyða 9,9 lítrum á hundraðið eftir um 90 km akstur (í hálku og snjó), en nú 11,1 lítra á hundraðið í slóðaaakstri og torfærum vegslóðum í bland við innanbæjarakstur. Ekki marktækt þar sem búið var að stækka hjólbarða um þrjú númer og þá sýna bílar alltaf of mikla eyðslu. Alla vega var ég sáttur við eyðsluna. Einnig getu bílsins fjöðrunarlega séð, þar sem vegslóðinn sem ekinn var er með þeim verri sem ég hef ekið bíl á lengi.

Lengri pallur, styttra hús

Í fyrri bílnum var húsið rúmgott og þægilegt fyrir fimm fullorðna og pallurinn ekki nema 147 x 147 og ekki mikil not fyrir pallinn, sem þó var stærri en í eldri árgæðum.

Bíllinn sem ég prófaði núna er skráður sem fjögurra manna bíll, en að mínu mati ekki nema fyrir tvo fullorðna og tvö börn undir 150 cm eða tvo hunda. Pallurinn er hins vegar orðinn vel brúklegur og mælist nú 184 cm lokaður, en opinn út á gaflenda er hann 245 cm. Breiddin er líka aðeins meiri en á eldri bílnum og mælist nú 154 cm. Til samanburðar mælist Toyota Hilux pallurinn 152 x 151 cm.

Að gamni mínu mátaði ég eitt venjulegt torfærumótorhjól á pallinn og vantaði aðeins 20 cm til að hægt væri að vera með pallinn lokaðan og hjólið horn í horn á pallinum.

Mitsubishi L200.

Myndir / HLJ

Afturhurðin opnast öfugt og alveg út, sem gerir það þægilegt að setja inn t.d. verkfæratösku eða eitthvað sambærilegt.

Hingað til hef ég ekki talið mig stóran mann, en hér virðist ekki mikið pláss fyrir þann sem er 175 cm á hæð og í yfirvigt.

Til gamans mátaði ég eitt af mótorhjólum heimilisins á pallinn og er ekki frá því að snjósleði komist á þennan pall, svo stór er hann.

Allir speglar eru góðir og sýna vel út og aftur fyrir bílinn.

Varadekkið er í fullri stærð og ekkert sérstaklega vont að ná undan.

á snúning sem gerir að bíllinn er eldsnöggur að ná umferðarhraða.

Dráttargeta er 3.100 kg og á pallinn má setja 1.100 kg

Gott að keyra bílinn, framsætin mjög góð, hús vel hljóðeinangrað.

Mínusinn er ekki nema einn að mínu mati, rýmið fyrir farþega í aftursæti er ekki mikið (nánast ekki neitt pláss og hreinlega spurning um hvort hundar myndu kvarta).

Verðið á þessum bíl er frá 4.990.000, en hækkar hratt með fjölmörgum aukahlutum sem hægt er að fá í bílinn.

Ekki er auðhlaupið að nálgast upplýsingar um akkúrat þennan bíl á heimasíðu Heklu, en ég vil benda áhugasömum á sölumenn í Mitsubishi-salum hjá Heklu. Þeir hafa alltaf reynst mér vel og alltaf getað svarað mínum skritnu spurningum um bílana sem þeir selja.

viftur

Loftviftur - Pakblásarar - Reykblásarar - ATEX viftur

Aðeins laus að aftan með tóman pall þegar ekið er á malarvegum

Í prufuakstrinum langaði mig að vita hvernig fjöðrunin væri á vöndum malarvegum og vegslóðinn inn í Jósepsdal er með verri vegslóðum sem til eru.

Í fyrstu fór ég í lága drifinu og mjög varlega þar sem grjótið í vegslóðanum stendur hátt upp úr veginum, en eftir að hafa stoppað með einn hæsta steininn undir miðjum bíl og kíkt hvað langt væri í hann og lægsta punkt, sá ég að ég gæti hæglega tekið aðeins meira á bílnum á þessum vonda vegi sem ég og gerði. Mér til furðu var bíllinn að fara vel með sig og mig á hraða sem flestum hefði fundist vera full mikill miðað við undirlagið. Niðurstaðan var að þessi bíll getur mun meira en ég hafði búist við og er finni í svona „rudda“.

Lokaniðurstaða

Finn vinnubíll með mikið pallrými. Vélin er kraftmikil og snörp upp

ÖRYGGI – HEILSA – UMHVERFI

„Viðhaldinu“ þarf að sinna og helst með ást og umhyggju

– Vinna við umhirðu tækja borgar sig alltaf og með réttu loftmagni í hjólbörðum má spara allt að 20% eldsneyti

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Nú eru margir byrjaðir í heyskap eða að byrja. Á hverju ári hafa komið fréttir af bruna dráttarvéla og tækja sem við þær eru tengd. Samkvæmt rannsóknum sem dráttarvélaframleiðandinn John Deere gerði í USA þar sem dráttarvélar brunnu þá var orsökinn í 75% tilfella að eldur kviknaði og náði að magnast upp vegna óhreininda (þurrt gras, lauf og olíulekaóhreinindi).

Þá kom einnig í ljós að fyrsti neistinn sem læsti sig í óhreinindin var oftast frá legum sem voru þurrar, brotnar og ofhitnuðu.

Við nánari lestur á þessari rannsókn sem vitnað er til, þá hafði gleymst að smyrja í legur (koppa). Koppur voru stíflaðir og tóku ekki smurningu.

Svona afsakanir á enginn að láta frá sér, það þarf að smyrja reglulega í alla koppa og ef koppur er stíflaður er í 99% tilfella mjög auðvelt að skipta út smurkoppum. Viða eru til sölu litlir kassar með mismunandi koppum sem gott er að eiga.

velt með því að nota olíuhreinsi og heitt vatn.

Mér hefur reynst það vel að vera með steinolíu í lítilli rauðkálaskrukku og lítinn málningarpensil sem ég notaði til að þrifa sand og mold úr hraðtengjunum áður en tengin eru notuð.

Reglulega þarf að hreinsa gras og hey sem oft vill festast hvort sinum megin við vatnkassann og olíukælinn á vélum. Þetta er svo vel vindpurkað að þessi óhreinindi eru í raun jafn eldfim og bensín.

Það hefur komið fram hér áður í þessum pistlum að fáar dráttarvélar eru með slökkvitæki, en samkvæmt úttekt og rannsóknum er best að festa slökkvitæki aftan á vinstra afturbrettið á hefðbundinni dráttarvél.

Mjög algengt er að menn séu að keyra bæði dráttarvélar og tæki sem tengd eru við þær á allt of lágu loftþrýstingi.

A flestum vélum eru upplýsingar um loftmagn í hjólbörðum. Með réttu loftmagni í hjólbörðum má spara allt að 20% eldsneyti, en að keyra á allt of lágu loftþrýstingi fer ekki vel með dekkinn. Þá erfiðar vélin meira, hitnar og mun meiri hætta er á að skemma dekkinn á mjúkum þunnum hliðunum.

Michelin hefur verið að hanna dekk sem mega vera með aðeins lægri loftþrýsting en önnur dekk almennt. Mitt ráð er þó að fara alltaf eftir leiðbeiningum frá framleiðanda hverrar vélar um rétt loftmagn í dekkjum.

eru tengd sparar eldsneyti og að öllu jöfnu ætti að lengja endingu tækja. Þegar ég ek grófum eða dráttarvélum legg ég mikla áherslu á að allir gluggar séu hreinir og helst bónaðir að utan til að kasta rigningardropum af.

Munurinn á að vera með hreinar eða skítugar rúður er einfaldur. Ég verð þreyttur og syfjaður að keyra með skítugar rúður, en minnst þess aldrei að þreyta og syfja hafi verið að plaga mig með hreinar rúður.

Mótorar og varahlutir á lager
Hröð og góð þjónusta
Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON á ÍSLANDI
MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

Bændablaðið
á bbl.is og líka á [Facebook](https://www.facebook.com/bbl.is)

KROSSGÁTA Bændablaðsins

86

STAFN	HRÓPA	NÆRÐAR	LISTA-MADUR	RÍKI Í MIÐ-AMÉRIKU	ERGJA	TRÉ	RENTA	RÖMVERSK TALA
ÓHAPP								
PÚÐUR						ER		
						TUDDI		
LOGA			FISKIMIÐ					VESJELL
			KÁL					
VÆRING					SKYNFÆRI			
BIL					TAUMHALD			
				PENINGAR				
				HYLLI				
HAFUR							TALA	SÆRA
				TITILL	HLJÓTT			
				MINNKUN				
FUGL				ORDTAK			TUNNU	
				VERKFÆRI			EKKI	
TVEIR EINS			LIGGJANDI			LEYSIR		
			SLAPPUR			KÝS		
ÓVILD				SNERIL				FENGUR
				SITT				
		FÆÐA					SÆLINDÝR	
		FLJÓT-RÆÐI					SÍLL	
AFHENDING					PLANTA			FRÁ
					UMFRAM			STÆLA
SJÓNLEYSI					RÖLTA			TVEIR EINS
					TVEIR EINS			
HVELLUR				ÁN			FRAMA-GÖSI	
TEKJUR						SKAF		

85

SKREIDAST	VÍRUS	NABBI	TVEIR EINS	MÁL	HVIDA	SJÓKK	MANNA	KK NAFN
FUGL	S	V	A	R	T	K	R	Á
								K
VAGN	K	E	R	R	A	HERRA	O	F
						VEIDI		A
SKJÓÐUR	R	I	Ð	VERRI	L	A	K	A
				STEINLÍN				R
RÍKI Í SVASÍU	Í	R	A	K	BYLTA	F	A	L
SJÁ EFTIR					AFANGUR			L
								GETRAUN
↓	ÓSKERT	SVELG	I	Ð	MJÖG	A	L	L
		TVEIR EINS			BIRTA			TÆKIFÆRI
BANA	D	A	U	Ð	A	S	L	E
					ELDHRÓG-ÁHALD			I
SÍLL	A	L	U	R	SNÓKT	E	K	I
				VINNA				BAKTAL
TVEIR EINS	L	L	HÓFDÝR	A	S	N	I	F
			VESEL					BLÍSTRU
MAKA	A	T	A	I	N	N	A	VILJA
								ÁVITUR
	L	U	G	G	I	ÓHREININDI	K	Á
					KLAKA			M
ANGAN	I	L	M	U	R	URG	Í	S
								K
FRJÁLSA	L	A	U	S	A	SORBITIN	S	T
						SJÚK-DÖMUR		Ú
PLANTA	J	U	R	T	M	A	U	R
					SKORÐÝR			F
ÁRANS	A	N	S	A	N	S	DÍNAGUR	R
								A
								F
								A
								L

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

LÍF & LYST – BÆRINN OKKAR

Í Söðulsholti býr Einar Ólafsson hrossaræktandi og rekur þar ferðaþjónustu og tamningastöð.

Býli: Söðulsholt.

Staðsett í sveit: Eyja- og Mikla-holtshreppi á Snæfellsnesi.

Ábúandi: Einar Ólafsson.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Einar Ólafsson.

Stærð jarðar? 1.108 hektarar.

Gerð bús? Hrossarækt, ferðaþjónusta og tamningastöð.

Fjöldi búffjár og tegundir? Um 70 hross (þarf að fara telja).

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Hefðbundinn vinnudagur er frá 08.00–18.00 og er sambland af tamningum, þjálfun, vélavinnu og hestaleigu.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Skemmtilegustu bústörfin eru hestamennskan og að ríða út. Leiðilegustu eru sennilega þrif og að moka skít.

Hvernig sérðu búskapinn fyrir þér á jörðinni eftir fimm ár? Svipað og undanfarið.

Hvaða skoðun hefur þú á félagsmálum bænda? Enga skoðun.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Hrossarækt verður áfram með svipuðu sniði.

Söðulsholt

Hvar telurðu að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Skyr, lambakjöt og lífdýr.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Mjólk, skyr, beikon og ostur.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Nautasteik.

Eftirminnilegasta atvikið við bústörfin? Þegar Mýrabruninn var sem mestur 2006 og ég kveikti óvart í allt of mikilli sinu hér heima við. Fékk tiltal frá slökkviliðsstjóranum fyrir vikið.

MATARKRÓKURINN

Grillaðir sveppir og lambasalat

Bjarni Gunnar Kristinsson
matreiðslumeistari

Hér er uppskrift að fersku og ljúffengu lambasalati og tveimur kökutegundum; önnur er holl og góð, en hin er bara góð.

Lambasalat

- › 1 tsk. púðursykur
- › 1 tsk. sítrónupipar
- › 1 msk. reykt paprikuduft
- › 1/4 bolli ólífuolía
- › 400 g lambakjöt, snyrt
- › 2 sítrónur
- › 400 g blandaðir sveppir, skornir í þykkar sneiðar
- › 100 g blaðsellerí
- › 1 bolli kryddjurtir eða salat að eigin vali

Aðferð

Blandið saman púðursykri, sítrónupipar, paprikudufti og ólífuolíu í skál þar til það er vel blandað saman. Notið eina matskeið til að pensla létt yfir allt lambið. Þetta er kælt í klukkustund! Kreistið safu úr einni sítrónu og skerið hina í bita. Bætið sítrónusafanum við krydd-blönduna, bætið svo við sveppum og hrærið vel saman.

Plastið og setjið til hliðar í 15 mínútur.

Á meðan þetta hvílir er blaðsellerí skorið fint og sett í kalt vatn. Hreinsið vel, sigtið og þurkið með pappír.

Hitið grillið og stillið á miðlungshita. Grillið lambið í fjórar mínútur á hvorri hlið, penslið með kryddlegi, og látið hvíla í tíu mínútur.

Grillið sveppi og sítrónubáta í álþappír í tvær til þrjár mínútur á hvorri hlið þar til þeir verða stökkir.

Skerið lambið og setjið á disk með sveppum og sellerí. Skreytið með salati og kryddjurtum. Berið fram með grilluðum sítrónubátum, grilluðu brauði og jafnvel sýrðum rjóma.

Holl hrákaka með hindberjum

Botn:

- › 1/2 bolli hráar möndlur (pecan hnetur eða valhnetur ganga líka)
- › 1/2 bolli mjúkar Medjool döðlur (þarf að taka steina úr)
- › ¼ tsk. sjávarsalt

Fylling:

- › 1 ½ bolli kasjúhnetur (láta þær liggja í bleyti í að minnsta kosti fimm klukkustundir, en yfir nótt er best)

- › safi úr tveimur sítrónum
- › fræn af einni vanillustöng (eða 1 tsk. vanilluþykkni)
- › 1/3 bolli kalt pressuð kókosolía, brædd
- › 1/3 bolli hunang (fast eða fljótandi, eða agavesíróp)
- › 1 bolli hindberjum (þídd ef notuð eru fryst ber)

Aðferð

Setjið hnetur og döðlur í matvælavinnslu með sjávarsalti og vinnið saman þar til þau eru maukuð. Þegar hráefnið hefur blandast fullkomlega saman er deigið tilbúið fyrir botninn. Smyrjið honum út í form með smjörpappír á.

Hitið kókosolíu og hunang í litlum potti á lágum hita þar til bráðnar. Hrærið saman.

Setjið allt (nema hindber) í matvinnsluvél eða blandara, vinnið eins vel saman og vélin þolir. Smá þolinmæði gerir grunninn betri. Helltu um 2/3 af blöndunni út á botninn og sléttið með spaða. Bætið hindberjum við restina af grunninum

og blandið saman. Hellið ofan á fyrsta lagið af fyllingu til að gera rautt lag og skreytið með berjum. Setjið í frysti þar til það hefur harðnað.

Takið kökuna úr frysti 30 mínútum áður en hún er framreidd. Geymið afganginn í frystinum.

Grilluð sykurpúða „s'mores“ kaka

Sykurpúða-samlökur, „s'mores“, eru pressaðar í eina ótrúlega köku!

- › 1 box graham kex (haust kex)
- › 4 dl rjómi
- › 2½ bollar saxað súkkulaði
- › 1½ pakkí sykurpúðar (nokkrar stærðir)
- › Hakkað súkkulaði, til að skreyta með

Aðferð

Þeytið 2 bolla af rjóma þar til hann er létt þeyttur

Hitið restina af rjómanum, hellið yfir saxað súkkulaðið, það er látið bráðna.

Dreifði þunnu lagi af sykurpúðum og svo lagi af graham (haust) kexi, brjótið þau niður eftir þörfum til að þau passi.

Dreifði lagi af súkkulaðiblöndu yfir kexið og rjóma – og svo lagskipt eftir smekk.

Kælið í að minnsta kosti fjórar klukkustundir eða yfir nótt þar til kexið hefur blotnað aðeins.

Skreytið köku með sykurpúðum og bökuðum kex-samlökum og hökkuðu súkkulaði.

Grillið undir grilli í nokkra sekúndur fyrir framreiðslu.

HANNYRÐAHORNIÐ

Melinda

Létt og þægilegt heklað hárband með slaufu.

Garn: Drops Baby Merino, litur 46, 50 gr fæst hjá Handverkskúnst.

Heklunál: 3 mm.

Heklifesta:

Stærð: Ein stærð, sirka 56/60 cm.

Ef breyta á stærð hárbandsins er gott að mæla ummál höfuðs og draga frá 8 sm. Þannig ætti að fást passleg stærð.

HEKLEIÐBEININGAR:

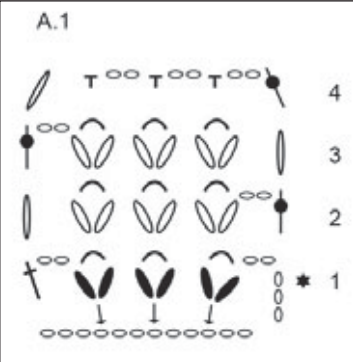
Fyrsti stuðull í byrjun á hverri umferð er skipt út fyrir 3 loftlykkjur. Umferðin endar með 1 stuðli í 3. loftlykkju frá byrjun á fyrri umferð.

Stykkið er heklað í 2 hlutum. Fyrst er heklað eitt band fram og til baka með gatamynstri. Bandið er saumað saman við miðju að framan. Síðan er heklað minna band með stuðlum sem hnýtt er utan um sjálft hárbandið við miðju að framan.

HÁRBAND:

Heklið 17 loftlykkjur með heklunál 3 með Baby Merino. Fyrsta umferð er hekluoð þannig: Heklið 2 stuðla + 3 loftlykkjur + 2 stuðla í 8. loftlykkju frá heklunálinni, * hoppið yfir 2 loftlykkjur, heklið 2 stuðla + 3 loftlykkjur + 2 stuðla í næstu loftlykkju *, heklið frá *-* einu sinni til viðbótar, hoppið yfir 2 loftlykkjur og endið með 1 stuðul í síðustu loftlykkju.

Heklið síðan fram og til baka eins og útskýrt er í A.1, þ.e.a.s. endurtakið umferð 2 og 3 þar til stykkið mælist ca 48-52 cm frá uppfitjunarkanti – lesið MÆLING. Heklið síðan umferð 4 eins og útskýrt er í A.1. Saumið hárbandið saman með 1 spori í hverja lykkju = miðja að framan.

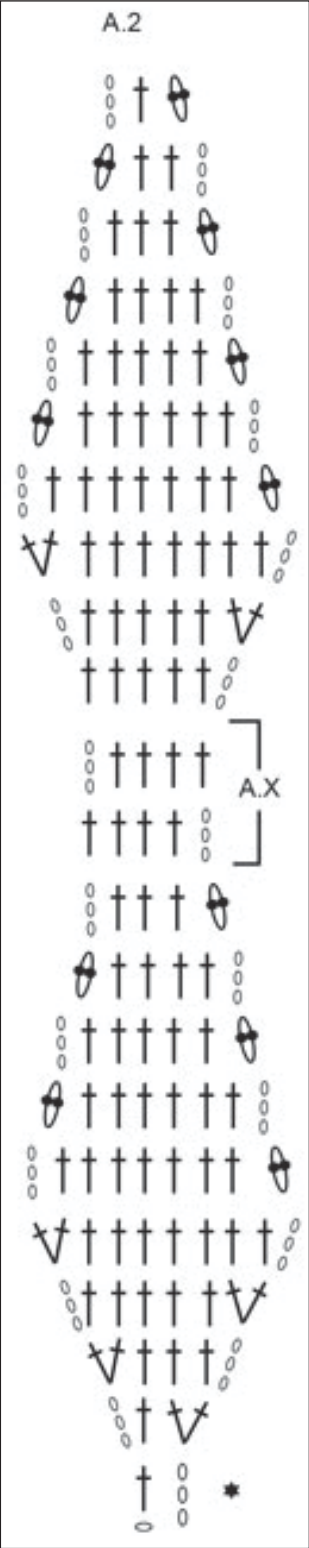

SLAUFU: Heklið 4 loftlykkjur með heklunál 3, heklið síðan 1 stuðul í 4. loftlykkju frá heklunálinni = 2 stuðlar. Lesið HEKLEIÐBEININGAR og heklið A.2 fram og til baka upp að A.X. Endurtakið A.X alls 3 sinnum á hæðina (= 6 umferðir), heklið síðan A.2 til loka. Klippið frá og festið enda.

Hnýtið bandið utan um hárbandið við miðju að framan þannig að saumurinn sjáist ekki.

Heklkveðja frá mæðgunum í Handverkskúnst,

Elín og Guðrún María

○ = 1 loftlykkja
* = þessi umferð er útskýrð í uppskrift og hefur nú þegar verið hekluoð
+ = fastalykkja um loftlykkju

† = 1 stuðull í lykkju
‡ = 1 stuðull í 3. loftlykkju í byrjun á fyrri umferð

⤴ = 3 loftlykkjur
⤵ = 5 loftlykkjur

⤶ = 2 stuðlar + 3 loftlykkjur + 2 stuðlar í lykkju
⤷ = 2 stuðlar + 3 loftlykkjur + 2 stuðlar um loftlykkjuboga

← = ör snýr að lykkju sem heklað er í

⤸ = heklið 2 síðustu stuðlana í umferð saman þannig: Heklið 1 stuðul, en biðið með að bregða bandi um heklunálina og að draga bandið í gegn í lokin, heklið 1 stuðul í 3. loftlykkju frá byrjun á fyrri umferð, dragið nú bandið í gegnum allar 3 lykkjurnar á heklunálinni

Drops garn á Drops verði
...og mörg hundruð friar uppskriftir með því

Handverkskúnst
www.garn.is
Hraunbæ 102b, 110 Reykjavík - sími 587-6662

Nýr vörulisti kominn í hús
...Þegar þú vilt þægindi

Við sendum vörulistann heim þér að kostnaðarlausu

Mikið úrval af fatnaði sem þolir hátt hitastig í þvotti, ótrúlega góð efni.

Bonito ehf. • Praxis • Faxafen 10 • 108 Reykjavík • sími 568 2870 • www.praxis.is
Opíó mán. og mið. 11-17, fim. 16-18.

Létt

5	1			8			9	6
	2			5			7	
		6	3		9	2		
			9		8		2	4
		4	5		7	9		
9	8		6		4		3	5
		5	4		3	1		
	3			9			4	
1	4			7			6	9

Þung

		1		6			3	
					9	5		
2					7	4		6
					3	8	5	
6								1
	1	2	4					
1		8	7					3
		3	8					
	4			2		9		

Miðlungs

	6		1		9		7	
3			5		2			4
		8				2		
	9	6	4		3	1	5	
	3	7	2		1	6	8	
		5				9		
6			3		5			7
	4		9		8		2	

Þyngst

	8		4			2		
							3	
6			7		1			
		7				4		
	3			6			5	
		2				9		
			8		2			1
	9							
		5			3		6	

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

FÓLKID SEM ERFIR LANDIÐ

Er oft í sveitinni hjá ömmu og afa

Hlynur Agnar Óskarsson býr í Reykjavík með foreldrum sínum og litla bróður, en er ættaður að norðan og er oft í sveitinni hjá ömmu sinni og afa á Öndólfstöðum í Reykjadal.

Nafn: Hlynur Agnar Óskarsson.

Aldur: 6 ára.

Stjörnumerki: Krabbi.

Búseta: Skógarvegi 22.

Skóli: Waldorfskólinn Sólstafr.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Að vera úti að leika í frímínútum.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Úlfur.

Uppáhaldsmatur: Píta.

Uppáhaldshljómsveit: Skálmöld.

Uppáhaldskvikmynd: Star Wars.

Fyrsta minning þín? Leika í skógi.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Eg spila á blokkflautu og er að fara að læra á píanó í haust og að

byrja að æfa frjálsar íþróttir.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Slökkviliðsmaður.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Veit ekki.

Hvað ætlarðu að gera skemmtilegt í sumar? Leika úti og hlaupa.

Næst » Hlynur Agnar skorar á Hildi Ósk, frænku sína, að svara næst.

MENNING & LISTIR

Tímaritið Súður árið 2018 komið út

Nú snemma í aprilmánuði kom út hefti ársins af Súðum, sem er norðlenskt tímarit, gefið út á Akureyri. Ritið á sér sögu frá árinu 1971, þetta er 57. hefti þess, og er nú sem oftast 160 bls. að lengd. Í ritinu er að finna ýmislegt efni, fyrst og fremst þjóðlegan fróðleik sem einkum tengist Eyjafjarðarsvæðinu. Ritið er prentað í Ásprenti á Akureyri.

Fremst í þessu hefti er viðtal sem Valgarður Stefánsson á Akureyri tók að stofni til 2002. Rætt er við Kristín Arnþórsson ullartækniþæðing, sem lengi starfaði í verksmíðjunni Gefjun, en var síðar ullarmatsmaður og fór þá víða um land. Á eftir viðtalinu er skemmtileg samantekt eftir Björn Ingólfsson á Grenivík sem segir frá samskiptum Arnþórs Þorsteinssonar verksmíðjustjóra, fæður Kristins, við listamanninn Jóhannes Kjarval, en þeir voru góðkunningjar. Við sögu kemur einnig Sigríður Arnþórsdóttir, systir Kristins, sem lengi hefur búið á Grenivík.

Ritgerð um Balvín klénsmið

Þá er í heftinu ritgerð eftir Jóhann Lárus Jónasson, lækni, um Balvín Hinriksson klénsmið, sem bjó manna fyrstur í Fjörunni á Akureyri, en átti annars skrykkjótta ævi. Á forsiðu heftisins er mynd af málverki í eigu Jóhanns Lárusar eftir Elísabetu Geirmundsdóttur, mál-uðu líklega upp úr 1930, af hluta gamla Innbæjarins á Akureyri, og blasa m.a. við kirkjan sem þá var, Skammagilið og fjallið Súður.

Í heftinu er ýmislegt annað efni. Ritgerð er hér eftir Tryggva Gíslason fyrrum skólameistara um Stefán Þórarinnsson, fyrsta amtmanninn á Möðruvöllum. Valdimar

Gunnarsson skrifar um jarðeignir í Fram-Eyjafirði. Kristín Aðalsteinsdóttir sendir frá sér viðtal við Jóhann Sigtryggsson í gamla Innbænum. Viðar Hreinsson bókmenntafræðingur fjallar um framfirka bókmenntasögu. Styttir þættir eru eftir Sveinbjörn Matthíasson, Svein Jónsson frá Kálffskinni og Bernharð Haraldsson. Í lokin er birt stutt árskýrsla Sögufélags Eyfirðinga sem gefur Súður út, formaður félagsins er Jón Hjaltason. Allmargar myndir eru í heftinu.

Sími Sögufélagsins / símsvari er 462 4024. Askriftarverð þessa heftis Súða er kr. 4400. Ritið fæst einnig í lausa-sölu í Pennanum á Akureyri. Við áskriftarbeiðnum tekur Guðmundur P. Steindórsson, netfang gudps@simnet.is. Ritstjóri Súða er Björn Teitsson sagnfræðingur, netfang hans er banna@simnet.is, heimasími 456 4119. Í ritnefnd eru að auki Ása Marinósdóttir, Jón Hjaltason og Kristín Aðalsteinsdóttir. Þau taka líka við efni til birtingar, og eru sérlega vel þegnir minningaþættir eða stuttar frásagnir segir í fréttatilkynningu.

Trjáklippingar

Bókin Trjáklippingar sem hefur verið ófáanleg um nokkurt skeið hefur nú verið gefin út í þriðja sinn.

Með þessari bók Steins Kárasonar garðyrkjufræðings um trjáklippingar fá gróðurunnendur og trjáræktarfolk í hendur kærkomið heildstætt verk er lítur að þessum mikilvæga þætti í garðrækt og skógrækt.

Í Trjáklippingabókinni er fjallað um klippingu á um 140 algengum trjá- og runnategundum, lítillaga drepíð á fáein blóm, auk þess sem nefnd eru um 50 rósaafbrigði sem vænleg eru til ræktunar hér á landi. Bókin sem er 111 blaðsíður er prýdd um 180 skýringarmyndum eftir Han Veltman.

Sérstaklega er fjallað um hvernig klippa skal epla- og perutré, kirsuberja- og plómutré, vínvið, tómata, gúrkur, melónur og papriku.

Klippi fólk tré og runna árlega á markvissan hátt næst betri ræktunarárangur. Hægt er að stýra vexti, hæð, blómgun og umfangi trjáa og runna með klippingu. Trjáklipping, sem unnin er á réttan hátt, gefur gróðrinu meira notagildi og meira yndis má af honum njóta.

Trjáklippingar eru vandasamt verk en góður árangur næst aðeins með æfingu og haldgóðri þekkingu á hverri tegund. Aðal klippingatíminn er að vetri meðan gróðurinn er í mestri hvíld, enda er þá hægst að átta sig á vaxtarlaginu. En einnig þarf að klippa að vori, sumri og hausti, allt eftir tegundum og aðstæðum.

Í Trjáklippingabókinni eru veitt

hagnýt ráð um trjárækt.

Sér kafla er í bókinni um lífrænar varnir gegn meindýrum og drepíð er á þýðingarmikla þætti er varða lífvæna ræktun sem er þungamiðjan í umræðunni um sjálfbærni og hollustu og verndun lífríkisins.

Höfundurinn, Steinn Kárasón lauk námi í ylækt og garðplöntuuppeldi og er skruðgarðyrkjumeistari. Hann var ritstjóri garðyrkjutímarita um skeið og hefur meðal annars kennt við Garðyrkjuskólann, starfað sem garðyrkjuráðunautur og fjallað um garðyrkju í fjölmiðlum.

Steinn stundaði síðar framhaldsnám í Danmörku, Finnlandi og S-Afriku og lauk MSc gráðu í umhverfisfræðum frá Álaborgarháskóla. Um margra ára skeið sinnti hann stunda-kennslu í umhverfisfræðum við háskólann á Akureyri og við háskólann á Bifröst. Útgefandi er Garðyrkjumeistarinn ehf.

...frá heilbrigði til hollustu

Rafræn handbók um gæðastýrða sauðfjárframleiðslu í þróun

Matvælastofnun stefnir að því að opna rafræna handbók um gæðastýrða sauðfjárframleiðslu fyrir þátttakendur í gæðastýringu á þessu ári.

Að sögn Jóns Baldurs Lorange, framkvæmdastjóra Búnaðarstofu Matvælastofnunar, þá munu bændur geta sótt upplýsingar beint úr þeim tölvukerfum sem við á og þurfa þannig ekki að tvískrá neinar upplýsingar. Þannig verða gögn lesin beint úr JÖRÐ, skýrsluhaldskerfinu í jarðrækt, Fjárvis, skýrsluhalds-forritinu í sauðfjárrækt, Bústofn, búfjárefirlitskerfi Matvælastofnunar og Búfjárheilsu, sjúkdóma- og lyfjaskráningarkerfi Matvælastofnunar, svo dæmi sé tekið.

Með þessu verður allt ferlið í gæðastýringu styrkt og einfaldað til muna. Krafa verður gerð um að allir þátttakendur í gæðastýringu skili gæðahandbókinni rafrænt til að standast skilyrði gæðastýringarinnar. Landgræðsla ríkisins verður með aðgang að hinu nýja kerfi til að sinna eftirliti með landnýtingarþætti gæðastýringarinnar m.a. hvað varðar mat á beitarlendi, árangursmat o.fl.

Bjarki Pjetursson, sérfræðingur hjá Búnaðarstofu og umsjónarmaður gæðastýringar í sauðfjárrækt, hefur yfirumsjón með verkefninu og hugbúnaðarhúsið Stefna ehf. á

Bjarki Pjetursson, sérfræðingur hjá Búnaðarstofu MAST og Jón Baldur Lorange, framkvæmdastjóri Búnaðarstofu.

Mynd / HKR.

Akureyri sér um forritun.

Fyrirhugað er að kynna rafræna gæðahandbókina í haust, og þ.m.t. fyrir þátttakendum á námskeiðum í gæðastýringu.

Að sögn Jóns Baldurs verður gæðahandbókin hluti af AFURÐ, greiðslukerfi landbúnaðarins, ásamt svokölluðum Búnaðarbálki

en þar geta bændur nálgast heildaryfirlit um bú sitt þ.m.t. upplýsingar um handhafaskráningu, allar stuðningsgreiðslur, greiðslumark búans, upplýsingar úr haustskýrslum og hjarðbókum ásamt því að þar verður aðgangur að rafrænum bréfum frá Búnaðarstofu Matvælastofnunar.

Uppsögnum í útibúi Landsbankans á Hvammstanga mótmælt: Stöðugildum í Húnaþingi vestra hefur fækkað úr 10 í 2,5 á 5 árum

Bygðarráð Húnaþings vestra mótmælir harðlega ákvörðun stjórnenda Landsbankans um að segja upp einu og hálfu stöðugildi í útibúi bankans á Hvammstanga, auk þess að ráða ekki í 100% stöðugildi sem losnaði um síðustu áramót þegar starfsmaður lét af störfum fyrir aldurs sakir.

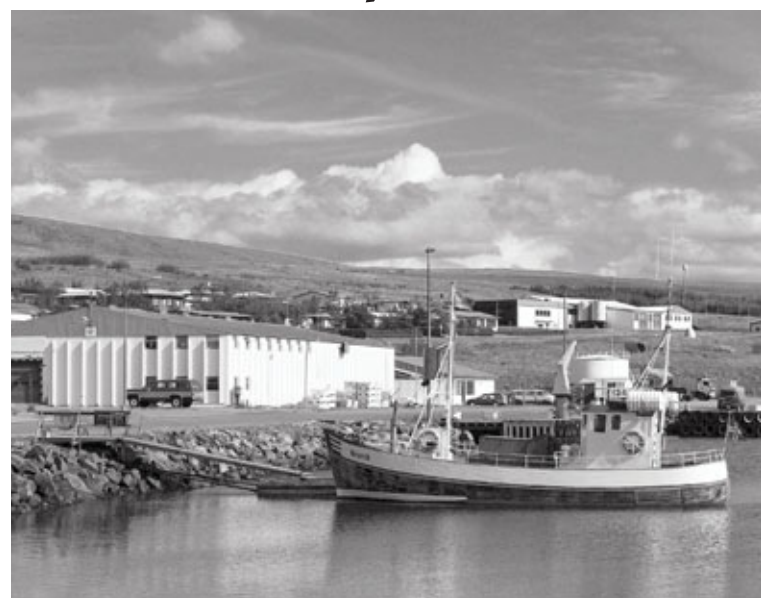
Bygðarráðið hvetur stjórnendur Landsbankans að endurskoða ákvörðun sína með það í huga að efla útibúið í stað þess að veikja það.

Stöðugildum fækkað úr 10 í 2,5 frá 2013

Sveitarstjórn Húnaþings vestra mótmælti síðast harðlega ákvörðunum um uppsagnir í útibúi Landsbankans á Hvammstanga í apríl 2013 og enn heldur yfirstjórn Landsbankans áfram í niðurskurði sínum, segir í ályktun bygðarráðs. Frá árinu 2018 áformar bankinn að reka útibúið á 2,5 stöðugildum í stað 5, líkt og þau voru í upphafi árs 2018. „Störf þessi eru samfélaginu gríðarlega mikilvæg og ljóst er að starfsfólkið sem við bankann starfaði, með víðeigandi sérhæfingu í þágu bankans, hleypur ekki í sambærileg störf nema að flytjast búferlum. Frá árinu 2013 hefur stöðugildum Landsbankans hér í Húnaþingi vestra fækkað úr 10 í 2,5. Til samanburðar má benda á að uppsögn þessara stöðugilda frá árinu 2013 jafngildir uppsögn 1.400 starfsmanna á höfuðborgarsvæðinu. Þetta er áfall sem svona lítil samfélög eins og Húnaþing vestra mega illa við,“ segir í bókun bygðarráðs.

Uppsveifla í Húnaþingi vestra

Þá segir einnig að uppsveifla sé í gangi í Húnaþingi vestra og sjaldan hafi eins mikið verið að gera við sérhæfða bankajónustu s.s. lánaumsóknir, umsóknir um greiðslumat og endurfjármögnun. Mikilvægt sé að geta áfram sótt

Frá Hvammstanga.

Mynd / HKR.

þessa þjónustu í heimabyggð á sama afgreiðslutíma og aðrir viðskiptavinir Landsbankans, svo alls jafnræðis sé gætt. Ljóst sé að fullyrðing bankans sem fram komi í fréttatilkynningu um að „viðskiptavinir ættu ekki að verða varir við miklar breytingar á þjónustu“ sýni mikið skilningsleysi á þeim aðstæðum og veruleika sem íbúar í Húnaþingi vestra búi við.

Staðbundin þekking og skilningur á ólíkum þörfum glatast

Umrædd ákvörðun stjórnenda Landsbankans hf. valdi sérstökum vonbrigðum þegar horft sé til þess að íslenska ríkið er eigandi bankans og þeirrar ímyndarstefnu sem Landsbankinn hf. hefur gefið út um „samfélagslega ábyrgð“. Það er skoðun bygðarráðs Húnaþings vestra að í ljósi þessa hefði bæði verið efni og ástæður til að huga að frekari uppbyggingu verkefna bankans í Húnaþingi vestra með því öfluga starfsfólki sem þar er. Hætt er við að þau skilaboð sem Landsbankinn

hf. gefur með uppsögnum þessum leiði til enn frekari fækkunar starfa á landsbyggðinni, lakari þjónustu og þess að staðbundin þekking og skilningur á ólíkum þörfum einstaklinga og atvinnulífs vitti og breitt um landið glatist ef hina eiginlegu fjármálaþjónustu á einungis að veita frá höfuðborgarsvæðinu. Vandséð er hvernig slík stefna geti samræmst útgefinni byggðastefnu stjórnvalda, þ.e. eiganda Landsbankans hf.

Efla útibúið í stað þess að veikja það

Bygðarráð Húnaþings vestra hvetur stjórnendur Landsbankans hf. til að endurskoða ákvörðun sína með það í huga að efla útibúið á Hvammstanga í stað þess að veikja það og að horfa til þeirrar miklu uppbyggingar og þarfar á staðbundinni fjármálaþjónustu sem nú er til staðar í Húnaþingi vestra. Þá hefur bygðarráðið óskað eftir fundi með stjórnendum Landsbankans hið fyrsta.

/MBÞ

414-0000 464-8600

Pöttinger sláttuvél

Novadisc 265

Árgerð: 2012

Vél í toppstandi.

Verð kr. 650.000 án vsk.

Deutz-Fahr MP 235

Árgerð: 2007

Notkun: 24.000 rúllur

Verð kr. 2.200.000 án vsk.

Cosmo ruddasláttuvél**Ný vél!**

Vinnslubeydd 2 metrar

Vökvafersla á beisli

Verð kr. 520.000 án vsk.

Jarðtætarar

Verð frá kr. 390.000 án vsk.

Tökubásar,

meðhöndlunarbásar

Verð frá kr. 440.000 án vsk.

Rúllugreipar

Verð kr. 225.000 án vsk.

Pichon haughræur

Verð frá kr. 679.000 án vsk.

Krone Rúlluvél

Árgerð: 2005

Mjög gott eintak!

Tilboðsverð

Verð kr. 900.000 án vsk.

www.VBL.is

LANDBÚNAÐUR

REYKJAVÍK

AKUREYRI

414-0000

464-8600

Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | Netfang: augl@bondi.is | Veffang: www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.250 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.500 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 16:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Gröfuarmur fyrir liðléttinga, traktora og skotbómulyftara. Skóflustærðir: 20 cm, 30 cm, 40 cm. Allar festingar í boði. Verð frá 249.000 kr. +vsk. Vand-aður og sterkur búnaður frá Póllandi. Hákonarson ehf. www.hak.is - s. 892-4163, hak@hak.is

Norskar skádælur. 5" eða 6" dælurör, 4,3 m eða lengra. Dælugeta, frá 8.000 L/min. Hræristútur sem hægt er að snúa 360° Skurðarblöð á dælu-hjóli. Þarf op sem er 70 cm x 70 cm. Hákonarson ehf. hak@hak.is, s. 892-4163.

Backhoe fyrir dráttarvélur. Margar stærðir. Gröfudýpt: 1,3 - 4,2 metrar. Margar stærðir af skóflum og öðrum aukabúnaði. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

HELLUSKEIFUR

Íslenskar skeifur, þessar gömlu góðu, bæði pottaðar og ópottaðar á hagstæðu verði. Sendum frítt um allt land ef teknir eru 10 gangar eða fleiri. Seljum líka hófjaðir. S. 847-6616 eða run@simnet.is

Eigum á lager varahluti í Jeep, Chrysler og Dodge. Sérþöntum í all-ar tegundir frá USA. Hagstætt verð. Bíljöfur - varahlutir ehf. Smiðjuvegi 72, Kóp. Sími 555-4151 - varahlut-ir@biljofur.is

Glussadrifnir jarðvegsborar. Á traktora og allt að 60 tonna vinnuvélur. Margar stærðir og gerðir af borum. Margar festingar í boði. Hákonarson ehf. www.hak.is. S. 892-4163. Netfang: hak@hak.is

Weckman 7 tonna sturtuvagn. Verð kr. 1.080.000 m.vsk. (kr. 871.000 án vsk.) H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Lyftibómur á vinnuvélur. Á liðléttinga, traktora, lyftara o.fl. Sérsmíðaður vandaður búnaður frá Póllandi. Fastar lengdir, lengjanlegar, handvirk / glussi. Allar festingar fáanlegar. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf. S. 892-4163. hak@hak.is - www.hak.is

Nudura varmahús, einangrunar steypumót sem standast íslenska staðla. Mest þróðustu mót í heimi. Stærð 244 x 46 cm sem læsast saman og leggjast saman í flutning. www.aske.is Uppl. í síma 660-1100.

Rúllubaggagreip með festingum og slöngum. Tveir öflugir glussatjakkar. Euro, SMS og þrjú tengi fylgja í verði. Allar aðrar festingar í boði. Pólsk gæðaframleiðsla á frábæru verði. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is - www.hak.is

Til sölu Volvo - FL6, árg. '03, með fassa krana. Platti fyrir snjótnönn og dæla. Er sjálfskiptur. Ekinn 224.000 km. Nánari uppl. í síma 892-1157.

Til sölu VW Caddy Maxi 10/2014, dísel. Sjálfskiptur, Webasto miðstöð/fjarstýrð. Ekinn 36.000 km. Útlit sem nýr. Ásett verð kr. 2.950.000. Öllum þægilegur. S. 861-3840.

Bílabúðin H. Jónsson & co. Sérverslun með varahluti í öll amerísk ökutæki. Ford Chevrolet, Dodge, Jeep og Chrysler. Uppl. í síma 552-2255. www.bilabudin.is

Benz Actros v8, árg. '07. Keyrður 400.000 km. Ný dekk. Skoðaður 2018. Verð 1.800.000 kr. +vsk. Uppl. í síma 690-4452.

Hestar eftir Pétur Behrens. Heilt listaverkasafn til heiðurs íslenska hestinum. www.bokstafur.is

Til sölu Dodge Ram 2500 SLT. Árg. '03. Ekinn 337.000 km. Verð 1.900.000 kr. Engin skipti. Uppl. í síma 862-1390 (Ragnar).

Skóbusti fyrir utan heimilið eða vinnustaðinn. Galv. grind með góðum burstum. Verðið er aðeins 8.500 kr. m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opíð frá kl. 13-16.30. www.brimco.is

Toyota Ic 80, árg. '95. Þarfnast lagfæringar. Pöttinger 6 m miðjuvél, árg. '07. Krone 125, árg. ca '99-00. Conor pökkunarvél, árg. '99-00. Skoða skipti á dráttarvél. Uppl í síma 782-0331.

Subaru Legacy Sedan árg. '08. Keyrður 184.000 km. Ný tímareim og framrúða. Verð 900.000 kr. Nánari uppl. í síma 690-0722.

Öflugir vatnshitablásarar með hljóðdempandi EPS kassa. Tilboð: 89.900 kr. m. upphengjum OG thermóstati. Íshúsið ehf. www.ishusid.is. Sími 566-6000.

KRAFTVÉLAR

Til sölu

New Holland TS100A

Árgerð 2005, vinnustundir 6,400. 100 hö, Álö ámoksturstæki

Verð 3.790.000.- kr. án vsk. 4.699.600.- kr. með vsk.

John Deere 6430

Árgerð 2012, vinnustundir 3,180. 120 hö, JD 583 ámoksturstæki.

Verð 7.290.000.- kr. án vsk. 9.039.600.- kr. með vsk.

Hitachi ZX180LC-3

Árgerð 2011, þyngd 18 tonn. Skófla og hraðtengi.

Verð 6.900.000.- kr. án vsk. 8.556.000.- kr. með vsk.

Pakkatilboð

Krone 125

Notkun 7.000 stk.

McHale Silomac 991

Notkun 5.000 stk.

Vélarnar hafa verið lítið notaðar síðan sumarið 2008 en er vel með farnar og geymdar inni nema við hátíðartilbrigði.

Verð 500.000.- kr. án vsk. 620.000.- kr. með vsk.

Dalvegur 6-8 / 201 Kópavogur
Draupnigata 6 / 603 Akureyri
Sími 535 3500
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

PERKINS 102 hö A110
VORTILBOÐ 4.190.000+vsk

SOLIS dráttarvélur

26 hö Verð frá: 1.250.000 + vsk
50 hö Verð frá: 2.200.000 + vsk
90 TILBOÐ

Ávinnsluherfi galv. aðeins 2 stk
4m eftir. **Fyrstur kemur fyrstur fær!**

Áburðardreifingar galv. ryðfritt
eða plast. 200 - 2000kg
Allt að klárast !!!!!!!!!!!!!

Sláttuvélur ýmsar stærðir
Verðdæmi 1.65m 245.000+ vsk.
2.9m á 717.000 + vsk

Heytætlur og rakstrarvélur
Tætla 5,2m 566.000 + vsk
Rakstrarvél 4,4m 592.000 + vsk

www.vallarbraut.is
S-8411200 & 8417300
Trönuhrauni 5

Hliðgrindur. Vandaðar stækkanlegar hliðgrindur frá 1-6 m í tveimur þéttleikum. Góð læsing og lamir fylgja. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið kl. 13 - 16.30. www.brimco.is

Patura spennar í úrvali. P1 er bæði fyrir 12V og 230V. 5 km drægni. Frábært verð, aðeins 29.900 kr. Mikið úrval af öðrum rafgírðingavörum, skoðið Patura bækling á www.brimco.is. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið kl. 13-16.30.

Kerrur á einum og tveimur öxlum, með og án bremsum, ýmsar útfærslur, breiddir og lengdir. Gæðakerrur – Góð reynsla. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið kl. 13 - 16.30 - www.brimco.is

Seljum vara- og aukahluti flestar gerðir af kerrum. Sendum um land allt. Brimco ehf. S. 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl. 13 - 16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betra verði. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl. 13 - 16.30. www.brimco.is

Álbrautir fyrir kerruna. Párið frá 400 kg. Í burðargetu og allt að 3.500 kg. Ýmsar lengdir. Párið frá 21.500 kr. m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. S. 894-5111. Opið frá kl. 13-16.30. www.brimco.is

Einingar
Frystiklefa
Kæliklefa
Íshúsið
Eigum til á lager úrþan-einingar fyrir kæla og frysta. Einnig hurðir. Engin bið. Íshúsið ehf. Sími 566-6000 - ishusid@ishusid.is

Nissan Patrol. Til sölu Patrol, árg. '96. Hann er með 5,9 Cummins úr Dodge Ram og sjálfskiptingu. Frekari uppl. í síma 899-9821.

Öflug og glæsileg New Holland B115C traktorsgrafa til sölu. Skráð 11/2016, keyrð aðeins 140 tíma. Það sem getur fylgt (umsemanlegt): 2 stk. afturskóflur, nýjar keðjur, nýtt Miller hraðtengi aftan og framan og nýr snjóplógur sem er þrívirkur frá Afvélum. Áhugasamir hafa samband í síma 892-7910 - Sveinn.

Peningaskápur, 87x59x57 cm (hxbxd), líklega um 150 kíló, eldtraustur. Verð kr. 85.000 sem er hálfvirði. Geymir öll skjöl t.d. vegna persónuverndar. Uppl. í síma 897-9815.

Patrolar 99 mod. til sölu. Sá rauði er í þokkalegu standi. Þarf að skipta um girkassa en er með nýju hedd. Sá blái er í varahluti. Verð fyrir báða saman 550.000 kr. Uppl. í s. 840-3064 eða skbs@simnet.is

Til sölu vínráður Nissan Terrano, árg. '02, 3 l., ekinn 199.000 km. Sjálfskiptur með krók, lúga og góð heilsársdekk. Bíllinn er riðvarinn. Ný glóðarkerti, einnig loftflæðiskynjari, pústbarki, bremsudiskar og klossar að framan. Fallegur bíll. Verð hugmynd 690.000 kr. Uppl. í síma 891-8985.

Mitsubishi Asx árg. '16, ekinn 46.000 km, dísel, sjálfskiptur, 4x4, bakmyndavél. Nýr 4 millj. kr. Tilboð: 3,1 millj. kr. Uppl. í síma 899-5189.

Nissan Terrano. Ekinn 270.000 km. Skoðun 2019. Í góðu standi. Dráttarkrókur, toppgrind, nýleg fram-bretti. Verð 249.500 kr. Uppl. í síma 864-4612.

Vélavagnar. Útvegum vélavagna af ýmsum stærðum. Vallarbraut.is. Sími 841-1200 og 841-7300.

Gróðurhús fyrir íslenskar aðstæður úr sterkum álprófilum. Lengd 3,10 m. Breidd 2,38 m. Verð 135.000 kr. Uppl. í síma 866-9693 - www.facebook.com/GrodurhusSMH/

Honda CR-V, árg. '98, ekinn 118.000 km. Skoðaður 2019. Góð sumardekk, ágæt nagladekk, allt á álfelgum. Ásett verð 350.000 kr. Tilboð 270.000 kr. Uppl. í síma 821-8241, Bergþór.

Nýtt 19,2 fm klósetthús til sölu. 4 wc básar og 3 vaskar. Hitaelement og 6,5 fm pallur. Tilvalið fyrir ferðapjónustuna. Verð 3,9 milljón kr. Uppl. í síma 698-3730, Tómas.

Fyrir golf- og íþróttavelli. Solis 26 á grasdekkjum og með ámoksturstækjum. Verð 1.870.000 kr. +vsk. Vallarbraut.is. Sími 841-1200 og 841-7300.

Fyrir golf- og íþróttavelli. Deleks sláttuvél með safnkassa. Vinnslubreidd 1,5 m. Verð: 820.000 kr. +vsk. Vallarbraut.is. Sími 841-1200 og 841-7300.

Ódýr stjörnumúgavél í lagi óskast. Uppl. í síma 898-1230.

Til sölu kassar, 1,50 x 1,50 m. Hæð 1,20 m. Ca 60 stk. Einnig blásarar, element og loftstyringar lúgur. Búnaður úr fiskpurkun. Uppl. í síma 897-5443.

Rúllugreip / faðmgreip. Ásoðnar Euro festingar og slöngur fylgja. Verð kr. 184.000 m. vsk. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Poulan PRO sláttutraktor. Briggs og Stratton mótur, 20HP, 42" sláttubr. Árg '06. Ný yfirfarinn og í toppstandi. Verð 250.000 kr. Uppl. í síma 863-8099.

Kawasaki Brutfors 750 fjórhjól, árg. '06. Keyrt 6.000 km og 950 vinnustundir. Mótur upptekinn í 5000 km. Spil, veltigrind. Verð 850.000 kr. eða tilboð. Uppl. í síma 893-0106.

Fletcher Arrow llyte 140SL. Klassískur hraðbátur með biluðum mótur. Tilboð óskast. Einnig til sölu 2,2 kW rafstöð og borðsög. Tilboð óskast. Uppl. í síma 893-3475, Lárus.

Til sölu Victoria píanóharmonikka Professional 120 bassa. Harmonikkann er með Music Maker tölvukerfi og pikkupum. Verð kr. 650.000. Ýmis skipti ódýrari koma til greina. Uppl. í síma 892-8209.

Rúllugreip. Verð kr. 179.000 m. vsk. Ásoðnar Euro festingar og slöngur fylgja. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Rúllugreip á þrítenngi. Verð 73.000 kr. m.vsk. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

588-1130. Stórbaggagreip. Ásoðnar Euro festingar og slöngur fylgja. Verð kr. 256.000 m. vsk. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Flutningsbox á þrítenngi. Stærð 2 x 1,25 m. Verð kr. 139.000 m. vsk. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Brettagaflar. Burður 2.500 kg. Euro festingar. Verð kr. 125.000 m. vsk. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Bændablaðið
Smáauglýsingar.
563 0300

VÉLATORG.IS

KRONE Round Pack 1250 - árg. 2003
Verð áður kr. 1.150.000 - án vsk

KRONE VarioPack 1500 - árg. 2006
Verð áður kr. 1.090.000 - án vsk

DEUTZ-FAHR RB 4.980 - árg. 2005
Verð áður kr. 1.490.000 - án vsk

LELY Hibiscus 455 S lyftutengd
rakstrarvél, Vbr. 3,50 - 4,55 m - Árg. 2015

KRONE KW 5.52/4x7 Heyþyrlla
NÝ VÉL - Vbr. 5,50 m

DEUTZ-FAHR KM 3.18 - sláttþyrlla
Vbr. 1,85m - Ný eftirársvél

DEUTZ-FAHR Condimaster 5221
Lyftutengd, 4ra sjöfnu - árg. '12

JF-Stoll GX3202SM - árg. 2005
Verð áður kr. 490.000 - án vsk

Allar nánari upplýsingar
er að finna á VELATORG.IS
Upplýsingar í síma gefa
Njáll 568-1556 og Einar 568-1513

VÉLATORG.IS

Markaðstorg fyrir notaðar búvélar og tæki

Taðkvisl. Breidd 1,7 m. Verð kr.
135.000 m. vsk. H. Hauksson ehf.
Sími 588-1130.

Brettagaflar. Burður 2.500 kg. Euro
festingar. Glussaopnun. Verð kr.
179.000 m. vsk. H. Hauksson ehf.
Sími 588-1130.

Vandað girðingaeefni frá Bretlandi. 5
strengja tünnet x 100 m. Kr. 8.980 rll.
6 strengja tünnet x 100 m. Kr. 10.500
rll. Iowa gaddavír x 200 m. Kr. 5.600
rll. Motto gaddavír x 200 m. Kr. 3.400
rll. Þanvír 640 m/ 25 kg. Kr. 6.900
rll. Öll verð með virðisaukaskatti. H.
Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Ertu preytt/ur á plastinu? Er að selja
fjölnota ávaxta- og grænmetisþoka
á 300 kr. Sendi. Pantið í gegnum
Endurvinnsluhornið -<https://www.facebook.com/endurvinnsluhornið/>
eða í síma 869-3310.

Weckman sturtuvagnar. 13 tonn:
Verð kr. 1.690.000 m.vsk. (kr. 1.363.000
án vsk.). 15 tonna: verð
kr. 2.230.000 m.vsk. (kr. 1.798.000
án vsk.) H. Hauksson ehf. Sími 588-
1130.

Weckman 15 tonna malarvagn.
Hardox stál í skúffu. Verð kr.
2.860.000 kr. m.vsk. (kr. 2.307.000
án vsk.) H. Hauksson ehf. Sími 588-
1130.

Til sölu Merlo skotbómulyftari. Árg.
'12. Lyftigeta 4 tonn og 7 m. bóma.
5.348 tímar. Frekari upplýsingar á
netfangið.klettur@kletturskip.is

Toyota Land Cruiser, árg. '99, bein-
skiptur, ekinn 250.000 km. Sami
eigandi frá árinu 2001. Bílnum hefur
alla tíð verið vel við haldið og þjón-
ustubók/smurbók fylgir með. Uppl. í
síma 696-9549.

Gagnsjá ehf. - Gæðastjórnun á
mannamáli. Uppsetning á gæða-
kerfi fyrir heimavinnslur, innleiðing
verkferla og þrifaefirlit. Nánari upp-
lýsingar á gagnsjá.is

Til og frá ehf. tekur að sér bíla- og
vélaflutninga um allt land. Pallurinn
er 7,7 m og ber 12,5 tonn. Uppl. gefur
Gústi í síma 840-9595.

Innflutningur og sala á vinnuvélum til
Íslands. Við aðstoðum við flutning &
kaup á nýjum/notuðum vinnuvélum
og tækjum frá Bretlandi til Íslands.
Yfir 20 ára reynsla, örugg og snögg
þjónusta. www.ice-export.co.uk -
Erum líka á Facebook undir: Suður
England. Net-símar: Haukur 499-
0588, Hafþór 499-0719, sudureng-
land@gmail.com

Eigum ennþá nokkur hús úr síðustu
sendingu af þessum frábæru stál-
grindarhúsum á hagstæðum verð-
um. Það sem til er: Eitt stk. 60 fm á
2,98 millj. kr. +vsk, eitt stk. 84 fm á
3,5 millj. kr. +vsk og eitt stk. 112 fm
á 4,3 millj. kr. +vsk. Verðin innifela
aðaluppdrætti, sökkul- og burðar-
bolsteikningar. Einnig eru nokkur af
þessum vönduðu grillhúsum (47 mm
nótað og alheflað) til á lager sem eru
sexhyrnd og tæpir 12 fm á 718.000
kr. +vsk. Uppl. í síma 862-8810.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27
m, hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x
15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 kr. auk
vsk. Verð 2-4 stk. 22.900 kr. auk vsk.
5 stk eða fleiri 19.900 kr. auk vsk.
Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776,
Aurasel ehf.

Liprar og léttar fjárgrindur. Hægt að
krækja saman án aukahluta. Breidd
180 cm. Hæð 90 cm. Verð pr. stk kr.
7.900 án vsk. Ef keyptar eru 10 grind-
ur eða fleiri, verð pr. stk. kr. 6.900
án vsk. Aurasel ehf. Þöntunarsímar
899-1776 og 669-1336.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-
Watt), www.sogaenergyteam.com - stærðir: 10,8 kW - 72 kW.
Stöðvarnar eru með eða án AVR
(spennujafnara). AVR tryggir örugga
keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði t.d.
mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýleg-
um rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf.
Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is,
www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum
útfærslum og stærðum á lager.
Sjálfsogandi dælur í mörgum
stærðum fyrir magndælingu á vatni,
skolpi, sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir
vökvun og niðurbrot í haughúsum.
Slöngubúnaður með hraðkúpling-
um, flátr barkar á frábæru verði, 2"
- 3" - 4". Allur búnaður fyrir vökv-
un á ræktunarsvæðum. Haugdælur
með vacuum búnaði. Aðrir afgjafar:
rafmagn, bensín/dísil, glussaknú-
ar (mjög háprýstar). Við sérhæfum
okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir
iðnað og heimili. Gerum einnig við
allar dælur. Hákonarson ehf. Uppl.
í s. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Háprýstipvottadælur fyrir allan
iðnað. Öflugar og vandaðar dælur
á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com. Afgjafar; rafmagn,
Honda bensín, Yanmar dísil, aflúr-
tak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið
vatnsflæði og þrýstingur allt að 500
bar. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-
4163, hak@hak.is, www.hak.is

Innihræður fyrir haugkjallara.
Rafdrifnar (3 fasa) eða glussadrifnar.
Vinnudýpt: 130 cm eða meira. Einnig
hægt að fá hræurnar glussadrifnar
með festingum fyrir gálga á liðlétting-
um. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-
4163, hak@hak.is / www.hak.is

Rafstöðvar með orginal Honda-vélum
og Yanmar dísil á lager. Stöðvarnar
eru frá Elcos Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar
fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp
á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög
hagstætt verð. Hákonarson ehf.
www.hak.is, s. 892-4163, netfang:
hak@hak.is

Kjallaradælur fyrir klósett. Öflugur
hnífur. Mótórar staðsettir fyrir utan
votrymi. Inntak fyrir vask, sturtu,
baðkar. Margar stærðir sem henta
fyrir íbúðar- og atvinnuhúsnæði.
Mjög öflugur og vandaður búnaður.
Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is

MAN 26-430 6x2
Árg. 2006, 527.000 km.
Góð dekk, tilbúinn fyrir
malarvagn.
Verð 2.500.000 + vsk.

Hitachi LX290E
Árg. 2004, 4.500 vst.
Hraðtengi. Lítið notuð vél.
Verð 5.000.000 + vsk.

Scania 164/580
Árg. 2003, 625.000 km.
Langendorf vagn, árg. 2005.
Verð 4.000.000 + vsk.

Hyundai R170W-9
Árg. 2012, 3.800 vst.
Rótortilt og fleyglagnir.
Verð 11.500.000 + vsk.

Komatsu PC340LC-7
Árg. 2002, 11.700 tímar.
Fleyglagnir, hraðtengi.
Verð 3.000.000 + vsk.

Caterpillar 302,5
Árg. 2007, 3.500 vst.
Nýleg stálbelti, hraðtengi, fleygur.
3 skóflur, ripper og staurabor.
Verð 3.500.000 + vsk.

Dici Apallo 26.5
Árg. 2016, 1.100 vst.
Hraðtengi, gafflar og skófla.
Verð 4.300.000 + vsk.

Volvo L60F
Árg. 2011, 14.700 tímar.
Smurkerfi, hraðtengi.
Auka vökalögn, stýrpinni.
Verð 6.500.000 + vsk.

Upplýsingar í síma
893-8424 / set@velafl.is
og á 694-3700 / gk@velafl.is
www.velafl.is

MultiOne 8.4P

Árgerð 2015, fer á götuna 2016. 17 vinnust. Skófla og gaflar. Verð: 3.000.000 kr. + vsk. Öll tilboð skoðuð.

JCB 8030 ZTS

Árgerð 2014. 1.910 vinnust. Smurstöð, 3 skóflur og fleygur. Verð: 3.800.000 kr. + vsk.

Yanmar SV100

Árgerð 2017. 10,5 tonn. Rótortilt, 3 skófur og grjóttgrabbi. Til sölu eða leigu.

Liebherr R926 SLC

Árgerð 2013. 29 tonn. Til sölu eða leigu.

Eichinger steypusiló og brettagaflar í miklu úrvali.

Tsurumi dælur í miklu úrvali.

Weber jarðvegsþjöppur og hopparar til á lager.

Kaeser M114 loftpressa

Árgerð 2016. 522 vinnust. 10 bór með 9,7 m³/min afköst. Alko dráttarvagn á 1 öxli og með hæðarstillanlegu dráttarbeisli. Uppl. í síma 660 6050. Verð: 4.000.000 kr. + vsk.

FG Wilson P100 rafstöð

Árgerð 2007. 5.100 vinnust. 80 kw. Perkins dieselvél. 2ja öxla dráttarvagn, með töflu og tenglum. Uppl. í síma 660 6050. Verð: 1.400.000 kr. + vsk.

Uppl. í síma 660-6051
MERKÚR
www.merkur.is

Glussaknúnar vatnsdælur fyrir tankbíl og vinnuvél. Sjálfsgandi dælur í mörgum stærðum sem dæla allt að 120 tonnum á klst. Einnig dælur með miklum þrýstingi, allt að 10 bar. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Taðgreip, festingar og slöngur fylgja. Breiddir: 1,2 - 2,5 m. Mjög vandaður og sterkur búnaður, framleiddur í Póllandi. Við getum skaffað margs konar búnað fyrir landbúnað: Skóflur og klær í mörgum útfærslum, ámoksturæki, frambúnað, afrúllara, rúllugreipar, rúlluskera, rúlluspjót, brettagaflar. Allar festingar í boði. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Rúlluskeri með plastgrípara og skiptanlegum hníf sem er hægt að brýna, mjög öflug og vönduð smíð frá Póllandi, slöngur og Euro festingar fylgja, aðrar festingar í boði. Hákonarson ehf. hak@hak.is, s. 892-4163, www.hak.is

Til sölu

Sérsmíðaðir gluggar frá Færeyjum. 10 ára ábyrgð. Tré og álklaðdir trégluggar. PVC gluggar og útidyr. Jóhann Helgi & Co. jh@Johannhelgi.is og s. 820-8096.

Plast í fjárhúsgólf og stíur. Bása og drenmottur, útleiktæki, gúmmihellur og gervigras. Heildarlausnir á leiksvæðum. Jóhann Helgi & Co. jh@Johannhelgi.is og s. 820-8096.

Olíuskiljur – fituskiljur - einangrunarplast. CE vottaðar vörur. Efni til fráveitulagna. Vatnsgeymar 100-50.000 lítra. Borgarplast.is - sími 561-2211, Mosfellsbæ.

Hornstrandir heilla. Hornstranda-bækurnar allar 5 í pakka = 7.500 kr. Frítt með Íslandspósti. Vestfirski forlagið. jons@snerna.is – s. 456-8181

Ódýrar trjáplöntur til sölu. Heimaræktaðar trjáplöntur til sölu í 2ja lítra pottum, 60-90 cm háar. Birki - ilmreynir - koparreynir - silfurreynir - ribsber - glæsítöppur o.fl. Allar plöntur á sama verði, aðeins kr. 750 stk. Frábært tækifæri fyrir garðinn og eða sumarbústaðarlandið. Uppl. í síma 857-7363 (er í Reykjavík).

Til sölu 172,6 ærgildi. Tilboð óskast í 172,6 ærgildi. Nánari upplýsingar í síma 892-5982 eða gegnum netfangið hreinsson4@hotmail.com

60 fm. stálgrindarhús með segli og stórrí innkeyrsluhurð. Gönguhurð úr stáli við hliðina á. Fæst á sanngjörnu verði, eða kr. 775.000. Uppl. í síma 894-2375.

Taupurrkari með barka. Electrolux, nýlegur, í ábyrgð. Selst v. flutninga. Verð 20.000 kr. Einnig lítill frystikista kr. 15.000. Uppl. í síma 866-0021.

Kia Sportage árg. '07, 4x4, dísel, dráttarkúla. Ek. 138.000 km. Sparneytinn, öruggur og kraftmikill. Toppeintak. Selst v. flutninga erl. Tilboð: 990.000 kr. Tinna s. 869-5878.

Slöngubátar frá Inmar. Gæðavara frá USA á góðu verði. Viking Björgunarbúnaður, sími 544-2270.

Til sölu notaður Rheem hitakútur frá 2012, 3000 Watt, 189 lítra. Staðsettur í Rangárvallasýslu. Uppl. í síma 896-3302.

Vönduð og vel meðfarin hnappa-harmonikka, Bugari Armando 508 gold, til sölu. Verð 500.000 kr. Uppl. í síma 464-3148.

Til sölu holdakanínuungar (french lop). Þriggja og fjögurra mánaða gamlir. Uppl. í síma 868-3084.

Honda Octavia árg. 2006 til sölu. Allar upplýsingar gefnar í síma 454-5270.

Til sölu álkerra 201 x 305 cm að innanmáli, Er á fjöðrum með loftpuða líka. Verð 250.000 kr. án vsk. Uppl. 822-1717.

Til sölu Case rúllusamstæða árg. '07, notkun 8.500 rúllur. Uppl. í síma 866-5866.

Volvo 7A vörubíll, árgerð '80. Er á númerum, nýjum framdekkjum og þokkalegum afturdekkjum. Er með sturtupalli, dráttarkrök og loftúrtökum fyrir aftanivagn. Uppl. í síma 865-1375.

Til sölu Yamaha Grizzly 700, 4x4, árg. '08, ekið 16.500 km. Bein innspýting, rafmagnsstýri, sjálfskipt. Verð 680.000 kr. Uppl. í síma 895-3366.

10 gluggar úr Mahonívið, henta vel fyrir sumarbústaði. Uppl. í síma 695-6573

Til sölu er flutningakassi, einangraður í hölf og gólf. Stærð 8,2 x 2,5 x 2,5 m. Góður sem geymsla. Einnig 2012 árg. Family Camp tjaldvagn með mikið af aukahlutum. Uppl. í síma 895-5140.

Óska eftir

Vantar greiðusláttuvél sem ég get tengt við IMT traktor. Er í síma 987-7001.

Leita að myndasögum á íslensku (Ástríki, Sval og Val, Lukku Láka, Tinna o.fl.). Guðjón Torfi, sími 899-7237 / torfifagri@gmail.com.

Óska eftir ódýrum hefilbekk, má þarfnast lagfæringa. Skoða allt. Þórður, sími 661-9677 eða myvargur@gmail.com

Óska eftir gömlum íslenskum númeraplötum (svörtu númerin) í skiptum fyrir amerískar númeraplötur. Uppl. veitir Ólafur í síma 659-4469.

Ódýr stjórnunúgavél í lagi óskast. Uppl. í síma 898-1230.

Óska eftir Twose rúllugreip á þrítengibeisli. Uppl. í síma 451-3349 kl. 20-22 á kvöldin.

Óska eftir bakkó fyrir traktor. Upplýsingar í síma 618-9717, Eiríkur.

Atvinna

Sara og Vasek, 22 ára par frá Tékklandi, óska eftir vinnu á Íslandi. Þau hafa reynslu af sauðburði, eru bæði með bílpróf og tala ensku. Þau geta byrjað strax. Upplýsingar gegnum netfangið sara.moravcova@email.cz

Óskum eftir að ráða starfskraft við tamningar á sveitabæ á Suðurlandi í sumar í 2-3 mánuði. Upplýsingar í síma 773-4548.

Ókeypis dvöl í indælu bjálkahúsi gegn aðstoð við garðslátt. Friðsæld og náttúrufegurð. Reglusemi og alúð skilyrði. Uppl. í síma 478-8867 e. kl. 21.

Dýrahald

Erum að leita að hvítum eða rauðbrúnum fresskettling á gott heimili í Kópavogi. Nánari uppl. í síma 846-4242.

Gefins

Deutz 4005 árg. '75 fæst gefins gegn því að verða sótt. Er á S-Austurlandi. Uppl. í síma 478-1666.

Jarðýta IH BDT 14 árg. '54, Sleipnir, óskar eftir eiganda. Ekki sala. Vélin er ógangfær en mikið endurnýjuð. Uppl. gefur Guðjón í s. 456-1574 eða 698-7810.

Leiga

Jörð óskast til leigu, til ábúðar. Má þarfnast lagfæringar Uppl. sendist á godurbondi@gmail.com

Til leigu

Lítill íbúð með húsgögnum til leigu yfir Landsmót hestamanna 18. Uppl. í síma 821-1855.

Sumarhús

Rotþrær og heitir pottar. Rotþrær - heildarlausnir með leiðbeiningum um frágang. Ódýrir heitir pottar - leiðbeiningar um frágang fylgja. Borgarplast.is, sími 561-2211, Mosfellsbæ.

Þjónusta

Tek að mér viðgerðir á flestum tegundum sjálfskiptinga. Hafið samband í síma 663-9589 til að fá uppl. og tilboð. HP transmission Akureyri. Netfang: einar.g9@gmail.com, Einar G.

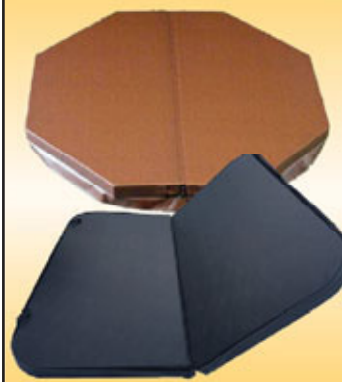

Eldri blöð má finna hér á PDF:

Bændablaðið

LOK Á POTTÁ

HEITIRPOTTAR.IS
HÖFÐABAKKA 1
SÍMI 777 2000

Sæti og varahlutir í
- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Bata

Vertu vinur okkar á Facebook

Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Ford Transit

Árgerð: 2013
Notkun: 17.131 km

Hitachi ZX210

Árgerð 2007
Notkun: 11.400 vinnustundir
Ein skófla fylgir

Kubota KX61-3

Árgerð: 2007
Notkun: 3.694 vinnustundir
Tvær skóflur fylgja

Club Car

Árgerð: 1996
Bensín

Komatsu WA270-3

Árgerð: 1997
Notkun: 13.432 vinnustundir
Ein skófla fylgir

Margar aðrar vélar í boði.
Skoðaðu úrvalið á:
www.vinnuvelar.is

Vinnuvélar

Kistumel 2 • 116 Reykjavík
Sími 480 0444
vinnuvelar@vinnuvelar.is
www.vinnuvelar.is

Bændablaðið
Smáauglýsingar.
563 0300

Reflectix Einangrun

- ✓ Hentar vel í gripahús
- ✓ Þolir vatn
- ✓ Fæst 4 og 8mm þykkt
- ✓ 97% endurkast hita
- ✓ Rúllubreidd 122cm
- ✓ Frábær virkni!

PP & CO BYGGINGAVÖRUVERSLUN
P. ÞORGRÍMSSON & CO
512-3360 korkur.is

Bylting í hreinlæti!

www.i-teamglobal.com

i-mop XL gólfþvottavélin auðveldar þrif, sparar tíma og léttir lífið. Hentar fyrir fyrirtæki og stofnanir

i-vac 6 ryksugan er fyrir mikla notkun. Hún er hönnuð með fagfólki sem gerir þessa ryksugu að frábæru vinnutæki

Vesturhrauni 3 - 210 Garðabær
480-0000 - sala@afvelar.is - www.afvelar.is

AFLVÉLAR

Einingahús og Þaksperrur

Um er ræða 27 fm forsníðð einingahús úr timbri ásamt 4,2 fm verönd. Húsið er hannað og teiknað á Íslandi sem ferðabjónustuhús eða gestahús. Gert er ráð fyrir baðherbergi og alkrými með eðrunaræðstöðu. Mögulegt er að fá húsin afhent fullbúin, tilbúin til uppsetningar eða eftir nánara samkomulagi.

Hús: breidd: 4,2 x lengd: 6,5
Verönd: breidd: 4,2 x lengd: 1
Verð með vsk. frá: 2.990.000 - 6.800.000

Þaksperrur

Þjódum einnig uppá kraftsperrur í öllum stærðum og gerðum. Vinsamlegast sendið teikningar til að fá tilboð.

Ls. Sumarhús slf. Frekari upplýsingar fást í síma 690-6166 eða á sperrur@gmail.com

LANDSINS MESTA ÚRVAL AF SÍUM

BREMSI

BREMSUDISKAR, KLOSSAR & BORDAR Í FLESTAR GERÐIR BÍLA

Sjá nánar á
www.automatic.is

Automatic ehf
Smiðjuvegi 11, 200 Kópavogi
Sími: 512 3030
pantanir@automatic.is

automatic ... gengur vel

www.bbl.is

Allt megna ég fyrir hjálp hans sem mig styrkan gerir...

www.versdagsins.is

Bændablaðið

BÆNDABLAÐIÐ ER MEST LESNA BLAÐIÐ Á LANDSBYGGÐINNI

Bændablaðið mælist með **43,1%** lestur á landsbyggðinni og **21,6%** lestur á höfuðborgarsvæðinu. **29,4%** landsmanna lesa Bændablaðið.

BÆNDABLAÐIÐ ER GEFID ÚT Í 32 MÓÐUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

LESTUR PRENTMIÐLA Á LANDSBYGGÐINNI

Prentmiðla	Lestur (%)
VÍÐSKIPTABLAÐIÐ	8,0%
DV	11,2%
STUNDIN	9,4%
MORGUNBLAÐIÐ	22%
FRETTABLAÐIÐ	27,3%
BÆNDABLAÐIÐ	43,1%

Bændablaðið

BÆNDAHÖLLIN VIÐ HAGATORG
Sími 563 0300 / Netfang: bbl@bondi.is / bbl.is

BÖRN OG VÉLKNÚIN ÖKUTÆKI

Bílar, dráttarvélar, vöruflutninga- eða mjólkurbílar ættu aldrei að nálgast leiksvæði barna.

Það er góð hugmynd að girða leikvelli tryggilega af og sjá til þess að vélknúin ökutæki þurfi ekki að snúa eða bakka í námunda við þá.

Kynntu þér leiðbeiningaefni um öryggi og vinnuvernd í landbúnaði á **bondi.is**

Búum vel
ÖRYGGI • HELSA • UMHVERFI

ER ÞITT BÚ ÖRUGGUR OG GÓÐUR VINNUSTADUR?

Bændablaðið

Kemur næst út 5. júlí

Auglýsendur athugið, blaðið verður í stærra upplagi en venjulega og verður m.a. dreift á Landsmóti hestamanna í Viðidal í Reykjavík

Varahlutir og viðgerðarþjónusta fyrir JCB traktorsgröfur

Vélavit
Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is

HITA KÚTAR

Amerísk gæða framleiðsla

30-450 lítrar

Umboðsmenn um land allt

RAFVÖRUR

DALVEGI 16c · 201 KÓPAVOGI
SÍMI 568 6411 · RAFVORUR@RAFVORUR.IS

SAMSUNG

Gott úrval af gæðavörum

Verið velkomin í Lágmúla 8

Kælikápur 202cm
RB36J8035SR

Stál. Heildarrými: 357 lítrar.
Kælirými: 247 lítrar. Frystirými:
110 lítrar. Mál B-H-D í mm:

595 x 2017 x 597
Verð: 149.900,-

Tvöfaldur Kælikápur
RS7567THCSR

Stál. Heildarrými: 532 lítrar. Kælirými:
361 lítrar. Frystirými: 171 lítrar. Twin
Cooling, aðskilin kælikerfi. Klakavél. Mál

B-H-D í mm: 912 x 1789 x 754.

Verð: 189.900,-

Tvöfaldur Kælikápur
RH56J6917SL

Stál. Heildarrými: 555 lítrar. Kælirými: 376 lítrar.
Frystirými: 179 lítrar. Klakavél. Twin Cooling,
aðskilin kælikerfi.

Mál B-H-D í mm: 912 x 1794 x 732.

Verð: 279.900,-

Tvöfaldur Kælikápur
RFG23UERS1

Stál. Heildarrými: 520 lítrar. Kælirými: 396 lítrar.
Frystirými: 124 lítrar. Twin Cooling, aðskilin
kælikerfi. Klakavél. Mál B-H-D í mm:

908 x 1774 x 774.

Verð: 289.900,-

WF70 Þvottavél

7 KG. 1400 SN.

Eco Bubble

Verð 59.900,-

DV70 Þurrkari

7 KG. barkarlaus þurrkari.
Varmadæla í stað elements.

Verð 89.900,-

Við seljum eingöngu
SAMSUNG
með kolalausum mótör
með 10 ára ábyrgð

ecobubble™
TECHNOLOGY

HVAÐ ER
ECO BUBBLE?
Leysir upp þvottaduft
undir þrýstingi og
myndar kvoðu,
svo duftið leysist upp
á um það bil 15 mín,
í stað 30-40 ella.

WW80 Þvottavél

8 KG. 1400 SN.

Eco Bubble

Verð 69.900,-

DV80 Þurrkari

8 kg barkarlaus þurrkari.
Varmadæla í stað elements.

Verð 109.900,-

Uppþvottavél í sérflokkki með Waterwall tækni

Verð 134.900,-

Framhlíð úr burstuðu
stáli / Stillingar ofan á
hurð, blár litur / Tekur 14
manna stell / 7 þvottakerfi
/ Startímaseinkun
/ Orkunýtni A++ /
Orkunotkun á ári (kWst)
: 266 / Hljóðlát aðeins
41db / Stíllanleg efrigrind
/ Grind efst fyrir hnifapör
með sérstökum "FLEX"
bakka / 2 þvottaarmar +
"WATERWALL" / Sterð
(h x b x d): 817 x 598 x
575 mm

Örbylgjuofnar af betri gerðinni

SAMSUNG MS23-F301EAS

800w

Örbylgjuofn

Keramik-emeleraður að innan

Verð kr. 18.900,-

SAMSUNG MS28J5255UB

1000w

Örbylgjuofn

Keramik-emeleraður að innan

Verð kr. 27.900,-

ORMSSON

LÁGMÚLA 8 • SÍMI 530 2800

LOKAÐ
LAUGARDAGA
Í SUMAR

SAMSUNG
S E T R I Ð

NÚ TIL HÚSA Í
LÁGMÚLA 8

ORMSSON KEFLAVÍK SÍMI 421 1535	ORMSSON PRISTUR-ÍSAFIRÐI SÍMI 456 4751	KS SAUÐÁRKRÓKI SÍMI 455 4500	SR BYGG SIGLUFIRÐI SÍMI 467 1559	ORMSSON AKUREYRI SÍMI 461 5000	PENNINN HÚSAVÍK SÍMI 464 1515	ORMSSON VÍK -EGILSSTÖÐUM SÍMI 4712038	ORMSSON PAN-NESKAUPSSTAÐ SÍMI 477 1900	ORMSSON ÁRVIRKINN-SELFOSSI SÍMI 480 1160	GEISLI VESTMANNAEYJUM SÍMI 481 3333	TÆKNIBORG BORGARNESI SÍMI 422 2211	OMNIS AKRANESI SÍMI 433 0300	BLÓMSTURVELLIR HELLISSANDI SÍMI 436 6655
--------------------------------------	--	------------------------------------	--	--------------------------------------	-------------------------------------	---	--	--	---	--	------------------------------------	--